

ہوسی

ناول

Ketabton.com

لیکوال: محمد جان یار

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم	:: هوسی (ناول)
لیکوال	:: محمدا جان یار
خپرونکی	:: د پښتونخوا د پوهنې دېره - پېښور
چاپ شمېر	:: 1000 ټوکه
چاپ نېټه	:: 1385 ل/2006 م
چاپ وړ	:: لومړی
چاپ زیار	:: عبدالصیر بیدار
کمپوزر	:: ذبیح شفق

چاپ او کمپیوټر ځای

د دانش خپرندويي ټولنې تخنیکي څانګه - پېښور

Tel: +92-91-2564513/E-mail: danish2k2000@yahoo.com

هوسی

ناول

لیکوال:

محمد ا جان یار

خپرنډوی: د پښتونخوا / د پوهنې د پره – پېښور

یار له یو بل ناول سره

په پښتو داستاني ادبیاتو کې د ناول لیکنې د تاریخي بهیر مطالعه خو په زړه پورې ټکي د سړي مخې ته ږدي. لومړنۍ ټکۍ یې دا دی، چې د ژباړې او خپله د ناول لیکنې بهیر سره له دې چې اوږد تاریخ لري، خو دغه بهیر له پیل راوړسته په سمه پرله پسې توګه او په ټینګار سره دوام نه دی پیدا کړی. د دغه تاریخي بهیر له مطالعې څخه راوتلی بل ټکی دا دی، چې زموږ په ولس کې او د ولس د ژوند په بېلابېلو اړخونو کې د پېښو د ډېرښت او د اتلانو او څیرو له ځلېدو سره سره زموږ د ناول لیکنې بهیر او زموږ ناول کښونکو له دې څخه لازمه ګټه نه ده اخیستې. هغومره چې د ولس ژوند له سترو پېښو له سترو اتلولیو ډک دی او څېرې او پېښې په کې ډېرې په زړه پورې دي. زموږ په ناولونو کې بې له یو څو بېلګو پرته لازمه ځلا نه ده پیدا کړې.

په دې وروستیو کلونو کې زموږ یو شمېر لیکوال دې برخې ته هم پام رااړولی دی. په دغو کلونو کې یو شمېر په زړه پورې ناولونه او منځنۍ کیسې لیکل شوي دي. په دغو کیسو او ناولونو کې د ولس د ژوند بېلابېل اړخونه ځای شوي او داستاني شوي دي. دغه هڅې د ستاینې وړ دي، خو کافي نه دي.

ښاغلی لیکوال او شاعر محمدا جان یار هم په دغو وروستیو څو کلونو کې په دې برخه کې هلې ځلې کړي دي. نوموړی چې تراوسه یې د شعرونو او نظمونو د کښلولو لړۍ ګرمه ساتلې ده، په راروسته کې یې داستاني لیکنیو ته پوره پاملرنه وراړولې ده.

ښاغلي لیکوال تراوسه پورې څو داستاني ټولګې او د ناولونو او منځنۍ کیسې کښلي دي. په دغو داستان لیکنو کې د تېرو دېرشو اوونیو او خونړیو کلونو پېښو په ښه توګه ځای موندلی دی.

ښاغلي یار دغه نوي ناول هم د همدغو کلونو یوه پېښه رااخلي او داستاني ښه ورکوي. ما ددې ناول لومړنۍ کښل شوې نسخه ولوستله او ګران لیکوال ته مې د دغه اثر په اړه خپل نظر او ځینې مشورې ورکړې، چې د چاپ په وخت کې یې په پام کې وساتي او بیا ځلي کتنه پرې وکړي. هیله لرم زموږ ځوان لیکوال دغه په زړه پورې ادبي ډول ته غور وکړي. دا هغه داستاني ډول دی، چې د یو ملت د ژوند ټولې لوړې ژورې، ټولې ناخوالې، ټول عظمت، ټولې مینې او وینې پکې ځایېدای او ځلېدای شي.

دغې برخې ته د لاسياتې پاملرنې په هيله تاسو د ښاغلي يار د دغه ناول لوستلو ته رابولم.

په درنښت

زرين انځور

2005/8/22

جرمني، کولن ښار

لومړۍ خپرکي

د کوټې کرکۍ او دروازه بيخي ډنگې ډيوال پرته وه. د لمر وړانگې په کرکۍ کې راننوتلې وې. هوا دومره پاکه وه، چې زړه گرد هم د لمر په وړانگو کې نه ليدل کېده. ځان مې کرکۍ ته ښه ورنزدې کړ، د سيند شور او زوږ مې تر غوږ راوړسېد، سرمې له کرکۍ نه ښه بهر کړ، لاندې سيند په مستۍ بهېده. يخي يخي خپې له سينده راجگېدلې، د سيند په غاړه د "ولو" د ونو ځانگې سيند کې ډوبې شوې وې. په دغه اوږد غرو په سرونو پوره واوره پرته وه، نو ځکه خو سيند په مستۍ کې و، اوبه خويي دومره يخي وې، چې هلې و لاس په کې چا نشو ښکته کولې. ما به له معمول سره سم له همدغې کرکۍ نه د شاتوت د زړې ونې په دوه خوښي ښاخ کې د باجونکې ځالې ته پورته پام کاوه. د تورې باجونکې ځاله خوله کلونو کلونو په همدغې ښاخ کې پرته وه. ما لاله ځالې نه سترگې نه وې اړولې، چې باجونکه د ځالې تر څنگه په يوه ډکې ناسته وه. پخپله مښوکه کې يې يو اوږد ډکي نيولی و. غوښتل يې چې ډکي پخپله ځاله کې سم کړي. بله باجونکه ورته په يوه بله څانگه ناسته وه، شپېلي يې وهل. دا ځاله د هغوی ډېره پخوانۍ مېنه وه.

رښتيا چې خپله ځاله، خپله مېنه او خپل کور څومره خوږ شى دى! په هر چا انسان دى که حيوان او که پرنده دى، خپل ټاټوبى پرې گران دى. زه له کلي نه پخوا راوتى وم زيات وخت مې ښار کې تېرېده، يوازې به اخرونو کې کلي ته تلم.

زموږ کلى ډېر لوى نه و، خو د ښکليو منظرو په منځ کې پروت و. دوو خواو ته يې جگ جگ غرونه ولاړ وو. دغه اسمان څو کي غرونه په شنو ځنگلونو پټ و، د خپرې او نښترو ونو د گڼ والي لامله توره شپه جوړه کړې وه. اوږى - ژمى پر دغو غرونو واورې پرتې وې. ناوونه او خوږونه له روڼو او پاکو اوبو ډک بهېږي. په غرونو کې ځای ځای بانډې او کروندې هم شته. ډېرى خلک پکې اوسېږي، د غرو لمنو کې لوى او واړه کلي پراته دي، خو دا کلي د سيند په غاړه پروت دي. کله چې په سيند کې سپلا ب راشي، ډېر کورونه او ځمکې له ځانه سره وړي. بس همدا غرونه او هوا گانې دي، چې ددې سيمې د کليو خلک يې روغ رمت ساتلي دي.

زما بڼه ياد شي، چې د باندني هېوادونو ځيني سيلانيان زموږ په کلي تېرېدل او نورو درو ته به تلل. ددې ځای په خلکو کې بڼه راشه درشه شته دی. په اخترونو او اشرونو کې له يو بل کره ځي راځي. هسې خو په ټول افغانستان کې همدا کولتور دی، خو په ځانگړي توگه ددې ځای په پښتنو کې دېرې او حجرې په ټنگ ټکور تودې دي او بيا خود ژمي په اوږدو شپو کې د کلي له حجرونه د ټپو او يکه زار غږ پورته کېږي. سره له دومره غريبۍ هم ټول لکه د ورونيو په شان شپې ورځې تېروي. ادب، حيا د کشر او مشر خپل خپل ځای او درناوی پکې موجود دی. چل ول، ټگي برگي دا خلک نه پېژني، خو يو شوی چي ددې خلکو ژوند يې تباه کړی دی، هغه بې سوا دي ده، چې قصور او گناه يې د تېرو رژيمونو په غاړه ده. سره له بې سوادۍ هم، خلک يې په ادب گډېږي. ته به وايي، چې لوړې زده کړې لري.

زه ډېره موده پس کلي ته راغلی وم. په نورو کليو کې هم وگرځېدم. په ټولو کليو کې د خلکو ترمنځ سخت اتفاق او اتحاد موجود و، ټول لکه وروڼه داسې او سپېدل. سره له دومره غريبۍ يو تر بله څارېدل، دا نه وه چې ته څوک يې او زه څوک يم، لکه د يوه کاله د خلکو غوندې بې ژوند کاوه.

ماته هغه ژوند خوند راکاوه، يوه مياشت په رخصتۍ راغلی وم، پوه نه شوم، چې دا يوه مياشت څنگه زر تېره شوه؟

دې ښار ته چې راغلی يم، دا څوومه شپه ده، چې هېڅ خوب نه راځي. زړه مې په کلي کې پاتې دی، هغه شنه باغونه، د کلي چنارونه، په دېرو او وستلونو کې د کلي د خلکو ناسته پاسته، د چېلمانو لڅرې، د کلي د ټوکمارو ترمنځ ټوکې ټکالې، د پسرلي په موسم کې د شنو توتیانو او ازونه، د سپېرو تړو له پاسه د مستو زړکو چرچکې، په شنو فصلونو کې گرځېدل، راگرځېدل، گودرونو ته د کليو د نجونو کتارونه، هر ماښام په شنو ونو کې د مرغیو شور او اوزونه، د چم گاونډ گڼه گونډه، ودونه، اخترونه، ټالونه او سمنکونه يو شي، چې هېڅ له ياده مې نه وځي او هغه دا دی، چې:

د هغه برکلي ترڅنگه به چې په لوړ گړنگ کجيران ناست و او پاس به هوا کې د زانو کاږه واړه کتارونه تېرېدل، د ښکاریانو ساتل شويو زړکو به په پنجره کې څنگه بڼې او په زړه پورې چرچکې وهلې.

کرار کرارانه د ښار مصروفیتونو د خپل کلي یادونه واخيستل. بوختیاوې مې زیاتې شوې، د کلي یادونه مې هېر شول، خو بيا هم سړی هر شی هېرولی شي ولې د خپل کور او کلي د خاپوړو کوڅې نه شي هېرولی.

زموږ په کلي کې ايله بېله درې _ څلور تنه مامورين او تنخوا خواره موجود وو، نورو ټولو پخپله ځمکه کې له پخوا نه بزگري کوله. زه د معمول سره سم خپلې دندې ته تلم. د مامورينو تنخواگانې کمې وې، ټولو اقتصادي ستونزې درلودلې، خو چا د هغې وخت د رژيم له ډاره څه نه شو ويلی.

بيا هم هر چا ستونزو ته غاړه ايښې وه. چېرته په مياشت کې به هم کوم مامور غوښه، نورو نه شوه خوړلی. د افغانستان په بېلابېلو ولايتونو کې د خلکو د ژوند بېلابېلې طريقې وې. په هېواد کې د اقتصادي او اجتماعي پرمختياو خو هډو فکر چا سره نه و. يوازې په گړد افغانستان کې ښه امنيت موجود و. هېچا سره د سراو مال خطر نه وه. بېگانه و خو زموږ ملک ته کار به هم نشو کتلای. د خوښۍ او آرامۍ فضا خوره وه. د هر کلي په جومات کې به د جمعي تر لمانځه وروسته دوعا کېده او ويل کېده به چې:

زموږ د پاچا تخت و بخت دې خدای برقرار لرې، تاسو ته ښه معلومه ده، چې هېچا به د پاچا په هکله بده خبره نه کوله، د هر چا په ژبه دا ويل کېدل:

الله دې زموږ د اسلام پاچا ته ډېر عمر ورکړي.

دولتي مامورينو هم په ښکاره څه نشو ويلی، ولې زړونه يې د وخت له ناخوالو نه په تنگ راغلي وو. مامور سهار به چې کله کلي ته راغی، موږ ته به يې د ښار کيسې کولې. ده ويل نوی مامور شوی وم، د ورځپانې لپاره به مې هره ورځ د خپرولو وړ مواد تيارول، تل به مې د کار په ځای کې پخپل مېز سرتيت کړی و، څه به مې ليکل.

يوه ورځ د کار په خونه کې سخت مصروف وم، چې د دفتر ملازم راغی، ويلې مامور صاحب څوک دې غواړي. خوله مې له نسوارو ډکه وه، په ليکنه بوخت وم، سرمې راجگ کړو، چې وړاندې په دروازه کې يوه جينۍ راننوتله. ښکلې جينۍ په ښکلې درېشۍ کې راروانه وه.

زرمې نسوار توکړل، له مېزنه وړياخېدم او د هغې مخې ته ورغلم، چې نژدې راغله او سترگې مې پرې ولگېدې، ښاپست او ښکلا ته يې هک پک پاتې شوم. حېران شوم، چې دا ښکلې او فېشنې پېغله او سهاره ته؟ زه د کلي سړی او دا د ښار ښاپېری؟ ماوې دا ب څوک وي؟ مخامخ ور روان وم، ويلې مامور سهار تاسې ياست؟ ماوی هو بي بي زه يم راځه مهرباني وکړه راځه.

هغې راته سترگو سترگو ته کتل، وې ويل

منه سهار صاحب، ښه شو چې دا ستا کار ځای مې وموند.

زه لا شکمن شوم، ما وې لکه چې کومه جاسوسه يې درېسې کړې ده، خدای دې خیر پېښ کړي، کومه گناه خطا رانه شوې نه وي، نور څه خونه وو، صرف ځینې لیکنې مې داسې کړې وې، چې پر نظام د انتقاد بوی ترې پورته کېده او هم مې په یوه نیمه لیکنه کې د وخت له ناخوالو نه سر ټکاوه. اگر چې ډېرو به د رژیم په خلاف ځینې مقالې او طنزیه لیکنې په اخبارونو کې خپرولې، خو په زړه کې مې ډېر څه تېرېدل. هغه زما د مېز تر څنګه په څوکی کېښناسته، د سترگو لاندې مې وڅارله، ما وې که کومه خپلوانه او شناخته ده او که څنګه؟ د شعبي خدمتګار ته مې وویل:

والکه چنار ګله! هن دا پیسې واخله چای راوړه. له دوکانه در سره شیر پېره هم راوړه. زه خپل مېز ته کېښناستم، جینۍ ته مې په احتیاط او ادب سره مخ ورواړاوه، ورته ومې ویل:

بخښنه غواړم که خپل ځان راته راوپېژني؟

هغه موسکۍ شوه سرې نرۍ شونډې يې بېرته کړې، تورې او ږدې سترګې يې راواړولې، وې ویل:

زما نوم هوسی دی. د ادبیاتو د پوهنځي د څلورم کال محصله یم. خپل وربل يې په چپ خوا وارتاوه کړه، سترګې يې مړې غوندې پورته واړولې، وې ویل:

له پخوانه راسره دا هیله وه، چې له تاسې سره له نږدې نه وګورم. د ژوندون په مجله کې مې یوه ورځ ستا یوه مقاله لوستلې وه، ټولو پرې ښې تبصرې کولې. ستا راډیو داستانونه هر چا اورېدلي دي، ما هم د هرې جمعې په شپه ستا راډیويي داستانونه اورېدلي او تعقیب کړي دي، غوښتل مې چې یو ځل دې له نږدې نه وګورم. سهار صیب! له ډېره وخته راهیسې ستاسې راډیويي داستانونه د جمعې په شپه اورم، ستاسې لیکنې، لنډې کیسې او مقالې مې هم لوستي دي. خو وارې مې له ځانه سره پرېکړه کړې ده، چې تاسې له نږدې نه ووينم، له ښه مرغه چې دا نن مې ستاسې سره د لیدو نصیب وشو، له ډېرو پوښتنو وروسته مې دلته پیدا کړې.

ما وې هو ولا څه وکړو وظیفه ده، سبا يې راځو، ټوله ورځ بس همدا کار دی، په دې مېز مې سرتیت وي ان چې مازدیګر شي بیا کور ته روان شم. په دې وخت کې د شعبي خدمتګار چای راوړ. ما د چای پیاله ډکه کړه او د هغې مخې ته مې پر مېز ورته کېښوده. د چای څښلو هیله مې ترې وکړه. ویل مننه. ما هم د چای پیاله ځانته ډکه کړه.

په زړه کې مې په دالېږه شېبه کې ډېر څه تېر شول، چېرېان خو په دې وم چې دا ښکلي جينۍ او سهاره ته نسواريک. بيا مې چې فکر وکاوه، ما وې خو خالي ليدو ته دې راغلې ده، نو ته اوس څه زړه ښکته پورته کوي. بيا مې زړه رالوی کړو او داسې پوښتنه مې ترې وکړه:

بخښنه غواړم که تاسې ځان راته راوپېژنئ او هم راته ووايئ، چې اصلي مطلب دې څه دی؟

ويل يې:

مخکې مې درته وويل، چې زما نوم هوسۍ دی، د کابل پوهنتون ادبياتو پوهنځي کې د څلورم کال محصله يم.

نور مې ترې د پوښتنې جرات نه درلود، خو هغې وويل:

کور مې په وزير اکبر خان مېنه کې دی اصلاً د جنوبي يو. زموږ ټوله کورنۍ د جمعې په شپه خامخا ستاسې راډيويي داستانونه اوري.

هغې د چای نه غړپ وکړو، زه ورته ښه په ځير شوم، خدای راستي چې په غړۍ کې يې اوبه ښکارېدې. زه له وړوکتوبه شرمېندوکی وم، ښځو ته مې نشو کتلاي، خو بيا مې زړه رالوی کړو، په غټو او روڼو مې وروکتل. هغې چې سترگې راواړولې، ما وې گنې زړه يې رانه ووېست، څه بل شان ښاېست رب ورکړی و. په مړۍ کې مې لاړې وچې شوې، هغه هم راباندې پوه شوه. ما چې بيا وروکتل، هغې زما په سترگو کې خپلې سترگې ښخې کړې. زه وشرمېدم د هغې د سترگو جنگ کې پاتې راغلم. يوه شېبه مونږه دواړه غلي پاتې شو، په زړه کې مې تېر شول ما وې هسې نه چې درباندي پوه شي او شکايت درنه وکړي. هغې وويل:

ښښنه غواړم چې له کاره دې ونه باسم. له خپلې پيالې يې گوټ وکړ، په شعبه کې يې هرې الماری ته يو ځل وروکتل، بيا يې زما مېز او ماته په ځير کاته.

ما غوښتل، چې دويمه پياله چای ورواچوم، ويلې بس دی. سهار صاحب ډېره ډېره مننه اوس همدومره. لږ څه پېژندگلوي مو سره وشوه. سبا ته به که وخت ولري کوم ځای به سره وعده کېږدو، غواړم پوره درسره وپېژنم څنگه؟ ډېره ښه ده بي بي سبا ته به زه په څلورو بجو درته لاندې د مطبوعې مخې ته ولاړيم. که دې غوښتل او وخت دې درلود سره به گورو. ويل يې: سمه ده. اوس به ستا په اجازت سره درنه رخصت شم. ما وې ښه ده مهرباني وکړه.

زه ورسره ان تر دروازي لاړم، مخ يې راستون کړو وې ويل:

بس نور مه راځه ډېر تشکر، د مېلمه پالنې نه دې ويې خنډل. د مينې ډکه خدا يې وکړه،
ما هم ورسره خوله چينگه کړه. خداى په امانې مې ورسره وکړه او لاړه. بيرته چې راستون
شوم، د سروينستان مې نېغ ودرېدل. دسټي مې يوه ټونگه نسوار خولې ته وارتول. په فکر
کې ډوب لاړم، ما وې ښه د کونډې زويه يو فقير ملنگ ليکوال په غير له دې ماموريت نه نور
هېڅ نه لرې، په کلي کې دې يو زور کور او زړه بوډۍ مور درپاتې ده، غريبۍ خوله
وړوکتوبه د هر شي له جرئت وېستلی يې.

د خوارې کونډې زويه، خپلې روتې ژويه

په منډه له مېزه پورته شوم او په دېوال پورې ځوړندې هندارې ته ودرېدم. پخپلو
وينستانو مې گوتې متې ووهلې، څه تمه مې ځانته پيدا شوه. زړه کې مې وويل:
سهاره له چا نه کم نه يې! خو په جېب کې دې قيران جان (غيران) نه بودېږي. بيا مې څو
گامه په کوټه کې واخيستل، سگرت مې ولگاوه، هغه مې فکر ته راغله نوم مې هوسۍ دى،
د ادبياتو د پوهنځي محصله يم، چې دا د کافر لور څومره ښکلې ده؟ سرې نرۍ شونډې،
سپين غاښونه، تورې اوږدې سترگې، دنگه ونه، صراحي غاړه، تورې اوږدې زلفې يا ربه
چې څومره ښاپېست دې ورکړې دى. بيا مېزه ته کښېناستم، له ځان سره مې ووي: د چونچنې
زړه دې دى دا څه کوي؟ غريب سړى او برگ يې سپى، پردۍ جينۍ پسې دې زړه لاړ.
ما به هره غرمه د ډوډۍ په سر له خپلو همکارانو سره ټوکې ټکالې کولې، خو په دې غرمه
مې سپرې مړه وه. انډيوالانو راته وويل:

سهاره نن غلۍ يې ټوکې نه کوي څنگه چرتي يې؟ ما ځان ترېنه تېراوه. مازديگر چې کور
ته لاړم د ډوډۍ تيارى او ديگ ميگ مې له لاسه نه کېده. بس همدا به مې په فکر کې
راکوزېدل. الکه سهاره دا جينۍ درسره څه لري؟ استخباراتو وظيفه ورکړې ده او که څنگه؟
نه نه... کېداى شي خوارشې مينه درسره ولري. مينه نه بابا زما غريبې او له هغې سره مينه؟

په دې شپه خوب نه راتلو، سهار خپلې دندې ته لاړم. په دې فکروم چې هغه په څلورو
بجو راځي او ستا په جېب کې غيران نشته، له يوه مامور نه مې سل روپۍ پور کړې. ما وې
نه ويل کېږي، چې د ضرورت په وخت کې ورته خجالت نه شم او په دې ورځ مې بايد نيمگړى
داستان راډيو ته پوره کړى وای.

خو فکر او قلم مې ودرېدل، نور راکې د ليکلو توان نه و، په همدې ورځ په دا څو شېبو
کې به زړه ته ډېر ډېر څه راغلل. کله به مې فکر ته راغله، چې کېداى شي دا جينۍ د کوم بل
مطلب لپاره چا موظف کړې وي، بيا به مې وويل سهاره ته نو څه کوم لوړ مقام لرې يا د
حکومت ضد سړى يې ته څه شى يې؟ چې دا نه يې نو څه بدل فکرونه کوي.

کېدای شي مينه در سره ولري. له ځان سره به مې و خنډل. ما سره مينه؟

خولنده دا چې په همدې سوچونو او فکرونو کې څلور بجې شوې، رخصتي شوه. زړه نازړه مې حاضري امضاء کړه، له نورو مامورينو نه وروستی شوم، په کرار کرار له مطبعې نه ووتلم. د خپل لين بس سرويس چلوونکي ته مې وويل: ما وې زه نن چېرې کار لرم، نن تاسې سره نشم تلای. ټول مامورين کورونو ته ولاړل. زه د مطبعې مخې ته يوازې پاتې شوم. په سړک وړاندې لارم او د هغې د رتلو انتظار مې کاوه. لږه شېبه پس يو تور ښکلی موټر مې مخې ته ودرېد، هغه له موټره رانېکته شوه. په خندا يې وويل:

سهار صاحب لکه چې د پرا انتظار پاتې شوې. ښه غواړم له پوهنتون څخه په همدومره وخت کې سړی رارسېږي. هله راځه مهرباني وکړه. موټر ته به وځېږو.

زما په خوله کې لارې وچې شوې وې، ځکه چې د پرد� لور سره په داسې ګ موټر کې او بيا چېرته؟ زه لږ زړه نازړه وم، هغه و موسېده وې ويل:

تاسې مهرباني وکړئ په موټر کې به خبرې سره وکړو.

لومړی ځل مې و، چې په دغسې موټر کې کښېناستم. له حيانه په وروسته سيټ کې کښېناستم، ما وی چې څوک مې ونه ويني. هغې بيا له نازه يو اوڅکی کوږ کړو موسکۍ شوه، وې ويل:

سهار صاحب مخکې به ناست وای، ما وې خیر دی همدلته به کښېنم. هغې راته مخ راواړاوه، وې ويل:

سهار صاحب ستا په زړه کې څه تېر نشي داسې ځای ته به لاړ شو، چې دواړه سره ښه يو بل وپېژنو او نورې خبرې به هلته کوو. زړه دې مه ښکته پورته کوه. ما وې نه نه بي بي پروانه لري ستا خوښه زما خوښه ده. هغې وويل:

ښه نو ووايه، چې د کرغې ډنډ ته ولا شو او که کوم هوټل ته؟

په دويمه خبره مې نېغ ټوپ وکړو، ځکه چې زما جيب کې يوازې يو سل ګون پروت و. هغې زر خبره ونيوله ويلې د کرغۍ ډنډ ته به لاړ شو. ما وې ښه ده. موټر ته يې حرکت ورکړو. په لاره يې رانه دا پوښتنه وکړه:

سهار صاحب څو کلن يې؟

ما وې 25 کلن يم.

هغې وې:

بيخي ځوان ښکاري، ما وې مننه بي بي څه ځواني ده، خو بس تېرېږي.

د پوليتخنيک په مخه چې تېرېدلو وې ويل:

واده خوبه دې کړې يې؟

ما وې: نه واده مې نه دی کړی. بي بي جان ما لا په سیر کې پوښی هم نه ده رېښلې. هغې په کړت کړت وخنډل. ویلې هرڅه به خدای وکړي، دنیا په امید خوړل کېږي. کرغې ته چې ورسگدو، ویلې د سپوږمۍ هوټل ته به ورشو، لومړی به یوه ناشته وکړو او بیا به د ډنډ په غاړه چکرو ووهو. د سپوږمۍ د هوټل نوم مې له هغې د خولې نه واورېد. غرشۍ چې موټر یې د سپوږمۍ هوټل مخې ته ودرولو. موټر ودرېد او موږ دواړه هوټل ته ننوتلو.

هغه مخکې او زه ورپسې وم، د هوټل په گوښه ځای کې په مېز سره کښېناستو. د رستورانټ کارگر راغی ویلې څه خورئ؟ هغې راته وویل:

سهار صاحب څه شې خوري؟ ما وې ته چې څه خورې هغه به زه هم وخورم. هغې لږ وخنډل، وې ویل: ماهي به راوغواړو. د هوټل والا ته یې وویل: دوه خوراکه ماهي راږه. هغه ماته مخامخ کښېناسته، نزدې دمه مې هېڅ تمه نه وه او نه پوهېدمه، چې دا به ماته څه وایي او څه مطلب به لري؟ ما هېڅ هغې ته مخامخ نه ورکتل، ما وې چې په زړه کې یې څه ورونه گرځي. ځان مې غلی نیولی و، د ماهي په خوند هم پوه نشوم. ولې چې جېب مې خالي و او د هغې د ښاپست تر تاثیر لاندې وم. هغه ډېره خوشاله ښکارېده، ډوډۍ یې خوړله او ماته به یې کتل، خو ما ورته مخامخ نه کتل. د هغې بېرون ته پام شو، له وخت نه مې په استفاده سره زرو وروکتل، تورې غټې اوږدې سترگې، سپین مخ، سرې نرۍ شونډې، جگه غړۍ، سپین غاښونه، د زني د سرشین خال او تور کاکل خويي نیمایي سپین مخ پټ کړی و.

هغې چې مخ راواړوه او سترگې یې راسره مخامخ وژنگولې، بس همدغه شېبه کې مې زړه بیخي بل ډول شو، ما وې گنې زړه یې رانه بوت و وېست. په ډوډۍ پسې یې سمدستي چای راوغوښت، بیا یې په یو خاص نزاکت سره وویل:

سهار صاحب! ته به چېران پاتې یې چې دې جینۍ تردې ځای څنگه او د څه مطلب لپاره راوستی یم؟ ما وروکتل هغه په داسې حال کې، چې سترگې یې په یوه ډډه کې رااړولې وې، زلفو یې نیمایي مخ نیولی و. ما ورته په ځواب کې وویل:

نه بي بي خو ته راپسې راغلې او په موټر کې دې راوستم، نو هغې داسې وویل:

سهار صاحب! زه به اوس درسره د مطلب خبرې وکړم.

زه په څو کې کې راټول شوم، ما وې الله خیر کړې څه مطلب به لري؟

هغه په مېز دواړه څنگلې ولگولې وې ویل:

د خپل ځان په باب درته وایم، چې ته داسې فکرونه کړې، چې گنې دا جینۍ کومه بدکاره ده، د خپلې ساعت تېرۍ لپاره یې زه راوستی یم. ما درته ستا په دفتر کې وویل، چې زه هوسۍ نومېږم، د پلار نوم مې سورگل دی. د ظاهر په وخت کې رئیس و او د شاهي کورنۍ سره نږدې اړیکې لري. ددې داود خان په وخت کې یې تفاوت وکړو. مور مې هم تقریباً بودی ده، وروڼه نه لرم، دوه خوښې مې واده شوي دي. یو کور مو په وزیر اکبر خان مېنه کې او بل کور مو په څلورمه کارته کې دی. پلار مې د ډېرو شتو او پیسو خاوند دی، یو تره مې د جرمني تجارت کوي، د کاکا زامن مې په تحصیل بوخت دي، زه هم د ادبیاتو د پوهنځي د څلورم ټولگي محصله یم.

سهار صیب ستا راډیويي داستانونه مې له پخوا نه تعقیب کړي او اورېدلي دي. زه ستا له راډیويي داستانونو سره سخته علاقه لرم. زموږ کورنۍ هم ستا له جمعې د شپې راډیويي داستانونو سره خاصه علاقه لري. په یوه مجله کې مې ستا یوه مقاله ولوستله، ډېره مې خوښه شوه او هم مې پکې ستا عکس ولید. په هماغه ساعت مې زړه کې تېر شول، چې ما وی کله به دې له نزدې نه وگورم او دا دی اوس چې مې ولیدې او له نزدې مې درسره ملاقات وشو، لا به دې ښه پسې نور هم وپېژنم. دا خولومړۍ ورځ ده، که د دواړو سره ولگېده وروسته به بیا لا ښه پسې معرفي شو بیا به نورې خبرې کوو، څنگه خوښه دې ده؟ د هغې خبرو راته پوره جرات راکړی و، ما وې ولې نه. په زړه کې مې تېره شوه، چې جینۍ درباندي گرمه راغلې ده، بل کومه خبره نشته دی. څه توکل په خدای دی، چې وړاندې څه کېږي؟

وې ویل: مهرباني وکړه که ته هم راته ځان پوره پوره راوپېژنې؟

ما ځان په چوکۍ کې رانېغ کړو او داسې مې ورته وویل:

نوم مې هارون، سهار مې تخلص دی. د پلار نوم مې حیدر خان دی، په قوم مومند یم. کله چې د خوشال خان لېسې نه فارغ شوم، په کانکور کې ادبیاتو پوهنځي ته کامیاب شوم. د ژورنالېزم له څانگې نه فارغ شوم او بیا په مطبعه کې مقرر شوم. پلار مې مړ دی، یوه وړو کې خور او یوه بودی. مور مې په کلي کې اوسېږي. خالي یوه کوټه لرو، محکمه مولېږه ده، د اقتصادي ستونزو سره مخامخ یو. کله کله په رخصتیاو او د اختر په ورځو کې کلي ته د مور لیدو ته ځم، بس همدا مې پېژندگلوي ده بې بي!

هغې لومړۍ نرۍ موسکا وکړه او وې ویل:

سهار صاحب غریبي پروا نه لري، د افغانستان ډېر خلک غریب دي، خدای به دې ټولي ستونزېگ هوارې کړي، هېڅ فکر مه کوه، په مخکې دې ډېر اوږد ژوند پروت دی.

ما وې هو سمد ده، دنيا په اميد خوړل کېږي. هغې وويل: هو که نصيب دې ښه و، ډېر زړه به دې ژوند جوړ شي. زړه کې وې په دې تنخوا به مې څه ژوند جوړ شي؟ توکل په خدای دی بي بي!

پرې پوه شوم، چې هغه درته ښه نيت لري او د راتلونکي ژوند په باب درسره مينه او يوځای کېدل غواړي. هغې وخنډل وې ويل: سهار صاحب کوژدن خو به دې نه وي کړې؟ ما ورته وويل: نه بي بي ما خو لا په سير کې پونۍ هم نه ده ريشلې، تراوسه مې لا پنځه ويشتم کال روان دی.

هغې په خدا کې وويل: خدای دې ښکلي په نصيب کړه، په يوه ډډه يې راته د سترگو لاندې کتل ويل يې: راځه که دې خوښه وي په هوتل کې همدومره بس دي، بېرون به د اوبو د ډنډ په غاړه چکروو هو. ما وې ښه ده. له مېزه راپاڅېدو او د پيسو دخل خوا ته روان شو. د پيسو د ورکولو ځای ته چې کله ورنژدې شو، زه مخکې شوم او د خوراک مصرف پيسې مې له جيبه راوايستلې. په دې وخت کې هغې راغږ کړو: پيسې به زه ورکوم ته به جيب ته لاس نه تېروي، ترڅو چې هغه تر دخل رارسېده، ما پيسې ورکړې وې. هغې راته يوازې دومره وويل: زه کله په تا پيسې ورکوم. له هوتله راووتلو، وړاندې د اوبو په غاړه د گلونو او شنو منظرو په منح کې دواړه روان شو.

په ټوله شاوخوا کې څوک نه ښکارېدل، هلته ليرې د اوبو په منځ کې په يوه وړوکې کښتۍ کې دوه کسان ناست وو، د اوبو غاړې ته د وتلو په حال کې و.

لمر په غرغړه و، د دوو ناجوگانو منځ کې په يوه شنه جلگه موږ دواړه سره کښېناستو، د هوسۍ درېشې بيخي نوې او تنگه وه، ما خپله کورتۍ ووستله او هيله مې ترې وکړه. ما وې بي بي مهرباني وکړه په دې کړتۍ کښېنه، چې درېشې دې چټله نشي. هغې راته په يوه مهربانه او د مينې ډک نظر وکتل ويل يې: نه نه سهار صاحب داسې کارونه مه کوه، خپه کېږم.

د اوبو په غاړه په شين چمن کې کښېناستو، شاوخوا ته د گلونو بېل بېل ډولونه ليدل کېدل. د گلابو او نورو گلونو خوشبويي په تېره بيا د سپنځلې د ونې نه ښکلې خوشبويي راتله. د لږ واټن په څنگ کې د يوه لوړ چينار په جگ ښاخ دوه کوچگان ناست وو، پورته مې چې وريام کړ، کاکو کاکو نارې يې وهلې. هوسۍ ته وويل: بي بي جان ته گوره پاس چينار ته. هغې چې چينار ته پورته وريام کړ، بيا يې زرماته وويل: ولې موږ گنې تردوی کم يو څه؟

کت ګټه ویي خنډل بیا یې د ورېل وینستان له سترگو واپول وې ویل: دا ټول او هرڅه بڼکلي دي، له دې خبره سره یې زما د کورتۍ په جیب کې لاس نښکته کړو، خو ما پرې ځان پوه نه کړو (زړه کې مې وگرځېد، چې والکه ته خو غریب سړی یې دا جینی او ستا ورسره په داسې ځایونو کې گرځېدل په ژور فکر کې ډوب شوم). هغې لاس رااوږد کړو، په اوږه یې راته کېښود څنگه په چورت کې لارې؟ مخ مې ورواړاوه، سترګې یې زما په سترگو کې نښخې شوې، همدغه شېبه زموږ د دواړو د زړونو ورکولو شېبې وې. زما خوله وچه وچه کېده، د هوسۍ سترګې له توروالي نه سرې واوښتې. دواړه سره پوه شو، خود ویلو څه مو په توان کې نه و. زه خو کلیوال سړی وم، نښځو ته مې سم نشو کتلای او هوسۍ هم څومره چې ښارۍ وه، خو په دغه شېبه یې څه نشو ویلې، غلې وه.

یوه شېبه وروسته مې ورته وویل: هوسۍ جانې یوه خبره درته کوم، چې زموږه جامعه وروسته پاتې ده، مطلب ته په موټر کې ماته مه راځه، زما مشوره دا ده چې په تېلفون کې به یوځای وعده کوو او سره گورو به څنگه خوښه دې نه ده؟ ولې نه ته چې څنگه وایې همغسې به کوو. هغې خپل ساعت ته وکتل ویلې راځه سهار صیب چې ځو، ناوخته دی. موټر ته وختو او د ښار په لوري مو حرکت وکړ. پل باغ عمومي ته چې ورسېدو، هغې وویل زما او ستا د وعدې ځای همدلته شو. سبا ته به همدې ځای کې ستا انتظار کوم. ما وې، سمه ده.

هغه لاره، زه هم په سرویس کې خپل کور ته لاړم. د شپې مې نیمګړی مضمون پوره کړ، ما وې چې حق الزحمه مې حواله شي.

د مضمون لیکلو نه چې فارغ شوم، ما بنام تېرو، خبرونو ته مې غوږ ونيو. په ښار کې د هغې وخت په خلاف مظاهره شوې وه. ټول د کابل پوهنتون مظاهري ته وتلي وو. د شپې خبرو نه مې واورېدل، بیا مې د چاپلپاره جای جوش په منقل کېښود. زه د خپلې کوټې په منځ کې د یوه وړوګي مېز تر څنگه کېښناستم، راډیو لا لګیا وه سندرې یې غږولې. د هوسۍ په چرت کې لاړم (د ورځې کوم حالت چې زموږ ترمنځ تېر شوی و، هر یو مې سترگو سترگو ته کېده او هغه مې په زړه کې اوښته راوښته، په زړه کې به مې خپله غریبي او د هغې مستي لره بره کېده) ناڅاپه مې د کورتۍ جیب ته لاس تېر کړو، چې څه ډېرو پیسو باندې مې لاس ولګېده. زر مې له جیبه راوايستې حېران شومه، چې دا دومره پیسې له کومه شوې؟

دستي په دستي (سمدستي) مې وشمېرلې پوره لس زره افغانۍ وې. ما وې خدايه دومره روپیۍ مې کله خو شمارلي نه دي دا د کومه شوې؟ لږه شېبه غلې پاتې شوم، خیال مې چې ووايه او ښه فکر مې له ځان سره وکړو، پوه شوم چې دا پیسې هوسۍ په هغه وخت کې زما جیب کې ایښي دي، کله چې یې د قرغې ډنډ په غاړه لاس زما د کورتۍ په جیب کې ومانډه.

په هغه وخت کې چې دا پیسې راته په جیب کې ایښي دي. ددې پیسو سره بیا په سوچ کې ډوب شوم.

لږه شپه پس په کوټه کې سوی بوی او لوگی پیدا شو، دومره دا بوی او لوگی زیات شو، چې گنې ما وې ساه مې ووتله. له کوټې نه چې ووتلم، په اشپزخانه کې لمبه پورته شوه. پوه شوم، چې چای جوش وسوځېد. د اوبو ډک سطل مې پرې ورواړاوه، منقل مې مړ کړو، د کور کړکۍ مې خلاصې کړي، ترڅو لوگی راووځي. له لږې شپې لپاره بیرون ته ووتلم. د کور شاوخوا گاونډیان مې له لوگي نه پتنگ شوي وو. هغوی هم بهر ته راووتل، ما ورته د لوگي جریان ووايه، ټولوراپورې خنډل. ویلې ته خو ډېر احتیاط کوې ولې داسې وشول؟ ما به ورته څه ویلي وای؟ یو ساعت وروسته دوباره کور ته ننوتلم، پیسې مې جیب کې کېښودې، له ځان سره مې وویل سبا به دا پیسې واپس هوسی. ته ورکوم اخر ماته شرم دی، چې دهغې په پیسو ځان سړی کړم. همداسې به کوم، هو همداسې...

سبا ته چې کار ته لاړم، څه مې لیکل چې په دې کې ټیلفون راغی، غوړۍ مې چې پورته کړه، هوسی وه. ویلې هسې احوال مې دې واخیستلو، چې څنگه یې؟ د شپې د چای جوش کیسه مې په ټیلفون کې ورته وکړه، ویې خنډل ښه ډېر یې وخنډل ویلې خدای دې خیر درېښ کړي دا خولا اول دمنی سردی. په پای کې یې وویل چې رخصت شوي، همغه ځای ته راځه.

دغه ورځ اوږده شوه، اوږده ځله وه خو په ما اوږده شوه. ما وې چې کله به رخصتي کېږي، چې دا پیسې یې بېرته ورکړم.

څلور بجې چې رخصتي شوه، ټول مامورین په سرویسونو کې خپلو کورونو ته ولاړل. زه په دغه ورځ په هغه سرویس کې پورته شوم، کم چې مامورین یې په جادهء میوند تر سینمای پامیره وړل. له سینمای پامیره په پښو تر پل باغ عمومي ولاړم. کله چې ټاکلي ځای ته ورورسېدم، هغه راته ولاړه وه او زما انتظار یې کاوه. په دې ورځ یې ډېره ښکلې درېشي په ځان کې وه، تر موټره موږ دواړه پیاده روان شو. باور وکړئ، چې زه شرمېدم، چې د دومره ښکلې او لوکسې جینۍ سره زه روان وم، چې هر چا به هغې ته ورکتل او له ځانه سره ښکېده. موټر ته چې ورسېدو، هغې راته د موټر دواړه خلاصه کړه، ویلې مهرباني وکړه سهار صیب! دلته په مخکې سیت کې کښېښه. د موټر په مخکې سیت کې د هوسی تر څنگه کښېناستم، زړه کې مې وگرځېدل (سهاره بچو لکه چې ورځ دې روانه شوه) هغه موټر روان کړو، له ما یې پوښتنه وکړه ویلې څنگه یې څه تکلیف خو به نه لرې؟ ما وې تشکر یې بی ښه یم تاسې څنگه یې؟

ویل په دوعا دې یم. په دې کې تردهمزنگ ورسېدو، هوسی لږ مخ راواړاوه او په خندا کې یې وویل: زما ساده باده سهاره له ځانه خبر نه یې چې چېرې دې وړم؟ تنبستوم دې. خټ خټ ویی خندل. زما له خولې نه ورته ووتل: ما خپل ځان درېښلی دی، هر چېرې مې چې وړې اختیار لرې. موږ لا په دې خبرو کې و، چې د دارالامان بڼه ته ورسېدو. موټر یې پارک کړو، ویلې راځه چې دې بڼه ننوزو (زړه کې مې وویل چې نن یې دې بڼه ته راوستې لکه چې درباندي ښه گرمه ده، همدا دې وخت دی د کونډې زویه) په بڼه کې پورته وختو، د گلونو په منځ کې د گلاب د گل ونه سمه غوړېدلې ولاړه وه. هوسی د گلاب د گل څانگه راوښوه، ماته یې کړه: سهار صیب گوره هغې د گلونو په منځ کې ځان پټ کړو زه ورته اغېر ودرېدم.

د گلونو منځ کې یې گل گلاب او شنې څانگې راتیتې کړې، خپل منځ یې پکې رانښکاره کړو، ما چې وروکتل، سرو شونډې یې د گلاب د گل پانې شرمولې. ما چې دا دویمه ورځ نوکې جرات پیدا کړی و، ورغړمې کړو هوسی قسم په خدای چې د گل گلاب نه دې هم شونډې ښاېسته دي. ما وې راځه دغې د گلونو په تېل کې به دواړه کښېنو. دا ښه د ناستې ځای دی. هغې بیا وربل پورته په یوه خوا وارتاوه او موسکېده ویلې په سترگو هغه راسره څنگ په څنگ کښېناسته، شاوخوا هېڅوک نه وو. د هوسی دا عادت و، چې همیشه به ماته مخامخ کښېناستله.

ما لومړی جېب ته لاس کړو، پیسې مې ورته راوايستلې ورته مې وویلې: له تانه ډېره مننه ده دا پیسې دې واخله. خیر دی مینه غریبي نه غواړي. یوه هیله درنه لرم او هغه دا چې که چېرته مگي له دې غریبي سره قبلوې، خوښه ده او که نه نوزه ستا وخت نه نیسم. په دې خبره هغه سره واوښته، پاڅېده او ماته مخامخ کښېناسته وې ویل: سهار صاحب زه کومه ناپوهه او بې سواده کوڅه گشته جینۍ نه یم. په ما پسې د دنگو ماڼیو څښتنان پوښتنې ته راځي، ډېر ځوانان لازما په تمه ناست دي. ډېر راته د موټرو او قصرونو لاپې وهي، خوزه حسن او مینه پېژنم، انسانیت ته سخت احترام لرم. ظاهري شان او شوکت نه مې بدې راځي. که درته ووايم، چې د شاهي کورنۍ ځوانان راپسې دي له پلاره مې غواړي، باور به دې رانشي. ډېر شتمن زلمیان په دې هڅه کې دي، چې له ما سره صرف خبري وکړي. زه پوهنتون کې ډېره په عذاب یم، تل د خپلو همصنفیانو سره په ډله کې گرځم او ته پوهېږې، چې له ډاره تمانچه گرځوم، وایم چې څوک مې ونه تنبستوي. تراوسه پورې پرما د چالاس هم لگېدلی نه دی. سهار صاحب خو همدا سبب دی، چې ډېره پیاده او یا په نورو موټرو کې نه گرځم، تل په خپل موټر کې گرځم، پلار مې همدا ټینګښت کوي. خوزه ستا په غیاب کې ستا په ژوند او په تا مېنه شوې یم، ټوکې به راسره نه کوې، دغه پیسې جېب ته کړه.

ځان يې لږ مرور غوندې ونيو، ما بيا ورته کړه: هوسۍ هيله درڅخه کوم دا پيسې واخله، ولې خجالت راکوي. هغې راته په تنده لهجه وويل: سهار صاحب مسخرې مه کوه، زه دې لا نه يم پېژندلې، زما او ستا د ليدلو او کتلو خوڅه ډېر وخت په مخ کې پروت دی، د يوې ورځې کار به نه سره کوو.

زما لاس يې تيل واهه بيا يې وويل: دا څه پيسې دي، د پيسو خبره دومره ارزښت نه لري. خبرې د زړونو دي، د ژوند او مينې خبرې ماته ارزښت لري، نوره ستا خوښه چې ته څه فکر کوي؟

زه پوه شوم، چې هوسۍ راسره وړاندې راتلونکې شپې ورځې يو ځای تېرول غواړي ما هم نور چرت پکې ونه واهه، پيسې مې جيب ته ښکته کړې، د لږې شپې لپاره هغه چوپ پاتې شوه، زرمې مخ ورواړاوه ما وې هوسۍ زما په خبرو خو به نه يې خپه شوې؟ نه نه... هسې سوچ واخيستم، چې ته به زما په هکله څه فکر کوي؟

په دې ځای کې مې د گرانې کليمه ياده کړه، ما وې گرانې پام چې زړه کې دې څه ونه گرځي، ماته دې هره ادا او انساني کرکټريوه دنيا ده. ستا د سترگو هر رپ مې اوبه کوي، حسن او مينې دې رانه جرأت وړی دی، ما به خالي کالبوت نه پرېږدې، زه در سره مينه لرم. دا بني او دا ښکلې منظره به زما او ستا د مينې شاهدي کوي. لاس دې راکړه، چې يو ځل بيا د مينې ټينگه وعده سره وکړو. هغې لومړی لاس او بيا رغاړې وته، ټوله مې په غېږ کې ټينگه ونيوله، هېڅ نه پوهېدم ټول ځان مې خولې خولې شوی وی. يوه لنډه شېبه د مينې په خوږو کې سره ډوب شو. بيا مو چې يو بل ته سره وکتل، مخ يې لکه د سره گلاب غوندې اوښتی و. سترگې يې مړاوې راواړولې، د وړبل تيل يې نيمايي مخ رانه پټ کړو، بل ډول شوې وه، په موږ ډواړو د مينې فساد شوی و، يو د بل په کتونه مړېدو، تر ډېره پورې په همدغه حالت کې سره پاتې وو، زما خو بيخي ژبه په خوله کې وچه شوې وه. مونږ هېڅ پوه شوي نه وو، چې د ماښام خبره راباندې لگېدلې وه. هوسۍ ته مې وويل: ناوخته دی نور به څو. هغې چې بيا خپل وړبل ته ټک ورکړو، په چپه خوا يې تورې زلفې خورې وړې واوښتې، تورې سترگې يې سرې اوښتې وې، د اننگو په سريې د خولو څاڅکي لکه د زمرو دو غمي ځلېدل. په غلي غږ يې وويل: وخت لا ډېر دی، يوه شېبه به نور هم کښېنو. هورښتيا سهار صاحب! سبا به پنځه بجې د نوي ښار مغازو ته ورځو، دواړه به نوي درېشۍ ځانته واخلو. څنگه خوښه دې ده؟

ما وې ولې نه! ته چې څنگه وايې، هغسې به کوو. لږه شېبه مو د زړه خواله نوره هم وکړه او بيا له هغې ځايه د کور په لور راروان شو.

په موټر کې چې کښېناستو، تقريباً خړه لگېده. هغې موټر ته لته ورکړه تر دهمزنګه يې موټر بيخي الوځاوه. په پل ارتن ورته شو، په جاده ميوند کې ووتلو، زموږ تر کوره په لږ وخت کې ورسېدو. ما وې راځه هوسۍ جانې موږ کړه به لاړ شو، موټر د سره دې ناوخته به ځي. هغه په خندا شوه وې ويل ډيره به ښه وای خو...! لاس يې رااوږد کړو، مخه ښه مې ورسره وکړه او هغه لاړه. زه کور ته لاړم کتل مې چې هرڅه مې ګډ وډ پراته و. لومړی مې له نل نه سطل راډک کړو، بيا مې ځانته ډوډۍ تياره کړه، له چای او ډوډۍ نه وروسته مې غوښتل، چې نيمګړی داستان راډيو ته تيار کړم په مېز چې کښېناستم، قلم مې لاس کې کاغذ مې مخې ته پروت کړ او ورته ګورم لکه څنګه به چې مخکې په مېز د ليکلو لپاره کښېناستم، سمدستي به مې چې ليکل، خو اوس مې قلم ټکنی شوی و. زړه مې بل چېرې حېران پاتې شوم سوچ واخيستم (دا جينۍ به ګنې ما سره تراخه پاتې شي؟) سهاره د ژوند غريبې دې په قلم چلېدله، لکه چې د ژوند څرخ دې په بله تاو شو، هرڅومره مې چې خواړي وکړه، باور وکړه چې په دغه شپه مې هېڅ هم ونشوای ليکلای، بيخي لکه چې هرڅه رانه چا اخيستي وي، بې حسه غوندې ناست وم. ما بايد د هېواد ورځپاڼې ته هم ټاکلی مضمون ليکلی وای، تر نيمې شپې پورې مې چې هرڅو خواړي وکړه، څه ګټه يې نه درلوده. کله به مې چې خپل کور او خپلې بوډۍ مور ته او هم د ژوند نورې ستونزې به چې رايادې شوې، يو دم به مې له ځان سره وويل: والکه دا پېښې پرېږده، تاته ګوره او ددغې معتبرې جينۍ سره ژوند کول. دا زما د کلي خلک به څه وايي؟ تر نيمې شپې مې دا سوچونه کول، تر چرګ بانګه مې سترګې ورنغلې. سبا يې چې مې مخ و مينځلو په آئينه کې مې وکتل، رنگ مې زېړ تښتېدلی و.

سهار چې کار ته لاړم، رئيس وروغوښتل ويلي سهاره اخبار ته دې مضمون نه دی ليکلی. د خپل مضمون ځای دې تش پريښی دی.

ما ورته بهانه وکړه، ما وې رئيس صاحب لږ ناروغه وم. هغه ويل خير دی، په دغه برخه کې يو بل څه ورواچاوه.

له نورو ورځو نه مې له کاره سره علاقه کمېده له يوې ورځې نه بلې ته بې علاقې کېدم. په ټوله ورځ به مې د هوسۍ د راتلو شپې شمارلې، په دې ورځ مې لا وختي ځان د وعدې ځای ته ورسولی و. هغه مازديګر په پېنځه بجو ټاکلي ځای ته راغله او د نوي ښار پر لوري يې ګاډی روان کړو. په ډېرو مغازو کې وګرځېدو، په يوه کې مو درېښي واخيستلې وروسته بيا يوه رستوران ته وختلو. له دمې او چای څګګښلو نه وروسته د باغ بالا چکر ته لاړو. هلته ښه ډېرو وګرځېدو د ناڅوگانو د لاندې کښېناستو.

په همدغه ترتيب سره زموږ د دواړو مينه له يوې ورځې نه بلې ته زيات بدلېدله. شپې ورځې تېرېدلې، زه نور هغه سهار نه وم، چې به هره ورځ د مطبعې په بېلابېلو څانگو به گرځېد مه، په مجلو او اخبارونو کې مې ليکنې کمې شوې. راډيو داستانونه مې هم په تپه ودرېدل، له هرې فرهنگي څانگې نه به راته تېلفون کېدلو، ويلې به يې: سهار صاحب ليکنې دې ولې کمې کړي دي؟

ما ورته بله بهانه نشوه کولای، په غېږ له دې چې ويلې به مې: ناروغي راپېښه شوې ده، ځکه مې ليکنې کمې شوي دي.

زه خو به هره مشاعره او ادبي بانډار کې کوربه وم، مگر ټوله ذهني قوه او مطالعه مې يوازې د هوسۍ په مينه پورې غوټه شوه، نور ژوند راته خوند نه راکاوه.

که دي خندلي راته نه وای

غريب سړی وم خپل روزگار به مې کاونه

کله کله به راته هوسۍ ويلې: درباندي پوه يم څه چې د ليکنو او مطالعې نه دې لاس اخيستی دی، زه خو بې له هغې ستا يم، خپل پخوانی روزگار او ژوند دې په عادي توگه پرمخ روان کړه. زه هم درسره دانشم منلای، ژوند په مينه پورې تړلی دی، ژوند او مينه بېل نه دي، ته بايد دوباره خپلې ليکنې تازه کړې. خدای شاهد دی، ډېر يې تشويقولم، تل په يې ويلې سهاره د ليکوالۍ نه لاس وانخلي، زه ستا ليکوالۍ له تا سره ملگرې کړې يم، پام کوه چې ځان دې له خپله مسلکه وروسته پاتې نه کړې. بيا به وروسته ارمان کوي او وخت به درنه تېروي. هغې هم پخپلو درسونو کې کوښښ کاوه، ټولو استادانو ورته ويلې وو، چې له فارغېدو وروسته به خامخا د اسيستان په توگه په پوهنتون کې پاتې کېدې شې، خو هوسۍ د نورو تحصيلاتو خيال کاوه او ماته به يې دا ويلې، چې کله به وي چې دواړه د لوړو زده کړو لپاره خارج ته لاړ شو. دا يې ارمان او هيله وه، زه ځان ته متوجې شوم، ما د هغې خبرو ته غوږ ونیو او دوباره خپلې دندې ته متوجې شوم. له خپلې ليکوالۍ او وظيفې سره مې ځان عيار او برابر کړو، له پخوانه به مې لاسه مضمين، داستانونه او ادبي ټوټې ليکلې. کله ناکله به مې ښه تکړه مقاله يوې نيمې مجلې کې چاپېدله ډېرو راته وويل: ته لکه د کونړ درياب د اسي ګ يې په اوږي موج نه وهي، په ژمي کې دې چرونه فريادونه کوي. مور ته به مې ښې ډېرې پيسې لېږلې. کله به د څو ورځو لپاره په رخصتۍ د مور ليدو ته کلي ته ور تلې. دا ځلي پس له اوږدې مودې نه وروسته کلي ته ولاړم.

مور مې راته ډېر وژړل او پوره اوبښکې يې تويې کړې او دا يې هم راته وويل: بچۍ زه بوډۍ شوې يم، خپه کېږم زرزرمې ليدو ته راځه ته خوزما يوه رڼه اوبښکه يې، زړه مې درپسې وران دی، بچي بې له تانه راباندې ژوند گران تېرېږي. هغه خپل عادي حالت ته راغله، خواته مې رانزدې شوه ويلې: هورښتيا زويه په دې ورځو کې مې زړه دی، چې په کلي کې درته کوژدن وکړم. په دې خبره يې زړه په خولې کې ورولوېدم.

مورې پام چې په دې هکله چاته ونه وايي، زه چې له خيره بل ځل په رخصتۍ راغلم، بيا به درته ووايم تر هغې به خیر دی نور هم تکليف تېر کړه، بل ځل په خیر زرزراځم خامخا به دي په خیر سره ستا نېور پيدا شي، په مخکې به دې گرځي، له کارونو او ځينو تکليفونو نه په خلاصه شي. ما خو هېڅ فکر نه کاوه، چې گنې مونږ ته به څوک خور او لور راکړي، ځکه چې د خدای په دا ارته دنيا کې ايکي دا يوه کوټه لرو، نور هېڅ نه لرو، خلک خو په مال او دولت پسې گرځي. په دې وطن کې لياقت او اهليت نه پکارېږي، يوازې پيسې چلېږي. خو توکل زموږ په خدای دی، هرڅه به سم شي. تا دې راته الله ژوندی لري. مور مې په دې خبره خوشاله شوه، په زوره زوره يې وخنډلې، ما يې لاسونه ورمچي کړل. په دې وخت کې د کلي ځينې کسان زما همزولي زما ستري مشي ته راغلل، زموږ کوټه يوه وه، خو لويه وه. مخې ته يې غولۍ (منډاو) او انگړودان شوي وو، څو کټونه پکې پراته وو. په دا ځل د کلي ټول خلک زما ستري مشي ته راغلل. پخوا به چې کلي ته لاړم، کور ته به څوک نه راتلل. يوازې په جومات کې به خلکو راته ستري مشي ويلې. ځينو کسانو راته ويلې ستا راډيويي داستانونه اورو، ټول خلک يې خوښوي. ځانته به مې تمه پيدا شوه. هلته په کلي کې پوه شوم، چې دا خلک که سواد نه لري، د پېښو او ژوند په ټولو کيسو خبر دي. رښتيا چې هر چا راسره ښه سلوک کاوه، زما له وړوکتوبه عادت و، چې سبايي او مازديگر به جومات ته تللم، چې لاتراوسه مې همغه عادت درلود او د خدای عبادت مې کاوه. په دې هم د خلکو خوښېدم. په دې رخصتۍ کې مې دوه هفتې تېرې کړې. حال دا چې هوسۍ راته د پنځه ورځو اجازت راکړې و. مخکې به مې پوره يوه مياشت تېروله، کله مې چې دوه اونۍ ووتلې، له مور مې اجازت راواخيستلو نور خپلوان مې هم مونږه کره راغلي وو، زموږ نژدې خپلوانو به زما له مور سره مرسته کوله. خپلوان مونږ سره په چم گاونډ کې ډېره وو. د مور ټول مشکلات مې حل و، ماما به مې تل مور خپل کور ته بيو له له ټولو څخه مې رخصت راواخيست او بېرته ښار ته راغلم. ما ښام تېرو، چې خپل کور ته ورسېدم. شپه تېره شوه او سبا يې خپلې دندې ته لاړم. په کار بوخت وم، د څو ورځو کار مې راته پروت و. لگيا وم ليکنې مې کولي چې د تيلفون زنگ راغی، غوږۍ مې چې پورته کړه، ما ويې بلې. ويل هوسۍ يم.

سهار صاحب راغلی یې؟ ما وې هو. څنگه یې کور ته خیریت دی، هغې په تلیفون راسره
گړه بره وکړه. وې ویل: ته پوهېږې، چې زه بلکل ناروغه شوې یم، رنگ مې زېړ او بنستی دی، د
ازموینې ورځې مې دي، هېڅ تیاري مې نه ده نیولې.

ما وې هوسۍ د کور او کلي کارونه وو، له بل پلوه مې مور راپسې خپه شوې وه. که زر
ترې راتلای نوره هم لا پسې خپه کېدل. بېننه غواړم شپې مې لږې ډېرې تېرې شوې. دا دی
اوس درته راغلی یم. ویلې زړه مې چوي، څنگه وکړم نن هم پوهنځي ته نه ومه تللې. ټوله ورځ
په کور کې راته موسیقي غږېدله. نن به زه په پوره څلور بجې مطبوعې ته درشم ډېره بڼه ده خو
موټر دې مطبوعې نه وړاندې ودر وه. د خدا بیه امان.

د تلیفون غوږۍ مې چې کېښوده، رئیس وروغوښتم ویلې پاتې کارونه درسره کور ته
یوسه، چې سبا ته یې خلاص کړې. ما وې بڼه ده رئیس صاحب ته ورته تشویش مه کوه، سبا
ته به انشاء الله ټول کارونه سم وي.

نیمگړې لیکنې مې له ځان سره په څلورو بجو راواخیستې او په یوه دوسیه کې مې
کېښودې، ما وې چې د شپې له خوا به پرې کار وکړم.

په څلورو بجو مې دوسیه له ځان سره واخیستله او له مطبوعې نه ووتلم. وړاندې مې چې
پام وکړو، د هوسۍ موټر ولاړو. په چټکو گامونو وروړوان شوم، ما وې هغه به راته ډېره
منتظره پاتې شوې وي، چې ورنزدې شوم هغه له موټره راکوزه شوه، بڼکې درېشې یې په
ځان کې وه. په پنځو سوو گامونو کې چې کله ورنزدې شوم، هغه زما په لور راوانه شوه. غږ
مې پرې وکړو: هوسۍ زه درځمه ته ځان مه په عذابوه. زه نور هم ورگړندی شوم، کله چې سره
نزدې ورغلو، پام چې مې ورته وکړو، د هغې له سترگو او بڼکو دارې وهلې، ما وې آخ دا
ولې ژاړې؟

له خولې نه یې غږ نه خوت یوازې دواړه لاسونه یې رانه تاو کړل او په سلگو سلگوي یې
وژړل. ما وې هوسۍ څه شوي؟ ولې دومره ژاړې؟ د ژړا په حالت کې موټر ته ورپورته شوه،
زه هم موټر کې ورسره کېښناستم، موټر یې د مطبوعې اړخ ته ودرولی و، په ژړغوني اوازی یې
ووویل: ما خو درته پنځه شپې ویلې ویا، زه خودې له ژونده ویستلې یم، ناسته ولاړه هېڅ
خوند نه راکوي.

ما وې بڼه نو دا خبره ده!

هغه لږه شېبه غلې ناسته وه، موټر یې نه چالاوله. پوه شوم چې رانه خوابدې ده، خوا ته یې
ورنزدې شوم، د زڼې نه مې ونیوله: هوسۍ بخښنه غواړم، زه مجبور وم، چې خوشې مې
ځنډ کړی وای. خیر دې مې رانه مه خپه کېږه. مخ یې راواړاوه، موسکۍ شوه، وې ویل:

سهاره چېرې به درنه خپه نه شم، خو حېرانه پاتې يم، چې په ما څه شوي دي؟ مور مې راته څو ځلي په کور کې وويل: څه درباندي شوي هوسۍ لورې، چې دا رنگ دې الوتې ښکاري. په دې ورځو کې دې بل شان وينمه؟ زه ورته څه ووايم، چې ولې؟
هوسۍ جانې! په مينه کې دا خبرې شته دي، دومره يې اسانه مه گڼه.

مينه خود انسان سترگې پټوي او غوږونه يې کنوي.

څه چې کومه خوا لاړ شو، دلته د مطبوعې مخه ده، هسې نه چې څوک مو وويني. هغې په عادي ډول د ناز خندا وکړه، ويلې د تورې زويه راځه، چې نن پغمان ته لاړ شو. ما وې ډېره ښه ده، څو به هغې موټر روان کړو او د موټر ټيپ کې يې د وحيد صابري (لاليه گاډي وانه) سندره چالان کړه. په لږه شېبه کې يې موټر کوټه سنگي ته ورساوه. د ميرويس ميدان له دوکانونو نه مو خوراكي شيان له ځان سره راواخيستل او بيا پغمان ته روان شو. راساً د ټيپې بڼه ته لاړو، د ټيپې بڼه د گلونو ښکلاگانو ته ورغلو.

هر رنگ گلان غوړېدلي وو، په يو ښکلي ځای کې د گلانو په منځ کې کښېناستو، په بڼه کې خلک گرځېدل، موږه چا نه ليدو. کله چې موږه کښېناستو، سمدستي هوسۍ راته وويل: سهاره د خپل سفر او کور کلي کيسه راته وکړه. لومړی دا ووايه چې مور دې څنگه وه؟ روغتيا يې ښه وه؟ او رښتيا د خپل کور او خپلوانو په باب راته پوره پوره ووايه.

ما ورته د کور او کلي، د خپلې مور د حال احوال په باب خبرې وکړې، څه چې په کلي کې تېر شوي وو، ټوله کيسه مې ورته وکړه. دې راته وويل: مور دې ښار ته نه راولې؟ ما وې نه مور مې بوډۍ ده، پخپل کور او کلي کې خوشاله ده. ورور يې او نور خپلوان يې پوره خيال ساتي. هور رښتيا هوسۍ دا ځلې مې مور راته د کوژدنې خبره وکړه، ويلې کلي کې درته چېرې لاس پورته کوم.

اخ نو تا څه ورته وويل؟

هغه راته متوجې شوه ويلې ووايه سهاره رښتيا رښتيا وايه، دا چې ډېر وځنډېدې، لکه چې همدا خبره وه.

نه نه! په دغه باب هېڅ نه دي شوي. ما ورته وويل: مورې بل ځل چې راغلم بيا به خبرې سره وکړو، تر هغې به زما د کوژدنې خبره هېچا سره نه کوي. هغه دوباره خپل عادي حالت ته راغله، لاس يې کڅوړې ته ورتېر کړو، خوراكي شيان يې راواخيستل او زما په مخکې يې کښېنودل.

لومړی موږه مېوه وخوره. هوسۍ راته وويل: سهار صاحب د راتلونکي په باب څه فکر کوي؟ ما ورته په ځواب کې وويل: زه اوس هېڅ فکر نشم کولی، ځکه چې...!

څنگه دې ځکه چې وويل؟

زه لږ غلی پاتې شوم، هغې همدغه خبره بيا راغبرگه کړه، ما بيا په نيولي غږ ورته وويل: حېران يم هېڅ نشم ويلی.

هغې رانه خبره ونيوله وې ويل: سهار صاحب زه پوهېږم، چې ته څه وايي؟ نن درسره خو برېښي او غوڅې خبرې کول غواړم، څنگه دې خوښه ده؟

ما وې ښه ده مهرباني وکړه! (په زړه کې مې تېر شول، لکه چې نن دې هرڅه په ډاگه کېږي) ويلې ما درسره په لومړۍ ليدنه کې دا ويلي وو، چې زه يوازې ستا د ليکنو سره مينه نه لرم، بلکې له تا سره هم مينه کول غواړم. تا باندې پوهېدمه، چې خپله غريبې دې راته مخې مخې ته کوله. ما درته ويلي و، چې مينه غريبې نه غواړي. اوس نوزه او ته يو پر بل پوهېدلې يو، زموږ ټول رازونه يو بل ته څرگند دي، خو يوازې او هغه دا چې تا زما مور و پلار او کورنۍ نه ده ليدلې، يو ځل به در باندې خپله کورنۍ وينم، په داسې حال کې چې هغوی در باندې هېڅ پوه هم نشي. په زړه کې خوشاله شوم، ما وې سهاره لکه چې هوسۍ سره دې واده کېږي، خو ولې بيا هم خپلې بې وسۍ په چرت کې لارم. الک نه دې کور شته، نه دې پيسې، دا خود معتبر سړي لور ده راتلونکې گوزاره به دې څنگه شي؟ هوسۍ په څنگل ووهلم، ويلې بيا څنگه پخپلو چرتونو کې ډوب شوې؟ ما وې نه نه... هسې...!

زه به داسې زمينه برابره کړم، چې زما مور او پلار وپېژني، خو که چېرې هغوی په مونږه پوه شي ما به سخته تهديد کړي. پلار مې د زړه کولتور سړی دی، هغه دا خبرې کله مني. مور مې هم دغسې درواخله، خويوه خبره ده، چې هغوی په ما پوره باور لري. زه ور باندې ډېره زياته گرانه يم، چې هر څومره پيسې و غواړم، راکوي يې. دا مو تر يې راته اخيستی دی. همدا راته وايي، چې يو ښکلی کور درته جوړوم د پيسو او شتو کمۍ نه لري، خداي شته چې ډېرې پيسې ترې زه مصرفوم. خداي دې راته ژوندي لري، نو ځکه مې درته دا خبره ياده کړه، چې دواړه په راتلونکي څه فکر وکړو.

هوسۍ زه څه ويلي شم، يوازې دومره ويلي شم چې مينه درسره لرم او دا مينه به مې له تا سره تراخه پاتې وي، نور نو په تا پورې اړه لري. زه خونه پيسې لرم او نه داسې څه، چې دا د نن درانه رواجونه په ځای کړای شم، يوازې همدا سهار يم او بس.

هغه موسکۍ شوه، خرپ شو په ولې يې ووهلم، ويلې همدومره مې درنه غوښتل، نور به کېږي. تر ما زديگر ناوخته پورې په تېې بڼې کې وگرځېدو، کور ته ناوخته ولاړو.

نیمگړي کارونه مې د شپې سرته ورسول. هوسۍ چې کورته روانېده، ولې زه او ته به دوه ورځې نور نشو لیدلی. زه ازموینه لرم، په تېلفون به سره خبر اخلو، ما وې سمه ده یو له بله مو سره مخه ښه وکړه.

ما خپل پاتې کارونه په دغو دوه ورځو سم کړل. په درېمه ورځ چې له کاره رخصت شوم، د مطبې مخې ته ښکته شوم. وړاندې مې ولید، چې د هوسۍ گادۍ ولاړ دی. د گادۍ خواته ور روان شوم. کله چې ښه ورنزدې شوم، هغه له موټره رابښکته نشوه، خالي د موټر دروازه یې راته خلاصه کړه، ویلې راځه سهار صاحب! په موټر کې چې ورسره کښېناستم، سمدستي یې راته وویل: خپه نشې له موټره ځکه ښکته نشوم، چې څوک مې ونه ویني. بل هغه دوه ځوانان راته ولاړ دي، څه خويي راته نه دي ویلي، خو ځانونه راته بوخ بوخ کوي. ما ورته وخنډل او بیا مې ورته داسې وویل:

ستا حسن ته هېڅوک د ټینګې نه دی، چې رښتیا راباندې وایي، ډېرې ځوانۍ درته اوبه کېږي. په دې خبره یې موټر په تړاټ سره روان کړو. هغه دوه ځوانان همغسې دېواله ته حېران پاتې شول. تر ډېره مونږ خنډل او موټر روان و. موټر چې د میوند واټ خولې ته ورسېده، په دې وخت کې یې راته وویل: کومي خواته ځو؟ ما وې ستا خوښه! هغې سمدستي وویل: راځه نن به د چهلستون بڼ ته لاړ شو. ما وې سمه ده ځو به.

په جاده کې یې موټر لږ څه گړندی کړ، ما وې هوسۍ جانې خیال ساته د خلکو گڼه گوڼه زیاته ده، خدای مه کړه کومه پېښه ونه شي. ویلې ستا خبره پرځای ده.

د کابل په ښار کې یوازې دا د میوند واټ سړک لږ څه پراخه دی، موټر پکې گړندی تېرېدی شي، نور د ښار سړکونه بیخي تنگ دي.

د هوسۍ دا عادت و، چې تل به یې په ډکه خوله خندا کوله. زه به یې په خبرو راوستلم. زه یې نه پرېښودم، چې غلۍ او چوپ پاتې شم. زما عادت و، چې ډېر نه گړېدم، چې چا به راگړولی نه وم، له خولې مې غږ نه خوت، خو هوسۍ په خبرو راوستم. په دې ورځ کله چې د کابل گذرگاه ته ورسېدو، د بابر د بڼ په دروازه مو سترگې ولگېدې. ما وې یوه ورځ به د بابر بڼ ته هم راځو. هغې ویل که غواړې چې اوس ورتاو شو. ما وې نه نن چهلستون ته ځو. په همدې خبرو خبرو کې د چهلستون د بڼ دروازې ته ورسېدو. له موټره ښکته شو او دننه مو غوښتل، چې ننوځو. بڼ ته د ورننولو په وخت کې ډېر خلک د بڼ دننه روان وو، هر چا به هوسۍ ته ورکتل. ډېر ځوانان به هوسۍ خواته څنګ وخت کېدل، خو هغې به پرې خیال هم نه راوړو. ډېرو به د هوسۍ ښایست او ښکلا ته پرزې ویلې، ما به ځان تېراوه، هغې هم چرت نه خراباوه.

یوازې به یې ما سره خبرې کولې، چې ډېره به په عذاب شوه، دومره به یې وویل: بې تربیه از خود خوار و مادر ندارید؟ نوره یې په قیصه کې نه وه.

ځینو به ماته وویل نوش جانست. زه به حېران ورته پاتې وم، په همدې حالت کې مونږ د چهلستون بڼې دروازې ته ورننوتلو او دننه مو د ورتلو قصد درلود، چې ان لومړی د چهلستون قصر (ودانۍ) وگورو او بیا وړاندې د گلانو خوا ته لاړ شو.

د خلکو بیرو بارزیات و، خو کله چې مونږه د چهلستون په دروازه وردننه شو، ددغې بڼې جگ جگ چنارونه، رنگارنگ گلان، د گیلارونو میوې، د چهلستون د مانۍ بڼکلا ته به څومره سیلانیان راتلل. باور وکړئ د خلکو بیرو بار به دومره زیات و، چې د تېرېدو شان پکې نه و. مونږ د خلکو له تېر نه ځان ووېست، شاته راپسې دوه تنه زلمیان وو او هوسی ته یې ازار ورکاوه. موږ په کرار کرار تلو، هغه یوه تن حیا او شرم غورزولی و، له انسانیت نه نور ووت، په ماله ډېره قهره نه خوله راماته وه. ناڅاپي مې پرې وروډانگل، له پښو نه مې ونيو او سرته مې پورته کړو، په ځمکه مې راڅټاکړو. چپ لاس یې په ځمکه ونښتو ځوان یوازې وویل: الله مردم دستم شکست. نور نو هغه له ځایه ونه خوځېد، هغه بل راباندې له پاسه پروت و، زه یې په سرباندې په بوکس ووهلم، سر مې گنگس شو. هوسی هغه په سترگو کې په سوک وواهه، زه یې پرېښودم، او پاڅېد. خلک راغونډ شو، یو پولیس راغی، ما ټول جریان هغوی ته ووايه ټولو پرې لعنت وایه. پولیس هغوی له ځانه سره بوتلل. لاس چې یې مات و، هغه لاپې کولې ویلې: نمی مانم اش دست مرا شکستانده است. پولیس، چې د هلک لاس ولید، رښتیا چې غوټ مات شوی و. د هلک بدن لږزه کوله، پولیس ماته مخ راواړاوه، ویلې دده خو لاس مات دی. په دې وخت کې هوسی پولیس ته وویل: هن دا کاغذ د پولیسو مامور ته ورکړه.

هوسی په سپین کاغذ کې پیسې ایښې وې، د پولیس په جیب کې یې کاغذ کېښود، پولیس نور څه ونه ویل، هغه دواړه یې له ځان سره بوتلل.

خدا پرې هغه یو عجیبه وخت و، له یوه پولیس نه به ټول کلی ډارېده. په دغسې پېښو کې به د پولیس غوا لنگه وه. مونږه چې د پېښې له ځایه روان شو، په چټکۍ سره مو تر موټره ځان ورساوه. زما کمیس خپرې شوی و، سر مې هم درد کاوه. هوسی هم زېړه تښتېدلې وه، موټر یې روان کړو، له قهره یې وویل: دا ټولنه د ژوند کولو نه ده، خو څه وکړو زموږ ناکام دی، نو بیا به یې ماته راوکاټه ویل به یې څنگه په تکلیف خو نه یې؟ ما به ورته په خدا کې وویل: هوسی هیڅ خبره نشته، ته مو تر په احتیاط چلوه، ستا خبره په ځای ده، دلته گوزاره گرانه ده.

دا خولا ښار دی، د افغانستان پایتخت دی، په اطراف او کلیو کې خو هډو مینه کول گناه ده. مینه هلته د مرگ سره لوبې دي. هو یو شى چې په کلیو کې شته دی، هغه دا دی چې داسې بې حیايي او بد اخلاقي لکه چې دلته ده، هلته نه شته. هوسى مو تر د یوه رستورانته مخې ته ودرولو، ویلي راځه چې دغه رستورانته کې چای وڅښو.

مو تر یې پارک کړو، موږ دواړه یوه رستورانته ته پورته شو. ساه نیولی په مېز کېښناستو. په رستورانته کې دومره گټه گونډه نه وه، څو تنه د پاڅه عمر سړي او څو ځوانان جلا جلا سره ناست وو. درې تنه انجونې هم د خپل فامیل سره په یوه مېز ناستې وې. هوسى رانزدې شوه، سړيې راتیت کړو ویلي سردې درد کوي؟ نه دومره نه خو لومړۍ یې درد کاوه، مگر اوس درد نه کوي. هوسى چې رنگ یې زېړ او ښتی و، خپه او ستړي ښکارېده. په ورو او تیت غړيې وویل: ددې ټولنې هرڅه ویجاړ دي، دلته ژوند ډېر گران دی. هوسى خیر دی مه خپه کېږه. بلا پسې که، هرڅه چې و تېر شو. په ډېرو شيانو باید سترگې پټې شي، هېر یې کړه. د رستورانته شاگرد چای راوړو، چای مو څښلې چې هوسى په خدا کې وویل: هغه یو خومې په دا خوله لگاؤ کړ، یو سوک مې په سترگو وواهه اخ تا که هغه په سترگو وهلې نه وای، خدا پزده چې څه به پېښېدل. رښتیا چې ټولو خلکو په هغو لعنتونه او بدل ویل.

او هی چې د دوی ژوند وي بیا به د چا تور سړو ته په سپکه ونه گوري. د یوه لاس مات شو، خو پولیس هم ونه نیولم. هوسى په تونده لهجه وویل: ته پوهېږې، چې پولیس ته ما په کاغذ کې پیسې تاو کړې او جیب کې مې ورته کېښودې، ځکه یې پرېښودې. هوسى بس نور دا خبرې پرېږده، هرڅه چې و تېر شول. د هوسى په رنگ کې بېرته سوروالی پیداشو، د چای گوت یې وکړو او پیاله یې په مېز کېښوده وې ویل:

سبا نه بل سبا ته زما د تره د زوی واده دی، په کابل هوټل کې. زه به درته سبا ته د واده کارت درکړم. واده ته به راشې،

ما وې زه خو نو څوک نه پېژنم، ستاسو له خلکو سره بلد نه یم، واده ته به څنگه درشم؟ خو زه همدا غواړم، چې ته لومړی زما مور او پلار ووينې، زه به یې له وړاندې تاته وښایم، زما کورنۍ به وپېژنې. سبا ته به زه درته نېکتايي او کمېس راوړم، هغه توره نوې درېشي به دې واغوندي. ما وې ښه ده.

زړه مې رالوی کړو او ورته ومې ویل: او ته به کومه درېشي واغوندي؟ خبرې مو د مینې خوا ته لاړې. د هغې رنگ په عادي حال شو، ویلي زه درېشي نه اغوندم، زه به په داسې جامه کې یم، چې ته به مې هېڅ ونه پېژنې. ما وې دا څه وایې؟ هغې ویلي وو. د واده جامې خو نورې دي. ما پخپل عمر کې چېرې د ښار واده نه ولیدلی. فکر واخیستم، دا به څنگه واده

وي. زه به د کابل د ښار واده ووينم او هغې به داسې جامې اغوستې وي، چې زه يې هېڅ ونه پېژنم.

ښه ډېر په چرت کې تللی وم، چې هوسۍ راته کړه: څنگه سوچ کې لارې، پام دې وي چې هېڅ فکرونه کړې، زه به مور او پلار ته تا سم وروپېژنم، ورته به ووايم، چې دا زما ټولگي وال دی، نور څه وايي.

ما وی هو هو همدغسې وکړه، دا خبره مې زړه واخيسته، ويې خندل او ويلې: سهار صاحب زړور او خوشاله ځان ونيسه، داسې وگڼه چې ستا د تره د زوی واده دی.

ښه ښه هوسۍ پروا مه کوه. ما ښام خړه لگېده، چې له رستورانه راووتلو او د کور په لور روان شو. زه يې د کور خوا کې ښکته کړم او هغه رانه لاره.

کله چې د واده ورځ راوړسېده، سهار وختي حمام ته لاړم، ځان مې ښه پاک کړ. يوه ورځ راته مخکې هوسۍ ښکلې ښکتيایي، نوی کميس او نوي بوتان راوي وو. په دغه ورځ چې له وظيفې نه رخصت شوم، د مامورينو په گاډي کې کور ته لاړم. نوي درېشي مې واغوستله، په ځان مې پوره گوتې ووهلې. واده د مازديگر په شپږو بجو پيل کېده. له کوره راووتلم، غوښتل مې چې يو ټيکسي کې تر کابل هوټل پورې ځان ورسوم. کتل مې چې زما يو دوست د يوه دوکان مخې ته ولاړ دی، مخ يې راواړاوه او سمدستي په خندا شولاس يې له ورايه خواره کړل. ما هم کلکه غېږه ورکړه، ډېره موده مو سره نه وليدلې، خوږه سترې مشي مو وکړه. ملنډې مو له پخوا نه درلودلې، ويلې د کونډې زويه لکه چې کوم هاتي دې په سوپره کې وهلی دی، څنگه غوړ شوی يې؟ ته او دا د مود فېشن دي؟

ما وې ولې زه دې دومره په سترگو کې کم راغلی وم، دنيا خود اړت منگوتی دی، يو پر بل پسې اوږي راوړي. بدبختي به تل زموږ د خوارو په برخه وي؟

هغه ويل: هو سهار صاحب هرڅه بدلېږي، خوزه حېران دې ته يم، چې ته خو ډېر زړ بل شان شوې ويلې لکه چې چېرې روان يې؟

هو انډيواله کابل هوټل کې واده ته غوښتل شوی يم. ويلې راځه چې زه دې ورسوم. خپل موټر ته يې پورته کړم، هغه له پخوا نه موټر کې گرځېده. د لوی تجار زوی و، ما سره په پوهنتون کې يوځای په يوه ټولگي کې و.

تر کابل هوټل پورې مو سره ښه د زړه خواله وکړه او دا يې هم راته وويل: سهاره داستانونه دې پرله پسې اورم او مضامين دې لولم. هيله من يم، چې نور به هم په ليکنو کې وړاندې لاړ شي. زموږ افتخار يې يار. موټر يې د کابل هوټل مخې ته ودراره. ما ورته وويل راځه ما او تا پکې څوک څه پېژني، ته هم راسره ولاړ شه. هغه لږ موسکې شو ويلې ورځه بچو

لکه چې کار دې پوخ دی. زه درسره نه ځم. خدای په امانی مو سره وکړه او ولاړ. زه په کرار زړه نازړه د هوټل دروازې پلوروان شوم. لیدل مې، چې ډېر کسان په نویو جامو کې او په نویو درېشویو کې ولاړ دي، څوک ننوځي او څوک لا ولاړ دي. دروازې دواړو غاړو ته څو تنه ځوانان په بنکلیو درېشویو کې د خلکو استقبال او هرکلي ته ولاړ وو. ما خپل ګامونه کلک او مضبوط اخیستل، په دروازه کې راته بڼه هرکلی وشو. له دروازې نه چې لږ ورننوتلم، مخامخ وړاندې د پېغلو انجونو ټولګی هرکلي ته ولاړ وو، ټولو بنکلي جامې اغوستې وې، ماته خو ټولې نابله وې، کتل مې چې د هوټل تالار او زال له خلکو ډک بنکارېده. ما ځان په غټو کې وهلی و، په تمکین او ارام ګامونو مې قدمونه اخستل، مخې ته مې درې څلور جنګۍ راغلې، هرې یوې په خپل انداز کې بنکلي جامې اغوستې وې، هسې ډول یې کړې و، چې یوه له بلې نه پېژندل کېده. ماته لومړی یوې لاس رااوږد کړو، ستړي مشي یې راکړه، درې نورې یې راته راوپېژندل. ما هېڅ نه ورکتل، همداسې ترې روان شوم. هغوی ټولو وخنډل، زه ځان پوې حېران شوم زه لږ څه ځان پورې خجالت شوم، په زړه کې مې وې لکه چې کوم څه دي برابر نه دي، ځکه خو انجونو درېپورې وخنډل. څو ګامه وړاندې تللی نه وم، چې همغه جینۍ بیا راغله، شاته یې راپسې غږ کړو، خنډل یې سهار صاحب سهار صاحب مخ مې ورواړاوه، چې همغه پومبۍ جنۍ ده، چې بیا یې وویل: سهار صاحب لږ ودرېږه، چې ودرېدم او ورته زیر شوم، چې له مزله مې له وړاندې وپېژندله، هغه په چابکو ګامونو خواته راغله. درته نه مې وویلي چې په واده کې به ما ونه پېژني؟ ما وې دا تاسې په ځان څه کړي دي؟ دا ډول جامې او دا دومره سینګار. په والله چې غږ دې راباندې نه وای کړی، که تر اخره مې پېژندلی وای. هوسی زما ګناه نه ده، دا مې لومړی ځل دی، چې داسې واده او داسې جامې او فېشنونه ګورم.

هغې چې راته مخامخ راوکتل، غلی شان مې ورته کړه: بیخي بڼا پېری درنه جوړه شوې ده. موسکۍ شوه ویل یې: تا ځانته کتلي دي، دې ټولو جینکو راته وویل دا زلمی څنګه قندولک او بنکلی دی. راځه دا خبرې پرېږده، راځه چې مور او پلار مې درو پېژنم. هغه رانه مخکې شوه او زه ورپسې. د هوټل په منځ کې د تلو راتلو په لاره وړاندې د هوټل په اخر کې په یوه مېزد هوسی کورنۍ ناسته وه، پلار او مور ته چې ورغلو، سلام مې ورواچاوه زه یې ورمعرفي کړم. لومړی یې هغوی ته په ډېر احترام او درناوي سره وویل دا زلمی زما همصنفي دی واده ته راغلی دی، تاسې ته مې درو پېژانده. مور او پلار یې بڼه ستړي مشي راسره وکړه. هوسی خپل مور او پلار ته زما ډېره ستاینه وکړه، خو دا یې ورته ونه ویل، چې ګنې دا هغه څوک دی، چې تاسې تل دا ستانونه لولي او غوږ ورته ږدئ. زما نور کړه وړه یې ترې له ځان

سره وساتل. له پېژندگلو نه وروسته هوسی ماته په یوه خاص ادب کې وویل: تاسې راځئ، چې هلته نور ملگري هم ناست دي، هغوی سره به یوځای کښېنئ. د مور او پلار له مخه یې هسې وویل. زه ورسره روان شوم، په هوټل کې چې کوم ښه مېز او ځای موجود و، هلته یې بوتلم، په مېز دوه درې سړي او ښځې هم ناست وو، د مېز په کونج کې زه کښېناستم، هغې راته وویل: زه دستي بېرته راځم.

یوه شېبه وروسته مې کتل، چې هغه راغله، دوه جینکۍ نوري او یو زلموټی هلک، چې هوسی د اکا زوی و، راغلل، زما سره کښېناستل. هوسی دومره خوشاله ښکارېده، چې هېڅ اندازه یې نه وه. دومره ښکلې وه، چې په هوټل کې ټولو ورته خامخا ورکتل. ما ځان په ارام نیولی و، ځکه چې له یوې خوا نابله دم او له بلې خوا ماوې، چې څوک دربان د پوه نشي. مگر هوسی د هېچا په قیصه کې نه وه، له ما سره یې همغسې په مینه خبرې کولې. د هغې خود کاکا د زوی واده و، په گرد هوټل کې گړندی گړندی گړځېده راگرځېده. هر چا داسې فکر کاوه، چې ټول اختیار د واده د همدې په لاس کې دی، چې زما له خوا نه به لاړه د هوټل په وړاندې ځای کې په مصروفه وه. د مصروفیت په وخت کې په یې زما پلو هره شېبه راکتل، خو چې کله به د واده په ښکلو جامو کې زما خوا ته راروانه وه، له ځان سره به له خندا شنه وه. زه به یې په سترگو کې د مینې په راز پوه کړم، راسره ناستو کسانو ته به یې وویل: دا مسافر درنه خپه نه شي. هغوی به ټولو ماته راوکتل او اوبه یې ویل: ولې به خپه کېږي. په دې وخت کې هنرمندانو موسیقي په غږولو پیل وکړو.

ټولو وویل دا ښه هنرمندان دي، ښې سندرې وایي. رښتیا هم چې رخشانې او هما هنگ واره وار خوږې سندرې ویلې. هوټل له خلکو ښځو او نروډک شو.

هوسی ښه اوږده شېبه ترې تم شوې وه، هرڅو به مې چې سترگې واړولې راواړولې، د هغې څه پته نه لگېده. پخپلو خولو کې ډوبه وه. د واده مراسم تاوده روان و، په هوټل کې گڼه گوڼه زیاته وه، څو کسان مې د پېژندگلو ولیدل. نورې انجونې هم زما د مېز خوا ته راغلې. کله ناکله یې په ما پرزې ویلې، خو ما ورته وخت نه ورکاوه، چې گپ شپ راسره ولگوي. کله به چې هوسی موسکۍ موسکۍ زما خوا ته راغله، ناستو جینکو ته یې زور ورکاوه. هغوی ټولې د هوسی ښاپست ته حېرانې پاتې وې. ما ښام شو تیاره شوه، د ډوډۍ خوړلو اعلان وشو، ټول خلک له خپلو ځایونو نه پاڅېدل او د ډوډۍ خولو خونې ته روان شول. زه لانا ست وم، چې لږه شېبه وروسته هغه راغله او ویلې راځه، چې څو، موږ دواړه یوځای د ډوډۍ خونې ته روان شو. د خلکو ټېل زیات و، هوسی زما لاس ونيو راته وې ویل: ټېل دی، چې رانه ورک نشي. د ډوډۍ خونې ته لاس نیولی لاړو. هلته هر ډول خواړه تیار شوي وو، د

ډوډۍ خوړلو نه وروسته ناوې او شاه راغلل، هوسۍ د شاه تر څنگه روانه وه، په سټېچ کې یوه لنډه شېبه ودرېدل، د بنادۍ والا کورنۍ د ناوې او شاه سره ولاړ وو. عکاسي وشوه، موسیقي ښه په غرب سره روانه وه. نڅاوې کیدلې، څو ځلي هوسۍ د نڅا وار تېر کړو. واده ان د شپې تر دوو بجو پورې روان و. پوره په دوه بجو واده پای ته ورسېده. له هوټل نه خلک په وتلو شول. زه چې کله دروازې ته راووتلم، هوسۍ ولاړه وه. یوه ځوان چې هغه د هوسۍ د کاکا زوی و، وویل وروره دا مېلمه به خپل کور ته ورسوي او ته به ترې بېرته هوټل ته راشي، چې بیا موږ کور ته ولاړ شو. زه د هغې موټر کې کور ته راغلم او د هغې د کاکا زوی رانه بېرته ولاړ.

ډېر ستومانه شوی وم، په دغه شپه مې پوره خوب وکړو، ځکه چې سبا ته د جمعگې ورځ وه سترپتیا مې ورکه شوه. د جمعې ورځ مې په کور کې دمه وکړه، چېرې ولاړ نه شوم. په سبا ته لکه د نورو ورځو نور مال خپلې دندې ته لاړم. هره ورځ به د مازدیگر په وخت موږه چکر واهه، د شپې به مې یو نیم داستان او ځینې طنزیه لیکنې کولې. زما داستان به په راډیو کې خامخا نشرېده، ممثلینو به په خورا ښه ډول تمثیلاوه، نو ځکه د خلکو به خوښېده. په مجلو او ورځپاڼو کې به چې زما مقالې او نورې لیکنې نشرېدلې، پوره حق الزحمه به یې راکوله. د میاشتني تنخواه نه مې حق الزحمه زیاتېدله. ژوند مې په نورمال ډول ښه تېرېده، یو څه روپیۍ مې زخیره کړې وې، هوسۍ ته مې وویل: وطن ته ځم خپله زړه خونه ښکوم او نوی کور پکې جوړوم، ډېر ځنډ نه کوم یوازې چاته به یې اجازه ورکړم، ستا څنگه خوښه ده؟

هغه لږه غلې شوه، بیا یې وویل: ډېره ښه ده، زه به هم درسره مرسته وکړم. ما وې که وشوه دوه ورځې وروسته به کلي ته لاړ شم. سبا مازدیگر، چې کله مونږه په موټر کې کښېناستو او د ښار په لور رهي شو، هغې خپل بکس ته لاس کړو، پیسې یې راواېستې، ویلې دا لس زره افغانۍ به زما له خوا درسره مرسته وي، بیا به وروسته گورو، ته یو ځل په کور پیل وکړه، دا دې ښه پلان جوړ کړی دی. ویې خنډل وې ویل کېدای شي کوم وخت درسره په چکر کلي ته لاړه شم.

ما وې کوم به هغه ساعت وي.

هغې موټر په کرار کړو، مخ یې راواړاوه، وې ویل: ته پوهېږې، چې په دې ورځو کې زموږ قومي خلک زما د غوښتنې لپاره زموږ کور ته څو ځلي راغلي دي، د پلار مگي خوښه ده، چې هغوی ته مې ورکړي، مگر ما په کور کې ویلي دي، چې گورئ پام زما په غیاب کې به زما ژوند په چا پورې نه تړئ. له مانه به خامخا پوښتنه کوئ. د غسې خبرې شته دي. فکر دې وي، چې دا ځل کلي ته ولاړې مور ته به دې زما په باب خبرې کوي. ښه ده هوسۍ زما هم

دا ستا خبره په زړه کې ده. زه به مې مور سره هرومرو ستا خبره کوم. ته ډاډمنه اوسه، خوستا د پلار سره به څه کېږي، ځکه چې زه....

پام چې داسې فکر ونکړې، ترڅو چې ته له کلي نه بېرته راگرځې، په دې هکله به مې یو څه کار کړی وي.

دوه ورځې وروسته کلي ته لاړم، مور مې ډېره زیاته خوشاله شوه، یوه ورځ مې د زوړ کور د وړانولو ورته وویل، هغې راته اخ وکړو، وې کور ولې وړانوي؟

مورې نوی کور درته جوړوم.

پیسې به له کومه شي؟

مورې خدای مهربانه دی، یو څه پیسې مې له ځانه سره راوړي دي، د کور د جوړېدو چاره به پرې وشي. هو مور جانې رښتیا، چې هغه جمعه خان د خټې پسڅگر په کلي کې دی او که چېرته تللی دی؟

شته دی زویه، د خلکو کلاګانې جوړوي، هغه ډېر ښه کورونه جوړوي، د کور کار په هغه وکړه. هو مور جانې سبا ته به ورپسې ورشم، خبرې به ورسره له نږدې نه وکړم. مور مې زما په دې کار زیاته خوشاله شوه، لاس یې پاس ته په دوعا پورته کړل. ډېره دوعا یې راته وکړه، په دې وخت کې زما څو کلیوال ملګري موږ کره راننوتل. زما سترې مشي ته راغلل. تر ناوخته پورې راسره ناست وو، سبا یې وختي په جمعه خان پسې لاړم. لا کار ته نه و تللی. د خپل کور د جوړېدو په باب مې ورسره خبرې وکړې، هغه ښه د تبې سړی و، لومړی راته حېران پاتې شو، ویلې و راره شاه باش لکه چې پیسې دې پیدا کړي دي؟ ما وې هو جمعه خان اکا یو څه خومې کړي دي. اوس راغلی یم، چې زما د کور د جوړېدو خبره راسره وکړې. هغه وویل: وراره زه دوه ډوله کار کوم، یو دا چې په اجاره نیول او دویم دا چې په ورځنۍ مزدوری. اوس ستا خوښه چې کومه یوه درته اسانه ښکاري. ما وې جمعه خان اکا زه وخت نه لرم، چې پاتې شم، خود کور وړانول او د نوي جوړېدو خبره راسره وکړه.

هغه ډېره شبېه سوچ وواهه، بیا یې وویل: زه به سبا ته وختي درشم، د نوي کور اندازه به واخلم، چې څو متره اوږده لري او څومره لنډوالی لري، څو پکې کوټې جوړوې، دا ټول به سره وسنډو. د زوړ کور د وړاندو خبره به هم وکړو. نیمايي پیسې به پیشکي (مخکې) راکړې، چې زه پرې کار پیل کړم. ما وې ډېره ښه ده، سبا ته چې راغلي نورې خبرې به هلته وکړو. اوس نو درنه ځمه د جمعه خان نه مې رخصت راواخیست او کور ته راغلم. زوړ کور مې چې په مترونو کړو، څلوېښت متره اوږد او دېرش متره په لنډو جوړ شوی و.

د نوي کلا اندازه مې چې ولگوله په منځ کې یې درې کوټې کور، یوه اشپزخانه

(پخلنځی) او یو د لمبا کوټه او په یوه کونج بیرون ته یوه ټټۍ جوړېدل.

سهار وختي جمعه خان اکا چای موږ کره راوړ، ما ورته په کاغذ کې د خپل فکر سره سم د نوي کور د جوړېدو نقشه وښودله. هغه چای څښو او فکريې کاوه. پس له ډېر وخت نه وروسته هغه ویل: وراره جان د زوږ کور وړاندېدل او د نوي کور جوړېدل به دې ټول ټال پنځوس زره افغانۍ لگېږي. ما وې جمعه خان اکا ته او خپل انصاف دې زه خو په دې باب څه معلومات نه لرم. هغه ویل که مې درته زیاته ویلي و، ددې کلي د خلکو نه هم پوښتنه کولی شې. د چای څښلو نه وروسته مې ورته وویل: سبا سهار به له خیره راشې، چې د کلي څو تنه مشران او د کلي امام په گډون به سره دوعا وکړو. ته به خپل کار پیل کړې، ویلې ښه ده زه به اوس لاړ شم، چې پسڅه وهم. غرمه توده شوه، خټگر به راغلی وي. هغه یوه لویه کلا په اجاره نیولې وه، په منډه یې خپلې خپلې پښو کړې او لاړ.

په دغه ورځ مې د کلي له ځینو خلکو نه د خټگر د مزدوری او زما د کور د جوړېدو ټول خصوصیات وپوښتل. هغوی وویل دومره گرانه سودا نه ده، نن سبا مزدوري گرانه شوې ده، پیسې زیاتې شوي دي. خلک نوې ابادي گانې کوي، مزدوري گرانه ده. جمعه خان خټگر در سره مناسبه فیصله کړې ده. بېگه ته مې دا ټولې خبرې له مور سره او له ماماگانو سره شریکې کړې، هغوی په دې کار ډېر خوشاله شول. مشر ماما مې وویل: خوریه! ډېر زیات خوشاله شوم، چې ته د خپله انده شوې او دا زوږ کور دې نوی جوړوې. دا زموږ د ټولو لپاره د خوښۍ ځای دی، خدای دې بری درکړي. مور مې په دغه شپه خوشاله وه، شکريې ووېست، ویلې شکر دی الله، چې زما زوی دې، دې ورځې ته راوړس او. موږ خود خدای غریبانان وو. ټولو راسره په دې دوعا وکړه، چې زوږ کور به وړانو او نوی کور به جوړوو.

سبا ته وختي جمعه خان خټکر موږ کره راغی، ملا امام او څو تنه د کلي مشران مو راوغوښتل، چای مای چې وڅښل شو، ملا امام یو سورت قرأت کړ وروسته بیا دوعا وشوه، هر چا بیا خپل نظر ورکاوه. چا ویل: څنگه نقشه پکې اچوئ؟ چا به ویل یو ځل دا زوږ کور هوار شي، بیا به پرې تناب واچول شي، وبه کتل شي چې څو کوټې پکې جوړېدی شي. جمعه خان ته مې مخکې له مخکې نه نیمايي پیسې ورکړې، هغه وویل سر له سبا نه موږ د کور په وړاندو پیل کوو، تاسې په کالي ترې همدا نن وباسئ، سبا ته په خیر سره زه مزدوران راوړم.

ما وې ښه ده. ټوله ورځ مو له کوره سامان د ماما کور ته وچلاوه، خپلوانو راسره مرسته وکړه، کالي یې راسره وچلول، کور مو مازدیگر ته خالي کړو، سبا وختي یې د کوره وړانولو پیل وکړو، په څلورو ورځو کې یې ټول کور سم هوار کړو. جمعه خان خټگر وویل: د خټې

ځای او د کورد جوړېدو د څلور دیوالۍ کچه به سبا ته معلوموو. ما وې ښه ده جمعه خان اکا یو ځل به بیا د تهدابونو ایښودلو لپاره ملا صاحب او همغه مشران راوړلو. هغه وې سمه ده، خو دا کار به لږ وختي کوو.

په سبا ته مو همغه کسان راغونښتل، د کلي نقشه گر خپرو جان مو هم راوغوښت، زموږ د زاړه کور شاوخوا څلور خواو ته زموږ شاړه ځمکه پرته وه، په اوږدوالي او لنډوالي مو خبرې اترې پرې ډېرې سره وکړې. بیا دوعا وشوه، ملا امام د قرآن مجید سورت ووی. بیا ورپسې دوعا وشوه او شیریني (خوږه) ووبشل شوه. خپرو جان نقشه گر تناب راواخیست، په هوار شوي کور او شاړه ځمکه یې په اوږدو خور کړو، چې پوره پنځوس متره اوږدوالی او پېنځه دېرش متره یې سوړ وشو. ټولو وویل دا خولویه کلا پکې جوړېدی شي. خپرو جان وویل: راځئ، چې د کلا په منځ کې اوس د کور نقشه وچاوو. په لږه شېبه کې یې د څلورو کوټو، یوې اشپزخانې (پخلنځي) او ټټۍ نقشه جوړه کړه. خټگر ته یې وویل: دا دې د کور نقشه، نور په تا اړه لري. جمعه خان خټگر په خټو پیل وکړو، ما نورې خوشې تېرې گکړې، له موره مې رخصت واخیست او دوباره خپلې دندې ته لاړم.

سهار چې د خپل کار ځای ته ولاړم، دا مې هیله وه، چې هوسی په څه ترتیب سره د خپل راتگ نه خبر کړم. د ورځې دوولس بجې د تیلیفون زنگ راغی. د تیلیفون غوږۍ مې چې پورته کړه، هوسی وه. ویلې آخ شکر خدایه ته راغلی یې؟

ما وې هو بېگانه ما ښام راوړسېدم، ته څنگه یې؟

ښه یم ته څنگه یې؟

زه هم ښه یم، موږ دې ښه وه؟

هو د خدای فضل او مهرباني ده، هوسی موږ او پلار دې جوړ دي.

شکر جوړ دي، مننه سهار صاحب نن به په پوره څلورو بجو درشم.

ما وې ښه ده، هر کله راشي.

زما ډېر کارونه ډېر پاتې و، بې له کومې دمې مې ضروري کارونه ترسره کړل. په څلورو بجو مې د کار یوه دوسیه هم له ځان سره واخیستله، ما وې چې پاتې کار به په کور کې ترسره کړم. له مطبوعې څخه ووتم، بیرون وړاندې لاړم، ځکه چې پخوا مې لا هوسی ته ویلي و، چې کله راتلې مطبوعې ته نزدې مه درېږه، گاډی وړاندې دروه. زه په چابکو گامونو روان وم، هغې مو تر په ټاکلي سړک ودرولی و، زما په لیدو هوسی له موټره رانښکته شوه، د موټر تر څنگه ودرېده. زه چې ورورسگیدم، د هغې زړه وچې راغاړې وځي، ما وې نه خپل لاس مې ورمخې ته کړ سترې مشي مې ورسره وکړه. ویلې داسې سترې مشي درسره نه کوم. موټر ته

وختو را غاړې وټه، ما هم د هغې په زلفو سر کېښود، ښه شېبه همدا سې پاتې شو. بیا مویو بل ته په مینه مینه سره وکتل. د هوسۍ په سترگو کې اوښکې وگرځېدې، زه هم وچ کلک پاتې وم، بدن مې غوږي غوږي شو. له مونږ دواړو نه خبرې هېرې شوې، اخر دومره مې ورته وویل:

څه چې ځو. هوسۍ اسویلی ویوست یوازې دومره یې وویل: درسره گورم به!
موږ یې چالان کړو، دوه کیلومتره لاره یې، چې ووهله ماته یې راوکاته ویلې چېرې څو؟
ما وې هوسۍ راځه نن به دارالمان ته لاړ شو، هلته په رسمي ورځو کې څوک نه وي. هغې نور څه ونه ویل مخامخ یې کتل ما ورته په یوه سترگو ورکتل، هوسۍ خپله لاندینۍ شونډه وچپچله، لږ وروسته یې وویل: ته چې هر چېرې غواړې، هلته به ځو. له ځان سره موسکۍ شوه، ورو یې له ځان سره وویل د کافر زویه درېسې ژبۍ شوې مې ده، هو د کافر زویه درېسې ژبۍ شوې مې ده. داسې فکريې کاوه، چې ما نه دي اورېدل، ماته خدا راغله، په کټ کټ مې وخنډل، ویلې څنگه دې وخنډل؟ هسې خدا راغله نو. ویلې هله زرشه راته ووايه څنگه دې وخنډل؟

ما وې هسې مېرې تا پورې خو مې نه دي خنډلي.
پوهېږمه چې ما پورې دې نه دي خنډلي، خو ووايه که نه چې څنگه دې په زوره زوره وخنډل؟ د لومړي ځل لپاره مې ستا په قهقهه خدا واورېده. ومې خنډل په دې چې ما وې زما مینه به ستا د مینې په انډول زیاته وي، خو چې ته مې ولیدې، له مانه ډېره وار خطا یې.

همدې پورې دې وخنډل؟ ښه نو کله چې ورسېدو، هلته به درسره گورم!

هو ولې نه، پوهېږم چې راباندې په قهر یې.

نو په قهر به نه یم، په ما څه تېرېدل؟ ستا زړه خو سندان دی.

ما چې ځان خبرې ته جوړاوه، دارالمان د ښي په دروازه کې ودرېدو. له گاډي نه ښکته شو او دننه ښي ته ورننوتلو. ښځه د فواري ترڅنگ د گلونو ټل ته مو ځان ورساوه، څو ځایه د څو ډوله گلونو وړوکی پټې و. شاوخوا ته یې د ناڅوگانو ونې ولاړې وې، په دغه وخت شاوخوا ته هېڅ څوک نه لیدل کېدل، په شنه جولگه باندې مونږ دواړه سره کېښناستو، هوسۍ د خپل عادت سره سم راته مخامخ کېښناستله. لومړی یې یوه نازکه موسکا وکړه، بیا یې وویل: اوس ووايه چې په کلي کې دې څه وکړل؟

ما ورته د خپلې مورد روغتیا ډاډ ورکړ او بیا مې ورته د کورد جوړېدو په هکله ټولې خبرې وکړې. د راتگ تر وخته پورې مې ورته کیسه تېره کړه. هغې راته په داسې حال کې غوږ نیولی و، چې خپلې تورې غټې غټې اوږدې سترگې یې له مانه نه وېستلې. وربل یې نیمايي

مخ نیولی و، په کین پلو مخ یې خدای تور داغ بیخي بل شان ښه ښکارېده. په پوزه او شونډو کې یې خو هېڅ "خو" نه وه. په دغه ورځ یې نور سینگار پسې کړی و، د چا خبره گلونو ترې د ښا پست له شرمه خپل مخونه په پاڼو پټول. زه هم عجیبه سړی یم، دومره سخت زړی وم، چې هېڅ نه اوبه کېدمه.

ما چې ورته د کلي کیسه تېره کړه، هغې وویل: رښتیا چې تا ډېر کارونه سرته رسولی دي. هو رښتیا هغه زما ځواب.

کوم ځواب؟

واخ لکه چې هېر شوی دي و که څنگه؟

زه لږ غلی شوم، کوم سوال ځواب؟

ته چې کلي ته لا تللی نه وي، یوه ورځ د تلونو دې مخکې ما چې درته وویل: مور سره به دې زما په هکله.....!

هو اوس رایاد شول، هوسی. په خدای چې په دې باب له موره زښت شرمېږمه، ته هېڅ فکر مه کوه، دا به هرومرو کېږي، خو په دا څو ورځو کې ستا وخت ښه تېرېده؟

ولې نه؟ هره ورځ راباندې لکه د کال اوږدېده، څو ځلي رانه مور مې پوښتنه وکړه، ویلې لورې په دې ورځو کې ډېر سوچ کوي. ما ورته ویلې: مورې د ازموینې په باب فکر وړې یم، چې پاتې نشم. درې ورځې مخکې راته نتیجه اعلان شوه، په صنف (ټولگي) کې لوړې نمرې زما وې.

افرین، تبریک، تبریک هوسی! بلادې کړې ده او زما شیریني؟

په سترگو نور مې هېڅ تکلیف نه درلود، خو یوازې...

— یوازې څنگه؟

په دې وخت کې یې لاس رااوږد کړو، کلک یې وسکونډلم. ما هم په غېږ کې را کلکه کړه.

ویلې پرېږده څوک به راشي. خوشې مې کړه، ویل یې: سهاره دا څه کوي؟ لکه چې د مینې

ټوکې دې نه دي زده؟

په داسې حال کې، چې خپل لاسونه مې سست کړل، هغه مې په غېږ کې لکه د گل په شان وغوړېده. په تندي یې خوله راما ته شوې وه، په کراره پخپل ځای کښېناسته. زرزیې شاوخوا له سترگو نه تېر کړل، پوه شوه چې څوک نه ښکاري، بیا یې سترگې راواړولې، ما وې گنې تبا ه یې کړم. زړه مې په سینه کې ټوپونه وهل، لږه شېبه دواړه چوپ پاتې شو، د مینې په خواله کې او د خبرواترو په لړ کې ورو ورو لمر په غرغره کېده، هغې له خپل بکس نه وړو کې کمره راووستله، لومړی یې زما څو عکسونه وېستل. ما د هغې عکسونه

وېستل، بيا يې كمره په يوه جگ ځای عياره كړه، ماته يې كړه راشه، چې يو ځای عكسونه واخلو. د گلونو په منځ كې مو څو ډوله عكسونه واخيستل. نژدې د ماښام څرنۍ لگېدلې، كور ته د تلو په نيت له بڼې نه د راوتلو لاره مو ونيوله. لاس تر لاسه راروان وو، په لاره كې به يو بل ته سره جوخت شولو، بيا به روان شو ترڅو تر موټره ورسېدو. كله چې په گاډي كې كښېناستو، د سړك په سراو نور نژدې هېڅوك نه ښكارېدل. خپلې چوگۍ نه مې ځان په هغې پسې وراوږد كړو، د منځ نه مې ورنه ښه مضبوطه موچكه واخيستله. هغې وش وش وكړو، څوكۍ ته پي تكيه ووهله، تورې زلفې يې په منځ راخوړې وې، په تورو سترگو كې يې سرخي هم ځلېده. ما وې موټر دې چلوه، ناوخته دۍ. لږه چوپ پاتې شوه، وگ وويل زه چېرته دې ته يم، چې شپه به راباندې څنگه وځي؟ خوراځه د زړه كه زما كور ته راسره ولاړه شه. زړه خو مې كېږي ولې موراو پلار مې څه بل شاتته خلك دي، په خداى كه راباندې پوه شي، بې مرگه مې نه پرېږدي.

هوسۍ آخر به څه كېږي؟ صبر ښه شى دى.

صبر کوه صبر خوښه دی

په بې صبری معشوقې چا میندلي دینه؟

هوسۍ زموږ ټول عمر په صبر تېر شو، صبر او بیا هم صبر!
غرشو گاهې یې روان کړو، لږه لاره چې ولاړو، هغې مخامخ وړاندې سړک ته کاته وې
ویل: سهاره زما د پوهتون اخرنی سمستر دی، فارغېږم.

نولا شپږ میاشتې خو درته پاتې دي. شپږ میاشتې خوپاتې دي، مگرد سترگو په رپ
کې تېرېږي. زه تاته یو وړاندیز کوم او هغه دا دی، چې همدانن شپه به دواړه د خپل
راتلونکي په هکله سم فکر وکړو، سبا ته به بیا سره خپل نظرونه شریک کړو. څنگه خوښه
دې ده؟ ما وې هو ولې نه، له دې نه هم بله ښه خبره!

په همدې خبرو کې وو، چې زموږ د کور مخې ته گاهې ودرېد، زه چې له موټره ښکته
شوم، هغې ته مې په کرکۍ کې سروردنه کړو، ما وې راځه زړه وکړه، زما کور به له نږدې نه
وگورې، والله که هېڅوک وي، که نه پاتې کېدې، لږه دمه به وکړې بیا به کور ته لاړه شې.
موټر درسره دی، څه تکلیف درته نشته دی.

هغه بیا غلې شوه، ما یې لاس ونيو، مال (ما وې) راځه راځه مې داسې مه کوه.

وې ویل: په یو شرط؟

په کوم شرط

چې نور څه راته ونه وايي، دویم دا چې یوازې نیم ساعت به درسره کېنم، بیا به درنه ځم.

ما وې بیخي سمه ده، ته چې څنگه وای همغسې وکړه اوس نور راځه.

له موټر نه راښکته شوه، زړه نازړه راسره روانه شوه، د ما ښام خړه لگېدلې وه، له یوه
دوکان نه مې تازه مېوه او هوټل نه مې ډوډۍ راسره واخیستل. کور ته موږ دواړه وختو، د
خپل کور په دروازه کې مې ورته هرکلی ووايه. مننه یې راځنې وکړه، زما خود مجردی کور
و، هرڅه سره گډ وډ پراته و، هغه په چوکۍ کې ښېناسته، وې ویل: خدای دې ستاد کور دا
وضع برابره کړي، موږ دواړو سره په دې خبره وځنډل.

راډیو مې ورته چالان کړه، هغې وخت کې ټلويزیون نه و، په تېپ کې مې ورته د قمر گل
یوه سندره کېښوده. ما زر زر په مېز ډوډۍ تیاره کړه، داسې هیله مې ترې وکړه: هوسۍ
بخښنه غواړم، څه چې تیار وي، هغه دیاروي. د یوه دروند مېلمه پالنه او هرکلی راپه غاړه

و، د مینې خبرې د مینې په ځای پاتې شوې، ما له هغې سره د یوه دروند مېلمه په توګه چلند کاوه، ځکه چې هغه زما کور ته راغلې وه او زه هم د کلي سړی وم. هغه زما حالت ته حېرانه پاتې وه، خو کله چې یې وخت پوره شو او روانېدلې، په دروازه کې یې راته وویل: سهاره څنګه چې مې فکر کاوه، همغسې وختې... زه وارخطا غوندې شوم، ما وې ولې؟ کومه غلطې خورانه، نه ده شوې؟ نه نه ته خو غلطې وای، مګر د پښتونولۍ او ښه سریتوب درباندي تمامه ده. په دې خپل کور کې دې هډو راته مخامخ هم ونه کاته.

هوسۍ جانې د پښتون لوظ او ژبه کول د پښتني کولتور غوره بېلګه ده. ته پخپله په دې شيانو له مانې ښه پوهېږې. له کوره راووتلو، تر موټره ورسره ولاړم، د مخه ښې په وخت کې مې بیا هم څنګه چې قدر من مېلمه د چاله کوره رخصتېږي، هسې چلند مې ورسره وکړو، هغه لاړه.

زه زړه وتلی کور ته راوګرځېدم، د چای پیاله مې ځانته ډکه کړه او کرار په څوکی کېښناستم، په دې سوچ کې ډوب شوم، چې هوسۍ سره خپل راتلونکی ژوند څنګه وټرم؟ هېڅ چل یې نه راتلو، ځکه چې هغه د ما په سړي لور وه، پلار یې د دربار سړی و او زه تش یو لیکوال د کلي سړی.

په دې شپه مې ډېر فکر کاوه، له ډېره سوچه وروسته دغه نتیجه لاس ته راغله، زه په ښار کې خپل کور نه لرم، هغه به راسره کلي ته ولاړه شي او که نه؟ د ولور پیسې هم نه لرم. ما وې راځه سهاره داسې به وکړم، چې سبا ته به همدغه خوشیان هغې ته په مخکې کېدم، چې هغه پکې څه وایي؟

تر نیمې شپې پورې مې چرت او خیال د هغې سره و، پخوا به مې د مجلو او اخبارونو ورځپاڼو لپاره یو نیم مضمون او څه لیکنې کولې، ولې اوس د هغو شيانو نه ووتلم. زموږ په کلي کې متل دی وایي "غریب سړی او برگ یې سپی" هغه راباندې ښه پوهېده، چې سهار مې له ژونده وېستلی دی.

شپه تېره شوه، سهار بیا د مامورینو سروېس تم ځای کې ودرېدم. لږه شېبه لانه وه تېره شوې، چې زموږ د لېن سروېس ګاډی راغی. ورپورته شوم او خپلې دندې ته ولاړم. په ګاډي کې راته څو تنو غږ وکړو، ویلې سهار صاحب نه یوازې دا چې په ورځپاڼو او مجلو کې دې لیکنې نشته، بلکې ته هم دا ډېره موده کېږي، چې نه ښکارېږي. د ټولو د پوښتنې لاندې راغلی وم، هغوی ته مې یوه بهانه او بله بهانه کوله. په دغه ورځ مې هم ډېر زیات کار درلود، ټوله ورځ مې لیکنه وکړه، ضروري کارونه مې لږه راسپیک کړل ان تر څلورو بجو مې

په مېز سر تیت کړی وی. د هوسی تېلفون هم راته رانغی، د رخصتۍ شېبې راوړسېدې، مامورین له مطبوعې نه وتل اخري تن زه وم، چې له دفتر نه ووتلم. د مامورینو گاډی روانېده، تر دغه وخته هغه راغلې نه وه. زه په دې فکر کې وم، چې د مامورینو موټر روان شو، زه به د دغې ونې لاندې ودرېږم. نیم ساعت تېر شو، ساعت ته مې پام شو چې په دې کې د هوسی موټر په مخ کې راته ودرېد. په چټکۍ له موټره رابښکته شوه، زما خواته راروانه شوه. کتل مې ورته چې رنګ یې سپین او بڼتی و، له نورو ورځو نه بل ډول ښکارېده. ستړي مشي مو سره وکړل، دستي مې ترې وپوښتل: هوسی خیریت خودی؟ رنګ دې لږ الوتی غوندې دی؟

په ډېره وار خطايي راغلم، ناوخته شوی و، تا سره مې سودا وه. ما وې چې انتظار به باسي. د ترور کره تللې وم، بېګاه شپه مې هلته وه. د هغوی له کوره ناوخته راغلم، خالي په کور کې مې ورته وویل، چې له همصنفانو سره د پوهنتون کتابخاني ته ځم، کېدای شي کور ته ناوخته راشم. زه په کور کې هم وار خطا وم، مور مې رانه دوه ځلې پوښتنه وکړه، ویلې هوسی څنګه داسې وار خطا ښکاري؟ ما وې ټولګي وال راته انتظار دي، چې زروړشم.

ویلې څه ورځه لورې انتظار بد شی دی. اجازه مې ترې راواخيسته، په بیرې مې موټر راوست، ما وې سهار به مې انتظار کوي.

ډېره مننه هوسی درځه چې ځو.

دواړه گاډي ته وریورته شو، په موټر کې یې راته وویل: بېګاه شپه درباندي ښه تېره شوه؟

هو ښه وه، خو....؟

خو ولې؟

ولې ځکه چې ټوله شپه مې زموږ د راتلونکي په باب فکر کاوه.

سهاره که دې خونه وي راځه دا خبرې به هلته کوو. هو رښتیا چېرې ځو؟

کوم ځای چې ستا خوښ وي.

راځه چې نن د بابربني ته ولاړ شو.

ډېره ښه، ښه ځای دې نن وټاکه، درځه چې ځو ښه ساعت به مو تېر شي.

پل ارتن ته چې ورسېدو، داسې یې راته وویل:

زه به تاته د نن نه وروسته خامخا موټر در زده کوم، یوازې به ستا ډېر پوره یم؟

ما ورته وخنډل، ډېره ښه ده ما د ځان موټر روان کړه، څومره به خوشاله شم. د بابربني ته

ورسېدو، نور ډېر خلک ورته هم ور روان وو، هر څوک به چې مخې ته راتلل، موږ ته به یې

ښکته پورته کتل. د بن په ښکته پورته ټولو ځایونو کې مو چکرو وواهه، د بابربني په ښکته

لمبا ډنډ دی. هوسۍ ته مې وويل: که ستا اجازت وي، زه به په دې ډنډ کې ولامبم.

هغې وې ولې نه مهرباني وکړه.

هغه راته کښېناسته او ما په ډنډ کې لمبا پيل کړه، ښه ډېر مې ولمبل. تر لمبا وروسته د بڼې لوړې برخې ته لاړو او هلته په يوه ځانته ځای کې کېناستو. هغې راته کړه: اوس نو کولی شې چې خپل بېگاني حالت او خبرې راته وکړې.

بېگاني شپه مې ډېر سوچونه او فکرونه ووهل، دا خو شيان مې مخې ته خنډ جوړوي.

کوم شيان دي؟

هوسۍ ما درته په لومړي ځل هم ويلي و، چې زه يو در به دره بنيادم يم، نه مال او دولت لرم، نه ستا د شان سره برابر کور او نه کوم موټر. يو بې وسې ليکوال يم، له بلې خوا زموږ رسم و رواج او کولتور لا هماغه شان کليوالی دی او ستاسې د ژوند سطحه لوړه ده. که مينه او محبت يوې خوا ته او د ازمائستونو ژوند بلې خوا ته، ستا راتلونکي ژوند به گنې تهديد نه کړي؟ اوس ستا نظر او رايه څه ده؟

هغې راته په ځواب کې داسې وويل:

سهار صاحب! په ياد خودې دي، چې په لومړي وار په پوښتنه پوښتنه ستا دفتر ته درغلم او د خپلې مينې اظهار مې درته وکړو او تا هم لکه همدا اوس چې دې وويل، همداې دې وويل، خو ما درته په ځواب کې څه وويل؟

هو تا وويل دا هرڅه مې قبول دي، زه يوازې مينه غواړم. ما او تا دواړو په همدغه خبره د مينې لوظ وکړو. دا خبرې دي بيا ولې زما مخې ته کېښودې؟ زه خو چېرې نالوستې نه يم، ژوند، مينه، ښکلا پېژنم. زما د پلار دنيا او ثروت زړه ته مه نيسه، موږ هم پښتانه يو، اخر ژبه او کولتور مو سره شريک دی او بيا خو مينه او محبت دا شيان نه غواړي. هيله منه يم سهار صاحب! دا ځينې شيان له مغزه اوباسه.

پوه شوم ستا د زړه اواز مې واورېد، خو څنگه به وکولای شو چې سره گډ ژوند پيل کړو؟

زه به په همدې باب فکر وکړم، چې له کومې لارې مې موږ او پلار وپوهوم او هغوی راضي شي؟ ته هم يوازې په دې باب فکر وکړه.

ښه ده موږ دواړه بايد ښه فکر وکړو او د خپل راتلونکي لپاره غوره لاره وسنجو.

موږ دواړه لږه شېبه چوپ پاتې شو. څه دروغ درته ووايم، هغه راباندې په مينه کولو کې زړوره وه، وې ويل:

راځه سهاره دا خبرې پرېږده، نورې خبرې کوه. موسکۍ شوه، د بکس نه يې وړوکی شيشه (ائينه) راواخيسته او خپل ځان يې پکې وليد.

ما وې دغه آئينه (شيشه) پرېږده، زما د زړه په شيشه کې خپل ځان ووينه.
هغې مخ راواړاوه او يوه خوږه خدا يې راته وکړه، ويل لکه چې ډېره درباندي گرانه يم؟
ما وې: د گرانبت نه خبره وتلې ده، له ژونده دې ويستلی يم.
واخ له ژونده مې څنگه وېستلی يې؟
ژوند خو به وشي، مگر دا شېبې به بيا نه وي.
هو دا خبره مې زړه کې وه، چې ته بايد لکه څنگه چې دې مخکې ليکنې کولې، لا پسې
بڼه ادامه ورکړې. زما درته خيال دی دا ډېره موده کېږي، چې کوم راډيويي داستان مې دې نه
دی اوریدلی، دا ولې؟
دا ولې؟ دا پوښتنه دې له ځانه وکړه.
زه خوددې پوښتنې ځواب نه لرم، ولې خپل زړه او مينه دې وخت درکړی.
له مانه هم نور ژوند پاتې دی، د پوهنتون اخري ازموینه ده، استاد راته د مونوگراف
دنده راکړې ده، والله که مې ټک پکې کړی وي، همدارنگه درسونه مې نه دي ويلی.
ازموينې ته تياری نه لرم، ظالمه کله چې کتاب راواخلم او درس ويلو اراده وکړم، نېغ مې
مخې ته ودرېږي.
ته د خپل ځان وايې او زما نه؟ هوسۍ موږ دواړه ملاتمه نه يو، مينه خودا کانې لري.
وروسته له دې به دواړه وعده سره وکړو، چې نور مال ژوند او جانداري به ورسره هم کوو. زه
به دا نن شپه هغه نيمگړی د مينې داستان پوره کړم، په راتلونکي جمعې شپه به يې واورې
او ته به هم سبا ته د پوهنتون کتابخانې ته ورځې. ته په ما پسې سبا ته مه راځه. د ملاقات
وخت به بلې ورځې ته واړاوو.
هوسۍ غلې پاتې شوه، بيا يې وويل: تيلفون کې به خامخا خبرې کوو.
ولې نه تيلفون کې به سره احوال اخلو.
په دغه مازيگر مو سره پوره د زړه خواله وکړه، په گرځېدو او چکرو هلو ستړي شو،
نزدې خړه لگېدله، چې په موټر کې سواره شو. د نوي ښار هوټل ته د کباب خوړلو لپاره
ولاړو. تر ناوخته پورې په هوټل کې کېناستو، ماخستن تېري يې زه کور ته ورسولم او هغه
رانه لاړه. په دغه شپه مې د نيمگړي داستان ليکنه پوره کړه. سبا ته مې راډيو ته داستان
وسپاره او د جمعې شپې ته يې د نشرولو امر ورکړو.
د ورځې مې خپل عادي دنده سرته رسوله، لس کم څلور بجې راته هوسۍ تيلفون وکړو،
ويلې زه د پوهنتون له کتابخانې نه غږېږم، د مونوگراف ځينې مواد او ماخذونه گوتو ته
راغلل، زړه مې دی چې مونوگراف پيل کړم.

ما وي: ډېره ښه ده، کونښن وکړه چې ښه مونوگراف وليکي، تر جمعې به خپل خپل کارونه سرته ورسو، خو گوره هوسی د جمعې په په راډيويي داستان ته غوږ کېده. زه يوازې نه، بلکه زما ټوله کورنۍ ورته په ځير سره غوږ نيسي او راډيويي داستان اوږو. ښه ده اوبه گورم چې څنگه دی ليکلی دی. رښتيا ستا يوه راډيويي داستان ته ما او مور مې دواړو ژړل اوس همدومره، د خدای په امان. ښاده اوسي، په مخه دې گلونه.

د رخصتۍ وخت راوړسېد، ځان مې په چالاکی سره د مامورينو موټر ځای ته ورساوه. د خپل لين موټر ته ورجگ شوم، زياتو مامورينو راته کتل. ويلې سهار صاحب دا ډېره موده په سروېس کې نه ځي؟ لکه چې موټر دې اخيستی دی که څنگه؟ اخ په دې تنخوا کې موټر اخيستل؟ دا څنگه کېدی شي؟ دا تنخواگاني خو يوازې د يوه تن گوزاره پرې نه کېږي، پاتې لا موټر؟

يو مامور راته کلک شو، ويلې ښه نو ته په څه شي کې کور ته ځي؟ ما وي له يوه ملگري سره په موټر کې ځم، په همدغې ترتيب سره څو ورځې مونږه له نژدې نه ملاقات او ليدنه ونه کړه. هوسی خپل کارونه سم کړل او ما هم خپل. د جمعې شپه راوړسېده، پوهېدمه چې په دې شپه به ډېری خلک راډيويي داستان آوري. ماسپښن دوه بجې راته هوسی ټيلفون وکړ، ويلې نن خو د جمعې شپه ده، ستاسې راډيويي داستان ته مې خپلې درې تنه ملگري، چې زما ټولگي والې دي، راغونښتي دي، ښه په غور به يې واوړو. ما وي ښه ده د داستان نيمگړتياوې به راته بيا وروسته په گوته کړي. ويلې دا خبرې به وروسته کوو، خو دا ووايه چې د نژدې ليدو ملاقات به څه وخت سره کوو؟

ستا چې څنگه خوښه وي. ويلې د جمعې ورځ به ليدو ته وباسو.

ما وي ښه ده. د رخصتۍ وخت راوړسېد. له معمول سره سم بيا د لېږ په گاډي کې کور ته لاړم، د جمعې په شپه مې دوه تنه مېلمانه راغلي وو. په مېلمنو کې يو تن فرهنگي زلمی و او بل يې د کلي نه راغلی يو د پاڅه عمر سړی و، په ليک لوست نه پوهېده، خو زيرک سړی و.

د شپې په لسو بجو راډيويي داستان پيل شو، ما ورته کړه: نن شپه زما راډيويي داستان خپرېږي. هغوی دواړه چای څښل او داستان ته يې غوږ نيولی و. کله چې په راډيو کې داستان تراژيدي خوا ته نژدې کېده، د دواړو مېلمنو حالت بدلېدلو، ډېر په غور سره ورته ناست وو. د چای پيالې ترې لا پخوا سرې شوې وې، بعضې وخت به د کلي مېلمه سوږ

اسويلى له خولې ووېست او له ځان سره به يې وويل: ځاي ځاي حق، حق هغه بل زلمي مېلمه به زر زرماته کاته. کوم وخت چې د داستان په پای کې د داستان اتله وژل کېږي، د مېلمنو له سترگو نه اوښکې روانې شوې. رښتيا هم د داستان ممثلين خداى دې وېښي يوه زلېخا فخرې او پايا صاحب چې دواړه بلا کوله. د راډيويي داستان په پای کې مېلمانه دواړه غلي او خپه کېناستل، ما وې راځئ، چې اوس چای وڅښو، داستان ماستان خو تېر شو. هغوى مې دوباره عادي حالت ته راوستل، هر څو به مې چې هغوى ته يوه موضوع راواخيسته، هغوى به له داستان نه ليرې نه تلل. د شپې ترډېره ناست وو. سهار هغوى له چای نه وروسته رخصت شول، تقريباً لس بجې کېدې، چې هوسى لاندې په سړک کې ماته انتظار باسي. له دې کرکې نه مې لاندې وکتل، چې هغه ولاړه ده. موټر يې د سړک په غاړه درولى و. په چالاکۍ سره ورنښکته شوم، گره پرېه مو سره وکړه، زارۍ مې ورته وکړې، چې کور ته راسره وځېږي، خو هغې همدا ويل: راځه چې څو، نه راځه چې څو.

په موټر کې سواره شو او د ښار په لوري روان شو. ما وې چېرې به څو؟ ويلې نن جمعه ده، په هر ځای کې عسکر او طلابان گرځي، د ښار خلک هم هرې خوا ته ځي راځي، نن به که زما اورې کارېز مير ته ولاړ شو.

ما وې دا خو به ډېره ښه وي، چې ما هېڅ نه دي ليدلي، نوي ښار کې مو خوراكي شيان راوښول او د کارېز مير په لور مو گاډى خوشې کړو.

په لاره مې هوسى ته وويل، ما خو کارېز مير نه دي ليدلى، تا خو به ليدلى وي؟ ويلې هو، زه خو څو ځلي له خپلې کورنۍ سره هلته تللي يم، د ليدو وړ ځای دى، ښکلى بڼې، يخې د کارېزه اوبه، دا انگور او منې، څه تازه هوا والله چې د سړي زړه پکې تازه کېږي. څه کم دوولس بجې کېدې، چې هلته ورسېدو. ډېر خلک د ښار نه ورته ورغلي وو، هره خوا ډله ډله خلک ناست وو، څوک گرځېدل. ځينې ځايونو کې د موزيک او موسيقي پروگرامونه و، چا کبابونه پخول او ځينې خپلو کې سره مصروف وو. ماته ډېر په زړه پورې ځکه وه، چې د لومړي ځل لپاره مې هسې باغونه او ظاهر شاهي بڼې او ښکلي ځايونه تر سترگو کېدل. زه او هوسى د يوې لوړې غونډۍ سرته وختو، چې هلته د ارغوانونې او ناجوگان ولاړ وو. شاوخوا ته روانې يخې رڼې اوبه بهېدلې، اوږې و خو باور وکړئ، چې په دغو اوبو کې چا لاس نشوای نيولى، ځکه چې ډېرې يخې وې. موږ د گلونو او يخو اوبو په غاړه واړول، لومړى خو مو ښه ډېره عكاسي وکړه او بيا مو يو څه خواړه وخورل، مونږ غونډې ډېر خلک راغلي وو او يو تر بله څارېدل.

ترډوډۍ خوړلو لږه شېبه وروسته اواز هگډه شوه، چې اعلحضرت کارېز مير ته راځي.

خلک اخوا دېخوا نه گړندي گړندي سره گرځېدل، پوليسان راوړسېدل، ځای پر ځای په گرځېدو بنديز ولگېد. هلته وړاندي د ظاهر شاه د اوسېدلو ښکلي ماڼۍ تر سترگو کېدله، د هغه په شخصي استوگن ځای کې ماشي هم نشو گرځېدلې، خلکو وړاندي سرک ته کتل، ترڅو عمر دې ډېر شه باچا راشي. له مونږه وړاندي څو تنه ځوانان او ښځې ناستې وې، هغه يوه وويل:

— از ظاهر کل درینجا هم خلاص نمی شویم.

موږ چې دا خبره واورېده، دواړو پرې ښه ډېر وځنډل. بیا مې هوسۍ ته وويل: دا خلک رښتیا وايي، اوږده موده تېره شوه، چې دا باچاهي کوي، په ملک کې يې هېڅ خدمت نه دی کړی. ژوند يې په تپه درولۍ دی، دنیا څومره وړاندي ولاړه، خو افغانستان ورځ په ورځ لاندې وځي. هوسۍ اوس خو خبره راغله، غوږ کېده چې څه درته وایم: دا زه چې څه لیکم او که ما غوندې نور يې لیکي، دا ټولې ناخوالې او ددې وخت نارواگانې پکې په بېلابېلو ډولونو راغښتل کېږي، موږ دده د پاچاهۍ نه ژاړو. خدای ښاېسته او له هر څه نه ډک وطن راکړی دی، خوددغسې پاچاهانو له لاسه شاړ پروت دی. زه لا په دې خبرو کې وم، چې منډې شوې، هر چا غوښتل چې باچا وويني او د دوزخ او پرې حرام شي. موږ هم پخپل ځای ودرېدو، باچا د کارېز مير بن ته تشریف راوړو، تقريباً اويا گامه ترې ليرې ولاړو. هوسۍ وويل کښېه کښېه سهاره ما خو اعلحضرت ډېر ليدلی دی، څو ځلي د خپل پارسره ارگ ته ورسره ورغلې يم، لا وړه وم چې پلار مې له ځان سره بيولې وم. ما يې آن ټول خاندان ليدلی دی، هريو يې ځانته د ورځې د مود په موټر کې گرځي، څه بل شانه ژوند لري.

نوزه خو همدا وایم کنه! دوی دغسې ژوند لري ولې ملت پرېږده، چې په بې وزلۍ او غريبۍ کې شپې ورځې تېروي، نه خلکو ته کار شته او نه روزگار، نه سرکونه جوړوي او نه ښارونه، نه دوا درمل شته او نه درمل ځي. سواد خو هېو درک نه لري، په سلو کې اته نوي خلک ښځې او نر بې سواده دي، نو ته او خدای د سړي زړه درد ونه کړي؟ سهاره په دې خبرو پسې مه گرځه.

هوسۍ د بې دردو خبرې مه کوه، ته خو هم په دې ښه پوهېږې، سترگې به نه پټوي. نو څه کولی شو سهاره! ووايه نو ته ووايه کنه!

زه يوازې دا وایم، چې ددې خوار ملت ستونی راډک شوی دی، هر کله چې وي په دوی به ورانېږي. هغې راته خپل اوبښکې کوږ کړو، پرې پوه شوم، چې له دې شيانو سره دلچسپي نه لري، ما هم خپلې خبرې بندې کړې او هغې ته مې وويل:

ښه ده نور اڅه چې زه او ته اخوا ته چکر ووهو، ځکه چې دا سیمه ما هېڅ نه ده لیدلې. له دغه ځایه ولاړو، وړاندې د گیل سونو ونې تورې نښتې وې، خوا ته یې د زردالانو څو ونې هم ډکې ولاړې وې، توتان خوتک سره نښتې وو. د توتو ونو لاندې د کارېزه یخې پاکې رنې اوبه بهېدلې. د توت څانگه مې په لاس راوڅنډله، دلۍ توتان ترې لاندې په یخو اوبو کې راتوی شول. موږ دواړو پرې تالان جوړ کړو، ښه د مزې توت مو وخورل. په گیل سونو مو هم خوله خوږه کړه. له یوې بوډۍ ښځې نه مو شرومبې وغوښتې، هغې د نرلور ډک جام شرومبې راوړې، هوسۍ ونه څښلې خو ما په یوه ساه د شرومبو جام تش کړو. هغې راپورې ډېر وځنډل، ولې ما خپل د کلي عادت کړی و. بیا وروسته د یوې ناجو ترڅنگه په یوه جولگه کښېناستو، په داسې حال کې چې ما خپل سرد هغې په غېږ کې ایښی و، څه خود مینې جذبه وه او څه د توتو او شرومبو نشه وه، چې هوسۍ په غېږ کې یې په خواږه خوب ویده کړم. یو وخت مې په مخ هوسۍ غاښونه ښخ کړ، ما ویل گنې د مخ غوښې یې رانه یووړې. سترگې مې چې وغړولې، شنه د خندا اوبښتې وه. سپینو غاښونو یې برېښ کاوه، زرمې له کاکل نه راوښو، وش وش یې پیل کړو، ځانته مې راکږه کړه، خړپ له نړیو سرو شونډونه مې ورنه مچو واخسته، ویلې مه کوه څوک به مو وويني.

ما وې والله که دې پرېږدم، زه چې دې چيچلم، خودا خبره نه وه او اوس به...! ترمازیگره مو د مینې ساعت تېری وکړ، په زړه پورې ورځ مو تېره کړه. د راتلونو مخکې هوسۍ وویل: په دې کار نه کېږي په پلار مې جرگه وکړه، ترڅو به... راباندې تېرېږي.

ما وې هوسۍ زه خودا کار نشم کولی، څنگه او څوک په څه ترتیب ستا په پلار جرگه کړم؟ دا خو څه کلی نه دی، دلته خوزه هېڅوک نه پېژنم، ته څه نظر لري؟ هغې د ناز اوبښکی کوږ کړ، وې ویل: لیکنې او مقالې خونه دي، چې ویې لیکي. کله دې جرگې مرگې نه دي لیدلي، ته خو کلیوال هلک یې، څنگه نه پوهېږي؟ پوهېږمه خو څوک اخر ستا په پلار جرگه کړم؟

هغه لږه شېبه غلې وه، بیا یې وویل: د خپلې شعبي مدیر او رئیس درسره راوله، وروسته مې پلار له ما نه په دې باب حتمي پوښتنه کوي، زه به ورته بیا خپل نظر ووايم. ته لومړی همدا کار وکړه.

زما زړه ته ولوېده، سمدستي مې ورته وویل: هوسۍ کله به دا کار وکړو؟ سبا یې کولی شې، هوښیاران وایي په ښو تلوار، په بدو تأمل. کولی شې سبا ماښام ته زموږ کور ته جرگه راولېږي.

بيخي مي خوښه ده، سر له سبا به دا کار که خدای کول وکړم، خو یوه خبره ده چې که ستا پلار به سبا ته په کور وي او که څنگه؟

د ورځې له خوا دې ستاسې رئیس ورته ټیلفون وکړي، ورته ودي وايي چې موږ مابښام ستا لیدو ته درځو. هغه به کور کې وي او تاسې به راشئ.

هوسۍ قسم دی، چې په هرڅه کې ماهره یې، د ماهر توب څه خبره ده، د ازموږ کلتور دی په همدې باب موږه دواړه لږه شېبه غلي او چوپ پاتې شو.

یوه شېبه غلی وم بیا مې له خپل زړه سره صلاح وکړه، په کور او کلي کې مې له خپل مور نه هم پوښتنه وکړه، مور مې هم راته مشوره راکړه. له دې پرې خوښۍ نه مې ناڅاپه له خولې ووتل: زما او ستا به گنې واده وشي؟ هوسۍ په کړت کړت په خندا شوه، ویلې د کونډې زویو څه چل درباندي وشو؟ د لېونو پېښې دې پیل کړې که څنگه؟

هوسۍ دا خو پکې شته دی، پوهېږم چې د مینې د ازمېښت نه به موږه دواړه بريالي راوځو. هغه دا ځل په دې ښه خوشاله شوه، ویل یې: هو خامخا به موږه دا لوبه گټو.

ښه نوزه به له خیره په دا بله اونۍ کې په دې باب د خپل رئیس سره خبرې وکړم. که چېرې راسره موافقه یې وکړه، د درتلو او مرکې وخت او نېټه به بیا وټاکو. دواړه به په همغه ورځ پرې غږېږو. دواړه همدا خبره سره غوټه کړه، هغې وویل:

راځه چې په همدې خبره له دې ځایه ووځو او راساً د گلبهار د فابریکې ترڅنگه د پنجشیر سیند غاړې ته ځانونه ورسوو. ساعت ته مو وکتل د ورځې یوه بجه وه، د اوږې توده ورځ وه، په موټر کې کښېناستو او د پروان ولایت په لوري مو کش ورکړ، هوسۍ هم خپله موټرواني رانښودله، آن په اتیا کې یې موټر چلاوه. له متکه تر پروانه په سیمه کې د سړک پر دواړو خواوو کې د انگورو او نورو مېوو شنه او غوړ بدلي باغونه ترسترگو کېدل. د سړک په غاړه ځای ځای ځینو خلکو او ماشومانو سره توتان او بادرنګ د خرڅولو لپاره ایښي وو، یو نیم گاډی به ورته ودرېده او سورلۍ به ترې دغه موسمي مېوې رانیولې. زه ددغې سمسورې سیمې په تماشه وم، چې هوسۍ غرشۍ موټر ودر وواوه. ویل یې دا د پروان د ولایت بازار دی. له موټره ښکته شو او په بازار کې مو په دوکانونو کې ښکته پورته چکرو وواهه. یو څه خوراکی شيان مو هم راو نیول او د نساجي گلبهار خوا ته وخوځېدو. له متکه ورتېر شو، په ښي لاس د غره په اړخ کې دا سړک نساجي گلبهار ته تللی و. په څو دقیقو کې تر گلبهاره ورسېدو. تر فابریکې ورتېر شو، وړاندې مو سترګې د پنجشیر په سین ولگېدې ورنزدې شو او د دریاب په غاړه مو گاډی ودر وواوه. بې واره مو غوښتل، چې د سیند غاړې ته نزدې

ځانونه ورورسوو، خوراكي شيان موله ځانه سره واخيستل او په توندو گامونو سره هلته وړاندې د سيند د مستو څپو په غاړه په لويو او هوارو تېرو باندې ورته کښېناستو. سيند سم په مستۍ او شور سره مخ ښکته روان و. وړاندې په يوه چر کې يوه جالگر جال ارتاوه او ماهي يې رانيول، باور وکړئ، هر جال کې به يې راکښاوه. سپين غټ غټ ماهيان به يې راوايستل. مونږ يو بل سره خبرې لانه وې پيل کړې، يوازې د جالگر جال ته مو ورکتل. خواري په مو وکړه، خو ماهيان به مو سم شمار نه کړای شول، ځکه چې هر ماهي به پخپل قوت سره په جال کې ټوپونه وهل. يو نيم ماهي به ځان په سخته خواري سره له جال نه ازاد کړ او سيند ته به يې ځان ورغوپه کړو. د سيند شور او د ماهيانو د نيولو تماشي تر ډېره پورې مونږ دواړه هک پک کړي وو، ما وې هوسۍ نن دې ډېر ښه ځای ته راوستلم.

هغه په خندا شوه، وې ويل: هوزړه دې دی چې څه پکې وليکې.
هوولې نه، ليکم خوبه وروسته، خوته دا ښکلا وگوره، دا غرونه، دا سيند، دا جالگر او دا ماهيان.

تاته څنگه ښکاري؟

ماته ډېر ښکلی ښکاري، خدای دغسې جنتي وطن راکړی دی، خو...!

خو دې پکې څنگه وويل؟

سهاره ته پرې له مانه لانه پوهېږي.

آها، هو، هو ستا په مطلب ورسېدم، کاشکې چې...؟

دا هرڅه چې سمېږي، په مونږ به خاورې او ښتې وي.

هغې وې راځه راځه دا خبرې اوس پريږده، لومړی به دا مېوه وخورو او بيا به تر هغو ونو پورې د سيند په غاړه ورو ورو ولاړ شو. کولای شو تر مازيگره پورې د سيند په غاړه چکر ووهو. زردالو مو د پنجشير په اوبو کې يخ کړل او بيا مو په مزه مزه خوړل په لپو لپو اوبه مو وڅښلې، بيا مو د سيند څپو ته ورنزدې په زړه پورې ځايونو کې عکاسي هم وکړه.

د يوې ونې لاندې يخ سيوري ته د سيند په غاړه په داسې حال کې کښېناستو، چې د چا خبره د اوبو دارې په موږه دواړه لگېدلې. د سنځلې نه داسې خوشبويي رالوېدله، چې سړی يې خمار خمار کاوه. د تېرو لوړ ديواله نه د گلابو د گلو ډکې څانگې راځوړندې شوې وې، لږ څو گامه اخواته د يوه چنار په ونه کې ککو په ککو نارو لگيا و. ناڅاپه به يوه ماهي د سيند نه رابهر پورته ټوپ کړل او بېرته په سين کې غوپه شو. موږ دواړو څه دروغ به درته وایم، يو د بل په غېږ کې د مينې خوب وږي وو. سترگې مې وغړولې، چې د هوسۍ د ورېل وينستان مې په سترگو کې راپرېوتل، هغه په نازک خوب ويده وه، په تندي او شونډو يې د

خولو څاڅکي ښکارېدل، راپورته شوم، هغه هم رابيداره شوه، د مازيگر لمر په غږ غږه و، ما وې هله هوسۍ وينه شه، چې ناوخته نه شي.

پريږده سهاره لږه شپه خو به دې پرېښې وای، د خواږه خوبه دې راوينه کړم. د خپل وربل وينستان يې په يوه لاس پورته واپول، سترگې يې سرې راواړولې، په يوه خاص نازيې وويل: لکه چې ستا په سترگو کې خوب نشته دی؟

هوسۍ د مينې په خوب گنې څوک مېرېږي؟ که مې پرېښې وای، په خداي چې شپه به راباندې همدلته راغلي وای.

څه پروا يې کوله، څه خطره خو نشته دی؟

هو خطره نشته دی، دا غراو دا بيديا، کوم لپوه چې رانه خوړلې وای، په تش لاس يو څه به مې

کول؟

زما پام پاس غره ته و، چې هغه راباندې نابېره د سيند او به راوشيندلې، دومره يخې وې، چې سلگۍ مې وکړې، ما هم لاس ښکته کړو هغې ته مې څو داري وکړې، لارې لارې يې په مخ او به راتوی شوې، درېشيانې خود دواړو لمدې قېشتې شوې، يو پر بل موبنه ډېر وخنډل، هغې خپل مخ وچاوه، چې ناڅاپه مې په غېږ کې اوچته کړه، او بو کې دې غوپه کوم، ځان رانه نشې خلاصولی. هغې لاس پښې وهلې. د سيند په غاړه او بو کې مې ودروله، بوتان يې لامده شول، له لاسه مې ونيوه، هغې اوچت غېږې ته راودانگل، ما هم بڼه کلکه په غېږ کې ټينگه ونيوله. په خدا خدا کې يې راته په غوږ خوله ولگوله، په غاښونو يې پوره زور راباندې وکړو، ځان مې ترې په يوه چل کې خلاص کړو او غوښت يې چې وړاندې رانه د گلونو په بوټو کې پټه شي. هغه په منډه کې وه، وروسته مې راونيوه او په زنه مې ورته خوله بڼه ښخه کړه او چيغې يې پيل کړې. کتل مې چې وړاندې دوه تنه لاروي په لاره گړندي راروان وو، موږ يو بل سره پرېښودل، ما وې هوسۍ اوس به ولاړ شو، ناوخته کېږي.

هغې ويلې ښه ده، هن لاس راکړه، چې له دې تېږو نه درپورته شم. لاس مې وراوږد کړو، په يو ټک مې راپورته کړه. مننه يې راځنې وکړه، پورته د سړک په لور روان شو. لاره نېغه وه، هوسۍ سترې شوه، پوهېدم پرې چې سينه يې ځي راځي. ما وې: څنگه سا وتيگه يې؟ که سترې يې چې په شا دې کړم.

ملنډې راباندې مه وهه، کله هم په داسې کړيو کې نه يم تللې، ولې ډېر خوند راکوي.

په کرار کرار خبرو خبرو کې تر موټره ورسېدو، لمر پرېوت. موږ هم په موټر کې کښېناستو. لږه دمه مو وکړه. هوسۍ راته کړه:

سر له سبا نه به درته ډريوري درزده کوم، يوازې به دا زه درته موټرواني کوم؟

دا خو به ډېره بڼه وي، چې موټر راته رازده کړې، بيا نوزه پوه شه او ستا موټرواني.

سبا ته به پس له رخصتۍ په خیر سره چمن بېرک پلو ته ستاد موټروانی د تمرین لپاره ولاړ شو، خو رښتیا چې سبا ته دې رئیس او نورو ملگرو سره د مرکې ووايې. زه به درته په یوه بجه ټلیفون دروکړم.

ما وې سمه ده، سر له سبا نه به دا کار کوم.

موټر ته یې پښه ټینګه کړه او په لږ وخت کې د گلبهار نساجۍ نه تېر شو او پل متیک ته ورسېدو، د ماښام خبره لانه وه لگېدلې، چې په پروان واوښتو، میر بجه کوټ ته چې ورسېدو لږ لږ تور تم ولگېد. لږه شېبه وروسته له دښتې چمتلې نه واوښتو او په کوتل باندې سرای شمالي ته ورښکته شو. په هغې وخت کې خیر خانه مېنه کې یوازې څو کورونه جوړ شوي وو، نوره ټوله خیر خانه شاړه پرته وه. د غره په بېخ کې همدا یو سړک تر ښاره تللی و، ماخستن کېده، چې ښار ته ورسېدو. په خبرو خبرو کې زموږ تر کوره ورسېدو، هوسی موټر ودراره. له موټره هغه هم رانښکته شوه، وې ویل:

څه ورځه، نور د خدای په امان.

ما وې راځه نن خو زړه رالوی که راسره پاتې شه.

موسکۍ شوه، هو درسره پاتې شم، چې.....

ما وې: زه خو در معلوم یم.

ولې نه ښه راته معلوم یې، خو په کور کې مې څه نه دي ویلي، ته په درخواست عجله او تندې وکړه، بیا زما پاتې کېدل درسره اسانه دي.

لاس یې رااوږد کړ، ما هم لاس ورکړو و خدای په امانې مو سره وکړه او هغه لاړه. زه زړه نازړه کور ته پورته شوم. د شپې تر ډېره مې سوچ وواهه، اخر له ځان سره مې پرېکړه وکړه، چې سبا ته په خپل رئیس او عمومي مدیر ته دا خبره کوم، چې مرکې ته راسره ولاړ شي.

سهار چې کار ته ولاړم، تر لسو بجو پورې مې د خپلې شعبې (څانګې) ضروري کارونه ترسره کړل، خو په زړه کې مې ددې خبرې اړخونه تلل راتلل، بې کسې هم بد شی ده، د کلي سړی و م په ښار کې مې څوک نه و، چې مخکې له مخکې یې د مرکې زمینه راته برابره کړې وای، خو د ورځې لس بجې شوې، زړه مې رالوی کړ، د رئیس خبر مې له سکتړه واخیست، چې ځانته دې په چایو مصروف دی. اجازت مې واخیست او ورننوتلم. ورسره کښېناستم، دا خبره مې ورسره یاده کړه، لومړی یې وځنډل او بیا یې راته کړه:

سهار صاحب نو دا خبره ده، چې په دې ورځو کې دې په نشراتو کې کم وینم؟

ما وې نه نه رئیس صاحب! بښنه غواړم دومره سپین سترګی نه یم، خو څه وکړم نور څوک مې نشته دی، د خپلې مجبورۍ له امله مې یوازې تاسې ته سترګې غړېږي. تاسې زما هر څه

ياست.

په دې خبره رئيس خوښ شو، وې ويل: ډېره ښه ده، دغه خلک لږ وډېر پېژنم، پښتانه دي مگر له دربار سره تل پاتې شوي دي، زموږ به واورې او که نه؟
له خپلې چاې پيالې نه يې گوټ وکړو بيا يې وويل:
نور د سره څوک بيا يې؟

ما ويل: تاسې او زموږ د شعبي مدير صاحب ستاسې په نظر څنگه؟
هغې ويل: بيخي سمه ده، هغه هم د تجربې خاوند دی، سپين ږيری دی، په دې شيانو ښه پوهېږي. کله دې نيت دی چې ورشو؟

ما ويل: مازيگر ته به ورشو، پنځه بجې به د هغوی کور ته ولاړ شو.
هغې ويل: خبر دې ورکړی دی، په کور کې دی که څنگه؟
هونن هغه په کور کې دی، له کاره چې رخصت شو، د هغوی کور ته به راساً ولاړ شو.
ويل يې: سمه ده زه دې په مخ کې يم، په دواړو سترگو ولې نه، خو ته هغوی ته لومړی خبر ورکړه، هسې نه چې جاله مو په کار وڅېږي.
ما ويل: ښه رئيس صاحب، زه به ورته خبر ورکړم.
رئيس ويل: ښه ده، په پنځه بجو به ولاړ شو.
زه ترې راووتلم، خپل د کار مېز ته چې کښېناستم، شرنګ ټيلفون راغی، غوږۍ مې چې پورته کړه هوسۍ وه، ويل يې: سهار صاحب ورځ دې ښه، څه دې وکړل؟
ما ويل: نن په پنځه بجو درځو.

ښه نو داسې وکړه، چې زموږ کور ته ټيلفون وکړه، مور ته مې ووايه. زه به شل دقيقې وروسته کور ته ورسګيرم، ته هم شل دقيقې وروسته زنگ ووهه.

ما وې ښه ده، د ټيلفون غوږۍ مې چې کېښوده، حېران شوم ما وې خدايه اوس يې مور ته څنگه ياده کړم؟ ساعت ته مې کتل نیم ساعت وروسته مې ورته زنگ وواهه، برابر هوسۍ د ټيلفون غوږۍ پورته کړه، ما وې زه يم. هغې ځان په ټيلفون کې نابنده وینو، ويلې بخښنه غواړم تاسې څوک ياست؟ مور مې هوشته دی. دا زموږ خبرې گمور يې اورېدلې، يانې مور يې د لور خبرې اورېدلې.

مورې ای مورې! چا ټيلفون کړی خبرې د سره کوي. مور يې د ټيلفون غوږۍ واخيسته، ويل يې: بلې، بلې څوک يې؟

السلام عليكم زه يم سهار ليکوال! مور جانې نن په پنځه بجو زموږ د مطبعې رئيس او زه تاسې کره درځو، خان کاکا ته ووايه، چې په کور کې اوسي، له هغه سره يې څه کار دی.

ویل بې: ښه ده وروره! زه به یې ورته ووايم.

ښه شوه مننه تر لیدو پورې د خدای په امان، خدای په امان.

زړه مې درزا پیل کړه، ما وې دا به څنگه شي؟ کار به مې وشي او که نه؟ یو ساعت په سوچ کې ډوب لارم، ما وې بې کسی دې ورکه شي که مشر ورور مې وای، پلار مې ژوندی وای ماته به ددې کارونو څه ضرورت و.

هورښتیا نه پوهېږم، چې زه ورسره ولاړ شم او که نه؟ زموږ په کلي کې خو هلک د کوژدن والا نه ځي، چې دلته به څه ډول رواج وي. داسې به وکړم، چې د رئیس سره به ولاړ شم، ځان به وروپېژنم، د مرکې او خبرو اترو په وخت کې به ترې زه راو وځم، دوی به سره خبرې وکړي. رخصتي شوه، مامورین رخصت شول، څو دقیقې وروسته رئیس صاحب او زموږ لوی مدیر درې واړه د رییس په گاډي کې د هغوی کور ته روان شو. په لار کې راته رئیس او لوی مدیر ویل:

سهار صاحب! خدای دې وکړي، چې دا خلک زموږ مرکه ومني او ستا کار په خیر سره وشي.

ما ورته خالي خندل او دومره مې ورته وویل:

رئیس صاحب ستاسې برکت او لحاظ ډېر دی، هیله ده چې خالي لاس به نه راځو.

د هوسۍ دوی کور ته ورسېدو، د دروازې زنگ مو وواهه، یو هلک دروازه خلاصه کړه، ما ترې دستي وپوښتل:

وروره! خان کاکا په کور دې دی؟

هغه وویل: هو راځئ.

رئیس صاحب خپل ډرپور ته وویل:

هلکه همدلته اوسه، موږ ننوتلو.

دنده د کور په حویلی کې باغچه وه، چې ډول ډول گلونه پکې و، د حویلی منځ کې په یوه نرۍ د سمټو په پخه لاره مخامخ یوې ښکلې ودانۍ ته ورروان وو.

خان کاکا له دروازې نه راووت او زموږ مخې ته راروان شو، له ورايه په خندا شو، ویل یې: راځئ صاحب. موږ نژدې ورغلو، هغه لومړی له رئیس سره د غېږې روغې وکړو او بیا یې له موږ سره. د کور لوی سالون ته یې لارښوونه وکړه، هغه مخکې او موږ ورپسې سالون ته ننوتلو او په کوچونو کې کښېناستلو. ما لومړی اجازت وغوښت او بیا مې رئیس ورمعرفي کړو او ورپسې مې لوی مدیر او بیا مې ځان وروپېژاند. هغه راته ښکته پورته وکتل، وار دواړه یې وویل: ته کوم سهار هغه چې راډیوي داستانونه لیکي؟

په دې وخت کې رئيس له مانه مخکې شو، ويل يې:

همغه دى، دا ډېر لايقه او د ملک پياوړى ليکوال دى، د ښه سپړتوب هم پرې تمامه ده.

لوى مدير زما په هکله داسې وويل:

خان کاکا! دده په شان ليکوالان ډېر کم لرو. دى د ننګرهار د سيمې دى، د يوې ډېرې ښې کورنۍ په غېږ کې رالوى شوى دى، د کابل پوهنتون د ژورنالېزم څانګې نه فارغ شوى دى، زموږ تکړه همکار دى.

په دې وخت کې خان کاکا وويل:

تاسې باور په خداى وکړئ، چې مونږ د جمعې شپې ته ورځي شمارو، وايو چې کله به د جمعې شپه راځي، چې دده راډيويي داستان واورو.

رئيس وويل: زه فکر کوم د ټول افغانستان خلک دده راډيويي داستانونه په شوق او غور سره اوري. خان کاکا! خداى دې لارې ورکړي، زموږ د سرتاج دى، افرين دې په ده وي.

يوه هلک چاى راوړو، ورپسې يې کلچې او ډول ډول ميوې راوړې، يوه پياله چاى مو، چې وڅښل، ما رئيس ته وروکتل، ورته مې وويل:

رئيس صاحب زه به ستاسې ډرېور سره په هغه بل کار پسې ولاړ شم، په اوه بجې به دلته راوگرځم.

هغه پوه شو او راته وې ويل:

سمه ده، بيرته به همدلته راشي.

زه ترې راروان شوم، د هوسۍ پلار راته وويل:

بچى بيرته خو راځي.

ما ويل هو خان کاکا، يو کار پسې ګ ځم، بيرته راځم. له سالون نه چې راووتلم، هوسۍ د سالون څنګ ته د ګلونو په منځ کې په يوه څوکۍ ناسته وه، کتاب يې لوست، ما چې وروکتل موسکۍ شوه او په دې وپوهېده، چې د مرکې د خبرو په وخت کې دى ووت.

مونږ دواړه سره پوه شو، خو زه ډېر زړ بهر ووتلم، د رئيس ډرېور په موټر کې ناست و، ما وې راځه انډيواله يو چکر چېرې ځو. په موټر کې ان تر نوي ښاره ولاړو، چرت اخيستی وم، ما ويل چې دا به څه کېږي؟ مخې ته يو سکانداز ټيلفون راغى، ما وې چې يو ځل هوسۍ سره وغږېم، چې څه نظر لري.

ټيلفون ته ورغلم، زنگ مې چې ورته ووايه، پخپله هوسۍ وه، ما ويل: همدا اوس ستا د پلار سره د مرکې خبرې روانې دي او زه ترې راووتلم، ځکه چې ته خو پوهېږې، د پښتنو په کولتور کې هلک په جرګه او درخواستۍ کې نه کښېښي.

هغې وويل:

هو همدغسې ده، ته خو بېرته راځې؟

هو راځمه.

زه به د سالون ترڅنگه په کړکۍ کې غوږ ورته ونيسم، ښه شوه په مخه دې ښه.

له دراپور سره مې په موټر کې چکرو وواهه، په دې وخت کې مې يو سگړت گل کاوه او بل به مې لگاوه، تقريباً يونيم ساعت موږه ځنډ وکاوه او بيا دوباره ولاړو. د هوسۍ د کور مخې ته مو گامې ودراره، ما د دروازې زنگ وواهه، هغه هلکۍ بيا راغی، دروازه يې را خلاصه کړه، ويلې راځه مهرباني وکړه. زه په چرت کې ورننوتلم. کتل مې چې هوسۍ هلته وړاندې د خپلې کوټې په کلکين کې سر راوېستلی دی، لاس يې راته وخوځاوه او خولې ته يې لاس ونيو، پوه شوم، چې هغه په خندا شوه. ما زړه کې وې لکه چې کار دې شوی دی، د سالون په دروازه ورننوتلم، سلام مې واچاوه، رئيس راته وويل:

سهار صاحب راغلې؟

ما وې هو راغلم.

هغه خان کاکا ته مخ واپراوه ورته وې ويل:

خان کاکا اوس به درنه رخصت شو، بيا به که ژوند باقي به سره خبر شو. هغه ويل: سمه

ده، خو دستي يې وويل:

رئيس صاحب شپې ته راسره پاتې شئ، ډېر به خوشاله شم.

رئيس وويل:

مننه خان کاکا خدای دې تل ژوندی لره، زموږ دې قدر وکړو، خدای دې روغ او ښاد لره، اوس نو اجازت راکړه.

له خان کاکا نه مو رخصت راواخيست او ترې نه راوتلو. کله چې په موټر کې سره کښېناستو لومړی راته رئيس داسې وويل:

سهار صاحب! مونږ ورسره ستاسې د خپلوۍ په باب خبرې وکړې، هغې زموږ ټولو خبرو ته غوږ نيولی و، کله چې زموږ خبرې پای ته ورسېدې، هغه لږه شېبه غلی و، بيا يې وويل:

تاسې زما سر سترگې ياست، دا خو زموږ او ستاسو رواج دی، د خور او لور پوښتنه کېږي، خو دومره درته ويلی شم چې زما د لور په باب راته دوه درې کسانو ويلي دي، ما لا تراوسه له خپلې ښځې سره او لور سره په دې باب څه نه دي ويلي، لومړی څو به زه له هغوی سره د خپل کاله مشوره وکړم او په خاصه توگه د لور سره به گډېږم، چې هغه څه غواړي، هغسې به کېږي، ځکه چې زه همدا اياکې يوه لور لرم، هغه هم پوهنتون کې ده، زه پخوانی

سړی یم سپین ږیری یم، خو هغه ډېر پخوانی فکر راسره نشته دی، څنگه چې زما لور غواړي، همغسې به وکړو. تاسې به بیا خبر شئ، اوس درته هېڅ نشم ویلی، تاسې رانه خپه نشئ.

مونږ چې بې نظر واورېد، بد نه و، اوس نو په تا پورې اړه لري. لوی مدیر راته کړه: سهاره رښتیا ووايه دا خلک او ستاد خپلوی رېشته به څنگه شي؟ که راته روښانه یې کړې!

ما هغوی ته د هوسۍ ټوله کیسه وکړه او دا مې هم ورته وویل: زما په خیال کې د ښځې او واده کول خیال هډو په سر کې نه و.

هغوی دواړه په کړت کړت وځنډل، رئیس وویل: ښه نو چې دا خبره ده، لوبه تا وړې ده. موږ ټولو په ګډه سره وځنډل. هغوی دواړو راته وویل: لږه موده وروسته ورپسې څوک ورولبږه، هرومرو به دستمال درکړي. زه یې تر کوره ورسولم، له هغوی نه مې مننه وکړه او خپل کور ته ولاړل. ما ښام نژدې و، کور ته ننوتلم، لومړی مې د ډوډۍ غم ځانته وخوړ او بیا مې تر نیمې شپې همدا چرتونه وهل، هوسۍ رانه نور د دنیا کارونه شاته کړي و، سبا یې چې کار ته لاړم، هېڅ ډډه مې کار ته نه لګېده، اخوادېخوا لږېر کېدم، په دې تمه وم، چې هوسۍ به راته ټیلفون کې څه پیغام لري. یوه بجه شوه، نور مامورین د غرمې ډوډۍ ته تللي وو، چې زنگ راغی، زه خپله شعبه کې ناست وم، زرمې غوږۍ پورته کړه، چې د هوسۍ غږ راغی، بې له کومې بلې خبرې یې وویل: سهار صاحب لکه چې کار دې ونشو.

ما وې: مړې زړه به مې ودرېږي، دا خبره مه کو، بېګاه راهیسې مې واللّه که خوب کړی وي، په سودا او چرتونو مې رنګ زېړ زعفران شو.

ویل یې: اخ دا څه وایي؟ سهاره ته خو پوه سړی یې لکه چې زه دې تراوسه سمه نه یم پېژندلې، ته خو په دې هم پوهېږې، چې پښتنې انجونې د پردو هلکانو سره ګرځېدې نه شي، خو سره یې به یې چې ښکاره دي مینه وکړي. په لومړۍ ورځ مې درته څه ویلي و؟ هېر کړې دي دي؟

نه نه هېر مې نه دي، خو....

خو یې لا څه وي؟ د مینې تار مو غښتلی دی، مه وار خطا کېږه، خودا زموږ د ټولنې دستور دی ستا غوږ دی؟

هو هو ولې نه، غوږ مې دی.

بېګاه تر نیمې شپې پورې مې مور او پلار په همدې خبره سره لګیا وو، زه له کتابخانې نه

ناوخته را غلم، د ما بنام له ډوډۍ نه وروسته پخپله کوټه کې په کتاب ویلو مصروفه وم، چې مور مې راغله، ویلې هوسۍ لورې ته راشه پلار دې غواړي. زه د واره پوه شوم، ما وې ښه مورجانې درځمه لږه شېبه مې ځنډ وکړو، له ځان سره مې ښه سنجش وکړو، بیا ورغلم. هغوی دواړه په سالون کې ناست وو، لومړی مې سلام وچاوه، پلار مې راته وویل:

لورکۍ راځه دلته زما ترڅنگه کېنه.

ما وې ښه پلاره.

پلار مې راته لومړی ډېرې خبرې وکړې، زما د راتلونکي ژوند په باب یې ډېرې خبرې وکړې. بیا یې راته وویل:

لورې ډېر خلک رانه ستا په باب پوښتنه کوي. دا یې هم وویل چې پلانکۍ فرقه مشر دې زوی ته غواړي، زما وراره، تحصیل یافته دی ښه ځواني خدای ورکړې ده، یو بل سردار یې راته وښود، چې موټرې او مانی لري او په پای کې یې ستا د مرکې هم راته وویل، خودا یې هم زیاته کړه، چې سهار لیکوال دی، مگر غریب سړی دی، کورنۍ یې معلومه نه ده، چې څوک دي؟

ما ورته په ادب وویل: پلاره زه پخپل سرنوشت فکر کولی شم، شرم او حیا راځي، چې دا خبرې کوم، خو آخر راباندگ کېږي. زما کوټۍ او موټرې نه دي په کار، یوازې به هغه څوک راسره راتلونکي ژوند شرکوي، چې زما راتلونکي ژوند ورسره ښه تېر شي او هغه به همدغه لیکوال وي، چې مې درته دلالة په واده کې پېژندلی و.

پلار او مور مې دواړو وویل: هو هماغه لیکوال، چې پرون بې مرکه رالېږلې وه.

په لومړي سر کې دواړه چندان رضا نه وو، خو تر نیمې شپې یې وغږېدله په پای کې یې وویل:

لورې ستا رضا به وکړو، خو اینده دې نشو تضمینولی. ما وې خپله رایه او نظر مې درته وړاندې کړو، نوره ستاسې خوښه.

زه ترې خپلې کوټې ته ولاړم، هغوی دواړه نتیجې ته رسېدلي وو. سهار چې پوهنتون ته تلمه، مور مې راته وویل:

لورې ستا خبره مو ومنله. له خوشالۍ نه پوه نه شوم، چې پوهنتون ته څنگه ورسېدم، له ډېرې خوشالۍ نه مې د موټر دروازه برسېره پرېښې وه. سهاره مبارک دې شه.

ما وې اخ دا څه وايي؟

څه وایم همدغه وایم، نورې خبرې به پس له رخصتۍ کوو، زه به په څلور نیمو بجو درشم.

ما وې سمه ده، د خدای په امان، د تیلیفون غوږۍ یې کېښوده.

زړه مې له خوبښۍ نه ټوپونه وهل، چېرې چې په چا زېږې وکړم، بوډۍ مور خومې په خپل کلي کې وه، په منډه منډه د مطبعې په ډېر وڅانگو کې خوشې وگرځېدم، راوگرځېدم، څوک به چې مخې ته راتلل، همدا به يې ويل: سهار صاحب نن هسې تازه ښکاري. په دغه ورځ مې له ډېرې خوشالۍ نه آن تر پېنځه بجو پورې ډوډۍ ونه خوړه، څلور نیمو بجو ته انتظار وم، چې هوسۍ راشي او ټولې خبرې راته وکړي. د رخصتۍ په وخت کې له ټولو مامورينو نه مخکې له شعبې نه ووتلم، د مطبعې مخامخ سړک باندې روان شوم، چې د هوسۍ د راتلو لاره وه. په سړک تر ډېره لاړم، وړاندې د هغې موټر راوان و، زما خوا ته چې راوړسېده غرشې موټر يې رانه تېر کړو، زه چېرې شوم، چې دا ولې؟ کتل مې چې هغه دوباره شاته راغله، خوا ته يې راته بریک ونيو، دروازه يې خلاصه کړه، شنه د خدا پاتې وه، ما وې څنگه رانه تېره شوې؟

باور وکړه، چې ستا په سوچ کې وم، خدای در باندې ږنده کړم. ما وې: کوه کوه دا نژاکتونه کوه، څه دې کمی دی، د سهار هم خدای شته دی. ويل يې: راوړاندې شه د ظالم زوییه گيلې پرېږده، مخ يې راته کلک وسکونډو، وش وش مې وکړو دواړه موټر ته وختو.

ويل يې: راوړاندې شه اوس نو ټوله ټوله ستايمه، خرپ شو موږ دواړو سره موچي کړل. له ډاره مو شاوخوا ته وکتل، ما وې: هوسۍ چېرې څو؟

هغې ويل نن به يو ځانته ځای ته ځو، ترڅو ښه په زړه پورې د زړه خواله وکړو. ما وې: پغمان ته به لاړ شو، موټر مو د پغمان په لور خوشې کړ. په ميرويس ميدان کې مې هوسۍ ته وويل: دلته بریک شه يو څه خوراكي شيان به رااخلو، ماله ډېرې خوشالۍ نه د غرمې ډوډۍ نه ده خوړلې.

ويل يې: د کونډې زوییه څه شی درته واخلم، ته په موټر کې کېنه، زه به درته کباب راواخلم.

ما وې: نه ته کېنه زه به گړندۍ لاړ شم. موږ دواړه په موټر کې د کباب پخلنځي ځای ته ولاړو، کباب او تازه مېوه مو راوښتو او موټر مو پغمان ته خوشې کړو. په لږ وخت کې د پغمان په دو سر کې ورواوبستو او ښځه د تپې بڼې ته روان شو. شېبه پس د تپې بڼې ته ورسېدو، همغه ځای ته لاړو، چې پخوا يو ځل ورغلي وو. لومړی مو څه خواړه وخورل او بيا د گلونو گڼ ټل ته ورغلو. په بڼې کې نور خلک ښځې او نر گړځېدل، خود جمعې د ورځې په شان پکې دومره ډېر څوک نه وو. مونږ هغه ځای ته لاړو، چې بيخي ځانته و، هېڅوک هلته نه و، يوازې د بڼې مرغيو شور رااخيستی و. مونږ دواړه د ريدي گلونو په منځ کې کښېناستو، شاوخوا

مود ناجوگانو او گلابو بوتي ولاړ وو، موږ چا نه لیدلو، خو موږ له دغه ځایه هر څوک لیدلی شول.

معمولاً مو لومړی یو د بل عکاسي وکړه او بیا دواړه نزدې څنگ په څنگ سره کېناستو. هوسۍ راته د تېرې شپې د مور او پلار ټولې خبرې یو ځل بیا وکړې، خود خبرو په پای کې یې وویل:

اوس درته یوه مشوره درکوم او هغه داده، چې په همدې ورځو کې به خپل کلي ته لاړ شې، کاکا دې او نور دوه درې کسان نزدې خپلوان دې او دوه درې تور سرې درسره راوله، چې د مور او پلار سره مې خبرې وکړي او د خپلوی د ستمال درکړي. ته پکې څه وایې؟ ما وې: هوسۍ ته ماته داسې پخې مشورې راکوې لکه چې دا ټول کارونه تا کړي وي، د یوه مشر ورور او مور او پلار غوندې مشورې راکوې. له مانه دې په دې مسابلو زیات سر خلاص دی.

هغه موسکۍ شوه، وې ویل: سهاره دا زموره ټولنه ده، د خپلې ټولنې روایتونه، رواجونه او کولتور پېژنو. مینه به کوو، خوله خپل کولتور سره سمه، اگر چې دلته گرانه ده، په پښتنو کې برالا مینه کول جرم دي او یو خوته یې چې...

هوسۍ پوهېږم، چې راتلونکې ژوند به دې راسره ډېر ښه تېر شي، ما او تا دواړه د خپلې ټولنې په غېږ کې رالوی شوي یو، هر د ستوریې زموږ په لېمو، نو که ستا خوښه وي د پنجشنبې په ورځ به یانې سبا نه بل سبا ته زه کلي ته لاړ شم، چې د کورد جوړېدو په حال ځان پوه کړم او هم مې خپلې مور او کاکا سره ددې خبرې په باب تصمیم ونیسم. هغې وویل: ډېره ښه ده، سبا به درته یو څه پیسې هم له ځانه سره راوړم. ما وې: هوسۍ یوه پوښتنه درنه کولی شم؟.

هغې ویل: ولې نه سهاره، مهرباني وکړه.

ما وې: دا پیسې چې ته ماته راکوې د کور نه یې راوړې او که خپلې ځانگړې پیسې لرې؟ هغې ویل: له پخوانه چې پلار او مور مې پیسې راکړي دي، ټولې مې په بانک کې ذخیره کړي دي، مور او پلار نه یې نه غواړم او که ترې وې غواړم، هغوی هم راکوي. په بانک کې لا پوره پیسې لرم، زړه مه ښکته پورته کوه، د زړه ارمان به دې د ژوند په ټولو چارو کې پوره کړم، څه ښه وایي:

چې وار خطا نشي لاليه په وار خطا مورچل دې زه ولاړه يم

د سترگو توره سهاره! يوازې تا غواړم، پيسې او دنيا مې نه ده په کار، پرېږده، چې دواړه راتلونکي ژوند په مينه تېر کړو. اوس دا خبرې پرېږده. د پغمان تپې په بڼې کې د دا شنه اسمان د لاندې د گلونو په منځ کې ددې شېبو نه خوند واخله، نورې چارې پخپل وخت.

ما وې: هره خبره دې راته د کاني کرښه ده هوسۍ! زما ختلی ژوند به وغورځوي، ستا په مينه ايمان لرم، حسن دې راته سم د خوږې مينې سبق راکړو، د مينې ځينې رښتيانۍ کيسې مې اورېدلي وې، خپله مې ليکلي هم دي، خوزه ايله اوس د مينې او محبت په راز پوه شوم، که ټولې مينې وتلل شي، خداېو چې زمونږه د دواړه کنډه به پرې درنه وڅېږي. هوسۍ وويل: هو لکه ته چې له ما سره په دې کنډه برابر يې.

په همدې خبره يې راته زړه راوداغه، بې واره مې ورنه غېږ واخيسته او خړپ شو، چپه مې ترې واخيسته. د هغې په تندي هم نرۍ خوله راغله، دا يې د تودې مينې نښه وه، وربل يې په مخ رامات شو، انتگي يې ياقوتي شول، سترگې يې تورې تورې شوې، په بدن يې د محبت څپه راغله، وجود يې غنې غنې شو، خپلې شونډې مې د هغې شونډو ته ورنږدې کړې، د مينې تودې تودې علامې مو په بدن راخوړي شوې، په يو بل کې سره ورک شو، خداېزده چې څومره وخت به سره ورک و، يو وخت د خلکو خبرې مو تر غوږ شوې، چيغې وې، ناري وې چې راييدا شو، د بڼې کيڼ خوا ته وړاندې د دوو کسانو جگړه وه، نور څو کسان ورته راټول شوي وو، شور او غالمغال يې تر مونږه راتلو. موږ راپاڅېدو او د قرغې په سرک مو کاله ته د راتلونکي وکې، موټر کې کېناستو او د قرغې د ډنډ پلو سرک مو ونيو. په لاره کې څو کورونه مخې ته راغلل، ونې او باغونه وو، په لږ وخت کې قرغې ډنډ ته ورسېدو. د ډنډ په اړخ کې جگه تپه وه، چې د ناجوگانو ونې پکې ولاړې وې، سرک يې لاندې له اړخ سره تېر شوی و، هوسۍ په کرار کرار موټر چلاوه، ويل يې:

سيلونه کوه او زه به موټرواني کوم.

ما وې: خوماته موټر رازده کړه، بيا به ته سپلونه کوي.

ويل يې: دا کار حتمي کوم، کله چې له کلي نه راوگرځېدې، موټر به زده کوي.

موټر يې ودراره، پخپلو پښو چکر ته روان شو، بڼې بشرنه و. يوه ټوټه چې لاړه، د ډنډ په

غاړه وړوکې کښتۍ ولاړه وه، په خوا کې یې یو تن ناست و، ما ترې پوښتنه وکړه:
انډیواله په دې کښتۍ کې تلای شو؟ ویل یې: ولې نه، شل افغانۍ به راکړې، کولای شئ
چې بیا په کې یو ساعت سفر وکړئ.

سمدستي مې شلگون په لاس کې ورته کېښود، هغه د کښتۍ چل راوښود، مونږ دواړه
کښتۍ ته پورته شو، کښتۍ مود ډنډه منځ ته خوشې کړه، د لاس په چپو مو کښتۍ ښه
تونده روانه کړې وه، ترڅو چې د ډنډه منځ ته ورغلو. د ډنډه منځ له وچې نه ډېر لیرې و، پوره
واتن یې لاره. مونږ دواړو د ډنډه په منځ کې یو پر بل کې سترگې ښخې کړې وې، ترډېره مود
سترگو جنگ وکړو، بیا مو شاوخوا سیمه، چې څومره شنه او ښکلې ښکارېده، لیدله. اوبو
کې ماهیان لیدل کېدل، پوره یو ساعت مو په کښتۍ کې چکرو وواهه. دوباره وچې ته د ډنډه
غاړې ته راووتلو، کښتۍ مو ورتسليم کړه او مونږ د موټر خوا ته روان شو. لمر هم په غږ غږه
و، موټر کې کېناستو او مخ په ښار روان شو. د هوسۍ دا عادت و، چې کور ته به راتلو،
موټر به یې په کرار کرار چلاوه، زمونږ کور ته چې ورسېدو، هغې ته مې د پاتې کېدو ست
وکړو، ویل یې:

وخت لاشته دی، خو سبا ته به ستا د کار شعبي ته په لسو بجو درشم.

ما وې: ډېر ښه. هغه لاړه او زه کور ته لاړم.

سبا ته په لسو بجو هغه راغله، زما سر په کارتیت و، چې غلې مې په سر ولاړه وه، تر
روغې وروسته مې ورته وویل: څه ته میل لرې؟ چای، مېوه او که شربت؟

هغې د نر لور سمدستي راته کړه: هر څه ستا په سترگو کې دي، نور څه ته مېل نه لرم.

ما وې ښه نوز به دا څو جملې پوره کړم، بیا به وځو. ما پاتې جملې لیکلې او هغې په ما
کې سترگې ښخې کړې وې. کله مې چې لیکنه سرته ورسوله، ورته مې وویل: مړې دا سترگې
خو لږې رپوه، چې سترې نه شي.

ویل یې: رښتیا لیکوال یې نو، زه نه پوهېږم چې دا ته څومره مینې او له هنره ډکې لیکنې
څنگه کوي؟

لیکنه چې مې پوره کړه، له مطبعې نه راووتلو او د نوي ښار یوه رستوران ته لاړو، چای
مو وڅښلې، زما کلي ته د تلو خبرې مې پیل کړې. د راتلونکي ژوند او په تېره مولومړۍ د
دویمې مرکې په هکله خبرې وکړې. زه په دې وخت کې تشناب ته لاړم، هوسۍ لا د چاپو
پیا له څښله بېرته چې راغلم، هغې وویل:

سهار صاحب! یو څه روپیۍ مې درته په دې پاکټ کې راوړي، درسره وایې خله چې هلته
پرې ماته گوډه سمه کړې.

مننه مې ترې وکړه، پاکټ مې جیب ته کړو، خو کله مې چې بیا په کور کې وشمېرلې، دېرش زره افغانۍ وې، په هغې وخت کې په دېرشو زرو پوره کار کېده، لاد هوټل نه، نه وو وتلي، چې ما هوسۍ ته وویل:

زه فکر کوم، چې دا ځل به دوه اوونۍ په کلي کې پاتې شو، گرچې کارونه مې دېر دي، خو دلته دا کار له ټولو نه مهم دی.

موسکۍ شوه او وې ویل: زه وایم، چې په یوه اوونۍ کې به هرڅه سم شي، دا کار چې وشو، نور کارونه به څنگه نه کېږي؟

ته چې راته هرڅه وایې، هغسې به وکړم، ته په کلي کې خپل ضروري کارونه ترسره کړه، چې ستونزې دې حل شوې، نو واپس به په خیر سره رځې.

له هوټله راووتلو، په ښار کې مې د ځینو شیانو د رانیولو هغې ته وویل، هوسۍ ویل: راځه چې بازار ته لاړ شو. په بازار کې مو سودا وکړه او د کور مخې ته مو راوړسوله. هغه لا تر هغې پورې په موټر کې ناسته وه، چې ترڅو ما سودا کور ته پورته کړه، بیا د هوسۍ خواته ورغلم. راته وې ویل:

سبا ته چې دې حرکت کاوه، ماته به ټلیفون وکړې، هو که دې راته په اتو بجو زنگ وواکه نو...

ما وې: سمه ده په اتو بجو به درته زنگ ووهم. کله چې مو مخه ښه سره کوله، د هوسۍ سترگې له اوبڼکو ډکې شوې، ورپورې ومې خنډل: دومره دې زړه نری دی؟ مه خپه کېږه، دېر زړه که خیر وې درته راوگرځم.

په دې خبره یې غبرگې اوبڼکې په اننگو ښکته راولوېدې، ویلې راځه، چې خو دقیقې به دواړه موټر کې کېنو. ما وې په سترگو. دواړه موټر ته پورته شو، شاوخوا مې پام وکړو نزدې هېڅوک نه و، په غېږ کې مې راوښووه، خړپ خړپ په دواړو مې ښکل کړه. هغه هم راته یوه لږه شېبه په غاړه راپرېوته. موږه دواړه د مینې خواږه سره وڅکل بیا یې وویل:

بس دی ملگرې به مې راته انتظار کوي. په اخر ځل مو سره بیا شونډې نزدې کړې، توده د مینې ډکه مخه ښه مو سره وکړه، خو کله چې یې موټر چالان کړو، ما ورته لاس خوځاوه، د هغې لاندنۍ شونډه ورپېده، نور یې په سوړ اسویلي مخ راځینې واړاوه اولاره.

زه مېژواندی غوندې مطبعې ته ستون شومه، ښځه د رئیس صاحب دفتر ته لاړم، رئیس راته کړه:

سهاره څنگه ساه نیولی راغلې؟

ما وې: رئیس صاحب د ځنې بنده دې دا ډېر مشکلات ورک شي، څه وکړو، ستونزې دي.

ویل یې: څنگه؟

ما ورته ټوله کیسه تېره کړه، هغه ته زما د ژوند هر څه ورمعلوم و، څه مې ترې پټ نه و، ځکه خو یې گران وم. ویل یې: رخصت خو به نه اخلې. مکرې خندا مې له خولې وخته، هغه هم موسکې شو، ویل یې: سهار صاحب پروا نه لري، هر څه راته زړور وایه، د مشر ورور په شان مې وگڼه.

له لنډې زړه خوالې نه وروسته مې ترې رخصت راواخیست، د پېسولایه شاپه یې هم راته وکړه. ما وې مننه رئیس صاحب کور دې ودان، ټولې ستونزې مې فعالاً حل دي، ترې نه راووتلم. ښار ته ولاړم او ځینې نور شیان چې له هوسۍ نه مې له شرمه پټ کړي و، راو نیول او بیا په یوه ټیکسي موټر کې کور ته مازدیگر ولاړم. شپه مې تېره کړه او سهار وختي له کوره ووتلم او په ټیکسي کې زموږ د سیمې د موټرو هډې ته لاړم. اته بجې کېدې، چې هوسۍ راته ټیلفون وکړو، همدا یې ویل، چې له یوې هفتې نه وروسته به راځې. ما وې سمه ده. زه همدا اوس په نهو بجو په یوه سرو بس کې حرکت کوم، له تا سره خدای په امانی کوم، د بیا لیدو پورې. هغې هم وویل: د بیا لیدو پورې.

په هډه کې گاډی تیار ولاړو، سامان مې ورته زر زرو پورته کړو، د گاډي کلینر لا د لېن د تلونارې وهلې، چې د گاډي چلوونکې راغی او موټر یې چالان کړ. د سترگو په رپ کې گاډی ډک شو او حرکت یې وکړ. په هغې وخت کې سړک پوخ و، په دریو ساعتونو کې ورسېدو، لا د غرمې ډوډۍ مو هم په لار کې خوړلې وه، د کلي په یوه بل گاډي کې مې مازيگر ځان کلي ته ورساوه. سامان راسره زیات و، ځینو کلیوالو راسره تر کوره شیان او سامان ورساوه. زموږ په پخوانۍ کوټه باندې لویه کلا جوړه شوې وه، په یوه گوټ کې یې ورته ان درې پورې جگ بورج هم خپړولی و. په لومړي ځل مې ونه پېژانده، خو چې ښه ورته څیر شوم، رښتیا هم زما پخوانی کور همدلته و. په لاره کې راته کلیوالو وویل: سهار صاحب دا ستا کلا ده، د خپلې کلا دروازې په مخکې راسره کلیوالو سامان کېښود.

په دې کې زما د تره زوی راغی، غېږ یې راکړ، گډه بڼه مو سره وکړه، کلا ته مو سامان ورننوت. زموږ هغه یوه پخوانۍ کوټه کلا شوې وه، ښکلې ښکلې د شیشو کوټې یانې د لویو (کړکیو) لرونکې او شیشه یي کوټې پکې ودانې شوې وې، کتل مې چې مور مې او د کاکا لونه مې مخې ته راغلې، سترې مشي یې راسره وکړه، زه د کور په جوړېدو ډېر خوشاله شوم، په کلا کې گړندی گړندی وگرځېدم، بورج ته وروختلم، د بورج له وړوکو کړکیو مې تقریباً ټول کلی ولید. زما له بورج نه په کلي کې بل هسې بورج نه و، هره کوټه، تشنابونه، پخلنځی او نور ټول ځایونه مې له سترگو تېر کړل، دومره خوشاله شوم، چې په جامو کې نه

ځایېدمه.

د کلا په منځ کې یوه وړو کې تپه گۍ باندې چایو ته کښېناستو، موږ لا چای نه و پیل کړی، چې کاکا او د کاکا مېرمن مې راغلل، ښه توده سترې شمي یې راسره وکړه. په پخوا وختونو کې به چې کله کلي ته ورغلم، خپلوانو به راسره د خولې د سر سترې مشي کوله، خو دا ځل مې بیخي ځانته تمه وشوه، دا دنیا خو په ظاهري توگه خوړل کېږي. کاکا مې، د کاکا اولادونه، نور خپلوان، ماماگان مې، نورو د کلي خلکو برخورد راسره بل ډول شو.

پخوا خو مې یوه کوټه وه، غریبي رانه هم تاوه، وه چا څه کولم، خواوس چې حجره شوه، چای چلم شو، باور وکړئ د نورو کلیو نه به راته خلک راتلل. په دې ځل تگ سره د ټول کلي خلک سترې مشي ته راغلل، خلکو دا گومان کاوه، چې سهار حتمي په کومه خزانه کې لاس منډلی دی.

پخوا به زه او مور مې دوه په دوه ډوډۍ ته کښېناستو، خواوس به د هروخت په ډوډۍ بڼا پسته دلۍ کسان ناست وو، زه به هم رښتیا چې هره شېبه خوشاله وم. په سبا ته مې کتل، چې خټگر خان راوړس او ده، هغه لا څه نه و ویلي، ما ورته پاتې پیسې په یو ټک وروشمېرلې. نجارت ته مې هم پیسې ورکړې، مور او کاکا مې ډېر رانه راضي ښکارېدل. بلې شپې ته د ما بڼام ډوډۍ نه وروسته مور مې راته وویل:

بچی اوس دې د ښځې کولو وار رارسېدلې دی، کلي کې راته څو کسانو ویلي دي، څو جینکۍ مې هم لیدلي دي. زما خو هره یوه خوښه ده، خو ستا رضا او خوښي هم پکار ده.

ما ورته وویل: مورې په کلي کې به د چا سره په دې باب سر نه خوځوې، یوه اونۍ وروسته به موږ او تاسې کابل ته ځو، له یوه چا سره مې د خپلوۍ ویلي دي، هغوی هم راته لوږ راکړی دی، خو ستاسې په ورتلو به د خپلوۍ تار غښتلی کېږي.

مور مې په تعجب شوه: اخ بچی لکه چې رانه د کابل شوې، خپله سپین سرې مور دې چاته پرېږدې؟ کابلۍ نجونې گنې موږ غوندې خلکو سره ژوند تېروي؟

مورجانې کوم چا سره، چې زه خپلوي کوم، هغوی پښتانه دي، په اصل کې د پکتیا دي، خو پخوا راهیسې په کابل کې اوسېږي، کاروباريې د شاهي کورنۍ سره دی، کوم ستر سترې و، غټه څوکی یې درلودله، په کابل کې کورونه او موټرې لري. هغه هرڅه یې خپل دي، خو ماته معلوم شوي دي، ښه پښتون سړی دی، لوری یې په پوهنتون کې ده، ژوند یې په ښار کې تېر شوی دی، مگر پخپله د ښه پښتون خوی او خصلت لرونکې ده. پوهېږم مورې ډېر قدر او عزت به دې کوي. بله دا چې ته څه پوهېږې، ددې کلا د جوړېدو پیسې ما له کومه کړې، دا د هغې جنۍ پیسې دي، چې ماته یې راکړي دي. مور مې رادانگ کړو:

بچی بېرته يې درنه اخلي؟

ما ويل: نه نه مور جانې هغه به ستا ننګور شي.

ويي ويل: چې دومره ښه جنۍ ده زويه، بيخي مې درسره رضا ده، پښتنه خو ده که نه؟

ما ويل: هو مور جانې پښتنه ده، که له نژدې نه دې وليده، خوښه به دې شي. مورې يوه خبره درته کوم، چې بېګاه ته به ته يوازې د کاکا سره دا خبره شريکه کړې، زه ترې شرمېږم، ورته ويلى نشم دا کار به ته کوي.

ويل يې: ښه بچی زه به ماخستن د هغوی کره لارې شم، ورسره وبه ګرېږم، ته بې غمه اوسه. مورې دا مې چې درته څه وويل، دا ټولې خبرې ورسره وکړه او همدا هم ورته ووايه، چې د راتلونکې جمعې په ورځ به کابل ته ځو.

ښه ښه زويه فکر مې دى دا ستا ټولې خبرې به ورته وکړم.

مورجانې نوې جامې ځانته کړې کړه، دا کوم کسان چې راسره ځي پاکې جامې دې له ځانه سره واخلي. زه به په دې څو ورځو کې دا ځينې کارونه سم کړم، ددې نوي کور ځينې شيان نيمګړي دي دا به ورپوره کړم. د حجرې په څنگ کې تشناب جوړول، نوي کټونه، دوه جوړې گلیمان او د کور او مېلمنو لپاره نوې بستري او نور د پر شيان اخیستل او جوړېدل غواړي. د ځينو شيانو به د کاکا زوی شېرو ته ووايم، پيسې به ورته پرېږدم، هغه به يې سنبال کړي. همدا اوس به جلال آباد ته لاړ شم، ځينې سامان او شيان به واخلم، شېرو به هم له ځانه سره بوځم، ته به پخپل کار پسې بېګاه ته ورشي. اوس زه لاړم مورې، د خداى په امان.

له شېرو سره يوځای جلال آباد ته لاړم، کوم ضروري شيان چې و، په بازار کې مو واخیستل او بېګا ته بېرته کور ته راغلو. په څلورو پېنځه ورځو کې کوم ضروري کارونه نيمګړي پاتې وو، ترسره مو کړل. وخت مې کم او کارونه مې زيات وو، هر ماخستن به حجرې ته د کلې زلميان راته راتلل، ښه بانډار مو جوړ و. هر چا به راته ويلې: سهار صاحب دغې جمعې شپې دې کوم راډيويي داستان جوړ کړى دى؟ همدا پوښتنه به يې کوله، چې زموږ د خلکو څومره ذوق او علاقه وه، د جمعې د شپې راډيويي داستانونه سره.

رښتيا چې ماته ثابته شوه، چې د افغانستان خلک له خپل کولتور او فرهنگ سره څومره علاقه لري، خو بدبختانه زيات خلک بهې سواده او نالوستي دي. پر ما دا يوه اونۍ لکه د باد په شان تېره شوه، د پنجشنبې په ورځ مې د ولسوالۍ نه هوسۍ ته ټيليفون وکړ، او سبا ته مې د ورتګ ورته وويل. هغه خوشاله شوه، ويلې: خداى مو په خير سره راوله. په مور دې سلام کوه. ما وې مور ته مې، چې ستا خبرې وکړې څه مالګه مساله مې ورزياته کړه، سمدستي يې وويل: بچی دا صفتونه چې لري خامخايي پوښتنه په کار ده. ويلې پوهېږمه،

چې پخپله به دې څه مداري توب ورته کړی وي، خوشې ما بهانه کوي. په خندا شوه او مخه
بڼه يې راسره وکړه.

په دې شپه مې کاکا دوی او ماما مې کور ته راوستل، د ما بڼام له ډوډۍ نه وروسته مې
کاکا ته وويل:

کاکا جان! سهار به تندر مې او ته مور مې او ماما جان مې په اته بجو د سهار له کوره
وځو او کابل ته به په خیر سره حرکت کوو. خپل سامان، جامې او ضروري شيان مو ورسره
راواخلي.

تولو وويل: سمه ده. هغوی راپورې ټوکې ټکالې کولې، ماما مې وې: خوریه چې د ښځې
مسئله دې ده، څنگه تند تند اوړې رااوړې.

تولو په دې خبره وخنډل، ما سر تیت اچولی و، حیا راتله، د شپې تر ناوخته پورې زموږ
کورنۍ بانډار تود و، بیا مې کاکا وويل:

اوس ویده شئ، سبا يې به وختي له خوبه جگېږئ. دوعا وشوه او هر څوک د ویده کېدو
لپاره خپلو ځایونو ته ولاړل.

شپه تېره شوه، سبا يې وختي ادې مې له خوبه راجگ کړم، له تشناب کولو نه وروسته مې
خپل سامان سنبال کړو. مور مې وریجې ساتلې وې، خدا بډه د څو کالو زړې ورېجې وې، په
بوجۍ کې مې وتړلې، بکسونه مې برابر کړل، کتل مې چې کاکا او ماما دوی راغلل. مونږ
پنځه تنه وو، چې کابل ته تللو. د کلي یوه موټروان ته مې لا مخکې د مخکې نه ویلي و، چې
مونږ به ان تر کابله رسوي. هغه هم موټر راوست او کالي مو پکې کېښودل. برابر اته بجې
وې، چې حرکت مو وکړو. موټر خو هسې زوړ واگون غوندې و، په خامه سرک يې خوشې
اوازونه کول، په لاره چې گاډي روان و، دوړې او خاورې يې بادولې او په مونږه پرېوتلې. د
گاډي کړکیو شیشې ماتې وې، د سرک ټولې خاورې به دننه موټر ته راننوتلې. سترگې او مخ
مو په دوړو کې نه ښکارېده. کله چې د جلال آباد ښار کې له موټره ښکته شو، له ځانونه مو
دوړې وخنډلې، مخ او لاسونه مو هم پریمینځل. دمه مو وکړه، چای وڅښل شوې، بیا د کابل
په لور روان شو، د جلال آباد او کابل ترمنځ سرک پوخ و، دوړې او خاورې نه بادېدلې. د
لغمان په کڅ ورواوختو، په لاره مو د الفت صاحب زیارت ته لاسونه پورته کړل. سروبي ته
چې ورسېدو، کاکا مې غږ کړ:

دلته لمونځونه کوو.

گاډی د سروبي د ډنډ په غاړه ودرېد، یوه هوټل ته ورننوتلو، هغوی لمونځونه وکړل، په
بازار کې وگرځېدو ښاېسته ډېر دوکانونه وو، په هوټلونو کې هندي او افغاني رکاټونه

غږېدل. پوره دمه مو وکړه، له دمې نه وروسته بیا د کابل په لور روان شو. د سروبي نه بره خوا په لویه چرایي کې زموږ ګاډی په خوارو خوارو پورته وروان و، په اولیانو اولیانو د چرای سرته پورته شو. لږه شېبه وروسته د مومن خان او شیرینی په کلي مو سترګې ونښتې. سیند ګاډي ته ګاډي په سړک ورنښکته شو، د انارو باغ کې سره انار راڅرېدلي وو، له دغه ځایه ورتېر شو د ماهیپر جګ غرونه رانزدې شول. کله چې د ماهیپر د جګې ترې لاندې مو تېر ورو وروان و، کاکا مې مو تېر چلونکي ته وویل:

وروره کله په دې سړک تېر شوی یې؟

هغه وویل: هو کاکا خو ځلي راغلی یم، تاسې مه وار خطا کیږئ، په کرا کرار به پرې ورڅېږو. د ماهیپر په چینه کې مو لږه شېبه دمه وکړه، هر چا خو لپې اوبه وڅښلې، په ماهیپر راواوښتو، ایله مو لاړې تېرې شوې، ځکه چې له یوې خوا مو تېرې پرزوړو او له بلې خوا سړک ګران او پېچومي یې درلودل. موږ او تندر مې دواړه ډارېدل، په ټوله لاره یې زیارتونه یادول، تنګي ته راوړسېدو، وړاندې مخامخ مو په عسکري چوڼۍ ګانو سترګې ولګیدې. هغوی ته هرڅه نا اشنا وو. په پلچرخي ورتاو شو او د حربي پوهنتون په مخه تېر شو. هغوی صنعتي پارک او شاوخوا شنې سیمې تماشا کولې، دیکه توت برجوره کلا مخې ته راغله، ورپسې په یوه رپ کې پل محمود خان ته ورسېدو. موږ مې او تندر مې رانه پوښتنه وکړه، ویل یې:

بچی دا کابل دی.

ما ویل هو دا کابل دی. دې ځای ته پل محمود خان وایي. مخامخ په چمن حضوري ورغلو، ما به هغوی ته هرځای بېل بېل ورپېژانده. په جاده کې ووتلو، په ښي اړخ سینمای پامیر باندې شاه دو شمشیره ته وګرځېدو. د ښار په منځ کې ووتلو او خپل کور ته لاړو. مازدیګر نزدې و، چې کور ته ورسېدو. مېلمنو ته مې چای دمې کړې، هغوی په چایو کښېناستل او زه سمدستي بازار ته ووتلم، غوښه او تازه مېوه مګي راو نیوله. دوی لا په چایو ناست وو، چې په اشپزخانه کې مې دیګ بار کړ. هغوی د مازدیګر لمانځه ته سره پورته شول، زه په منډه د تلفون غرفې ته ورغلم. هوسی ته مې زنگ وواژه، موږ یې غوږې پورته کړه، خالي دومره مې ورته وویل، چې هوسی ته ووايه هغه ستا مېلمانه رارسېدلي دي. هغې ویلې تاسې څوک یاست؟

ما ویل: زه یې د صنف (ټولګي) اول نمره یم. یوازې دومره ورته ووايه، چې خبره شي او دا هم ورته ووايه، چې سبا ته وختي پوهنتون ته راشه، چې مېلمانه به د یې درته انتظار باسي، مطلب د هغې ټولګي والې دي.

ويل يې: ښه وروره په سترگو.

زه دوباره په منډه کور ته راغلم، ما وې چې د بېگ نه وي سوي. په اشپز خانه ورننوتلم،
ديگ بخار راوازونه پيل کړي وو، مېلمنو ته ورغلم، هغوی لمونځونه کړي وو، خپلو کې
سره مشغول وو. ما وې تاسې خپه نشئ، زما کور تنگ دی. د ښار ژوند دغسې وي، په تنگو
کوټو کې خلک اوسېږي، ماويل چې قيد نشئ.

هغوی راته کړه: څنگه تند تند گرځي.

ما وې څه خبره نشته دی، خالي ديگ مې باندې کاوه. مور او تنډار مې غبرگ راته وويل:

نه نه بچی دا څه کوي، دا خوزمونږه کار دی.

ما وې تاسې نوي او تازه ما کره د لومړي ځل لپاره راغلي ياست، لومړۍ مېلمستيا به زه
درته برابره کړم، نور به بيا گورو.

په دې شپه مې ورته ښه شوروا برابره کړه، د ډوډۍ په وخت کې په ټولو ښه ولگېده، هر
يوه به راته ويلې: واللہ چې د ښځو نه دي ښه پخلی ياد دی. ويل يې: سهاره ته خو سم اشپز يې.

ما وې: ولې به نه يم ټول عمر مې مسافری کې تېر شو، اخريوه ښوروا پخول خو به يادوو.

هغوی ته مې تازه مېوه په مېز کېښوده او د کابل د ښار په باب مې ورسره خبرې کولې،
هغوی هريوه به ويل: سهاره زويه! دا کابل خو ډېر لوی ښار دی.

ما وې هو دا خولا د ښار منځ ديو شاوخوا نور هم پراخه دی، بيا به له خيره پکې وگرځئ،
سيلونه به پکې وکړئ.

کاکا او ماما مې دواړو وويل: موږ به تاسره يوازې درې ورځې تېروو، دا کار دې خداى
سم کړي، چې کور ته په خوشاله زړه وروگرځو.

ما وې ډېره ښه ده، هرڅه به وشي، چې راسره خپه نشئ. د موټر چلوونکي مې هم ښه خيال
ساتلو، ما ويل د کلي سړى دی، چې قدر يې وشي. سبا يې وختي رانه رخصت شو، له خپلې
کرايې نه مې ورته نوره خرچه هم ورکړه، ښه خوشاله لاړ.

دا نور مېلمانه مې کور کې پرېښودل او زه خپلې دندې ته ولاړم. لومړى د رئيس دفتر ته
لاړم، خو هغه لانه وراغلی، په نورو همکارانو او ملگرو وروگرځېدم، بيا خپل دفتر ته
راغلم، چې د رئيس ملازم راغی، ويل يې: رئيس صاحب دې غواړي.

رئيس ته ورغلم، د مېلمنو مې ورته وويل، خوشاله شو، د واره يې وويل:

بېگه ته به زما مېلمانه شئ.

ما وې مننه رئيس صاحب، هغوی لا دلته دي، بيا به گورو، خوزه ددې لپاره راغلی وم،
ما وې چې ستا څه نظر دی، دوى بېگه ته ورولاړم. هغه ويل:

ولې نه، ډېر به ښه شي، بېگانه ته يې ورواستاوه. که د موټر خبره وه، زما موټر کې دې ولاړ شي.

ما وې: ډېر به مننه يو ټکيسي کې به ولاړ شي. ويل يې: سهاره په ښو تلوار او په بدو تامل، ټولې خبرې ورته وښايه، تر کوره ورسره ته ولاړ شه، چې هغوی خو نابلد دي.

ما وې: هو صاحب همدغسې به کوم. همدومره رئيس صاحب زه به اوس خپل کار ته ولاړ شم.

ويل يې: مهرباني، په مخه دې ښه شه. دوباره خپل د کار کوټې ته راغلم، په څوکۍ کې لاس ته وم، چې شرنگ شو د ټيلفون زنگ راغی، غوړې مې چې غوړ ته ونيوه، بلې بې وکړل، پوه شوم، چې هوسی ده. ما ورته اواز بدل کړو، وې نه پېژندم، ويل يې: څوک يې؟

ما وې: تاسې څوک يئ؟

ويل يې: سهار صاحب شته دی؟

خپل غږ مې نور مال کړو: هو هو شته دی، له غږه يې وپېژندم.

ويل يې: راغلی يې، سترې مشې، په خير راغلې.

ما هم ترې د مور او پلار د احوال پوښتنه وکړه، ويل يې: اوس همدومره، زه سمدستي درځمه له کوټې نه مه وځه.

ما ويل: ښه ده راځه، هر کله راشې.

يوه اونۍ مو سره نه وليدلې، موږ دواړه لېواله وو، چې سره ووينو. د ټيلفون غوړې مې کېښوده، د دفتر ضروري کارونه مې ترسره کړل، لا په کار بوخت وم، چې هغه راوړسېده. روغې مو سره وکړو، بيا يې له خوښۍ نه اوبښکې په سترگو کې لرې برې شوې، څوک نه و، يوه ښه شېبه راغاپې وتې وه، سمدستي يې ويل:

خلک دې څه کړل؟

ما وې: په کور کې دي.

له ځان سره يې: دا به څنگه زه ووينم؟

ما وې ته اوس دا خبرې پرېږده، دا خو شعبه ده دلته خبرې نه کېږي، کوم هوټل ته به ولاړ شو. سمدستي ووتلو او د هغې په موټر کې هوټل ته ولاړو، په هوټل کې مو د سستي په سستي د دويمې مرکې خبرې پيل کړې، هوسی وويل:

کله زموږ کور ته راځئ؟

ما وې: نن شپه خو نه کېږي، سبا شپې ته به مونږه درشو.
هغې وويل: زه به په کور کې مور او پلار ته ووايم، پلار ته خوله شرمه نشم ويلي، خو
يوازې به مور خبره کړم، هغه به بې پلار ته ووايي.
ما وې سمه ده.

هوسۍ وويل: چې مېوه (شيريني، نقل) درسره راوړې. زما کورنۍ به تاسې ته گل
درکړي. زموږ په کور کې هم مېوه شته دی، خو دا په گوړه ماتي کې رواج دی.
ما وويل: هوسۍ داسې خبرې کوي لکه چې هرڅه ستا په واک کې دي.
ويل يې: همدغسې يې بوله نو، د کونډې زويه مزې دې دي.
ما وويل: ولې ستا نه دي څه؟

سړيې له شرمه ښکته کړو، لږه غلې وه، بيا يې وويل:
سهاره ته به ورسره راشي.
ما وويل: زه خو شرمېږم.

ويل يې: د کلي خبرې دې په کلي کې پرېږده.
ما وويل: ولې د کلي نه مې اوباسې.

ساده سهاره پښتانه وايي له کلي وځه، خو د نرخه مه وځه.

هوسۍ زما او ستا مينه خو رښتيا شوه، د مينې له ناکامۍ دې الله ساته. گرانه خبره ده،
چای مو وڅښگلې ما وې زه به کار ته هم نه ځم، کور ته به لاړ شم، چې مېلمانه به قيد شوي
وي، چې بېرون ته يې رااوباسم. مړه ستا موټر نه دی زده، چې هغوی دې په موټر کې گرځولی
واي. ښه ده راځه، چې ځو. زموږ تر کوره راغلو، هغې خپل بکس ته لاس کړ، ويلې هن دا
پيسې درسره واخله، له کلي راغلی يې، بې خرڅه شوی به يې، مېلمانه دې دي، سم قدر يې
کوه.

هر څو مې چې ورته وويل: روپۍ راسره شته دی، هغې نه باوروله، يو ښډل پيسې يې
راته په زوره په جيب کې کېښودې، او دا يې هم وويل: څومره اطرافي خوی لرې، تراوسه لا
نه يې قانع شوی سم د مدعي په څېر يې راته وويل، ما نور څه ونه ويل. هغه لاړه او زه هم کور
ته ننوتلم، په دروازه کې مې زر تر زره د پېسو ښډل وشماره، پوره لس زره افغانۍ وې، چې
په هغه وخت کې ډېرې پيسې وې. کور ته خوشاله ننوتلم، هغوی بانډار پيل کړی و، د غرمې
ډوډۍ يې خوړلې وه، چای ورته ايښی و. مور او تنډار مې په کور کې داسې گرځېدلې لکه
پخوا چې يې پکې شپې ورځې تېرې کړې وې، هرڅه يې تيار کړي وو، ما وې: ښښه کوئ، د
شعبې کار مې پاتې و، هغه مې ترسره کړو. اوس هم له خپل وخت نه مخکې راغلم. ما وې چې

تاسې خپه شوي نه ياست؟ ټولو ويلې: زويه سرلوړې اوسې، ولې به خپه کېږو، دا خو ستا برکت دی، چې کابل وینو، مونږ چېرته او کابل چېرته؟ اوس دې الله دا زموږ کار وکړي، ورسره سودا موده.

ما وې توکل په خدای هرڅه به وشي، ښه خوشاله به کلي ته ستانه شئ، خو داسې به وکړو، چې خدای به یې کوي، سبا ما ښام ته به په درخواست ورځو، له ځان سره به څه شیریني وړو، نور د هغوی کار دی. ټولو په دې خبره لاس پورته کړل، ويلې: خدای دې فضل وکړي.

ما وې: اوس به ښار ته ووځو، چې لږ سیل خو وکړئ. هغوی ويلې: ډېره ښه ده. له کوره ووتلو او په یوه ټيکسي موټر کې پل خشتي جومات پوري ورغلو، هغوی چې جومات ولید، حېران ورته پاتې وو، ویل یې: اورېدلي مو وو، خو اوس مو پخپلو سترگو ولید. دوی راته وویل:

نن به د ماسپښین لمونځ په دې پل خشتي جومات کې کوو. ما ویل ښه ده. یو ځل به په میوند واټ کې وگرځو، دا شاوخوا ځایونه به ان تر ارگ پورې وگورئ، د ماسپښین جمعې ته به ځانونه راوړسو. دوی مې ښه ډېر وگرځول، سم سترې شول، د پل باغ عمومي نه پل خشتي جومات ته ووتلو. کاکا او ماما دوی دواړه جومات ته ننوتل، مونږ درې واړه هوټل ته وختلو. ډوډۍ مو راوغوښتله، ډوډۍ چې مو وخوړه، مور او تندار مې په هوټل کې پرېښودلې او زه په هغوی پسې جومات ته لاړم. زه چې د جومات دروازې ته ورسېدم، خلک له جومات نه راخواره شول، په منډه جومات ته دننه ورغلم. هغوی دواړه د جومات په حویلی کې ولاړ وو او پورته پورته یې د جومات لوړ منار او شنې گنبدې ته کتل. غږ مې پرې وکړو، خوا ته یې ورغلم ما وې راځئ، چې هوټل کې ادې دوی ځانته ناستې دي، چې ورشو. هوټل ته چې لاړو، ډوډۍ مې ورته راوغوښته، ماما مې ویل:

خوريه جانه، چې زه خدای پیدا کړی يم، دومره غټه جمه مې نه وه لیدلې. دا ښایسته جومات، دا مسلمانې، د ډوډۍ په سړيې لاس پورته کړو، ویلې خدای دې دا د اسلام پاچا تل تر تله برقرار لري. کاکا مې هم ورسره امین وویل. ما ورته څه ونه ویل، ځکه چې د هغیو دواړو خپل نظر او فکر وو. په هوټل کې مو ډېره دمه وکړه، چای مو وڅښلې ما ورته بیا د ارگ شاهي او د پل خشتي جومات په هکله رڼا واچوله. هغوی هم راځنې پوښتنې کولې، ما به ورته بېلې بېلې ځوابولې. له مور او تندار نه مې پوښتنه وکړه، ما وې ادې کابل دې خوښ شو تندار ته څه وائي؟

لومړی مې مور وویل: بچی ښایسته ښار دی، خو دا ښځې پکې بیخي لوڅې گرځي، دا

خود کفر کار دی. تندار هم د ادې خبره تائېد کړه، ویلې: ورک دې شي دا خوشين کفر دی. ماما مې لږ ټوکی غوندې و، وې ویل: تاسې په غرونو او درو کې ژوند کړی دی، دا هرڅه درته سرچپه ښکاري. مور مې پرې رادانگ کړو: چوپ شه چوپ شه تاته یې هم لکه چې خوند درکړو، دا د پښتو او غېرت کار دی.

ماما مې ویل: دلته پښتو او غېرت څه کوي، دا د پښتنو خبرې دي. کاکا مې وویل: خوشې کړس مه کوئ، دا دنیا یوازې د دوی ده، پرې چې هرڅه کوي، د دوی کار دی، خدای دې پښتانه له داسې کارونو نه وساتي.

ما وې که دمه شوي یاست، نو اوس به په بازار کې سودا وکړو او بیا به کور ته ځو. له هوټله راووتلو، وچې میوې، نقل او نور ضروري شيان مو راو نیول او بیا په یوه ټیکسي کې کور ته لاړو. تندار مې د ما ښام ډوډ تیاره کړه، له ډوډۍ وروسته هغوی او ما د ماخستن مونځ وکړو او چای ته کېناستو. هریوه رانه د کابل ښار په باب پوښتنې کولې، ما ورته په ادب سره ځینې معلوماتونه ورکول. ماما مې رانه وپوښتل، ویل یې:

خوریه ته په کابل کې څه کار کوي؟

ما ویل: ماما جاننه زه مطبعه کې کار کوم، ماموریم.

کاکا مې ورته وویل: دا د جمعې په شپه چې راډیويي داستانونه اورې، خودا یې لیکي کنه.

ویل یې: ښه هغه ته لیکې؟

ما ویل: هو ماما جاننه! زه یې لیکم.

ویل یې: والکه خوریه ما خوله تانه دومره تمه نه لرله، ته خوزورور سړی راوختی، افرین شه په تا! په دې عمر کې ته داسې پخوانۍ کیسې لیکې، چې عقل ورته کار نه کئ. شکر دی ربه، چې زما خوری دومره پوه سړی دی، ټول لاس پورته کړئ، چې الله یې له دې نه هم جگ کړي.

ما ویل: ماما جاننه ما کوم مهم کار نه دی کړی، نن وخت کې خلک ډېر لوی او ستر کارونه کوي، خلک ان اسمان ته وختل.

ماما مې ویل: رښتیا، چې په دې کابل کې دا کارونه شوي دي، تعجب دی. هغه ویل هو دا خبره خوده، دا نن چې مونږ په دې ښار کې دا کوم شيان ولیدل، دا هم د تعجب خبره ده. خدا پرېو خوریه جاننه! یوازې دا موږ پښتانه بې ماله پاتې یو، نور خلک مخکې تللي دي. ماته هغوی د وخت او حالاتو د لا څه ویلو زمینه برابره کړه، ما وې تاسې ته د کابل دا عادي شيان تعجب ښکاري، ولې د نورو ملکونو د ژوند سطحه ډېره لوړه ده، هر ملک کې خپلو

خلکو یې کار کړی دی، حکومتونه یې ښه دي، علم او معرفت پکې شته دی، نر او ښځې یې لیک او لوست باندې پوهېږي، ځکه یې خو ژوند ښه دی. زموږ او ستاسې نر او ښځې بې سواده دي، چېرې په کلي کې یو نیم مېرزا پیدا شي، چې په لیک لوست پوهېږي، دا څو کاله کېږي، چې دا ښوونځي جوړ شوي دي، یو شمېر نوي ځوانان د خپلې ټولنې خدمت ته راوتلي دي، که پخوا ښوونځي او مکتبونه وای، خو تاسې به هم سبقونه ویلي وای، نالوستي به نه وای پاتې. دا د ژوند پرمختګ او ترقي ټوله په علم او پوهې پورې اړه لري او د ښوونځیو له لارې منځ ته راتلای شي. زموږ او ستاسې د ژوند بدبختي بې علمي ده، مونږ په دې باب ډېرې خبرې وکړې، وروسته ماما وویل:

خداي دې هغه چاره پېښه کړي، چې زموږ په کې خیر وي. الله دې زموږ ایمان نه خطا کوي. مور مې په دې وخت کې له اشپزخانې نه راغله، داسې یې وویل:

د سبا خبره وکړئ، چې څنګه به کوو؟

ما وې: سبا ته به له خیره مازدیګر او د ماښام ترمنځ هغوی کره ورځو، تاسې خپلې نوې جامې تیاري کړئ، زه به درته جامې او تو کړم. هورښتیا! مخکې به هغوی ته زه خبر باید ورکړم، خو سبا ته چې وظیفې ته لاړم، تیلیفون به ورته وکړم. کونښن به وکړم، چې کور ته په یوه بجه بېرته راشم.

دغه شپه تېره شوه، سبائي معمولاً خپلې دندې ته لاړم، په لسو بجو بیا د رئیس صاحب دفتر ته ورغلم، هغه مې له جریان خبر کړ، ویلې که ډېر ضروري کار درته په مخکې نه وي، څه کور ته لاړ شه، خپل کارونه دې بېګاه ته سم کړه. ما وې تر دوسو بجو یمه، تر څو ځینې ضروري کارونه مې ترسره کړم. خپلې شعبي ته راغلم، چې د تیلیفون زنگ راغی، هوسی ویل یې:

دوه ځلي مې درته زنگ وواهه لکه چې په شعبه کې نه وي.

ما وې: هورئیس صاحب ته ورغلی وم. ما ورته وویل: نن مازدیګر د شپږو بجو په شاوخوا مونږ درځو، خان کاکا دوی خبره کړه، مورو دې هم زموږ د مېلمنو نه خبره کړه، ما سره پردې څوک نه درځي.

هغسې وې: ښه ده، زه به هغوی وپوهوم. سهاره!
مونږ به مېلمنو ته ډوډۍ تیاره کړو، ته چې راتلې
هغه نوی توره درېشي به واغونډې، نېکته یې وتړه،
مېلمان به هم خپل پاک کالي واغونډي، خپه
نشي، زما خبره او ستا یوه خبره ده.

ما وي ښه ده او ته به؟
هغې وييل: زه به دې لښه ليرې ليرې تماشي كوم،
لكه هنگامه چې وايي:
جاله لاهو كړه جاله وانه
چې مازديگر شي مرغۍ شنو ونو له ځينه
ما ويل: هوسۍ موراو پلار خوبه دې.....
وييل يې: نه نه سهار صاحب، هغه خبرې حل
شوي دي، يوازې د خپلوي تار به غوټه كېږي، مور
او پلار به مې حتمي د ستمال دركوي.
ما ويل: په خوله دې برکت شه، زما خوزړه درزېږي.
ويل يې: زړه چې ښكته پورته نكړې، هوسۍ درسره ده.
ما ويل: مننه زه همدا اوس كور ته ځم.
ويل ورځه په مخه دې گلونه.

زه سمدستي له شعبي نه ووتلم او ښځه حمام ته لاړم، تر حمام كولو وروسته شل كم دوه
بجې كور ته ورسېدم. لومړۍ مې دهغوی جامې او توکړې او بيا مې خپله درېشي هغوی

ډوډۍ خوړلې وه، ما زرر ډوډۍ وخوره او بيا مې هغوی ته د هوسۍ دوی کره د ورتگ په باب ځينې خبرې وکړې. د ناستې پاستې، د خبرې کولو طريقه او ځينې نورې خبرې مې ورته وکړې. ما وې ستاسې د خپلې سيمې د کولتور خبرې بڼې زده دي، مگر ددې ځای کولتور لږ توپير لري. تر پېنځو بجو پورې مونږ له هغوی سره د مرکې او د خپلوۍ کولو خبرې اترې پخپلو کې سره وکړې. له کوره رابښکته شوم او ټکيسي پسې گرځېدم، خو دقيقې وروسته ټکيسي راغی او مونږ پکې کېناستو او د هوسۍ دوی کره لاړو. د هغوی د کور زنگ مو چې وواهه، وړوکی هلک دروازه خلاصه کړه، ورته مې وويل:

ورشه خان کاکا دوکره ووايه، چې سهار دوی راغلي دي.

لږه شېبه وروسته د هوسۍ مور دروازې ته راغله، مونږ ته يې وويل: راځئ راځئ، دننه راځئ. ورننوتلو، هغې ته مې بېل بېل وروپېژندل او هغې بڼه توده سترې مشي له هريوه سره وکړه. ماته يې هم لاس رااوږد کړو او په مينه يې روغې راسره وکړو. دننه يې سالون ته بوتلو، په کوچونو کې کښېناستو، د هوسۍ مور وويل:

د هوسۍ پلار چېرته تللی دی اوس دستي راځي.

يو بل زلموتی هلک او يوه وړوکی جينۍ، چې د هوسۍ د ترور اولادونه وو، په کور کې گرځېدل راگرځېدل. هغه له سالون نه ووتله، ويلې چې زه چای درته راوړم.

کاکا مې غلي شانت وويل: دا خو لکه چې ډېر ماږه خلک دي؟

ماما مې وويل: خوریه دا کور يې خپل دی؟

ما وې هو ماما جانه، دا کور څه کوې، نور سرايونه لري، دا خود شاهي کورنۍ سره نږدې پاتې شوی سړی دی، پخوا يې غټه څوکۍ درلوده، په اصل کې د جنوبي دي، خو پخوا کابل ته راغلي دي، اوس ددې ځای شوي دي. مور او تندار مې غلي غلي په کوچونو ناستې وې، د هوسۍ دوی مزدورې چای راوړو او په مېز يې ټولو ته چای واچولې. لږه شېبه وروسته د هوسۍ مور راغله. په خورا ورين تندي يې بيا له هريوه نه پوښتنه وکړه، هره خبره يې په غوږ بډلي ټنډه کوله، زما مور ترې د کورنۍ د حال احوال پوښتنه په لوړ جرئت سره وکړه، هغې ورته په خدا او مهربانۍ ځواب ووايه مونږ لا يوه پياله چای نه و څښلي، چې خان کاکا راغی. روغې مو سره وکړو، ما ورته خپله مور، کاکا، ماما او تندار وروپېژندل. هغه هم خپل ځان پوره معرفي کړو، سمدستي يې ښځې ته وويل:

دوی درنه خپه شوي نه يې.

هغې ويل: دوی هم لږه شېبه کېږي، چې راغلل.

خان کاکا لومړی په تېلفون کې چاته وويل، چې زه نن شپه نشم درتلاي، مېلانه لرم. په

سالون کې په ځانگړې څوکۍ کې کښېناست، له هريوه سره يې دوباره سترې مشي او احوال پرسې وکړه، بيا يې وويل د لمانځه وخت دی، لمونځ به وکړو. ټول پاڅېدل د لمانځه په تکل، څوک تشاب ته لاړل، ځينې په لمانځه ودریدل، زه له سالون نه بهر حويلۍ کې د گلونو باغچه کې گرځېدم، د هوسۍ د اکا زوی او دوه ماشومان نور هم زما خوا ته راغلل. د حويلۍ په بره خوا کې دوه منزله ودانۍ وه، چې ديوالونه يې د سنگ مرمر وو. د کور سالون د هغې ودانۍ نه رابېل جوړ شوی و، وړاندې دوه درې پياده خانې وې، د ودانۍ دوهم پوړ په يوه کوټه کې کړکۍ خلاصه وه، چې ښه ورته څير شوم، ومې لیده چې هوسۍ په کړکۍ کې ناسته ده. ماته يې لاس وخواوه، ما وې چې څوک مې ونه وينې، خالي خپل سرمې ورته وښور او هغه له هغه ځای نه رابښکته شوه او لاندې چېرې مصروفه شوه. زه د حويلۍ په ډول ډول گلونو کې گرځېدم، د هوسۍ د تره زوی نه مې پوښتنه وکړه، ما وې ورور که دا کور د دوی خپل دی. هغه وې هو دا يې خپل کور دی. ددې نه يې يو بل ښه کور په وزير آباد کې دی، هغه يې په کرايي ورکړی دی. دا هلک ايله د پنځلسو کالو به و، د پلار پوښتنه مې ترې وکړه، ويلې پلار مې رئيس دی، خو هغه نه پوهېده، چې پلار يې د څه شي رئيس و. له خبرو نه يې معلومېدل، چې د شتو خاوندان دي. يو سگرت مې وڅښاوه او بيا د سالون و خواته روان شوم. مخامخ د يوې بلې کوټې په کړکۍ کې هوسۍ بيا ولاړه وه، نيمايي ځان يې له کړکۍ نه راوېستلی و، خپل دواړه لاسونه يې سره ومېنل او له معمول سره سم يې خپل اوربل چپ خوا ته تاواوه. زمونږ په منځ کې واټن دومره زيات نه و، زه د سالون په لور وگرځېدم او هغه لا ولاړه وه. څړنۍ لگېده، سالون ته ورننوتلم، هغوی لمونځ خلاص کړی و. خان کاکا د کاکا دوی سره پخوانۍ خبرې پيل کړې وې، نورو ورته غوږ ايښی و. خان کاکا د انگرېزانو د وخت کيسې راواخيستې، کاکا مې ورته ښه کول، مور او تندار مې د هوسۍ له مور سره په بله کوټه کې ناستې وې. د خان کاکا خبرې اوږدې شوې، مزدور يې د سالون په دروازه کې راننوت، ويلې خان کاکا ډوډۍ تياره ده. خان کاکا خبرې بندې کړې، ويلې مهرباني وکړئ، درځئ، چې ډوډۍ وخورو. د سالون نه مخامخ بله کوټه وه، اوږد مېز پکې پروت و، ډوډۍ پرې تياره شوې وه، په مېز چې کښاستو، هر ډول خواړه په مېز ايښي وو.

ډوډۍ مو وخوره او بيا دوباره همغه سالون ته راغلو. ورپسې د ما خستن لمونځ هم وشو، نوکر (مزدور) چای راوړو او بيا يې ورپسې تازه مېوه راوړه. د مېوې له خوړلو نه وروسته کاکا مې لومړی له خان کاکا نه اجازت واخيست او بيا يې خپلې خبرې داسې پيل کړې:

خان کاکا موږ د ننگرهار د سيمې اوسېدونکي او مومند يو، سهار صاحب مې وراره دی، دلته په کابل کې مطبوعاتو کې کار کوي.

خان کاکا وویل: هو هو پېژنم یې، یو ډېر تکړه لیکوال دی، ډېر ښه زلمی دی، تېرو ورځو کې له یوه رئیس سره دلته راغلی و، په غیر له هغې دده ډرامې هره جمعې په شپه اورو. ماله شرمه خان راټول کړو او بهر ته ووتلم. کاکا مې ورته د خپلوی کولو وړاندیز کړی و، ماما مې هم د نوې خپلوی په هکله هراړخیزې خبرې کړې وې، زه بهر حویلی ته وروتم، سگړت مې ولگاوه، د سالون نه وړاندې د ناڅو د ونې ترڅنګه ودرېدم، کتل مې چې هوسی بیرته ته راووتله، پخپلو کورنۍ جامو کې وه راتله راتله کله چې زما خوا ته راغله، ویل یې: څوک یې؟

ما وې زه یم راځه.

هغه رانزدې شوه، لومړی یې کورپلو پام وکړو او بیا یې په ما رامنډه کړه، لاس یې راوږد کړو، سترې مښي یې راکړه، زه ښه ورنزدې شوم، لاس مې ورله کلک نیولی و. ویل یې: څنګه خبرې خوروانې دي؟

ما وې هوزه ترې راووتلم.

ویل یې: ما خوله کړۍ نه ولیدې، چې سگړت ډې ولگاوه، زه به دوعا درته کوم، چې پلار مې درکړي، زه درنه لارم چې مور مې پوه نه شي.

ما وې څه ورځه.

هغه لاره او زه هم د سالون کوټې ته نزدې ورغلم، په دروازه کې وروان وم چې د خان کاکا له خولې مې واورېدل: ستاسې خپلوي مې په سراو سترگو قبوله ده، زما پښتانه وروڼه یاست، تاسې نه شم خپه کولی، زما د کورنۍ د سره رضا ده.

کاکا او ماما دواړو غبرګ وویل: کور دې ودان صیب. په دې وخت کې زه لږ پښه نیولی شوم، وړوکی زوی او مزدوری یې راووتل، خان کاکا غږ وکړو: والکه ورشه مور ته دې ووايه، چې د ستمال راوړي.

کاکا مې ماته راغږ کړ: سهاره، سهاره زویه! زه په دروازه کې ورننوتلم، ومې ویل: دادی کاکا راغلم.

ویل یې: هله څه مېوه شیریني...

ماما ته مې د شپږیني پتنوس ورکړو او په ناستو کسانو یې نقل سره ووېشل. د نقلو پتنوس یې دننه ښځو ته هم یووړو، لږه شېبه پس یې د ستمال په یوه بل پتنوس کې ایښی و، ښځې ورسره ټولې سالون ته راغلې. ټولو مبارکي وویلې، وروسته زما کاکا یو د قرآن شریف سورت ولوست او دوعا وشوه. بیا نو زما مور ته ټولو مبارکي ورکړه، زه غلی په څوکی کې ناست وم، خدا وه، خوشالي وه. د ماخستین تېره پورې ورسره ناست وو، بیا مو ترې

اجازت واخيست او کورته ترې راغلو. کاکا او ماما دواړه په خپلوی خونبسي ښکاره کوله، ویلي ښه شو چې دا کار وشو، خالي لاسونه کلي ته ستانه نه شو. مور مې هغوی ته وویل: درې ورځې وروسته به مونږه خوږه کونډۍ وروړو، بیا به کلي ته ځو. ټولو وویل: ډېره ښه خبره ده.

په سبا ته چې کار ته لاړم، رئیس صاحب ته مې کیسه تېره کړه، هغه خوشاله شو او مبارکي یې راکړه، ویل یې ښه شوه، چې ستا د زړه کار وشو. ستا خوشالي زما خوشالي ده. مننه مې ترې وکړه او بیا خپل دفتر ته لاړم. له ډېرې خوشالۍ نه مې وروسته پاتې کارونه په چالاکۍ سره اجرا کړل، یوولس بجې وې ټیلفون راغی، غوږۍ مې چې پورته کړه، هوسی وه، ویل یې: مبارک دې شه.

ما وې: ستا دې مبارک شي، چېرې یې؟ ویل یې: زه په پوهنتون کې یم، تر درې بجو پورې درس لرم، په څلورو بجو به درشم. ما ویل: ښه زه به دې انتظار کوم، د خدای په امان. د ټیلفون غوږۍ مې کېښوده او بیا مې پخپل کار په ډاډه زړه پیل وکړو، تر دوولسو بجو مې کار وکړو او بیا په تفریح کې تر کوره لاړم، ما وې چې مېلمنو به څه پاڅه کړي وي که نه؟ په لار کې مې ترکاری او تودې ډوډۍ واخيستې، کور ته چې ورننوتلم، مور او تندار مې دواړه په اشپزخانه کې ناستې وې او دیگ یې باندې کړی و. ویلي زویه سترې مشې، کاکا او ماما دې بهر ته په چکر وتلي دي.

ما وې مور جانې زه به ورپسې ورووځم، هسې نه چېرې په بله نه وي تللي! په منډه له کوره راووتلم، په کوڅه کې مې وړاندې پام وکړو، هېڅ په نظر رانغلل، ما وې ته راځه هغې وړاندې ونو پوري به ورشم، که چېرې سیوري ته ناست وي؟ ونو ته چې ورنزدې شوم ومې لیدل، چې دواړه د اوبو په یوه ویاله کې اودسونه کوي، خوا ته ورنزدې شوم، سلام مې پرې واچاوه، ویل یې: سهاره بچی ته راغلي؟ ما ویل: هو کاکا جانه له کوره درپسې راووتلم، ما وې چې چیرې لادرکه نشئ. دواړو وخنډل وې ویل: دومره خو نابلده نه یو، درېیمه ورځ موده. په دې شاوخوا کې بلد شوي یو. موږ ته لاره معلومه ده، ته ځه مونږه پخپله درځو، دلته به لمونځ وکړو بیا به کور ته درشو. زه ترې بېرته کور ته ولاړم، مونږ چې ترڅو ډوډۍ تیاروله، هغوی هم راغلل. ډوډۍ مو سره خوږه په چایو ناست وو، د هوسی د پلارگنۍ خبرې مو راواچولې، کاکا مې وویل: ماته چې پته ولگېدله، ډېره ښه کورنۍ او پخپله پښتو او اسلام ولاړ خلک راته

ښکاري.

ما وويل: ماته هم خانداني او د پوره شتو خاوندان ښکاره شول. دا خپلوي دې ورسره زمونږ خدای ټينگه او بختوره کړي. کاکا مې د مور او تندانه پوښتنه وکړه، ويلې: تاسو ته دا خلک څنگه ښکاره شو؟

هغوی دواړو وويل: ډېره ښه ښځه يې وه، مونږه پخپل عمر داسې ښه ښځه نه وه ليدلې، څومره نيت په خيره او مهربانه ښځه وه. همدا يې ويل: سهار صاحب طالع مند او خوش بخته دی، چې هوسۍ يې په نصيب شوه او له داسې ښه تېر سره يې خپلوي وشوه. دوی دواړه به ښکمرغه ژوند ولري. په دې خبرو کې درې بجې شوې، ما هغوی ته وويل: تاسو که په کور کې قيد شؤ، بيرون ته ووځئ، زه کېدای شي کور ته لږ ناوخته راشم، زه مطبوعي نه راغلم او خپل پاتې کارونه مې ترسره کړل.

په څلورو بجو مې چې حاضري امضاء کړه، له مطبوعاتو نه ښکته شوم او په سرک باندې په چرت کې روان شوم، تر ډېره ولاړم، پام مې کاوه چې د هوسۍ موټر راواوخت، موټر يې ودراره او راښکته شوه، په هغه اندازه خانداني او شرمېزې، چې هېڅ حد نشته دی، زه حېران پاتې وم، چې دا ولې نن بل ډول ده؟ هسې يې ځان جوړ کړی و، لکه د چين ماچين ښاپېری، په موټر کې کېناستو، ما وې دا ولې داسې ښکته ښکته گوري؟ ويل يې: د کونډې زويه ښکته به نه گورم.

پام کوه هوسۍ تل به له ما سره په يوه طبيعي حال اوسې، زه او ته له نن نه په اېسته دوه ملگري يو. د مېړه او ښځې خوڅه خبره نه ده، زما او ستا د بري راز په همدې حقيقي مينه کې دی، نور ژوند دی کېږي به خپل ښي لاس يې رااوږد کړو، ژما په اوږه يې کېښود او وې ويل:

ما خو درته ويلې و، چې مينه درسره لرم، اوس نو زه ستا او ته زما يې، راځه چې اوس کوم د ساعت تېری ځای ته لاړ شو. موټر ته يې حرکت ورکړو، ما وې: چېرې څو؟ نن به سهاره راساً که دې خوبه وي شپه کيو ته لاړ شو، هلته به د درياب په غاړه يوه شېبه سره کېنو.

ما وې: بلکل مې خوبه ده، خو نن به لږ په وخت راوگرځو، ولې چېگ مېلمان په کور کې دي.

هغې موټر گړندی چلاوه، په لاره چې تلو راته وې ويل: په بله اونۍ کې به درته موټر چلول زده کړم، بېرک چمن ته به دې بوځم. ما ويل دا به څومره ښه شي، چې زه ډريوري وکړم.

ویل یې: پروا ونه کړې، اوس به ټول هرڅه سم شي.
ما وې: رښتیا هوسی ته خوږه کونډۍ پېژنې؟
ویل یې: ولې نو نه یې پېژنم، سهاره په نظر کې دې پښتنه نه راځم که څنگه؟
ما ویل: نه نه ولې نه، خو ما وې چې تاسې په کابل کې ډېر وخت تېر کړی دی، ځینې
دودونه مو هېر کړي نه وي.

نه نه کابل هم خپل رواج لري، هر چېرې دا دود شته دی.
ما ویل: مونږ که کومه پېښه نه وه په خیر، سبا نه او بل سبا ته خوږه کونډۍ دروړو. مور ته
دې ووايه، چې په هغې ورځې خان کاکا هم باید کور کې وي. ویل یې سمه ده.
په دې خبرو کې مونږه شیوه کیو ته ورسېدو، د جمیعت لېسې نه ورتېر شو، مخې ته
سیند راغی، موټر مو د سړک په غاړه ودراره او مونږه پیاده شو. د سین په غاړه وړاندې
ولاړو، د توت ونې سره نښتې وې، په یوه ځای مو د توت څانگې نه توتان وخوړل، ښه چې
وړاندې تېر شو، د سین په غاړه جولگه وه، شاوخوا یې گڼې ونې او د گلابو گلونه سره
ښکارېدل، مونږ یو بل ته سره وکتل، ما وې راځه هوسی یو ساعت به دلته کېنو.
هغې ویلې راځه چې کېنو.

د گلابو بوټو کې ورننوتلو ان د سیند غاړې ته مو ځانونه ورورسول، په یوه شنه کبله
ورته کېناستو، د سین اوبه خړې غوندې وې او په مستۍ سره سیند روان و، شاوخوا ځمکه
یې له ځان سره وړې وه، د سیند نه پورې هم گڼې ونې د سیند په غاړه ولاړې وې، هېڅوک نه
ښکارېدل. یونیم بزگر به په خپل پټي کې لگیا و، ما هوسی ته کړه:
دا خو بیخي ځانته ځای دی، بني بشر نه ښکاري.

ویل یې: موږ ته همداسې ځای ښه دی. وې خندل او لاس یې د سین اوبو ته ښکته کړو،
دارې یې راته وکړې، ما هم د اوبو دارې وروشبندلې. په ټوکو ټوکو کې مو ځانونه لامده
خېشته کړل، وروسته مو اوبه له ځانونو نه وځنډلې او د گلابو گلونو په منځ کې په یوه شنه
درب کې کېناستو. زما کمیس لوند شوی و، له ځانه مې ووېست او په بوټو مې لمر ته
وغوړاوه. د هغې هم کمیس لوند و، ما وې هوسی څوک نشته دی، کمیس دې اوباسه او په
دې بوټو یې خور کړه. ویلې نه دا کار دلته نه کېږي، که څوک مو وگوري، نو څه به وایي؟ ته
خو نارینه یې پروا نه کوي، مگر زه خودا کار کله کولی شم، خیر دی و چېرې هوسی د
لومړي ځل لپاره زما د سینې بېر وښتانه ولیدل، وې ویل:

سهاره دا څومره بېر یې؟

ما ویل: ولې نه دې خوښېږي؟

ويل يې: د خوبښېدو خبره خو بېله ده، مگر دومره ډېر گڼي ويښتان!
ما يې زلفو ته لاس وروړو، او ومې ويل:
او دا ستا د زلفو قودې! ځانته مې راوړاندې کړه، ما وې چې د مينې تنده ماته کړم، خو
هوسۍ رانه ځان رابښکدو، ويل يې: نه، زياتې به نه کوو.
ما وې هغه فکر مه کوه هر شی په خپل وخت کې.
ويل يې: هو همدا سې ده، بې هوښه کېږه مه، خداى دې د زړه صبر درکړي.
هوسۍ رانه وړاندې کېناسته، ماته يې ورو غوندې وويل:
سهاره دا ځای بيخي ځانته دى، څوک به شک راباندې وکړي، کميس دې واغونډه، د
سيند غاړې ته به ورشو، چې د چا شک راباندې رانه شي.
ويل مې: هوسۍ نن راته بې زړه ښکاره کېږي.
ويل يې: بې زړه خود يم آن تر واده پورې به داسې بې زړه اوسم.
د سيند غاړې ته ښکته شو، کتل مو چې پاس د توت څانگې سرې له توتانو نښتې دي،
په اوبو کې مې يوه څانگه راوځنډله، سره پاخه توت په اوبو کې پري واته. مونږ دواړه د
سيند په اوبو کې په مزه مزه او ټوکو ټوکو کې ډېر توتان وخورل، ښه شېبه د سيند په غاړه
کېناستو، بيا مې هوسۍ ته وويل: راځه چې زياتي څو، په کور کې مېلمان نه دي، چې ځان
ورورسوم، خپه نه شي.
هوسۍ چې بوټ يې له پښو وېستلى و، بوټ يې پښو کې د موټر خوا ته را روان شو، له
شېبه کيو نه د ښار په لور روان شو، په موټر کې مې هوسۍ ته وويل:
سبا ته به مونږ د خوږې کونډۍ لپاره په بازار کې ځينې سودا رانيسو.
هغې وې: څه به رانيسئ؟
ما وې: مور مې راته ټول شيان رابښودلي دي، لکه وچه او تازه مېوه، ماهيان، شير برينج،
سابه او داسې نور... بېگانه ته به بيا له هغوى نه پوښتنه وکړم.
ويل يې: سهاره د ټولو شيانو پوښتنه وکړه، سبا ته هغوى ته تکليف مه ورکوه، په لسو
بجو به زه مطبعمې ته درشم، دواړه به بازار ته لاړ شو، وابه يې خلو.
ما وې: هوسۍ ته به راسره په تکليف شې.
هغې ويل: نو دا خو يوازې ستا کار نه دى زموږ د دواړو گډ کار دى.
ما وې: سمه ده زه به سبا ته ستا انتظار کوم. زموږ گادى په قلاچه راتېر شو، لږه شېبه کې
حضورې چمن ته راوړسېدو، لمر په غرغړه و، چې د کور مخې ته يې موټر ودراره. زه ترې
رابښکته شوم او هوسۍ په چالاکۍ سره موټر روان کړ او لاړه.

وړاندې کاکا او ماما دواړه راروان وو، هغوی خو ولیده، مگر څه یې پېژندله، چې څوک ده؟ زه ورته پښه نیولی شوم، خواته مې رانزدې شول، ویلې: سهاره راغلې؟

ما وې هو راغلم.

ویل یې: دا موټر د چا و؟

ما وې دا خو زموږ د ریاست موټر و. کور ته ننوتلو، مور او تندار مې راته ستړي مشي وویل، ما وې مورجانې بېگه تېره مو څه پاڅه کړې دي؟ ویل یې: زویه تراوسه خو مو څه شی نه دي باندې کړي.

زه پوه وم چې د پخولو څه نشته، ما وې زه بازار ته وځم چې غوښه راوړم. په منډه راووتلم، له قصابه مې غوښه کور ته یووړه، ما یخچال نه درلود، چې غوښه او نور خواړه مې پکې ذخیره کولی. هره ورځ به مې نوې سودا کور ته اخیستله. د شپې له ډوډۍ خوړلو نه وروسته مور او تندار ته مې وویل: موږ او تاسې به سبا ته مازيگر هغوی کره ورځو، خو کوم کوم شيان واخلو. هغوی راته بیا همغه شيان یانې شیدې، سابه، تازه ماهیان، شیر برینج او تازه میوې راته په گوته کړې. هغوی ته مې وویل:

سبا ته به زه همدا شيان کور ته راوړم او په څلورو بجو به ځو. سبا ته چې کار ته لاړم، تر لسو بجو مې پخپل دفتر کې کار وکړ، بیا له مطبعې نه ووتلم او د هوسۍ انتظار مې کاوه. هغه په خپل ټاکلي وخت راوړسېده، موټر کې کېناستو او نوي ښار ته لاړو. د خوږې کونډۍ ټول شيان مو واخیست، هوسۍ پیسې راوېستلې، ما وې هوسۍ دا پیسې په زه ځکه ورکوم، چې بیا راته په راتلونکي کې چېرته پېغور ونه کړي. په ټوکه کې مې ورته وویل. هغې راته په موسکۍ توگه وویل:

ددې پخوانیو د اطرافې خبرونه وانه وختې، سمه ده ته پیسې ورکړه، ماته یوه خبره ښکاري خوته....

په کړ، کړت مې ورته وخنډل، هوسۍ زه خود کلي سړی یم.

ویل یې: کلی اوس پرېږده. په ټوکو، ټوکو کې مو سودا پوره کړه او په موټر کې مو واچوله. دولس بجې کېدې، چې کور ته مو راوړسوله. هغې راسره له موټره راښکته کړه او بیا مو مخه ښه ورسره وکړه. کور ته روانه شوه. ما په چالاکی سره ټول شيان کور ته ننوېستل، مور او تندار مې څه ماهیان پاڅه کړل او څه یې اومه سنبال کړل. د خوږې کونډۍ هرڅه یې تر څلورو بجو پورې برابر کړل. څلور بجې شوې، ټولو ځانونه تگ ته برابر کړ، سامانونه مو راواخیستل او په یوه ټیکسي موټر کې لاړو. هغوی زموږ د ورتگ نه خبر وو، ټول په کور کې و، نور د ورور کورنۍ یې هم راغلې وه، ښځې، ماشومان او سړي ورکړه وو.

ټولو راسره په گرم جوشي او مينه سره سترې مشي وکړه. يو بل ته سره ورمعرفي شو، نارينه په لوی سالون کې کېناستل او ښځې په يوه بله کوټه کې کېناستې. خان کاکا ټولو ته په ورين تندي خبرې کولې، د هغه بل ورور چې له ده نه کشر و، دروند سړی او د ښه خوی او پوهې څښتن و. هغه هم د پښتنو د تاريخ او بيا خصوصاً د جنوبي او مشرقي د پښتنو د تېرو حالاتو په باب ځينې يادونې وکړې او وروسته زمونږ په دې خپلوی خپله پوره رضایت او خوښي وښودله. دوه درې زلميان، چې دوه تنه د همدغه زما د کاکا خسر زامن وو او يو يې د ترور زوی و، په مجلس کې ناست وو. ناستو کسانو په غېب کې زه پوره پېژندلم، خو ليدلی يې نه وم، هر يوه به دا ويل: سهار صاحب ته يې؟

دا ځکه چې هغوی ټولو ښځو او نرو زما داستانونه په راډيو کې اورېدلي وو. زه پوهېدم، چې زما او هوسی په کوژدنه هغوی خوشاله دي.

کله چې د ماښام ډوډۍ وخورل شوه، زما ځوانې يو گيلاس شربت راوړو او ماته يې ونيو، ما هم شربت وچښو او لس زره روپۍ مې ورسره ورکړې. ټولو خلکو ماته کتل، چې دا به اوس څه کوي؟ ما چې پيسې د گيلاس سره ورکړې، ټول خوشاله شول. په دې وخت کې خان کاکا وويل: سهاره بچی خالي يو سل گون نوټ پکې کړده، کفايت کوي، نورې پيسې بېرته واخله. هر څومره چې يې يادونه وکړه، ما پيسې دوباره وانه خيستلې. هوسی يې زما مور او تندار ته راوستې وه، ورپېژندلې يې وه. تر ما خستن تېره پورې د خپلوی او خوښۍ مجلس وشو، مونږ ترې د شپې په دولسو بجو کور ته د تللو اجازت وغوښت، هغوی ويل خامخا به شپه کوئ، هر څو چې ټينگ شول، اجازه مو ترې واخيستله او ترې راروان شو.

د راوتلو په وخت کې يو بکس يې مزدور له کوره راووست او په موټر کې يې واچاوه. ټولو راسره ښه په مينه مخه ښه وکړه او د هغوی په يوه موټر کې يې وراره تر کوره راوړسولو. کله چې مو بکس خلاص کړو، د ټولو لپاره پکې جامې ايښې وې، زما لپاره يې نوې توره درېشي ايښې وه. کاکا او ماما دواړه خوشاله شول، ويلې دا خلک په ټولو رواجونو پوره پوهېږي. ماته يې مخ راواړاوه، ويل يې:

بچی پام کوه، چې دوی درنه خپه نشي، موږ خو ترې ليرې يو، مگر ته به يې ډېر خيال ساتي.

ما وې د خپلې بندگۍ ووسه به کوم، ستاسې دوعادې راسره وي، انشاء الله زمونږ خپلوي او دوستي به تر اخره ښه پاتې شي. هغوی خپلو کې سره مصلحت وکړو، ويلې موږ به په خير سره سهار وختي کلي ته ځو. ويل يې ښه شوه، چې دا کار په خير سرته ورسېد او خالي لاسونه لاړ نه شو. ما ورته وويل:

که یوه ورځ راسره بله هم تېره کړئ، زه به ډېر خوښ شم. هغوی هېڅکله له خپل کور او کلي نه بهر سفر نه وکړی، په دایوه اونی کې پخپل کور پسې خپه شوي وو، ما وی ښه ده، سهار چې پاڅېدو، هرڅه به وشي.

شپه تېره شوه، سبايي وختي ټول لمانځه ته پاڅېدل، زه هم وختي له کوره ووتلم، دوی ته مې په بازار کې چای، بوره او نورې وچې میوې راوښوې، ترڅو چې کور ته راستنېدم، چای تیار و. له چای وروسته مې هر یوه ته خپله برخه تحفه ورکړه او په یوه ټیکسي موټر کې پل محمود خان ته د موټرو هدې ته لاړو. د یوه سروېس گاډي کلینرنارې وهلې "جلال اباد والا جلال اباد والا" سمدستي مو سامان ورپورته کړو او موږ دوی مې ټول په سروېس کې کېناستل. لږه شپبه کې گاډی ډک شو، ما ترې اجازت واخیست او له هغوی سره مې مخه ښه وکړه. گاډی روان شو.

زه په دغه ورځ لږ ناوخته کار ته لاړم، زموږ رئیس ته مې ټول جریان ووايه، هغه ډېر خوشاله شو، ویل یې: سهاره واده به دې ښه په ډنگ ډونگ وکړو. څو ټوکې یې راسره وکړې، زه ترې خپل دفتر ته لاړم او په کار مې پیل وکړو.

ډېري ورځې شوې وې، چې ځینې کارونه راته ډېرې پراته وو، تردولسو بجو پورې کوم نیمگړي کارونه چې پاتې وو، سرته مې ورسول د غرمې ډوډۍ مې چې وخوړه، بیا مې په کار پیل وکړو. د جمعې د شپې راډیويي داستان مې تر نیمې ورساوه، خوله ځانه سره مې فیصله وکړه، چې راډیويي داستان به د شپې له خوا په کور کې تکمیل کړم. د اخبار او مجلو ځینې ضروري شیان مې ولیکل، دوه بجې وې، چې د هوسۍ د تېلفون زنگ راغی، راته وې ویل: نن به ببرک چمن ته ځو، چې هلته درته موټر چلول درزده کړم.

ما وې: ښه زه به انتظار کوم. په څلورو بجو چې هغه راغله، ببرک چمن ته ولاړو. هغې وخت کې د ببرک چمن لاسه، چې په خپرځانه کې دومره ډیره ابادي نه وه شوې. د ببرک چمن په زیاته برخه کې اوبه ولاړې وې او لوڅې پکې شنه ولاړو، موږ یوې وچې برخې ته لاړو، ځای پرځای پکې موټرې چلېدلې وې. د لومړي ځل لپاره د موټر په جلو کېناستم، هوسۍ راته د موټر توله، گیرونه، بریک، ګاز، کلچ، اشارې نور د موټر بېلابېلې برخې راوښودلې. څو ځلي یې راباندې تکرار کړې، بیا یې د موټر کلي راکړه او د چالانولو چل یې رازده کړو. په لومړي ځل مې چې موټر چالان کړو او ګاز مې ورکړ، موټر روان شو، خورانه ګډ وډ شو، زړه مې درزېده، د موټر توله (شټیرینګ) مې کلک نیولې و، ټول بدن مې ورته کلک او شخ نیولې و، څو متره چې به موټر مخکې لاړ، رانه ګل به شو. هغې راته بیا تشریح وکړه، وې ویل:

مه ډار پرېه، بدن سست او عادي ونيسه، شترينگ هم کلک مه نيسه، مخامخ وړاندې گوره، لاندې پنبو ته مه گوره، څه زړور څه هن چالان کړه.

بيا مې موټر چالان کړو، دا ځل لږ وړاندې موټر روان شو، په همدغه ترتيب سره تقريباً درې ساعته مې په دغه ورځ تمرين وکړو. کله کله به راباندې په غوسه شوه، کله به يې ټوکې راپورې وکړې، ويلې به يې: دا خو ليکل نه دي، چې وې کړې.

په همدغې ترتيب سره يوه اونۍ مې د موټر چلول تمرين وکړو، له يوگي ورځي نه بلې ته ښه کېدم، په دوو اونيو کې مې موټر چلول سم زده کړل. په وړو او شاوو سرکونو کې به مې موټر غغلاوه، هوسۍ به راسره ناسته وه. لنډه دا چې موټر مې ښه سم زده کړو او په لويو سرکونو کې به زړور تلمه.

د هوسۍ موټر مې بيخي له کاره اېستلی و، کله چې مې موټر زده کړ، هوسۍ موټر ورکښاپ ته ودراره او درې ورځې وروسته يې موټر جوړ کړو، بيا به چې هوسۍ ما پسگي راغله، موټر به ما چلاوه. هغه به راته څنگ کې ناسته وه، هغه زما په موټروانۍ پوره خوشاله وه. وروسته به بيا زيات وخت موټر ما سره و، هغه به چې کور مخې ته ښکته شوه، موټر به يې ماته راکړو، کور ته به پکې لارم. کله ناکله به وظيفې ته پکې هم تلم. زما د کوژدنې نه د مطبعې مامورين خبر شول، ټولو راته تبريکي راکوله. په موټر کې به بي چې وليدم، ځينو به راپورې ملنډې وهلې، ويلې به يې: سهاره د موټر څښتن شوی يې. لکه چې.....

ما به ورته ويلې، چې دا هرڅه مې د مېرمنې دي، زه خو هماغه سهاريم، بدل شوی نه يم. هغوی راپورې ملنډې کولې، زه په ټولو مامورينو گران وم، هريوه به دا ويلې په دغه جمعې شپې دې راډيويي داستان ليکلی که نه؟ ما چې به د هو ځواب ورکړو، ټول به خوشاله شول او د جمعې شپې ته به خپلې راډيو ته د داستان ټاکلي وخت ته منتظر ناست وو. د جمعې شپې ته لا دوه شپې پاتې وې، ما هم ورته راډيويي داستان نيمې ته رسولی و، سبا ته چې کار ته لارم، لومړی مې راډيويي داستان پاتې برخه تکميل کړه او نشر ته مې وسپاره. يوه بجه وه، چې هوسۍ تېلفون وکړو، ويلې نن د پوهنتون کتابخاني ته په څلورو بجو راشه، بيا به له دې ځايه بل خوا ته په چکر ولاړ شو. ما وې ښه ده زه به څلور نيمو ته درورسېرم.

تر څلورو بجو مې خپل کارونه اجرا کړل او بيا د کابل پوهنتون په لوري روان شوم. د پوهنتون کتابخاني ته ورغلم، کتل مې چې هوسۍ د پنځه شپږو انجونو سره په کتابخانه کې ناسته ده. زه يې چې وليدم، سپکه راپاڅېده او له هغوی نه يې اجازه راواخيسته. هغوی ټولو زه وليدم، خو نزدې ورنغلم. د پوهنتون له دروازې نه راوتلو او د دارالمعلمين او ابن

سینا د بنوونځیو په منځ کې مخامخ سړک باندې راساً دارالامان ته لاړو. موټر مود سړک په غاړه ودراره او موږه دننه باغ ته ننوتلو. لومړی مو په باغ کې ښه ډېر چکرو وواهه او بیا همغه پخواني ځای ته ورغلو. د گلابو په منځ کې کېناستو، د خبرو په لړ کې مې هوسۍ ته وویل: د پوهنتون د فارغېدو شپې دې رالندې شوي دي، ازموینې ته تیاری ونیس، مونوگراف دې مخکې له مخکې نه استاد ته وسپاره. زما خوداسې نظر دی، چې له پوهنتون نه خلاصه شوې، د واده بندوبس به کوو.

هغه په موسکېدو، موسکېدو وویل: ولې دا ازاد ژوند دې نه خوښېږي؟ ما ویل: ولې مې نه خوښېږي، خو ترڅو به یوه خوا او بله خوا گرځو، اخردواړه به په یوه کور کې د اوسېدلو مزه هم وگورو.

وې ویل: سهاره گوره زما او ستا واده به ستا په دغه کرایي کور کې کېږي؟ زه لږ غلی شوم، بیا مې ورته وویل: هونو چېرې به کېږي، زه خو خپل کور نه لرم، تاته خو هرڅه معلوم دي.

هغه لږه شېبه غلې وه او زه هم چوپ پاتې وم. وروسته بیا هغې وویل: زه به مې مور او پلار سره خبرې وکړم، ته د واده او نورو شیانو په باب هېڅ تشویش مه کو، هرڅه چې جوړ او برابر شول، بیا به واده کوو.

ما ویل: زه پوه نه شوم، هرڅه چې جوړ شويانې څه او څنگه؟ هغې ویل: مسلمانان ته یې څه کوې، پلار به مې راته نوی کور راوښيي د واده ټول شیان به تکمیل شي بیا به درته ووايم، چې اوس واده کوو، نور څه وايي؟ ما ویل: ستاسې په ځای کې د واده ولور څو دی؟

هغې ویل: ولور څه کوې، چې پوښتنه یې کویآ، له تانه خو څوک ولور نه غواړي. ما وې: نه خو ځان خبروم، چې ستاسې د خلکو د ولور رواج څنگه دی؟ ویل یې: زموږ د خلکو رواج ډېر خراب دی، پېنځه لکه، شپږ لکه افغانۍ ولور اخیستل کېږي. ډېرې پېغلې د پلار له کاله زړې شي او ډېر ځوانان د ولور د گټلو او پوره کولو لپاره د عربو گرمۍ پاڅه کړل. ته یې څه غم کوې هوسۍ به بې ولوره درکړه درځي. خومره ښه نصیب لرې.

ما ویل: زما نصیب پخوا دومره ښه نه و، خو له کله نه چې مې ستا سره لیده کاته شوي دي، ورځ مې روانه ده. لاس مې وراوږد کړو له غاړې مې راوښول، خدای دې راته ژوندی، لره، په غېږ له مینې به دې په ژوند کې احسان وړم.

ویل یې: په دې کې سهار صاحب د احسان څه خبره ده؟ په مینه کې خو دا شیان نه ځایېږي.

له نن ورځې نه په آخوا دا شيان له مغزه وباسه، په تېرو بحثونو کې مې هم درته ويلې دي. هېڅ ډار په زړه کې ونه لرې، هرڅه چې مخې ته راځي، په دواړو به وي، د احسان څه خبره نشته.

په دې وخت کې پاس د يوې ونې په څنگه دوه مرغۍ ناستې وې، دواړو يو پر بل غړۍ اړولې وه، زه ورته متوجې شوم، کله به يوې مرغۍ خپلې سترگې پټې کړې او هغه بلې به ځان وځانده او خپل سربېرې د هغې بلې په ځانگونو کې ومانده. ما هوسۍ ته غلي شان اشاره وکړه، يولاس مې ورله پخپل لاس کې ټينګ ونيو او پورته مې خپله ګوته ونې ته ونيوله. هغې چې مرغۍ په ونه کې وليدې، چې دواړه يو پر بل کې سره ورک دي، په خندا شوه او وې ويل: موږ دواړه ترې څه کم يو. موسکۍ، موسکۍ يې ځان زما غېږې ته راوړتاوه، ما هم خپل سرد هغګي په زلفو کې پټ کړو، بيا مې په کرار سره خپلې شونډې د هغې شونډو ته وروړې، هغې هم خپلې شونډې د ګلاب ګل د پاڼو غونډې ورو بېرته کړې او زما شونډې يې بڼې کلکې وزبېښلې، ترېنه ډېره شېبه په همدغه حال کې سره پاتې وو، وروسته هغه سپکه پورته شوله، ويلې څوک رانشي. سترگې يې په زلفو کې نه ښکارېدې، مخ يې خولې شوی و، خپل مخ يې پاک کړو، وې ويل: سهاره زه به درته ډېره ګرانه يم او که ته به ماته؟

ما ويل: دا به نو خدای ته معلومه وي. بېرته هوسۍ زه خو واييم، چې دواړه يو بل سره مساوي مينه لرو. لکه ته چې راباندې څومره ګرانه يې، زه هم په تا هو مگره ګران يم. هغې ويل: هو همداسې ده، خدای دې موږ نه د نظره کوي. سهاره! مينې رانه هرڅه هېر کړي دي، ازموينه رانزدې شوه، هېڅ تياري نه لرم. ما وې: تياري بايد ولرې، له سبانه په آخوا به خپل درسونه پيل کړې، اخرنی امتحان دې دی، چې په ښه درجه کاميابه شې.

هغې ويل: ته خو وايې، مگر کله چې کتاب ته کېنم، بس همدا سودا مې راواخلي. ما وې: کومه سودا؟

هغې ويل: ولې خو همدا يوه سودا او سوچ دی نو!

ما وې: مړې پرېږده، چې چېرته درنه په اوږده سفر تللی نه يم.

هغې ويل: واخ ده ته ګوره! ته وادا ګنې اوږد سفر نه دی چې کله خپل کلي ته لاړ شې، بيا مې هېره کړې، دوه درې اونۍ په کلي کې پاتې شي.

ما ويل: هوسۍ روزگار خو هم کول غواړي، هلته مور کور او کلی دی، نوی کور مې جوړ کړی دی، لا ټول شيان يې نه دي پوره.

هغې ويل: هورښتيا سهار صاحب، کور دې ښه جوړ کړی دی که نه؟
ما وې: د کلي په نورو کورونو کې زما کور ښکلی دی، که قسمت دې شوی و، وبه یې
گوري.

ويي خندل، ولې نه خامخا به کلي ته دواړو ځو. ما وې: هغه به هم ساعت وي، چې ما او تا دواړه
کلي ته یوځای لاړ شو؟

ويل يې: سهاره بس بس دا دومره ارمان نه دی، واده مو چې وکړو خامخا به ځو. راځه چې
حرکت وکړو وخت ناوخته دی، مازيگر په تېرېدو و، چې دارالمان نه راروان شو او موټر ته
زه کېناستم، زموږ تر کوره مې موټر وچلاوه.

له موټره چې ښکته شو، ما وې راځه هوسی نن راسره پاتې شه، موږ و پلار ته به دې څه
بېانه وکړې.

ويل يې: اوس نشم پاتې کېدی، کور مې څه نه دي ويلی، بيا به يوه شپه درسره پاتې شم،
اوس لا اولد مني سردی.

ډېره زاري مې ورته وکړه، خو هغې خپل تصميم ونه گرځاوه، په موټر کې کېناسته او
لاړه.

زموږ د دواړو ژوند همدغسې پسې تېرېده، هوسی له پوهنتون نه فارغه شوه، پنځه شپې
مياشتې تېرې شوې، زه بيا هم کلي ته لاړم، د کور نیمگړې چارې مې سنبال کړې، د واده په
باب مې له مور او کاکا دوی سره خبرې اترې وکړې، کاکا مې وويل:
خومره پیسې به پکار شي؟ واده خو په ډېرو پیسو کېدی شي، سهاره څه درسره شته او
که نه؟

ما وې کاکا جان له ډېر څه خو به راسره وي، ولې کوژدنه مې راته وايي يوه روپی به دې
مصرف نه شي، هرڅه به زه پخپله کوم.

هغه وويل: دا خو څه بل شان ښه خلک دي، خو يو ځل بيا هم ځان ورسره د واده په کولو او
مصرف هرڅه ورسره په ډاگه کړه، بيا به موږ ته خبر راکړې، چې ځان ورته برابر کړو. که ډېرې
پيسې يې غوښتې چې څه چاره ولټوو.

ما وې ښه کاکا جان، چې زه دا ځل لاړم، د واده خبرې به ورسره وکړم، تاسې ته به احوال
راولېږم، خاطر جمع اوسئ، مورجانې زړه چې دومره ښکته پورته نه کړې، ولورانه، نه
اخلي، زه فکر کوم چې په کابل کې به راته کور هم واخلي. په مور او پلار يې ډېر گران یم، په
هفته کې يو ځل ورځمه ډېر قدر مې کوي. زه د مور او کاکا دوی نه په دوعا نفا ښار ته راغلم.
زړه مې دی چې همدا نن سبا لومړی هوسی سره د واده خبرې مطرح کړم او بيا مې د خسر او

خوابې سره سبا ته، چې کار ته لارم، د هوسۍ دوی کره مې تېلفون وکړو، مور سره مې پې خبرې وکړې، حال احوال مې ترې واخيست، د خپل راتگ مې ورته وويل، ما وې له کلي نه راغلی يم، زما د مور او ټولو خپلوانو پوښتنه يې راځينې وکړه. سمدستي يې وويل:

بېگه ته کور ته راشه، چې له نږدې نه دې ووينم. ما وې که وشوه سبا شپې ته به درشم. ويلې ښه مونږ به درته سبا شپې ته په تمه يو. هوسۍ له انجونو سره چېرې وتلې وه، ما وې په خان کا کا سلام کوه. د مېز په سر مې ځينې کارونه راته پراته وو، په هغې مصروف شوم ان تر يوې بجې مې سم ضربتي کار وکړو. د غرمې تر ډوډۍ وروسته دوه بجې وې، چې د هوسۍ د تېلفون زنگ راغی. له سلام او روغبړ نه پس يې وويل:

زه به څلور بجې درشم، منتظر اوسه تر څلورو بجو مې کار وکړ، نوې راهيو يې داستان مې د جمعې شپې نشر ته ورکړ، په څلورو بجو له مطبعې نه رابښکته شوم او د هوسۍ مخې ته روان شوم، کتل مې چې هغه هم راوړسېده، موټريې ماته په اختيار کې راکړ او ويلې: نن به بگراميو ته ځو.

ما خو بگرامي نه وليدلي، هغې راته لاره ښودله. تر سياه سنگه پخپله لارم، اخواته هغې رهنمايي کولم ترڅو بگراميو ته ورسېدو. هلته مو موټر د سړک په غاړه پارک کړو او مونږ د حنيفه ښوونځي تر څنگ يوه باغ ته ورتهر شو. د يوې ويالې په سرد ولو په بېخ کې سيوري ته کېناستو، دا داسې ځای و چې هېڅوک پکې نه و، يو نيم سړی به وړاندې د پټو په منځ نرۍ لاره روان وه، په دې ورځ مې سمدستي د واده خبرې هوسۍ ته په مخکې کړې، هغه لومړی لږه غلی شوه، بيا يې وويل:

لکه چې د ټينگې نه يې؟

ما ويل: نه نه دا خبره نه ده هوسۍ پرېږده چې مونږ دواړه د خپل ژوند د خوږو نه هم لږه ځکه خو وکړو او رښتيا خبره خودا ده، چې زما او ستا همدا وخت د واده کولو دی، څنگه ته پکې څه وايې؟

هغې ويل: ته چې څنگه وايې، در سره خوښه مې ده. هورښتيا ابله ورځ د شپې له خوا موږ په خپل سالون کې سره ناست وو، پلار او مور مې دواړو زما او ستا د کور په باب خبرې کولې. پلار مې مور ته وويل:

دوی ته د هوسۍ په نوم يو کور په دې نږدې شاوخوا کې واخلم، چې له مونږه ليرې نه وي. يو کور مې پيدا کړی دی، يو ځلې به يې په گډه سره ووينو، بيا به ورسره خبرې وکړو. په هغه ساعت کې خو ما له شرمه هغوی ته څه ونه ويل، خو په سبا ته مې بيا مور ته وويل، چې په دغه کور پسې زر تر زره وگرځئ، داسې نه چې بل څوک يې واخلي. همغه و، چې مور مې ابا

ته ویلي وو. زه فکر کوم چې پلار مې کور لیدلی دی، خو اوس یوازې زموږ لیدو ته پاتې دی. بېګاه ته به مې مورت ته دا خبره وریاده کړم، کله چې کور معلوم شي بیا به د واده په باب خبرې کوو. سبا ته به درته د کورر معلومات درکړم. رښتیا په کلي کې نورې څه خبرې وې، کراري وه، مور مې، کاکا دوی او نور ټول خپلوان مې په کوژدنې خوشاله شوي دي؟

ما ویل: ستا د پلار او ټولې کورنۍ صفتونه مې مور په ټول کلي کې خلکو ته کړي دي، دوغاګانې یې تاسې ته کولې، ټولو سلامونه ویلي. نن سهار مې له ادې سره خبرې وکړې (ستا د مور) سره، خوشاله شوه، ویلي نن بېګاه ته کور ته راشه.

هغې ویل: سهاره زما په مور خودې څه کوډي نه دي کړي، هر وخت هره شپه دې یادوي او همدا وایي، چې دا هلک خو بیخي اطرافي خوی لري، خپله پښتو یې ټینگه نیولې ده، موږ کره نه راځي.

او ای ته خو په رښتیا چې بلکل له هغو درو نه بیخي راوتلی نه یې. کله ناکله خو موږ کره راځي، همدا نن شپه به راسره لاړ شي.

ما ویل: خدا بږو هوسی شرمېږم.

هغې ویل: هو دا خبرې مې پلار کړي دي وایي سهار ښه هلک دی، د ښه خوی او پوهې خاوند دی، مصروفیتونه یې زیات دي، ځکه ډېر نه راځي.

ما ویل: ما خو ستا له مور سره بېګاه ته وعده ایښې ده، چې درکره درځمه.

— دا څه وایي؟ رښتیا وایي که څنگه؟

— کله مې درته دروغ ګنې ویلي دي؟

هغه له خوشالۍ نه پاڅېده په خدا یې وویل:

څومره ښه چې واورې دې ماتې کړې او موږ کره راځي.

— چې داسې ده، نو پس له دې به هره ورځ درځمه.

— سهاره لږ ساعت به دلته کېنو بیا به راساً مونږ کره ځو، همداسې به وي که څنگه؟

— هو همدغسې به وکړو. ساسې کور ته به نزدې ما له موټره ښکته کړې، یوه شېبه

وروسته بزه کور ته درشم، سمه ده.

ویل یې: بیخي سمه ده.

یوه شېبه وروسته د بگرامیو په بازارګي کې وگرځېدو او بیا مو ګاډی د هوسی د کور په لوري خوشې کړو. په لږ ساعت کې وزیر اکبر خان مېنې ته ورسېدو، د هغوی د کور خوا ته مې ګاډ ودراره، کلي مې هوسی ته ورکړه، هغه لاړه او زه لږ وروسته ورپسې لاړم. د دروازي زنگ مې چې وواهه، هوسی دروازي ته قصداً راغله، زه یې چې ولیدم سمه وغوړېده، د

کور کالي يې په غاړه وو، ما وې گڼې د سېر تانده ده. ددې لپاره چې خپل جوگ يې په مور پوخ کړي اوسي، له مانه په يوه منډه يې تر موره ځان ورساوه، مور يې هونښياره ښځه وه، په کړت کړت خندا يې وکړه او زما مخې ته راغله، په دواړه طرف يې ښکل کړم، لکه د خپلې مور غوندې مينه يې راکړه، ما يې هم لاسونه ښکل کړل، کور ته ننوتلو. په هوسۍ يې داسې غږ وکړ:

لورې تا خو فاکولته ويلې ده، داسې منډه دې د خپل سهاره وکړه لکه پخپل کلي کې چې وي.

کله چې په سالون ورننوتلو ادې مې له ځانه مخکې کړه او زه ترې وروسته شوم. ما وې چې احترام او درناوی يې وشي. وروسته مې د څنگ کوټې ته ورپام شو، چې هوسۍ په خپله خوله لاس ايښی دی او خندا شنه کړې ده. ماته يې په څو ډولونو او اشارو هرکلی وایه. ځوانښې او خسر مې دواړه راته خوشاله وو او زما په ورتگ سره يې خوښي کوله. د ماښام له ډوډۍ نه وروسته د چايو په سردواړو راسره داسې د زړه خواله کوله، لکه مور او پلار يې چې خپلو بچيانو سره کوي. د راتلونکي ژوند د پېرزو خبرې يې کولې، زموږ د واده په باب يې وويل:

سهاره بچی! پام کوه چې زړه کې دې څه درونه گرځي، ته مې زوی يې او هغه مې لور ده، ستاسې واده به په ښه شان سره درته وکړم. لومړی درته کور واخلم، نو بيا به له خيره د واده بندوبس کوو. زما خو داسې نظر دی، چې د خپلې لور واده لکه د نورو پښتنو او افغانانو پر خلاف په خپل مصرف وکړم. زه لور لکه د نورو په شان نه خرڅوم.

د هغه هره خبره راباندې ډېره ښه لگېده، ځکه چې زما د فايدي خبرې يې کولې. تېر ماخوستن پورې مو همدا د واده خبرې کولې، ما خو هېڅ نه ويل، خالي غوږ مې ورته ايښی و. د واده نه په غير نورو خبرو کې به مې يوه نيمه ورسره ويلې. د هغوی په نيت او عمل پوه شوم، چې زما په گټه او فابده پوره نيت لري. دا يې هم راته وويل چې:

دوه ورځې په اوونۍ کې دلته راځه، چې سره گورو. نيمه شپه وه، چې بیده شو. سهار وختي وظيفې ته د هوسۍ په موټر کې لاړم، خسر مې هم چېرې پخپل موټر کې ولاړ. له مانه هغه مخکې له کوره ووت، ماته يې يوازې دومره وويل:

بچی وظيفې ته د هوسۍ په موټر کې ولاړ شه. خدای په امانې يې راسره وکړه او لاړ. کله چې زه له سالون نه راووتلم، ځوانښې مې راسره روانه وه. هوسۍ ته يې ورغږ کړ: هوسۍ وه هوسۍ. هغې له دننه بلې کوټې نه وويل: آه ادې جانې څه وايې؟

— لورې د موټر کلي دې راوړه ته د زړو خلکو نه بدتره يې، شرميندوکه جنۍ يې ته خو

راشه.

هغه له کوتې راووتله او راروانه شوه، له ځان سره يې خنډل، د کوتې په گوټ چې راوخته ماته يې پخپلو خاصو اشارو سره ډېر څه وويل. کلي يې راته له ليرې نه، چې له موره شرمېدله، په ډډه يې په يوه لاس کلي راکړه او چوپه خوله بيرته روانه شوه. موري يې وخنډل، وې ويل:

دې لا پوهنتون ويلي دي، دومره شرمېندو که ده.

ما پته له ځان سره وويل: هو شرميندو که ده! ډېره زياته شرمېندو که ده. له ځوابنې نه مې اجازه راواخيسته او خپلې دندې ته لاړم. د ورځې دوه بجې وې، هوسۍ تيلفون راوکړو. ويلي په څلورو بجو د حقوقو پوهنځي مخې ته راشه، زه به دې انتظار کوم. ما وې ښه ده. پوره په څلورو بجو به ځان درورسوم. کله چې څلور بجې شوې، له کاره رخصت شوم، په چالاکی سره مې حاضري امضا کړه او بيا د کابل پوهنتون په لور مې گاډۍ روان کړ. دهمزنگ سره په يوه ترافيکي پېښه کې په سړک موټرې ولاړې وې، نيم ساعت ځنډ پکې راغی، ترڅو چې پوهنتون ته ورسېدم، پېښه بچې کېدلې.

هوسۍ د څو تنو نجونو سره ولاړه وه، زه يې چې وليدم، له هغوی نه يې اجازه واخيسته او راروانه شوه. له ورايه په خدا شوه، ويلي زړه مې بې واره و، ما وې چې خدای مه کړه څه پېښه ورته نه وي پيدا شوي. دا څنگه دې ناوخته کړ؟

— په دهمزنگ کې لاره بنده وه، کومه ترافيکي پېښه شوې وه.

موټر ته وختلو او باغ بالا ته مو حرکت وکړو. هوسۍ وويل:

نن به په باغ بالا کې چکر ووهو. د باغ بالا په سړک د موټرو بيروبارزيات و، د خلکو گڼه گونه وه، موټر موټر ودراره او وړاندې په بوټو کې په چکر شو. د انگورو په بوټو کې ښه وړاندې لاړو، هلته د يوې جگې بارې په سر کېناستو. د پروان کارتې او خبرخاني سيمي ټوله ساحه مولىدل، د خبرخاني په کوتل توندې توندې موټرې او ښتې رااوښتې، مونږ دواړو بېگانۍ خبرې راواچولې. هغې راته وويل:

بېگه مې ټولې خبرې اورېدلې دي، تاسې چې څه ويل. ما ورته غوږ ايښی و، د مورو پلار ټولې خبرې مې واورېدلې. ما خو درته ويلي و، چې پلار مې لومړی کور اخلي، بيا به واده کېږي.

— بلکل هوسۍ! چې تا څه ويلي وو، همغه ځان کا کا بېگه وکړې، لکه چې زمونږ د واده

شپې رانزدې شوي دي. اى جينۍ چې زه به تاته په واده کې څه اخلم؟

— ستا چې څه خوښېږي، هغه به واخلي.

— یو خوبه درته د سرو هار جوړوم او بل به درته د سرو چارگل.

— بس همدا؟

— نه نو نور خوبه ته فرمایش کوي.

— زه درته ووايم؟

— هو ووايه کنه.

— سهاره! که زما مني د سرو مرو نه تېرېږه، زما دومره علاقه ورسره نشته دی.

— نه نه هوسی. دا زما خوبه ده، ناوې خوله سرو سره ښه ښکاري. اگر چې ستا هېڅ ته حاجت نشته دی، ولې اسره او طلاګانې، ډول ډول ګانې په واده کې خوند کوي. د ناوې لپاره چې کومه ګانه په کار ده، ټوله به برابره کړم. آن لا د اوس نه به زرګر ته فرماېش ورکړو، خوبه دې نه ده؟

— چې ستا خوبه وي، زه په کې څه ویلی شم؟

— زه خو وایم، چې سر له سبا نه به دواړه یو ځل د زرګرانو په کوڅه ورچکر شو. هغې وویل:

سمه ده.

ما وویل: هورښتیا یو ځل چې ولور او د واده نېټه معلومه شي، بیا به دا شيان کوو. که څنګه؟

— سهاره بیا دې د ولور خبره یاده کړې.

— ګوره هوسی. پوهېږم، چې له ما سره ستا مور او پلار لکه د خپل اولاد په شان چلند کوي، ولې هغوی او زما مور کاګا او کورنۍ مې ټول سره کېني او په ګډه سره د واده د کولو خبرې خوشي کنه.

— ستا نظر سم دی، خودا ټول کارونه پخپل وخت کې کېږي. لومړی کور او د کور سامان او بیا د واده کول. لنډه دا چې کله مو کور واخیست، یوه اونۍ وروسته به ته د واده کولو لپاره زما پلار او مور سره ستاسې مشران خبرې وکړې. له هغې نه به وروسته چې هر څه معلوم شول، بیا به دواړه په ګډه سره نور کارونه او سامان برابر وو. ته هېڅ فکر مه کوه، په دا ټولو شيانو به بیا په همغې وخت کې دواړه ګډېږو. کېدی شي سبا ته مونږه د کور لیدو ته لاړ شو، که خوښ مو شو، سمدستي یې اخلو. کوم څنډ پکې نشته دی. زموږ د سیمې خواته دی، څلور کوټې کور دی، پوخ، باغچه هم لري. ډېر شيان په کې موجود دي. په دوه لکه یې ویلی دی، که فیصله ورسره وشوه، بیا به دې ورته بوځم، چې ویې گوري.

د کور په باب ما هېڅ نشوی کولی، ځکه چې د کور اخیستل زما له ارادې نه بهر وو.

هوسۍ وويل:

سهاره په دې شيانو کې نور هېڅ فکر ونکړې، ما درته پخوا ويلې دي، چې هر څه به سم شي.

زه لږ غلې شوم، ناڅاپه مې فکر ته راغله، چې نن به هوسۍ له ځان سره کور ته بيايم، که بيا يې نه کوله، ما خستن به يې بوخم تر کوره به يې ورسوم.
_ هوسۍ راځه نن به کور ته لاړ شو.

_ سهاره ته خوښه پوهېږې، چې شپه درسره نشم کولی، زه چې د شپې له خوا کور ته لاړه نه شم، موږ و پلار ته به څه بهانه کوم؟
_ ما خستن به دې کور ته ورسوم، کور کې ووايه کوم د پوهنتون سيمينار ته له نورو ملگرو سره تللې وم.

_ ښه ده درسره لاړه به شم، خولس بجې به مې کور ته رسوې.
د باغ بالانه په موټر کې روان شو او کور ته لاړو. مازيگر نژدې و، چې کور ته ورسېدو. لومړی مو چای دم کړ او بيا مې له قصابه غوښه يووړه. مونږ دواړو په اشپزخانه کې د ماښام لپاره مزې داره ديگ پوخ کړ. له ډوډۍ نه وروسته راته هغې وکړه، ويلې:
سهاره افرين شه په تا چې څنگه ځانته ژوند تېروي؟ دا پخلی کول، د کور پاکوالی، د لوبنو وينځل او ورسره په څنگ کې نور کارونه...
ما وې: پرېږده زما له ژونده خو خبره شي کنه.

هوسۍ راسره لوبني پرېمينځل، کور يې پاک کړو، هرڅه يې سنبال کړل، بيا موږه دواړه په ټوکو او خندا سره کېناستو او يو له بله سره مو داسې مشغولتيا راواخيسته لکه څو کاله مو چې سره گډه تېر کړې وي.

زه جبران دې ته يم، چې هوسۍ سره په بيرون گرځېدو او چکر کې داسې مينه راتله، ما وې چې ټوله يې په يوه ځل وخورمه، خو زما په کور کې به مې له هغې سره د يوه دروند مېلمه په شان چلند کاوه، نه پوهېږم چې دا ولې؟ او هغه زما په روحیه او مزاج پوهېده، چې په کور کې ترې مينه هېرېږي. هغې په داسې حال کې زما په دواړو سترگو باندې لاس کېښودل، چې زه په مېزنه ناست وم او څه مې لوتل. ويلې دا لوستل او ليکل پرېږده درنه روانه يم. خپل دواړه لاسونه مې د هغې له غاړې نه ورتاو کړل، موږ دواړو گوتې لگول پيل کړل. يو له بله مو غېږه واخيسته، خوله په خوله شو، ترډېره پورې د مينې په نشه کې غرق پراته پاتې شوي وو. زه به چې کله له سد او خوده ووتم، هغې به کنټرولولم، ترڅو چې د شپې تر لسو بجو پورې مونږ د مينې خواله وکړه. بيا مې هغه کور ته ورسوله او زه دوباره د هغې په موټر کې خپل کور ته

را غلم.

سبا ته چې وظيفې ته لارم، تر څلورو بجو پورې پخپله شعبة کې مصروف وم، پوره څلور بجې وې تېلفون يې راغی، ويلې سهاره هغه کور مو وليد، ډېر بڼه کور دی. پلار مې ورسره د اخیستلو فيصله وکړه، په په دوه لکه روپۍ يې ترې واخيست. ويلې ته ځان راوړسوه، چې کور ووينې.

زه خوشاله شوم او سمدستي مې ځان ورور ساوه. هغه راته د خپل کور په مخکې ولاړه وه. دوه کوڅې اخواته دغه کور يې له ليرې راته راوښود. نزدي ورغلو، دروازه مو وروټکوله، يو چا دروازه راته خلاصه کړه، ورننوتلو. ښکلی پوخ سپين کور و، پراخه حويلۍ يې درلوده، ريښتني ونې او گلان پکې وو. په باغچه کې هر راز گلونه ولاړ وو، په ټول کور کې وگرځېدو رښتيا چې ډېر ښکلی کور و، هرڅه يې تکميل و.

زمونږ دواړو پوره خوښ شو، دوه ورځې وروسته د هوسۍ پلار هماغه کور د خپلې لور هوسۍ په نوم کړو. په يوه مياشت کې دننه کور ته سامانونه راوړل شول، ټول سامانونه هغوی واخيستل، د کور هرڅه يې پوره کړل، زما ورسره خالي منډه ترپه وه. په يوه مياشت کې کور او بدلون ته سنبال شو.

يوه شپه د هوسۍ پلار کور ته وروغوښتم، ما خستن کې يې راته وويل:

سهاره بجې! زه ستا او د هوسۍ فرق نه کوم، هغه مې لور ده او ته مې زوی يې، کور مې درته واخيست، سامان مې هم ورته پوره کړو، اوس ته کولی شې چې د واده بندوبس ونيسې. پام دې وي، چې هېڅکله د جينۍ پلار زوم ته داسې نه وايي، کولای شې چې خپل کاکا او مور سره دې د واده کولو خبره غوټه کړې. زموږ له خوا کوم ممانعت نشته دی. هوسۍ هم له پوهنتون نه فارغه شوې ده، پوهېږم چې داسې کوم خنډ لا مونږ او ستاسو په مخکې نشته دی، په همدې وجه مې نن راغوښتی وې، چې زړه کې دې نور څه تېر نه شي، ځکه مې درته ځانته دا خبره وکړه، خو زموږ موقف او ستا حالت د هغسې شرايطو نه دی او زه پخپله د هغه زار په دود پلوی نه يم. زه به د خپلې لور واده پخپل مصرف کوم، ته د هېڅ شي پروا مه کوه.

ما ترې ډېره ډېره مننه وکړه، خواښې مې هم راته وويل:

زويه! هېڅ فکر مه کوه، هرڅه به سم شي. ما له خسر او خواښې نه هيله وکړه او ورته مې وويل:

که ستاسې خوښه وي سبا ته به زه خپل کلي ته لاړ شم، چې خپل مور او کاکا دوی سره د واده خبره شريکه کړم.

هغوی دواړو وویل: ولې نه، دا خو ستا خپله خوښه ده، ستا سره زموږه همدا مشوره ده.

— خان کاکا ستاسې سیوری دې خدای زما له سره نه کموي. د ماخستن ډوډۍ نه وروسته مې ترې اجازت واخیست، کور ته لاړم سبا ته مې له کاره رخصت واخیست، هوسۍ تر پیل محمود خان پورې پخپل موټر کې ورسولم. د جلال آباد ته د گاهو په هډه کې په یوه سروېس موټر کې کېناستم. هوسۍ راته ولاړه وه، چې زموږه سروېس حرکت وکړو. هغې خپل لاس خوځاوه او له سترگو مې پناه شوه. کله چې د ماهیپر په تری کې سرویس ښکته کوڅېده، زه د واده په چرت کې تللی وم (په کوم هوټل کې مې واده کېږي، هوسۍ به د واده جامې اغوستې وي، موږه دواړه به هوټل کې په سټیج دروي او خلک به راته گوري) په همدې سوچ سوچ کې جلال آباد ته ورسېدو. هلته زموږه د کلي گاهي د سټي په دستي تیارو. په چالاکۍ وروختم او گاهي د کلي په لور روان شو. زموږه د کلي د لېن سرویس په لاره کې خراب شو، ښه شپبه گاهي ځنډ شو، لاره خودومره نه وه، خو سروېس په کراره روان و. ایله بېله د ماښام خړه لگېده، چې کلي ته ورسېدم. بکس مې له جېپ نه راښکته کړو او د کور په لور روان شوم. د خپل نوي کور دروازه نیم کښو وه، په دروازه ورننوتم، د تره د زو مېرمن مې مخې ته راغله، هغوی هم زما له مور سره په نوي کور کې یوځای اوسېدل. مور مې له وړاندې برنډې نه ولیدم، خپله سینه یې په خپلې منگل ووهله، ویلې: اخ شکر خدایه د سترگو تور سهار مې راغی. هغه په گړندي گامونو رامخې ته شوه، زه هم په منډه ورنزدې شوم، هغې راته لاسونه خواره کړل، په غېږ کې یې ونیوم، مایې دواړه لاسونه ښکل کړل. د کاکا زوی مې او بچیان یې راغلل، له ټولو سره مې روغېر وکړو، کاکا دوی یې هم راخبر کړل، ټول سره راغونډ شول او د شپې موښه بانډار جوړ کړو. هغوی ټولو رانه زما د خسر او خواښې پوښتنه وکړه، ما د هغوی سلام ورورساوه. له چای او ډوډۍ نه وروسته مې هغوی ته مې د خسر او د کور اخیستل او نور ټول څه چې تېر شوي وو، کیسه وکړه. ټول خوشاله شول او په گډه یې هغوی ته دوعاوې وکړې، بیا ورته د واده کولو خبرې رايادې کړې. کاکا مې وویل:

— هغوی چې له موږ سره دومره مرسته کوي، ټول د واده مصرف او تکلیف په غاړه اخلي. مونږ به غېږ له واده د کاروبار نه یو څه خاصه ډالۍ د خپل کلي او سیمې نه هغوی ته له ځان سره یوسو. یو خروار نری وریجې، چې د کونډ پشدي وریجې نوم لري واخلو، څو ټیمه شات او څو ټیمه سوچه غوړي به له ځان سره یوسو. د واده جامه او گانه به کابل کې واخلو.

د کاکا دغه خبره مې زړه ته ولوېده، ما وی سمه ده همدغسې به وکړو.

سر له سبا نه مې پیسې کاکا ته ورکړې، هغه دوه هلکان ولېږل، یو خروار پشدي وریجې، پېنځه ټیمان د غوړیو او پنځه ټیمان یې د شاتو اخیستلي وو او کور ته یې دوه

ورځې وروسته راوړسول. خپله ټکه ټوکه مو برابره کړه، د جمعې په ورځ مې کاکا، ماما د ماما زامن مور او تندار مې او د کاکا زوی او لونی مې ټولو په ګډه سره یو سر خلاص ګاز مو تر ونيو او ان تر کابل مو درېس کړو. ما بنام کابل ته ورسېدو، شپه مو تېره کړه، سهار وختي مو همغه موټر کې په اته و بجو حرکت وکړو او د هوسۍ دوی کره ورغلو. وریجې، غوړي او شات موله مو تره بښکته کړل او د هغوی کره مو ننوېستل، خسر او خواښې مې راووتل او زموږ سره یې چې دا شیان ولیدل، حېران پاتې شول، ویلې دا څه دي؟

کاکا مې ورته وویل: خان کاکا دا زموږ د وطن یوه مېوه ده، چې تاسو ته مو ډالۍ راوړې ده. "برګ سبز، تحفه دروېش".

ویلې دا خو تاسو دومره ډېر تکلیف وېستلی دی، دې ته څه ضرورت و؟ کاکا مې وویل: خان کاکا! زموږ وطن هسې غروطن دی، څه پکې نه پیدا کېږي، چې مونږه له ځان سره راوړي شیان دننه د هغوی کره ننوېستل. ځای پر ځای مو کړل. په سالون کې کېناستو، سمدستي هغوی د غرمې ډوډۍ تیاره کړه او زموږ یې ډېر قدر وکړو. مازدیګر ترې خپل کور ته راغلو، د واده په باب مو هېڅ ونه ویل. دوه ورځې وروسته مې خسر ته په ټلیفون کې وویل، چې کاکا مې وایي خبرې درسره کوم. ویلې د ټلیفون غوړۍ ورکړه. کاکا مې ورته وویل:

خان کاکا که ستا اجازت وي او وخت ولري، بېګاه شپې ته مونږه درځو. هغه وویل: ولې نه په سترګو، هر کله راشئ.

مونږ چې د ما بنام ډوډۍ وخوړه، په یوه ټکسي موټر کې د هغوی کره لاړو. د هوسۍ کاکا او د کاکا زامن یې هم راغلي وو، د شپې تر ناوخته پورې په بېلو بېلو موضوعاتو باندې خبرې کېدلې. بیا مې کاکا د واده وړاندیز وکړو، زه د سالون په اخر کونج دروازي ته خېرمه ناست وم، خالي غوږ مې ایښی و. د هوسۍ پلار په ډېره مهربانۍ او کراره لهجه وویل:

اوس ددې وخت رارسېدلی دی، چې سهار صاحب خپل واده وکړي. زه له تاسې نه کوم ولور نه غواړم، د واده لپاره چې څه ته ضرورت دی، ټول ما پخپله غاړه اخیستې دی. هو تاسې له خپله انده کومه جوړۍ جامه یا ګاڼه کوئ کولای شئ او که وس مو نه کېږي، هغه هم مه کوئ، هرڅه ورته زه کوم. کور مې ورته اخیستی دی، د ګاڼې فرماېش یې شوی دی، د جامو او د نورو شیانو بندوبس یې پوره پوره شوی دی. اوس به صرف یوازې د واده په نېټه، د خلکو خبرول، هوټل او رستورانټ نیول په دغه شیانو خبرې وکړئ. زه د ټولو شیانو نه پرته، یو نوی موټر هم هوسۍ ته اخلم.

کاکا خسر مې وویل: واده به د کابل هوټل کې وکړو، زه به ورسره نېټه او د ډوډۍ پخولو

خبره وکړم. د هوټل مصارف يې زما په غاړه، رخشانه او هماهنگ به هم راوغواړم.
د کاکا خسرو زوی مې وويل: د واده بلن لیکونه به زه ترتيب کړم، د زرو تنو په شاوخوا کې
به کارتونه برابر کړم.

کاکا مې ويل: د واده نېټه به کله شي؟ ددې مياشتې په اخره جمعې شپه ټولو وويل سمه
نېټه ده. کاکا مې وويل:

— لاس پورته کړئ، دوغا وکړئ، چې په خیر او کامیابی سره دا واده وشي. دوغا شوه،
شپه تېره وه، تقریباً د شپې یوه نیمه بجه وه، چې له هغوی نه مو اجازت راواخیست او کور
ته راغلو. سهار ته زه وظیفې ته لاړم او نور لا ویده وو. په څلورو بجو هوسی خان راوړس او،
له رخصتۍ نه وروسته په موټر کې د نوي ښار یو هوټل ته لاړو، په هوټل کې کیناستو او د
واده خبرې مو پیل کړې. کومو شیانو ته چې ضرورت و، هغه مو ټول په کاغذ کې نوټ کړل،
بیا له هوټل نه ووتلو او د ښار په ځینو مغازو کې وگرځېدو. زه په دغه ورځ لږ څپه په دې وم،
چې پیسې راسره نه وې، ما وې شرم دی چې د واده شیان ټول دوی واخلي، نو زما ونډه څه
شی شوه؟ مونږه سره په کور کې ټولې شل زره افغانۍ وې، حال دا چې واده او برابرول یې د
یولک او څو زرو خبره وه. هوسی زما په حال پوه شوه، ویلې څنگه داسې غړند ښکاري،
خیریت خودی؟

ما وې هسې.

— نه نه رښتیا خبره کوه، هسې څنگه؟

زه چوپ پاتې شوم، هغه راته په داسې حال کې، چې د نوي ښار د یوې مغازې ترڅنگه
ولاړو، راته راوگرځېده سره سپینه واوښته، وې ويل:
سهاره سمه سپینه راته ووايه، څه چل شوی دی؟

— هوسی! خدای راستي، چې هېڅ نشته دی، یوازې په دې لږ دلگیر یم، چې دا دومره د
واده لگښت مې ستاسو په غاړه پروت دی. زه هېڅ نشم کولی، یوازې شل زره افغانۍ لرم.
هغې وويل: دا ځای ددې خبرو نه دی، ته راځه چې په موټر کې دواړه کېنو.
موټر کې کیناستو، هغه چې د نور وخت په شان خوشاله نه ښکارېده، په مالېره غوسه
شوې وه، رنگ یې سپین تښتېدلی و، وې ويل:

سهاره زه خوبه درته اوس از مېښت شوې یم، زما پلار او مور له ما نه هم زیات په تا
لورینه لري، هغوی ته زه او ته یو شی یو. د واده گانه وانه ټول هغوی په خپل مصرف تیاروي،
زه او ته ترې خلاص یو. دا خبرې زما پلار او مور پخپلو کې سره کړي دي، په تا باندې د یوې
روپۍ مصرف هم نه کوي. ته ددې خبرو نه بې غمه اوسه، ولې تشویش کوي، دغه بې ځایه

غېرت اېسته کړه. ما په دې ډول حالت مه خوره، اوس خونو زما او ستا ژوند، پیسې او هرڅه سره شریک دي، ولې پکې دا بریدونه جوړوي؟

سهاره هیله درنه لرم، چې نور دا خوی دې پرېږده. شل زره روپۍ په کور کې کېږده، چې د ضروري کارونو لپاره دې په کار شي. سبا ته به زه درته نورې پیسې ستا شعبي ته راوړم، ته فکر مه کوه، پس له دې به د پیسو په باب هېڅ فکر نه کوي. درځه چې ما ورسوي او بیا خپل کور ته لاړ شه، چې په کور کې دې مېلما نه دي.

په بېره موټر کې کېناستو او هغه مې تر کوره ورسوله. بیا مې په بازار کې غوښه، مېوه واخیستله او کور ته لاړم. کاکا دوی بېرون ته وتلي وو، یوازې مور مې او تندار په کور کې ناستې وې. مازیگرو، چې د دیگ کولو نیت مې وکړو. هغوی راپاڅېدې، ویلې بجی ته کېنه مونږ به پخلی وکړو. مور خو مې بوډۍ وه، خو تندار لا څه نا څه ځوانه وه. هغې په پخلنځي کې په دیگ پخولو پیل وکړو. زه او مور مې په کوټه کې ناست وو، نور واړه بیرون وو. مور مگې راته وویل:

زویه یوه پوښتنه درنه کوم، ته چې دا واده کوي، څه پیسې ميسې لري که نه؟

ما وې مورې زه صرف شل زره افغانۍ لرم، چې په دې پیسو دا واده نه کېږي. مورې د واده مصرف هرڅه زما خسر په غاړه اخیستی دی، کور یې نوی اخیستی دی، د کور سامان لور ته یې نوی موټر هم اخیستی دی. د هوټل او هنرمندانو مصرف یې هم پخپله دوی یانې د هوسۍ کاکا په غاړه اخیستی دی. ما تراوسه یوه روپۍ هم نه ده لگولې. دومره ښه خلک دي، مورې ته پکې څه وايي؟

— بجی خدای دې دوی ژوندي لري، دا څومره ښه خلک دي، چې مونږ سره یې دومره مرسته او نیکي وکړه. زویه واده په کومه ورځ دی؟

— مور جانې راتلونکې جمعه چې درې ورځې ورته پاتې دي.

په دې وخت کې کاکا دوی راننوتل ویلې سهاره زویه له وظیفې نه راغلي؟

ما وې هو کاکا جانه یو ساعت مخکې راغلم، تاسې خو به قید شوي نه یاست؟

— نه نه موږ خو په بازار کې ښه چکرو وواهه، دلته څوک نه قید کېږي. دا خود سیل صفا ښار دی، یوه خو چې د سړي پکې خپل کور وي، ایله به ښه ژوند وکړي. دلته بې تنخوا او بې له کوره ژوند گران دی.

ما وې هو کاکا جانه دلته په پېسو ژوند کېږي، زموږ وطن کې خو ډېر شيان یې پیسو دي. ولې دلته چې گام اخلې، مصرف دی. هغوی د ماښام په لمانځه ودرېدل. زه په اوبو پیسې ووتلم، په سطل کې مې له نل نه یخې اوبه راوړې. د ما خستن د ډوډۍ وخت شو، په

دسترخوان سره ټول گډ کښاستو، ماما مې راته وويل:

خوريې جانې! واده دې دی، دا دومره مصرف مه کوه، ساز کوه، په واده کې ډېر مصرف کېږي.

ما وې: ماما جانې! زما د واده مصارف ټول زما خسر کوي.

ماما مې وويل: دا څه وايې خوريه؟ هو ماما همدغسې ده، چې زه خدای پیدا کړی يم داسې ښه خلک خو ما هېڅ نه دي ليدلي، چې لور هم ورکړې او دغسې لوړ مصرف هم وکړي. داسې معلومېږي، چې دا ډېر شتمن اوله حده زيات ښه خلک دي. خدای دې سرلوري لري. ما خستن راته بيا مور مې وويل: د واده جامه، گ بستره به کله جوړوې؟

— مور جانې ما خو درته ويلي دي، چې هرڅه هغوی کوي؟ ماته يې ويلي دي چې ته له هرڅه نه خلاص يې. سبا ته به تاسې ټول ښار ته بوځم، چې نوې جامې د واده لپاره درته واخلم. کاکا او ماما مې وويل:

دا کار موږ نه کوو، موږ له ځان سره جامې راوړي دي، يوازې دې مېنډو ته که کوم شی رانيسې، اختيار لري.

ما وې دوی ته به جامې واخلم، سبا ته به زه له وظيفې نه په وخت راشم، بيا به ښار ته لاړ شو.

سبا ته چې وظيفې ته لاړم، په لسو بجو هوسۍ زنگ وواهه، ويلي څه پلان لري؟

ما وې نن په وخت کور ته ځمه، چې مېلمانې ښار ته راوباسم، چې سودا مودا وکړي.

هغې ويلي: ښه ده، موږ هم ځينو شيانو پسې ځو، نن ليدلی نه شو.

ما وې ډېر ښه په مخه دې گلونه د بيا ليدو پورې.

په يوه بجه کور ته لاړم او هغوی مې په موټر کې ښار ته بوتلل. په ښار کې مو سودا وکړه، ډېر وگرځېدو، مازيگر ناوخته کور ته راستانه شو. سبا ته چې کار ته لاړم، د ورځې يوه بجه وه، چې هوسۍ ناڅاپه زما شعبي ته راننوتله، زه په خپله شعبه کې يوازې ناست وم، سترې مشي مې ورسره وکړه، ما وې هوسۍ څنگه ناڅاپې راغلې؟ ټيليفون به دې کړې وای، زه به دريسې درغلی وې.

— نه ما وې چې له کاره ونه وځې، زه په ټکسي کې راغلم.

چای مې ورته راوغوښت، زه په ليکلو مصروف وم، ما وې دا لږ کار راته پاتې دی، چې دا خلاص کړم، بيا به ځو. هغې يوه پيالې چای وڅښو، بيا يې خپل بکس ته لاس ورتېر کړ، يو ښډل پيسې يې ترې راووېستلې ماته يې ونيوې. ويلې هن سهار صاحب دا درسره واخله. ما وې دا څه شي پيسې دي؟

هغې وويل: پرون نه ابله ورځ مې چې درسره وعده كړې وه.

زه پخپله څوكې چوپ پاتې شوم، هغې پيسې همغسې په لاس كې راته نيولې وې. ويلې ته خودا واخله ما ترې پيسې واخيستي، بيا مې په كرار ورته وويل: هوسۍ گوره خان كاكا باندې ټول د واده مصارف راغلي دي، دا پيسې زما له طرفه هغه ته ورکړه. د خدا په حالت كې يې وويل:

سهاره ته خبر نه يې مگر زما پلار بې شمېره پيسې لري، خوشې په هغه دغه خلکو يې مصرف كړي. پرېږده چې زما او ستا په واده كې يې ولگوي. دا پنځوس زره مې هم له هغه نه اخيستي دي. ته دا خبرې پرېږده راځه چې ښار ته لاړ شو، ستا د درېشۍ فرما پش وركړو، زما هم څه ناڅه په كار دي.

مونږ دواړه ښار ته لاړو، لومړۍ مو زما د درېشۍ تيكه واخيستله او خياط ته مو د گنډلو لپاره وركړه، بيا بوټ، نېكتايي، كميس او جرابې مو واخيستي. بيا د هوسۍ ځينې شيان په كار و، هغه مو په نوي ښار كې واخيستل، تر ما ښامه مونږه په دې ورځ خپله ضروري سودا پوره كړه.

ما ښام ناوخته مې هغه تر كوره ورسوله، زه خپل كور ته راستون شوم، سبا يې په نهو بجو د هوسۍ كره ورغلم، ما وې چې د واده بلنليكونه راواخلم او خلکو ته يې ولېږم. د خسر په كور كې مې يو شمېر بلنليكونه راواخيستل او هغه څوك چې زما له خوا بايد خبر شوي وای، نومونه مې پكې وليكل او بيا مې خلکو ته ولېږل. نور بلنليكونه زما د خسر كاكا زوی خلکو ته ورواستول. د واده تر ورځې پورې موږ ټول پوره لالهانده او سرگردانه وو. زما كاكا او ماما، مور مې، تندار مې او نور نژدې خپلوان هم راوړسېدل. زما كور هم له مېلمنو نه ډك و، د واده ورځ راوړسېده، هوسۍ يې اراپشگاه ته د سينگارولو لپاره بوتله. ماته يې هم نوې درېشي راواغوستله، واده په پنځه و بجو پيل كېده. رابلل شوي مېلمانه د كابل هوټل ته را روان وو. زما له كوره ټول مېلمانه هوټل ته لاړل، يوازې زما د كاكا زوی او ځينې نور نژدې همزولي مې راسره په موټر كې روان شول. يو ښكلى موټر يې گل پوښ كړی و، زه او هوسۍ يې په گلپوښ كې كېنولو، شاته راپسې خداېزه څو موټرې راوانې وې. د باغ بالا بن ته يې په چكر بوتلو، له هغه ځايه بيا په كوټه سنگي راتا و شول، په پل ارتن راتېر شو، په جاده كې ان حضوري چمن ته يې وېستلو. په پل محمود خان باندې راتا و شو، له ارگ مخې نه راتېر شو، هوسۍ راته ورو وويل:

د شاهي كورنۍ هم واده ته راځي.

ما په زړه كې پټه له ځان سره وويل:

سهاره د بل چا په وزرو الوځي، خبره دې ان تر شاهي کورنۍ ورسېده.

ماښام خره لگېده، چې کابل هوټل ته ورسېدو، په دروازه کې ځينې خپلوان د مېلمنو هرکلي ته ولاړ وو، عکاسي گانې مو کېږي. موږ له موټره پياده شو او په کرار کرار دننه هوټل ته روان وو. د هوټل له دروازې، چې وردننه شو د (اهسته برو اهسته برو) غږ مو د هماهنگ په اواز واورېد. هوټل له ښځو نروډکو، موږ يې په کرار کرار بوتلو، ترڅو چې د شاه او ناوې سټېج ته ورسېدو. هلته ودرېدو، ښځو او نروڼځاوې کولې، کتل به مې چې زما د کاکا زوی هم پکې ښکارېده.

مونږ يې بيا کېنولو، زموږ د ناستې ځای لوړ و، په هوټل کې ناست خلک مو ښه ليدلي شول. هماهنگ استاد خوږې سندرې ويلې، داسې گډاگانې کېدلې، چې په خپل عمر مې نه وې ليدلې. کاکا او ماما مې سره د زما د مور زما ترڅنگه ولاړ وو. د هوسۍ ترڅنگه يې مور او د کاکا لورگانې ولاړې وې، ساعت په ساعت به خلک راتلل او موږ سره به يې عکاسي کوله. د واده مبارکي به يې ويله، د شپې تريوې بجې پورې د واده مراسم روان و. په يوه بجه د واده د ختم او پای سندره هماهنگ وويله. وروسته بيا له هوټل نه خلکو په وتلو پيل وکړ. په پای کې موږ هم له هوټله راووتلو او په گل کرې موټر کې يې نوي کور ته يووړو. موږ سره يوازې زما خپله کورنۍ کور ته راغله، چې بيا وروسته کاکا، ماما او نور خپلوان زما پخواني کور ته په موټر کې د خوب لپاره ولاړل. يوازې زما مور، تندار او د هوسۍ د کاکا لونه زموږ سره په نوي کور کې پاتې شوې، ټول بې خبه وو، ويده شول. زه په کور کې په هره کوټه کې وگرځېدم راوگرځېدم، په هره کوټه کې د ضرورت وړ شيان پخپل خپل ځای پراته او ځای پر ځای شوي وو. په هره کوټه کې فرش غوړېدلی و، په سالون او دهلېزونو کې ښکلې قالينې غوړېدلې وې، ټول ويده شول هوسۍ يې مخکې خپلې د خوب کوټې ته بيولې وه. زه په سالون کې يوه شېبه کېناستم، بيا راپسې تندار راغله ويلې څه سهاره خپلې کوټه ته! ناوخته دی، له بې خوبۍ نه دې سترگې سرې شوي دي. ما وې ښه ځمه. هغه چې ولاړه، زه هم د خوب کوټې ته ور روان شوم، دروازه چې مې بېرته کړه، په کوټه کې د ښکلي گروپ سره، سپينه او شنه رڼا وه، له کوټې نه په زړه پورې خوشبويي ختله. ټوله کوټه په گلونو ډکه وه، د کوټې په منځ کې تخت ايښی و، چې ما د لومړي ځل لپاره د غسې تخت وليد. مخامخ ديواله ته الماری ولاړه وه، چې پلۍ يې شيشه يې وې. د تخت سر ته هم شيشه وه او پښو ته هم شيشه ولاړه وه. ټوله کوټه شيشه شيشه وه، ورو ورو مې د تخت خوا ته گامونه وړ واخيستل، هسې احساس مې کاوه، چې گنې هوسۍ مې په عمر کې نه وه ليدلې، هغه په تخت کې لاس ته وه. همغسې هغې هم داسې احساسوله، چې زه يې کله په داسې نيت نه وم

ليدلی. په تخت کې ورسره کېناستم، هغه و مسکېده، د واده په شالونو کې يې سرتيت نيولی و. ما يې ورو د شال پلو له مخه ايسته کړ، هغې چې راوکاته دومره ښکلې شوې وه، چې سترگو ته مې ورله کتې نشوای. خپلې غټې تورې اوږدې سترگې يې مړې راواړولې، په خدا شوه، غلي شانته يې وويل:

سهاره نن بل ډول ښکلې شوی يې.

ما وې او ته؟ زه داسې فکر کوم، چې په ټوله نړۍ کې به ستا غوندي ښکلې بله نه وي. ما يې له زني نه لاس لاندې وېست او ورته ومې ويل:

هوسۍ نن به زه او ته د مينې تنده سره ماتوو. هغه و شرمېده او ځان يې په تخت کې واچاوه، لومړی مو خپلو کې سره يو له بله چپې واخيستي، دواړه سره خوله په خوله شولو، د مينې په خوږو کې سره تر سهاره ورک شوو، د خوږې مينې په خوږه نشه کې د ورځې تر يوولسو بجو پورې ويده پاتې وو. کله چې په يوولسو بجو راوبښ شوم او تشناب ته لاړم، د غومره ښکلې تشناب او د ځان د مينځلو تپ مې هم په لومړي ځل وليد، له ځان سره مې وويل: سهاره ورځ دې روانه ده. له تشناب کولو نه وروسته سالون ته ورغلم، لا څوک نه و، بيرون حويلۍ ته ووتلم. په گلونو کې يو ساعت وگرځېدم، چې دوباره سالون ته ننوتلم، چای تيار و. د هوسۍ د تره لورگانو او زما تندار چای تيار کړی و، هوسۍ يې هم راويوگستله. ډېره شرمېده، رنگ يې وهلی و، پخوانۍ هوسۍ نه وه. زما ترڅنگه يې کېنوله، چای مو وڅښلې، هغوی راپورې ټوکې ټکالې کولې، موږ دواړه شرمېدلو. بيا لږ ساعت وروسته کاکا دوی راغلل. هوسۍ ورپاڅېده، لاسونه يې ورمچې کړل، سترې مشي يې ورکړه، ټول په گډه سالون کې کېناستو. د غرمې له ډوډۍ نه وروسته کاکا دوی کلي ته د تللو نيت وکړو، ويلې شپې مو ډېرې شوي دي، ښه شوه دا واده خدای په خير سره تېر کړو، مونږ به درنه ولاړ شو. څه موده پس به تاسې خامخا کلي ته راشئ.

ما وې ښه کاکا جان، يوه مياشت وروسته به موږ کلي ته که خدای کول درشو. هغوی مو موټر کې پل محمود خان ته يووړل، گاډی تيار ولاړو، وروختل او د کلي په لور روان شول.

مور او د کاکا زوی مې راسره پاتې شول، ما وې کله چې مونږ کلي ته تللو، دا به هم راسره يوځای ولاړ شي. مور مې ډېره خوشاله وه، پېنځه وخته لمانځه کې به يې زما خسر او خوانبې ته دوعا کوله. پخوانی کور مې پريښود او په خاوند مې وسپاره. زمونږ نوی ژوند په نوي کور کې پيل شو. د ژوند هره شېبه ډېره ښه تېرېده، هوسۍ زما د مور ډېر قدر او عزت کاوه، په هغې هم خپله نږدې گرانه وه. څو ورځې به د هوسۍ د پلار له کوره مونږ ته پخه ډوډۍ راتله.

له یوې اوونۍ نه وروسته هوسۍ پلار کړه د اومې لارې. زه، د تره زوی او مور مې یوازې په کور کې پاتې شو. له معمول سره سم به خپلې دندې ته تلمه، د هوسۍ پخوانی موټر اسره و. نوی موټر د هوسۍ سره و، زموږ په دې نوي کور کې یخچال او مکمله اشپزخانه او نور ټول سامان او لوازم یې پوره و. د مني موسم رانزدې کېده، گرمي ورځ په ورځ کمېده، شپه مخ په یخېدو وه. د هوسۍ له راتلو سره مې اقتصادي ستونزې حل شوې وې، کور مې ودان شو، دوستان او ملګري مې زیات شول. خپله دنده مې په ښه توګه سرته رسولې، کله ناکله مې ملګري او د څانګې رئیس او مدیران مېلمانې کول. په هغوی ټولو زه ګران وم. همدا وجه وه، چې خو ورځې وروسته یې د نشراتو د رئیس په توګه وټاکل. په لږ وخت کې مې اړیکې تر وزیره ورسېدل. یوه شپه مې د اطلاعاتو او کولتور وزیر او ځینې رئیسان مېلمانې کړل. زما خسريې پېژانده، په همدې ترتیب سره مې تماسونه زیات شول. له خسر سره د شاهي کورنۍ یوه دعوت او مېلمستیا ته ولاړم.

دويم څپرکی

په مېلمستيا کې پخوانی پاچا اعلحضرت محمد ظاهر شاه او د هغې مېرمن د شاهي کورنۍ نور غړي، عاليرتبه مامورين، جنرالان حاضر وو. زه او هوسی د خسر په شمول په دغه شانداره محفل کې په يوه مېز سره يوځای ناست وو. ما په دغه محفل کې د خپل خسر پېژندگلوي وليده. دی يوازې ظاهر شاه ته ورغی، روغېر يې ورسره وکړو او نور زيات راغلي مېلمانه زما خسر ته ستړي مشي ته راغلل. پټ په زړه کې د خپل خسر په شخصيت پوره خوشاله شوم، د شپې تر اخره پورې مونږ په زړه پورې موسيقي واورېده. د هوسی ښه ساعت تېر شو، ورو ورو د هغې وخت ځينو لويانو د خپل خسر په سيوري کې او هم يې د خپلو ليکنو او راډيويي داستانونو په وجه پېژندلم. موږ د کور کارونو لپاره مزدوره نيولې وه، هرڅه به يې راتيارول، د پخلي او خاصو کارونو لپاره مو يوه بله ښځه نيولې وه، چې په اشپزۍ پوره پوهېدله. له يوې ورځې نه مو بلې ته ژوند پرمخ روان و. هوسی د پلار له کوره ښې ډېرې پيسې راوړې وې، چې په بانک کې مو ذخيره کړې وې. زما په معا روزمره ژوند تېرېده، څه موده وروسته مونږه خپل کلي ته د تللو نيت وکړو.

موږ مې تل راته ويلې، چې کلي ته بايد لاړ شو کور مو خوشې پرېښی دی، هوسی هم د کلي تگ ته لېواله وه. د شپې له خوا مو تصميم ونيو او خسر ته مې د کلي د تگ وويل. هغوی وويل لاړ شئ، خو ورځې به مو ښې تېرې شي. سبا ته د پنجشنبې ورځ وه، د کور خدمتگارو ته مې وويل، په کور به پام کوئ، هغوی به هغې زمونږ د کور په پياده خانو کې اوسېدل، شپه او ورځ يې کور ساتلو.

سبا سهار وختي مونږه بازار ته لاړو، د کلي د کور لپاره مو سودا مودا وکړه. د هوسی نوی موټر مو د هغې د پلار په کور کې ودراره. په پخواني گاډۍ کې موږه کېناستو، له کابل نه مو د ننګرهار په لور حرکت وکړو. زما لومړی ځل و، چې د جلال آباد په سړک مې موټر چلول پيل کړل. پل محمود خان نه ورتېر شو، په صنعتي سيمه ورغلو، د سترگو په رپ کې د حربي پوهنتون له مخې نه تېر شو او تنګي ته ورسېدو. ماهيپر ته چې نژدې شو ادې مې خوب وړې وه. د کاکا زوی خوان لا مخکې سترګې پټې پټې کېدې. هوسی پوره غره کې د اوبو څړوبي ته کتل، د غره د جگو ګرنگونو په سيل بوخته وه. همدا يې راته وې: سهاره پورې د غره منظره څومره ښکلې ده. ما وې هو دا خو ددې غرونو ښکلاګانې

دي، كه د كوني د غرونو منظرې وويني، په تېره بيا تربرگي متاله پورې د غرونو او درو
 بنايست وگورې، په ليدو به يې مړه نه شي. دا كابل او نور به دې بيخي له ياده ووځي او يا
 خو چې د سوات په ښكلاگانو ورچكړ شي واپس به ترې راونه گرځي. سهاره خدای ته
 وگوره ورله بومي څه..!

— كه ژوند باقي و او وخت مو پيدا كړ، خامخا به دې ورته بوځم.

هوسۍ وخنډل. دا به كله وي؟

— ما خو درته وويل كه ژوند ياري وكړه دا ټول به وگورو! په همدې خبرو خبرو كې له
 ماهيپره ښكته شو، موټر مې په بېړه چلاوه، هوسۍ د سړك دواړو خواو ته كتل، د نور
 څه په فكر كې نه وه. سروبي ته ورسېدو، موټر مو ودراره. د سيند په غاړه مو دمه كوله.
 مور مې، هوسۍ او د كاكا زوی مې له موټره راښكته شول. زه هوټل ته ورغلم هوټلي ته
 مې د ډوډۍ وويل. د هوټل شاگرد راته ان د سيند غاړې ته ډوډۍ راوړه. هوسۍ دواړه
 پښې او بو كې اچولې وې او سيند ته يې كتل. د ډوډۍ په چرت كې هم نه وه. له دمې
 وروسته بيا د جلال آباد په لور روان شو. هغې وخت كې سړك پوخ و، موټر گړندی روان
 و.

د لغمان په كڅ كې رانه هوسۍ پوښتنه وكړه، ويلې سهاره دا پورې كوم ځای دی، چې
 هوار معلومېږي؟

ما وې دغه لغمان دی.

هغې ويل: دا خو ښه پراخه مځكې لري. هلته ليرې جگ جگ غرونه ولاړ دي. خومره
 ښه.

— هوسۍ تا خو يوازې كابل ليدلی دی، زموږ ټول افغانستان ښكلی دی.

په دې خبرو كې لا وو، چې له درونته يې نه تېر شو او په لږه شېبه كې جلال آباد ته
 ورسېدو. هوسۍ ته د جلال آباد ښار نوی و، هرې خوا ته يې چېرې چېرې كتل. د جلال
 آباد گرمۍ يې په مخ خولې راماتې كړې. په ټول ښار كې مې موټر وگرځاوه، ما وې چې
 دوی ټول ښار وويني. بيا مې موټر ودرولو، يوه هوټل ته د چای څښلو لپاره وختو. له دمې
 وروسته مو تازه ميوې له ځانه سره واخيستې او د كلي په لور مو حركت وكړ. مازيگر
 كلي ته ورسېدو، سړك د كلي له اړخه تېر شوی و، په هغې وخت كې به دغه كلي ته پنځه
 شپږ موټرې ورځ كې ورتلې. موټر مې ښه د كلي نژدې څنگ ته وروست، نور نو سړك
 وړاندې بل كلي ته غځېدلی و. موټر مې د سړك ترڅنگه د يوه كليوال د كور ديوال پورې
 ودراره. د كور والا ته مې وويل چې په موټر د سره پام كوه. هغه خو پېژندلم، لومړی يې

ستړي مشي وکړه، بيا يې پوره ست وکړو، خو مونږ ترې کور ته روان شو. خړنۍ لانه وه لگېدلې، چې د خپلې کلا دروازې ته ورسېدو. له موټر نه مو سامانونه ورسره اخیستي و، د کلا په دروازه لاندې ننوتلي نه وو، چې شاوخوا د چم خلک ښځې او نر حېران پاتې وو، هر چا به مونږ ته راکتلو چې اسهار له مور، وراره او کومې ښځې سره له کومه راغلل؟ دننه چې ورننوتلو د کور لوی واړه مخې ته راغلل. کاکا مې هم راغی، مور مې ټولو ته وويل:

دا مې ننګورده هوسۍ. جانده د ستړي مشي او روغېر نه وروسته هوسۍ د کلا ديوالونو ته کتل، هغې ته هرڅه نوي و، حېرانه پاتې وه. د کاکا مېرمن او نورو اولادونو يې له هوسۍ نه ګرد ګرد تاوېدل. ما غلي شان هوسۍ ته وويل:

دا ټول ستا د قدر او عزت په خاطر درسره نږدې نږدې کېږي.

هغې وې هوزه پوهېږم. د ماما کور ته يې يو ماشوم ولېږه، وروسته مو کتل چې ماما سره د خپلې مېرمنې او زامنو راغلل. د کاکا نور زامن او لويه هم راغلل. زمونږ کلا کې شور ماشور جوړ وو، چرګان حلال شول، د ماښام ډوډۍ تياره شوه. نارينه په سالون کوټه کې ډوډۍ ته کېناستل او ښځې په بله کوټه کې ډوډۍ وخوړه. په دغه شپه هغوی ټول زمونږ په ورتګ او بيا په ځانګړې توګه د هوسۍ په ورتګ او ليدو بې حده خوښي کوله. د شپې له خوا په سالون کې ګېس لگېدلې و، ځکه چې په کلي کې برېښنا نه وه. تر نيمې شپې ټوکې ټکالې او ساعت تېري وه، د شپې هغوی خپلو کورونو ته لاړل او مونږ په خپله کلا کې پاتې شو.

په پای کې زه او هوسۍ په کوټه کې پاتې شو. مور مې راغله ويلې زويه ستا د خوب کوټه تياره ده، خپلې کوټې ته لاړ شئ، کرار ويده شئ. مونږ دواړه خپلې کوټې ته لاړو. کوټه يې داسې جوړه کړې وه، لکه د واده د شپې لپاره چې تياره شوې وي. کوټه د ګلونو او شالونو نه ډکه شوې وه، د کوټې په منځ کې دوه کسيز پالنگ يې کټ جوړ شوی و. تر سهاره پورې مونږه خوب په کې وکړ. سبا ته د کلي ښځې او نر زمونږ ستړي مشي او مبارکۍ ته راتلل. په کور کې مو واورېدل، چې د کلي خلک رانه د واده ډوډۍ غواړي. له ډېرو نه خو مې واورېدل، ويلې سهار صاحب مونږ ته بايد د واده شيريني راکړي. په کور کې مې له کاکا دوی سره مشوره وکړه، چې د کلي خلکو ته د واده نارۍ ورکړو ټول وويل: يو غويي به حلال کړو او د کلي ټولو خلکو ته به ډوډۍ تياره کړو.

دوه ورځې وروسته مو يو غويي واخيست او وريجې مو هم په کلي کې واخيستې، ورپه خوا په کور کې تياروو، خلکو ته مو استازي ولېږل، چې د جمعې شپې ته د واده

ډوډۍ ته راشي. يوه ورځ مخکې د چم گاونډ خلک او خپلوان زموږ په حجره کې راټول شول. سبا ته د واده د ډوډۍ پروگرام، د غويي حلالول، د وريجو پخلي، د غوښې او نورو اشپزۍ کارونه سره وويشل شول. د شپې له خوا ته خپلوانو ښځو او انجونو زموږ په کور کې چمبې وهلې او سندرې يې ويلې. په حجره کې هم ځوانان راټول شوي وو. يوه ډله سندرغاړي راغلي وو، چې د ماښام ډوډۍ نه وروسته يې مجلس پيل کړو. ډېرې خوږې سندرې يې ويلې. د منگي او سيتار سره د يکه زار او ټپي غږونه پورته کېدل. ان د سهار تر ازانه پورې ټنگ ټکور روان و. هوسۍ په خوښيو کې دومره ډوبه وه، چې زه يې لا هېر کړی وم. زه يې بيخي له ياده وتلی وم.

په سبا ته سهار وختي د کلا مخې ته خلک راټول شوي وو. چا غويي حلالولو، چا ديگونه باندې کول او ځينو لرگي ماتول. د کلا د دروازې څنگ ته د حجرې دوه غټې غټې کوټې او دالان د کتونو نه ډک شوي وو. د کلي نژدې خپلوان او د چم گاونډ خلک او ځينې مېلمانه په کتونو کې ناست وو، چا کيتي کولې، چا کار کاوه. ماشومانو منډې رامنډې وهلې. دننه کلا کې هم ډېرې ښځې راغونډې شوې وې، له ښځو او ماشومانو نه کلا ډکه وه. هوسۍ ته يې د واده جامې اغوستې وې، ماته يې هم نوې جامې او تور واسکت راواغوست، تورې نوې خپلۍ يې راپنښو کړې، نوې ريښمينه لوني يې راپه کړه. راته وې ويل، چې له ډوډۍ نه وروسته به له هوسۍ سره يوځای ودرېږې، چې عکاسي درته وکړو. خپلو همزولو به راته ويلې سهاره ډېر ښکلی شوې يې؟ ما به له هريوه نه مننه کوله، خو ورته مې ويلې، چې عکاسي او ودرېدل د کلي رواج نه دی.

په حجره او دېره کې په ټولو مېلمنو گرځېدل، زمونږ د کلا مخې ته شنه لويې پورته کېدل، په حجره او دېره کې ناست خلک خوشاله معلومېدل. له دولسو بجو نه اېسته د کلي خلک حجرې ته راغلل، دېره او حجره له خلکو نه ډکه شوه. ډوډۍ ورکول پيل شو. د کلي خلکو شمېر تقريباً څلورو سوو ته رسېده، سره د ماشومانو. د کلي ځينې ښځې هم دننه کلا ته راغلې وې، چې هغوی ته دننه ډوډۍ ورکړل شوه. تردو بجو پورې ډوډۍ روانه وه. هرڅه پوره او پرېمانه وو، ټولو ويلې چې د لومړي ځل لپاره مو داسې ډوډۍ وخوړه. وروسته بيا په کلي کې زمونږ د واده ډوډۍ او ازه خوره شوې وه. خلکو به چې ډوډۍ وخوړه، د تلو په وخت کې مې ورسره مخه ښه کوله. تر درې بجو د ډوډۍ پروگرام پای ته ورسېده. مونږ هم ډوډۍ وخوړه، بيا يې زه دننه بوتلم کتل مې چې هوسۍ يې په پالنگ کې کېښولې ده او ښځې ترې تاوې دي. زه له شرمه بېرته راستون شوم او حجرې ته ورغلم. حجره خولا د خلکو نه ډکه وه، د هر چا مخې ته چای ايښی و، د شپې له خوا د کلي

همزولي او نور خلک بيا راتول شول، منگي وتړل شول، د کلي سيتار چې د منگي والا سره ناست و او په خپل ځونډي دار سبتاري يې گوتې وهلې، درېم تن خپلې مخې ته باجه ايښې وه. لږه شپه وروسته د ساز او نغمې غږ جوړ شو، تر نيمې شپې مجلس وشو.

د واده مراسم په کلي کې ښه سرته ورسېدل. دوه درې شپې وروسته خپلوانو هريوه په وار سره مونږ ته مېلمستياوې کوله. مېلمستياگانې چې خلاصې شوې، بيا به په موټر کې ليرې ځايونو ته د سيل او ساعت تېرۍ لپاره تلو. هوسۍ راته څو ځل وويل: سهاره کابل ته زړه ځو.

زما د رخصتۍ له ورځو نه سوا يوه اونۍ نوره هم تېره شوې وه، هوسۍ ته مې د کابل د تلو وويل.

د هغې هېڅ زړه نه کېده، ما وې بل ځل به ډېرو شپو له راشو، اوس همدومره بس دی. کاکا سره مې د کلا مخې ته په خپل پټي کې د باغ د جوړولو مشوره وکړه، هغه وې پسرلي کې به بوټي واخلم او باغ به جوړ کړم. مونږ کابل ته د تلو نيت وکړو. مور مې ويلې دا ځل در سره نشم تلای، ځکه چې دلته کور کې هم څوک نشته دی، يو د کاکا زوی دې دلته راسره دی. دا څو اوس هغه پخوانی کور نه ديو څوک به رانه غلا وکړي بچۍ.

— موري! موږ نه به غله څه يوسي او بيا په دې کلا راختل خو ډېر گران کار دی.

— زويه دا څو څه کابل نه دی، چې پوليس دې په هرڅه پام کوي، هلته خو شپه هم لکه د ورځې په شان رڼا وي، څوک به څه غلا وکړي. دلته څو کلی دی اوس هم د چا سترگې راته نه غږېږي، رښتيا چې بېگانه ته درته سپېلني لوگي کړم، چې له نظره نشي. د خلکو درېکې سترگې دي، سترگې نه دې چونه کوي.

— موري که ستا رضا وي، نو سبا ته به په خير سره مونږه کابل ته لاړ شو.

هغې وې ډېره ښه ده زويه لاړ شه، چې غير حاضر نه شي. بېگانه ته مې خپلوان راتول کړل، پس له ډوډۍ نه مې له هغوی نه د تللو اجازت واخيست، هغوی ټولو مونږ ته دوعاوې کولې. سبا يې ترې په دوعا او سپا رارخست شو. مور مې او ښکې تويې کړې، هوسۍ يې لاس او پښې ښکل کړل، له خپلې ځوانې سره يې اوښکې تويې کړې، خداي په امانې مو ترې راواخيسته او کابل ته مو حرکت وکړو.

د جلال آباد په ښار کې مو د خان کاکا دوی لپاره مالتې او سنتري، گنډېرۍ ورسره واخيستې او بيا د کابل په لوري روان شو. په درونټه کې مو د څو دقيقو لپاره د ننگرهار د پوهنتون ودانۍ او ښي له نږدې نه وليد. درونټې له بنده، چې ور تېر شو د ډنډ په غاړه مو د ماهيانو پروژو وليده. په ډنډ کې دومره هيلۍ ناستې وې، چې د اوبو مخ يې پوښلی و. د

لغمان په کڅ ورغلو وړاندې د ډاک په منځ کې پخوانۍ سپینه او خړ بڅبنه تاپه
 ښکارېده. له کڅ نه تېر شو د ارواښاد الفت صیب زیارت ته مو دوعا وکړه. ځای په ځای
 هوټلونه وو، د لارې مساپرو پکې دمه کوله. د هوټلو مخې ته به څو گاډي ولاړې. سړوبي
 نه رابښکته مخامخ د پورې غره د یوه گړنگ لاندې د سیند په غاړه مو دمه وکړه. موټر مو
 د سړک پر څنګ کې ودرولو او مونږ سیند ته نژدې ورښکته شو. هلته د یوې هوارې تېرې
 په سر سیند ته ورڅېرمه کېناستو. لومړی مو کباب کړی چرګ چې مور مې راته ایښی و،
 راواخیست، ډوډۍ مو وخوړه. د سیند شورد غره منظره او ښکلی طبیعت زړه
 رابښکونکی و. هېڅ زړه مونه کېده، چې له دغه ځایه راپاڅېدلي وای. له ډېرې دمې
 وروسته مو بیا حرکت وکړو. په سړوبي راتېر شو، د ماهیپر غرونو ته ورنژدې شو. د
 ماهیپر په تری کې هوسی بیا د پورې غره ښکلې منظرې ته متوجې وه. له ځان سره یې
 ویلې: څومره ښکلې غردۍ؟ د اوبو خړوبي له یوه گړنگ نه و بل ته د مرغانو الوتل دا
 څومره په زړه پورې دي. هغه لاد غرونو په تماشه وه، چې تنګي ته ورسېدو. په لږه شېبه
 کې د حربي پوهنتون نه تېر شو، پل محمود خان ته چې ورسېدو، مازیګرو، کور ته چې
 ورسېدو، هوسی سمدستي خپلې مور ته ټیلفون وکړ، حال احوال یې واخیست، ماهم
 ورسره خبرې وکړې. هغه ډېره ټینګه شوه، ویلې مونږ کره راشئ، خو هوسی ورته وویل:

مورې! سبا شپې ته به درشو، اوس ډېر ستړي یو، چې استراحت وکړو. ماهم ورته
 وویل. خان کاکا په کور کې نه و، ما وې سبا ته درځو په خان کاکا سلام وایه.

مونږه رښتیا چې ستړي وو، د ماښام ډوډۍ نه وروسته په وخت ویده شو. خدمتګارو
 ته مو میوې او ځینې شیان ورکړل، هغوی له مونږه سره ډېر خوشاله وو. په ډېره ښه توګه
 یې زمونږ د کور ساتنه کوله، مونږه د تنخواه نه علاوه ډوډۍ هم ورکوله. زمونږه اشپزه
 ډېره صادقه او ښه ښځه وه. زمونږ په هر څه یې د خپل کور غوندې پام کاوه. هغې ایکې
 یوه لور درلودله، مېړه یې پخوا مړ شوی و. د پلار کور یې په شمالي کې و، کله ناکله به
 یې موږو پلار ورته راتلل. یوه بله خدمتګاره وه، چې هغې به د کور جارو کوله او کالي به
 یې پرېمینځل. د ماښام ډوډۍ نه به وروسته خپل کور ته تلله د هغې کور زمونږ د کور
 ترڅنګه و. په دې شپه هغوی دواړه مونږه په وخت رخصت کړې، مونږه د شپې خبرونه
 واورېدل او بیا سمدستي مونږه دواړه ویده شو.

سبا ته پخپل وخت وظيفې ته لاړم، ځینې شیان لکه شات او یولږ څه د غوا سوچه
 غوړي مې رئیس صاحب ته یووړل. د خپل سفر خبري مې ورته وکړې، چې څنګه په دروازه
 وننوتلم، رئیس صاحب رپاڅېد، غېږ کې یې ونیوم. لومړی یې ستړي مشي وکړه او بیا

یې راته مبارکي وويله ما وې: د څه شي مبارکي دې راکړه رئیس صاحب؟

هغه وويل: د ریاست منظوري دې راغلې ده. په لومړي بست کې رئیس مقرر شوی یې. یو ساعت ورسره کېناستم، بیا یې راته وويل: سبا ته به دې پخپله نوې څوکۍ کېنو، نن دې خپله پخوانۍ دنده مخې ته یوسه. خپلې شعبي ته لارم او په کارمې پیل وکړو. لږ ساعت وروسته ډېر کسان راته شعبي ته راغلل او مبارکي یې راکړه. ما سره خود ریاست د څوکۍ دومره خیال نه و، ولې نورو مامورینو ته دا لویه خبره وه. په څلورو بجو چې کور ته راغلم، هوسۍ ته مې کیسه تېره کړه، هغه هم خوشاله شوه، وې ويل: زما قدم درته نیک شو، دواړه رئیس شوې.

ما وې: هوسۍ نو دا څوکۍ به ماته څه راکړي، چې دومره...!

— دا څوکۍ ستا شخصیت لوړوي، ايله به په پېنځه و کې یاد شي.

— څوکۍ او معراج موقتي شی دی، سړی باید خپل شخصیت او اهلیت ولري. په ټولنه کې د درانه سړیتوب وزن معلوم وي، ولې نه څوکۍ هم ښه شی دی، مگر زړه ورپورې تړل نه دي په کار. کله خود نن شاه سبا ته گدا کېږي هم.

— سهاره ستا سره یې څوک نه شي ويلې. په خدا شوه او وې ويل: زه به درته هم د گلو

گېډۍ دروړم.

— چې رشتیا راباندې وایې، ته چې راسره یې، زما هر څه دي. ماته په ژوند کې دا نور شيان نسبي دي، باور پې نه دی پکار. هغې راته له اشپزخانې نه یوه پیاله چای راوړو او بیا مې ترڅنگه په کوچ کې کېناسته. ما د کور د تېلفون نه د هوسۍ مورت ته تېلفون وکړو، د خپل ریاست خبره مې ورته وکړه، هغه خوشاله شوه، بیا مې خسر سره هم خبرې وکړې. هغه هم ډېر زیات خوشاله شو. له هوسۍ سره یې هم خبرې وکړې. هوسۍ راته په ټوکو کې ويلې هلکه اوس به درته پس له دینه رئیس صاحب وایم.

— نه نه هوسۍ! پام کوه زه خوستا همغه سهار یم، دا شيان زما اوستا په منځ کې نه

ځایېږي.

— ښه ده زما زړه هم په سهار خوشالېږي، تل به د سهار غږ درته کوم.

رښتیا هم زمونږه مینه له یوې ورځې نه بلې ته زیاتېدلې، ترڅو به چې له وظیفې نه کور ته رسېدېمه، هغه به له انتظاره سترې سترې وه. زه به چې کور ته ورغلم، لکه د گل غونډې به وغوړېده، و به یې خندل او ډېره شېبه به یې غېږ کې نیولی وم.

زموږ ژوند ښه تېرېده، یو څه پیسې مو په بانک کې ذخیره کړې هم وې، له هېڅ مشکل سره مخامخ نه وو سبا ته د جمعې ورځ وه، مونږ وختي د هوسۍ د پلار کره ولاړو.

هغوی پغمان ته د تلو نیت کړی و، زمونږ په ورتګ خوشاله شول، ویلي ښه شوه چې راغلئ، په ګډه به میلې ته لاړ شو. سامان او خوراکي مواد او د کباب نغری او سیخونه مو هم ورسره واخیستل. پغمان ته لاړو. کتل مو چې په دغه ورځ په پغمان کې د خلکو ګڼه ګونه دومره زیاته وه، چې په سړک باندې د موټرو د تېرېدلو چاره نه کېده. په ډېر ځنډ سره په کرار کرار د درې خولې ته ورسېدو. په خوارۍ سره مو یو ځای پیدا کړو او پکې کېناستو. دسټي مو ځای مای برابر کړو د هوسی د کاکا زوی د کباب لوګي پورته کړل. نورو خلکو هم چا اتني اچولی و، ځینو سندرې ویلې، چا مېرزان جنگول او چا هم کبابونه پخول. یو شور ماشوراو په زړه پورې مېله وه. تر مازیګره مو ښه ساعت سره تېر شو، مازیګر ناوخته کورونو ته راستانه شو. سبا یې چې خپلې دندې ته لاړم، زموږ رئیس راته وویل:

سهاره! راځه چې د نشراتو ریاست ته ځو، معین صیب راځي، ستاسې د معرفۍ په هکله مونږه د نشراتو ریاست ته ورغلو. کتل مو چې د بېلابېلو څانګو مامورین هم راټول شوي دي. په دې کې معین صیب راغی، له سترې مشي وروسته یې پس له لږې شېبې نه مامورینو ته زما معرفي وکړه او څو خبرې یې وکړې. ما هم پخپل وار سره څو جملې وویلې. معین زه په څو کې کېنولم او ټولو چک چک وکړو، چای او شیرینې وخورل شوه. زه له دغې ورځې نه وروسته د نشراتو رئیس شوم.

څه موده وروسته مې اړیکې له لوړو چارواکو سره وغځېدې، په ریاست کې راته د مقالو او راډیويي داستانونو ته زمینه برابره شوه. هم به مې مطالعه کوله او هم به مې لیکنې کولې. کله به مې چې په کومه مقاله او کومه لیکنه کې د وخت ناخوالو ته پکې کلکه ګوته ونيوله، له پاسه به راته یو نیم تېلفون کېده، ویلي به یې: پام کوه دغه شیانو ته ګوتې مه وروړه، چې له ریاسته به دې ایسته کړې. ما خپلې لیکنې همغسې دوامداره کولې، د ریاست په کلونو کې دوه درې ځلې مې خارجي هېوادونو ته سفرونه وکړل، لکه روسیه، هندوستان او ایران ته د پاچا له کورنۍ سره د خپل خسر د هوسی د پلار په پېژندګلوی بلد او پوره اشنایي مې ورسره پیدا کړه. په ځینو خاصو محفلونو او ناستې پاستې کې به مو لیدنه کېدله.

د پاچاهۍ دورې په اخرو وختونو کې په هېواد کې حالات بدل شول، د کابل پوهنتون په محصلینو او د ښوونځیو په شاګرانو او استادانو کې سیاسي بېلابېلې مفکورې راپیدا شوې. د شوروي اتحاد نه کمونېستي مفکوره، د سعودي عرب نه اخوانیت او له چین نه مائوېستي افکار راخواره شول، ځینې نېشنلستي ډلې هم راوپارېدې. دغو ټولو

بېلابېلو ډلو له يوې ورځې نه بلې ته چټک گامونه اخيستل. د کله نه چې په افغانستان کې د لومړي ځل لپاره اساسي قانون منځ ته راغی او د ديموکراسۍ غږ څه ناڅه پورته شو. له همغې ورځې نه بيا سياسي ډلې ټپلې او سازمانونه پسې لاس ته راښکاره شول، مظاهري او اعتصابونه پيل شول. په مظاهرو کې به محصلينو او شاگردانو ظاهر شاه ته ردې بدې ويلې او د وخت د رژيم نه به يې سر ټکاوه.

ورځ په ورځ حالاتو کې توپير پيدا کېده، په ځينو خپرونو کې انتقادي ليکنې او گوتنيونې پيل شوې، زما په خپل فکر کې څه کوم نوی بدلون نه و راغلی، خپلې ليکنې مې لکه د پخوا په شان جاري وساتلې. هر څومره چې مې له لوړو چارواکو سره تماسونه زياتېدل، زما په فکر او خواصو کې کوم تغيير نه راتلو. ډېر راته وويل:

سهاره لکه د پخوا په شان چې څنگه وې، همغسې پاتې يې.

ما هم پخپل طبيعي ډول سره له هر چا سره چلند کاوه، ډېرو د بېلابېلو مفکورو خلکو راباندې خپله وسه وکړه، چې مفکوره مې بدله کړي، ما د هېچا زړه نه بد او، خورا باندې پوه به شو، چې سهار دې خبرو نه دی. په نورمال ډول مې په دولتي چارو او هم ولسي خلکو سره څنگه چې وم، همغسې پاتې وم.

کله چې پاچاهي نسکوره شوه او د داود خان جمهوري دوره راغله، حالات بدل شول. څه ناڅه تغييرات منځ ته راغلل، د بدلون او نوي توب فکر هر چا سره پيدا شو. زموږ په وزارت کې هم يو ډول تغييرات پېښ شول. زه لا پخپله څوکۍ پاتې وم، د نوي دولت د روحيې په اساس به نشرات کېدل. ما پخپلو ليکنو کې هېڅ ډول تغيير رانه وست. ورځ په ورځ د گېز او گېزو شېبې زياتېدلې، د ټول هېواد د ولس په منځ کې ځينې گونگوسي رااوچت شول. د داود خان د ډلې ټپلې په څنگ کې نورې بېلابېلې سياسي ډلې ټپلې راژوندۍ شوې، هر چا به خپلې هلې ځلې کولې، ماته به مې خسر خان کاکا تل ويلې: سهاره بچۍ! که زما منې په هېڅ سياسي ډله ټپله کې مه ځه، دا څنگه چې يې، همدغسې اوسه.

ما وې: خان کاکا زه نه پوهېږم په ښو سترگو يانې په کوم سياست نه پوهېدل او په ډلو کې تگ زما په فکر لويه ناپوهي ده. پرېږده هر څوک او خپل کار يې.

د داود خان په جمهوريت کې زموږ د مطبعې ټول پخواني رئيسان او نور مامورين په خپل ځای پاتې وو، زموږ د ټولو ترمنځ نېک روابط پخوا غوندې ښه پاتې و.

هوسۍ چې په کور کې تل بې کاره وه، ورځ پ ورځ يې د بدن وزن زياتېده، ما به ورسره ټوکې کولې ورته به مې وويل:

هوسۍ راځه زما سره سکرتره شه، مصروفه به شي. هغې به راته په ځواب کې وويل:
ولې اوس دې سکرتره نه يم څه؟ هغې غذايي رژيم ونيو، په کور کې به يې دننه
سپورت هم کاوه، خويوه خبره کوم، چې بڼا پست يې له پخوا نه څو چنده شو. زموږ د
دواړو مينه له يوې ورځې نه بلې ته زيات بدله. کله به مې ورته ويلې: هوسۍ زوی يا لور
پيدا کړه، چې ساعت دې ورسره تېروي. هغه به د معمول سره سم په خدا شوه، ويل به
يې: ته خو دا وايې ولي بيا به مو دا خوند نه وي. پرېږده چې څه موده ازاد پاتې شو.
په دې کې کړپ شي د داود خان حکومت چپه شو، خلقي دولت منځ ته راغی.
سمدستي راته د هوسۍ پلار خان کاکا وويل: بچۍ اوس خرابه شوه، په وخت د ځان غم
و خورئ، دا زموږ لپاره په گټه نه ده.

رښتيا همغه و چې دوه مياشتې وروسته خان کاکا ونيول شو او پل چرخي زندان ته
يووړل شو. په ما هم وېره راغله، ما وې چې د خسر په جم کې مې نيسي، لږه موده پس يې
له رياسته اېسته کړم او پخپله پخوانۍ شعبه کې مې کار کاوه.

هر څه يو دم بدل شول، ما هم راډيويي داستانونه او مقالې نه ليکلې، د مطبعې
رئيسان ټول بدل شول، په هر چا وېره او ډار پرېوت. زه په خسر پسې ډېر و غلېدم، خو
هېڅ خوند يې ونه کړ. هوسۍ به هره ورځ په سرو سترگو ناسته وه، مور يې هم خپه وه، څو
ځلي پل چرخي زندان ته زه او هوسۍ له نورو پاېوازانو سره به په کتار کې ولاړ وو. تر پايه
پورې به مو پښې وچې شوې، خود خان کاکا نوم د بنديانو په لست کې نه و. مازيگر به
خپه ستومانه بېرته کور ته راغلو. څو ورځې مونږ د هوسۍ له مور سره تېرې کړې، زه به
هم هره ورځ خپلې دندې ته تلمه.

څه موده پس مې له يوه تن نه واورېدل، ويلې:

سهاره په خسر پسې دې مه گرځه، هغه يې وژلی دی. يو ځل په کورنۍ چارو وزارت
کې د مړو کسانو لست څرېدلی دی، په هغه لست کې به د هغه نوم وگورې.
زه په چالاکۍ سره د کورنيو چارو وزارت ته لاړم، لستونه مې چې له نظره تېر کړل، په
يوه لست کې د هوسۍ د پلار نوم ليکل شوی و. کور ته ناوخته لاړم، هوسۍ رانه پوښتنه
وکړه، ويلې:

سهاره نن خودې زما د پلار په باب څه نه دي اورېدلي؟ زه ورته منکر شوم، ما وې نه
والله نن زه ډېر وگرځېدم، خو هېچا راته څه ونه ويل.
ډيرو راته دا هم وويل:

سهاره ته که دې په خسر پسې داسې لالهاند او سرگردانه گرځې، داسې نه چې د هغه

په تېل کې دې څوک ونه نیسي؟

— هوسی ددې حالاتو نه مې وېره غوندې کېږي. هغې راته وویل:

— سهاره نور بس دی ډېر مه گرځه، خدای ناخواسته څه درېښ نه شي. خواښې مې هم راته ټینګتیا وکړه. زه هم بیا ډېر نه گرځېدم، خالي د وظیفې ځای ته به لارم او مازیگر به خپل کور ته راتلم.

حالات داسې شول، چې روسان افغانستان ته راغلل، د هېواد ټولو خلکو جهاد ته وروډانګل، د روسانو او د هغوی د ګوډاګي دولت په خلاف یې د جهاد چپغه پورته کړه. ورځ په ورځ د افغانستان په هره خوا کې جګړه ونښته، دواړو خواوو پر بل حملې کولې، د ملک حالات ورځ په ورځ خرابېدل ترڅو مجاهدینو د خپل ملک نه بهر په پاکستان کې څو ډوله تنظیمونه جوړ کړل، چې د ځینو برنیو هېوادونو له خوا به دغو تنظیمونو ته وسلې او هر ډول مرستې ورکول کېدې.

زه د حالاتو په ډېر سیاسي توب پسې په دې کتاب کې ډېر څه نه لیکم، خود وخت ناخوالو ته خالي لږه اشاره خو پکار ده. د روسانو له راتګ نه درې میاشتې مخکې مې زوی شوی و، چې اوس مې زوی (بهادر) د درې کالو شوی و، خبره دې ته راوړسېده، چې د کابل په ښار کې هم نورې شپې ګرانې شوې، یوه شپه مو د هوسی تره سره خبرې وکړې، هغه داسې فیصله وکړه او وې ویل:

سهاره! ته به له خپلې مېرمنې او زوی سره خپل کلي ته ځي، موږ او د هوسی مور به خپل وطن جنوبي ته ځو، جواب مې لېږلی دی خلک به نن سبا ته راوړسېږي او کله به راته انتقال کړي. تاسې هم خپل کالي او سامانونه خرڅ کړئ، کور مو هم په چا وپلورئ، پیسې ترې نغدې کړئ او پښې وباسئ، په دې ملک کې نورې شپې نه کېږي.

بس همدا فیصله شوه. مونږ سامانونه خرڅ کړل کور مو هم خرڅ کړو او په پټه توګه سره خپل کلي ته ولاړو. مور مې زمونږ په ورتګ ډېره خوشاله شوه، په کلي کې چې ځینې خلک پاتې وو، هغوی هم خوشاله شول. زمونږ په کورنۍ کې یوازې زما کاکا او د هغې مېرمن پاتې وه، ډېر کم خلک په کلي کې پاتې وو، ځوانان او ماشومان خو بېخي پکې نه وو، ټول باجوړ او پېښور ته تللي وو. ځوانان او د پاڅه عمر خلک د جهاد په لیکو کې په بېلابېلو تنظیمونو کې تنظیم شوي وو. ما چې حالات ولیدل، په کلي کې هم د شپو د تېرولو شان نه و. دوه میاشتې مو په کلي کې تېرې کړې، خو هره شپه یې مرګ و. یوه شپه مې کاکا ته وویل:

کاکا جان! دلته خو ګوزاره ګرانه ده، دا هره ورځ مجاهدینو ته ډوډۍ پخول او دا

حجره چلول خورا گران بښکاري. زوی مې وړوکی دی، مېرمن مې په دې کارونو بلده نه ده، مور مې بوډۍ ده او مجاهد راباندې ناست دي، چاته ډوډۍ پخوو، چا سره د نغدو مرسته او له چا سره نورې منډې ترې ترې خبره زموږه څه وي؟
کاکا مې یوه شېبه غلې و او بیا یې وویل:

بچی زه خوداسې نظر لرم، چې تاسې له کلي نه نور ځئ، ځان پېښور ته کړئ، دلته اوسېدل گران کار دی. مونږ به هم درېسې درځو، یو څوک به پیدا کړم، چې په دې کلا کې واوسېږي او په کور او سامان ورسره پام کوي. تاسې یوازې منډې له مخې د ضرورت وړ شيان له ځان سره واخلي.

مونږه ټولو همدا مشوره وکړه، چې پاکستان ته کډه شو. له همدغې ورځې نه توده جگړه روانه وه، مجاهدو به د روسانو او حکومت په کتارونو حملې کولې او هغوی به بالمقابل توپونه او ټانکونه کلیو ته ونيول، هرڅه به یې لوټه لوټه کړل. دولتي الوتکو به هم بمبارۍ کولې. هوسی له دغې وضعې سره سخته نارامه وه، خپه او ستومانه وخت پرې راغی. اخر خبره تر مرگ سرحد ته راوړسېده. نوره نو مونږه د کلي نه د وتلو تیاری ونيوله. د شپې سره ټول یو ځل بیا په گډه کېناستو، فیصله مو وکړه چې په لومړي ځل به زه او هوسی سره د خپل زوی بادر خان پېښور ته ځو، مور به مې وروسته له کاکا دوی سره یوځای راپسې راځي. د کلي نه تر پېښور مو سړي پیدا کړل، چې زموږه کډه ورسوي. سبا ته مو له کلي نه د تلو ورځ وه. په دغه شپه تر ناوخته پورې کېناستو، د تلو لارې چارې او نور تصمیمونه مو سره ونيول. فیصله وشوه، چې سهار به په جاله پورې وځو او ټاکل شوي کسان به مو اخوا ته وراړوي. د شپې د پرېوتلو په وخت مې هوسی ته له خولې ووتل:

هوسی! حالات ډېر خراب دي، هره خوا جگړه ده، ډزاو ډوز دی، نه ویل کېږي که مونږه دواړو کې خدای ناخوښه کوم یو نه و، هغه بل به یې د ژوند ټوله کیسه لیکي. دا به زما او ستا ترمنځ زموږ د مینې او ژوند اصلي خبره وي. ما وې دا کتابچه درسره وساته تر اوسه مې ساتلې او تردې ځایه مې رارسولې ده.

درېم څپرکی

هوسۍ راته د سهار په باب خبرې کولې:

— سپين سرې بودۍ، چې امسا يې په لاس کې نيولې وه، پيوندې څرې او خيرنې جامې يې په غاړه وې، تور سوري وري ټيکري يې پخپلو سپينو ويننتو چولي و، له ليري زما خوا ته راروانه وه. زه هم لکه د نورو مهاجرو غوندې پخوا راغلې وم او په دې کمپ کې مې شپې ورځې تېرولې. سپين ږيري او بې وسې وم کوم کار رانه نه کېده، خالي لارې او کوڅې به مې څارلې. سپين سرې بودۍ راروانه وه زما خوا ته رانزدې شوه، زما دسترگو ديد کم شوی و، څوک مې په اسانه، نه پېژندل. بودۍ ته ښه متوجې شوم لکه د لېونۍ په شان په نرۍ لاره راتله. چيلکې يې پښو وې د خپلکويو وندني يې شلېدلې و، په سختۍ سره يې گامونه اخيستل. نرۍ ډنگر کې بودۍ، چې سترگې يې خچنې او په يوه سترگه کې يې اوښکه ډنډ ولاړه وه، د سرد ويننتانو سپينه څنه يې باد رپوله د خپل څيري ټيگري پېڅکه يې په يوه لاس ټينگه نيولې وه، په ښي لاس يې امسا نيولې وه، خپلې لارې ته يې کتل ورو ورو يې قدمونه اخيستل، زه د هغې د لارې په سر په يوه نرېدلي ديوال ناست وم، هغه چې دوه درې گامه رانزدې شوه، ما پرې غږ وکړو:

— ترور سترې مشې.

ويل يې: خدای دې وښه.

پښه يې ونيوه، ورو شوه ما پلو يې راوکاته، وې ويل:

وروره د ناصر باغ کمپ ته کومه لاره تللې ده؟

ما وې ترور همدا مخامخ لاره ورغلې ده. ترور يوه پوښتنه درنه کولۍ شم؟

هغې په داسې حال کې چې د مړۍ غوټه يې ښکته پورته تله، امسا يې ولگوله، ځان يې ټينگ کړو، وې ويل: ولې نه؟ وروره مهرباني وکړه.

پوه شومه چې بودۍ سواد لري، ترور ته راشه دلته کېنه، لږه دمه برابره کړه، تر کمپه به دې زه ورسوم، هغې دوعا راته وکړه ويلې وروره الله دې ژوندی لره. هغه په ډېر زحمت سره کېناسته، سوړ اسويلی يې له خولې وخوت، وې ويل:

چا راته زموږ يو کليوال رانښودلی دی، په همدې کمپ کې اوسېږي، ډگروال صابر

نومېرې، د هغه کره ورځمه نه پوهېږم چې څرنگه يې پيدا کړم.
د ډگروال صابر په اورېدو مې نېغ ټوپ وکړو، چوپ پاتې شوم، هغې راته کړه:
وروره! ته خوبه دغه سړی نه پېژنې؟
ما ورته وويل: دا کوم صابر دی؟ په کمپ کې خويو صابر دی، چې هغه....
بوډی زما خبره ونيوله، وې ويل:
زموږ د کلي دی.

د کلي نوم يې واخيست (په زړه کې مې شک راغی، ما وې همدغه خوزه یم کنه. ما وې
ښه به دا وي چې کور ته يې بوځم او سمه پوښتنه ترې وکړم).
— راځه ترور چې کمپ ته لاړ شو. زه ترې مخکې او هغه راپسې شوه، تر کمپ پورې په
ژور سوچ کې لاړم، کمپ ته ورسېدو، ما وې ترور راځه يوه پياله چای به ما سره وڅښې، بيا
به د هغه سړي پوښتنه کوو. کور ته لاړو، ما په کمپ کې دوه کوټې درلودې، يوې کوټې ته
ورننوتلو. ښځه او واره مې په بله کوټه کې وو، ښځه مې راغله، بوډی ته يې ستړي مشي
وويله، ما وې هلته دې ترور ته چای تيارې کړه، بېچاره ستړې شوې ده. هغې د بوډی نه
پوښتنې ته خوله سازوله، چې ما ورته وويل:

ورشه ته لومړی د چای غم وخوره بيا به ورسره خبرې وکړې.
مېرمن مې بلې کوټې ته لاړه، ترڅو چای تيارې کړي. زه او بوډی په کوټه کې ځانته پاتې
شو، هغې خپل سوری ټيکری په ځان راخور کړو، خوله يې وچه وه، ما وې ترور اوس به درته
چای راوړي، خواوس راته سم ځان راوښايه، د کوم ځای يې؟ نوم دې څه دی؟ کورنۍ دې
مېرمنه دی څوک دی؟

د خپل کلي نوم يې واخيست، چې زه هم د هغه کلي یم، ويل د خاوند نوم مې سهار دی،
په افغانستان کې په يې هره جمعي شپه راډيويي داستانونه خپرول.
— اخ دا څه وايې ته... ته د سهار صيب مېرمن يې؟
— هوزه د سهار مېرمن هوسی یم.
— نو ته اوس په دې حال او دومره بوډی؟

— وروره زما کيسه مه اوره، په مری کې يې لاړې ونښتې. په دې وخت کې زما لورد چای
پياله هغې ته په مخکې کېښوده، ماته يې هم د چای پياله ونيوه. په زړه کې مې وويل
پرېږده، چې د ډوډۍ نه وروسته ترې نورې پوښتنې وکړم.
په زړه کې مې د سهار صيب په باب ډېرې خبرې راپيدا شوې، ښځې مې ډوډۍ ورته
راوړه، زه ترې بيرون ووتلم، ما وې ترور ته ډوډۍ وخوره وروسته به نورې خبرې کوو. بهر د

کور مخې ته ووتلم، نسوار مې واچول، یو ساعت په چرت کې لارم، همدا مې زړه کې تېرېدل، هغه سهار ورسره څنگه نشته دی؟ خامخا پرې څه مشکلات راغلي دي، خو چې ورشم وې پوښتم او خپله کیسه راته وکړي، کېدای شي په تېرو جگړو کې وژل شوی وي او یا څه بله پېښه شوې وي، خو ته راځه چې د ټولو خبرو پوښتنه ترې وکړم. ښه به معلومه کړم، چې اصلي کیسه څه ده؟

کوټې ته ورننوتلم، ښځې مې ترې دسترخوان بلې کوټې ته یووړو، ډوډۍ یې خوړلې وه. زه چې ورغلم، وې ویل:

وروره! خدای دې ژوندی لره، ما سره په تکلیف شوې.

— نه نه ترور دا څه تکلیف دی، خاوس به راته اصلي کیسه وکړي.

هغې د ټیکري په پېڅکي خپلې شونډې پاکې کړې، وې ویل:

وروره! پخوا کلونو کې د پلار په کور کې رالوی شوې يم، په اصل کې مونږ د جنوبي یو، پلار مې پخوا په کابل کې وظیفه درلوده. د ظاهر شاه سره یې نزدې اړیکې درلودې، په کابل کې مو کورونه او جابدادونه وو، ما د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځی لوستلی دی. واده مې د یوه لیکوال او د کابل راډیو د داستانونو لیکونکي سهار سره شوی دی. سهار صیب رئیس هم و، په وزیر اکبر خان مېنه کې مو خپل کور درلود. کله چې ظاهر شاهي ختمه شوه او ورپسې د داود حکومت منځ ته راغی، له همدې ورځې څخه حالات ورځ په ورځ پسې بل ډول کېدل، ترڅو چې د محمد داود حکومت پسې چپه شو، خلقي دولت رامنځ ته شو. بیا چې ورپسې روسان راغلل، په ټول ملک کې گډوډي پیدا شوه، آخر جهاد پیل شو. مونږه مجبور شو کور مو خرڅ کړو، کلي ته راغلو. په کلي کې هم گوزاره گرانه شوه، ورځ په ورځ حالات خرابېدل، مرگ مو اخر تر زني راوړسېد، له کلي نه هم هره ورځ جوپې، جوپې خلک وتل. اخر ټول کلی شاړ شو، له بلې خوا د حکومتي پوستو او هم روسانو له خوا به په کلي توپونه راوړېدل. زموږ د کلي نه ډېرې جنازې ووتلې.

د مجاهدینو او روسانو جگړه ورځ په ورځ تودېدلې، کلی له یوې ورځې نه بلې ته خالي کېده، مرگ مو تر دروازې راوړسېد. مجبوره شو، چې کلی هم پرېږدو او د پخوا ته راماهاجر شو. یوه شپه مو په کور کې مشوره وکړه، چې سبا به له کلي نه ځو. د سهار صاحب کاکا او د هغه مېرمن سره د سهار د مور پاتې شو، هغوی وویل، چې اوس یوازې زه، سهار او درې کلن زوی مې د هغوی په گډه صلاح او مشوره سبا ته مو د راوتلونیت وکړو. څو تنه سړي مو په پیسو نیولي وو، ترڅو مونږ راواړوي. کله چې له کلانه راوتلو، ماسپښین قضا و، مونږه یې سیند غاړې ته راوستلو او هغو څلورو تنو سړو غوښتل، چې په جاله کې مو له

سینده پورې باسي. په دغه ورځ سخته جگړه روانه وه، د توپونو او ټانکونو ډزې کېدلې. مجاهدو د غرو له ډډو نه په کتارونو سور اور بل کړی و. دومره وخت نه پېدا کېده، چې مونږه له سینده پورې وتې وای. چورلکې هم راتلې او بمونه یې په غرونو او کلیو راغورځول. سور اور بل و، یو هیلېکوپتر یې په توغندي ووېشت، د سیند په منځ کې راولوېد. لږه شپه د سیند په غاړه کېناستو، کتل مو چې جالوان د خیګانو جاله راوستله او موږ یې وروخېژلو. ما خپل وړوکی درې کلن زوی بادر خان په غېږ کې کلک نیولی و، ځکه چې د لومړي ځل لپاره په جاله کې سیند باندې پورې وتلو. د سیند خپله ډاره مې جامې گډېدلې، ډزې او جگړه مې له یاده وتلې وه.

په دې وخت کې یې خوله وچه شوه، د خپلې چای پیالې نه یې گوت وکړو، لږه ژغونې غوندې هم شوه، بیا یې په ارام او ژغونې او ازخپلې خبرې پیل کړې. ما وې ښه ترور بیا څه وشول؟

د چای پیاله یې ورو خپلې مخې ته کېښوده، ویې ویل:

وروره! جاله په سیند کې روانه شوه او موږه پکې ناست وو. د سیند منځ ته چې جاله ورسېده، د ډزو او مرمیو باران راباندې جوړ شو. د سړک نه راباندې د عسکرو یوې پوستې ډزې پیل کړې، داسې ډزې راباندې کېدلې، چې د جالې خیګان په مرمیو سوري وري شول. مونږه په جاله کې پروت کړی و، د سهار له خولې اخ و خوت نېغ شو او له جالې نه سیند ته ولوېد. زما په غېږ کې هلک و، له جالې نه مې په سهار پسې ورټوپ کړل، چې هلک رانه او بوته ولوېد. له لوېدو سره د سیند خپو ډوب کړو، چیغې مې له خولې وختې، نیمایي سیند کې وم او یو لاس باندې مې تناب نیولی و. تر شا یوه لاس راواچاوه له کمیس نه یې ونیولم او جالې ته یې ورپورته کړم. نور مې څه ونه لیدل، سترګې مې تورې تورې شوې، هېڅ پوه نه شوم چې خاوند مې او زوی مې څه شول؟ بیا په ځان نه وم پوه شوې یو وخت مې سترګې وغړولې، چې د سیند په غاړه لوڅو کې پرته وم، سرمې راپورته کړو، شاوخوا څوک نه و، وړاندې یوازې جالوان راروان و. په چالاکی سره زما خوا ته راغی، خوا ته مې کېناست، ویې ویل:

خوږې پام چې غالمغال ونه کړې، پورې عسکر ناست دي، چې ولي مو. وار خطا نشئ، زړه لږ ټینګ کړه، خدای پېښه کړه که غواړې چې ژوندی پاتې شې، په دې لوڅو کې غلې کېنه، چې ونه خوځېږې. مونږ سره په جاله کې یو تن بل سړی ډېر زخمې دی، زه به هغه دغه کلي ته ورسوم او بېرته به په تاسې زړ راشم.

په ما څه چل وشو او له ځانه خبره نه وم. ځای پر ځای لوېدلې وم، یو وخت مې پېښه څه شي

په خوله کې ونيوله او غاښونه يې پرې کېمنډل، زور يې کړو، ما ويل گڼې تېرو بېريې رانه غاښونه ووېستل، چې رابېداره شوم تورتم و، څه نه ليدل کېده، خود سپي په اندازه يو حيوان رانه خوله ووېستله او روان شو، چې ښه ورته متوجې شوم اوږده لکۍ يې وه لکه سپي، زما له خوا نه په منډه لاړ، په بېله کې پورته روان شو. ما يو ځل سين ته وکتل، بيا مې شاوخوا ته، ځان ته مې فکر شو او د جاله وان خبره مې غوږ ته ودرېدله، ويلې ته له دې ځايه مه ښوره، زه درېسې بېرته راځم. د خپلې پښې په خوږ شوم، يو ځل پاڅېدم بيا بېرته کېناستم. تورتم و، څه نه ليدل کېده، په جاله کې زمونږ سامانونه و، دوه بکسونه ډک وو، جاله وان ځانته وړي و. زه ډېر ساعت نوره کېناستم، بس له ځان سره مې ژړل، ما خستن تېر مې ځانته پام شو، ژړا مې ودرېده، وډار شوم. غوږ مې ونيو، ډزې غلې شوې وې، فکر مې وکړو ما وې که نوره په دې شاړه بېله او د سين په غاړه پاتې شي کېدی شي لېوان دې وځوري، ښه به دا وي چې چېرې ځان کوم کلي ته ورسوم، چې سبا ته خود سهار او زوی په پته ځان پوه کړم. په کراره له ځايه را ولاړه شوم، يوازې د لاس بکس مې غاړې ته پروت و، نور څه راسره نه و. باد رانه بېل شو، کله به مې په همدغه وخت کې سيند ته غوږ ونيو، ما وې که باد رځانه غږ وکړي او يا د سهار غږ واوړم، بيخي لېونی وم، بيا به بې هوښه ولوېدم. څه شېبه وروسته راپورته شوم، زړه مې رالوی کړو، ژړا مې بس کړه، د خپل ځان په وېر شوم، راپاڅېدم پام مې وکړو وړاندې گڼې ونې ښکارېدلې، ما وې راځه گڼې هلته به کوم کلی وي ور به شم. ټيکری مې له غړۍ نه تاو کړو، د گڼو ونو په طرف روانه شوم، څو قدمه وړاندې چې لاړم د سين په غاړه فرياد خېژي، د انسان غوندي ځگيروي کوي، په زړه کې مې تېر شو ما وې دا سهار نه وي. ورو ورو فرياد پلو ته وروستنه شوم، شل قدمه وړاندې د سيند په غاړه يو سړی اوږد غځېدلی او فريادونه يې کول. زه په چټکو گامونو ورنزې شوم، ما وې چې سهار به وي، چې سړيې راپورته کړم. ښه چې ورنزې شوم او پې وربښکته شوم، سړي همغسې فرياد کاوه، چې سړيې ورله راپورته کړو په مخ مې ورته لاس ووايه، تورتم و، نه پېژندل کېده، ورو يې په اخري وس سره وويل:

— زه جاله وان يم، په خېټه لگېدلی يم.

زړه مې ورله سر په مخکې کېښود، ما وې وروړه ته خو جوړ وې، زه ستا په تمه ناسته وم. ويې ويل: روغ چرته وم لگېدلی وم، خو ورسته همتا پسې درتلمه، چې همدلته راپرېوتم. هغه نور ټول مړه شول او سيند ته ولوېدل. ما وې زه اوس څه وکړم؟ جاله وان په ورو اوله فرياده ډکه اواز وويل:

ته دومره وکړه، چې هغې کلي ته لاړه شې چاته ووايه، چې ما پسې راشي دلته بې ځايه مړ

کېرېمه د جالې خبره کلي ته ورسوه، څه ولاړه شه. ما وې: وروره کلي چېرې دی؟
 په سختۍ يې لاس همغوونو ته ونيو کوم چې ما هم په هغه لوري د تلو تکل کړی و.
 زه د جاله وان له خوا نه پاڅېدم او د کلي په لور روانه شوم، يوه شپه مزل مې چې وکړو د
 سپو غيا مې تر غوړ شوه. همغې خوا ته مې حرکت وکړو، يو ساعت وروسته گڼوونو ته
 ورنزدې شوم، د توت او چينارونو ته ورغلم، پام مې کاوه چې وړاندې کلي رامعلوم شو. په
 کلي کې سپو غيلې، ډاډمنه شوم، ما وې چې د کلي خلک به راسره مرسته وکړي. زه به زر
 خلک خبر کړم، چې جاله وان کلي ته راوړي او زما د سها او بادرخان پته هم ولگوي. په
 چابکو گامونو کلي ته وروانه شوم، خداېزه چې خو بجې به وې، توره شپه وه، د کلي
 څنگ ته چې ورسگېدم وړاندې د يوې لويې او جگې کلا مخې ته خوتنه سړي ناست وو،
 خپلو کې يې خبرې کولې، زه هغوی پلو ورغلم. کله چې ورنزدې شوم، هغوی راباندې غږ
 وکړو، ويل يې: څوک يې؟ ځای پرځای ودرېږه، چې ونه خوځېږي.

ما ورته په جگ او ازوويل:

وروره زه يوه تور سړې يم، ستاسې خوا ته درځمه. له هغوی نه دوه تنه مخامخ زما په لور
 راروان شول، دواړو د ټوپکو لټونه راکش کړل، غږ يې کړو ويې ويل: لاسونه پورته ونيسه،
 چې ونه ښورېږي.

ما ويل: ښه وروره دا دی لاسونه مې پورته دي. هغوی چې ماته رانزدې شول يوه يې راته
 ټوپک ونيو او بل يې راغی زما مخ ته يې ناڅاپه بجلۍ ولگوله، زما حال چې يې وليد، هغه
 بل ته يې وويل: خطر نشته دی.

يو رانه مخکې شو او يو شاته شو، ويلې خورې مخامخ د کلا دروازې ته ورځه د کلا
 دروازې ته په څنگ کې خوتنه ولاړو، هغوی سره هم ټوپکې وې، پوه شوم چې مجاهد
 دي. زه يې د کلا په دروازه نوبستم، په دروازه کې يې راته وويل:

خورې دلته به قوماندان صاحب ته خپل مشکل ووايي. دروازه بېرته شوه دننه په يوه لويه
 کوټه کې خوتنه پراته وو، په څنگ کې يوه بله وړوکې کوټه وه، چې په هغې کې قوماندان و.
 دروازه يې وروټکوله، يو تن د پاڅه عمر سړی دروازې ته راغی. سمدستي يې وويل: څه خبره
 ده؟ ما سره چې څوک تللي وو، هغه وويل:

خيريت دی صاحب دا خورکۍ راغلې ده، نه پوهېږم څه ورپېښ شوي دي، تالاشي يې
 واخله. سړي زر زرتالاشي کړم. قوماندان وويل:

راځه راننوخه هغه بل سړی هم راسره ننوت. په کوټه کې يوازې د قوماندان کټ پروت و
 او د سلاگانو نه کوټه ډکه وه. ماته يې کړه:

په دغه توشکه کېنه هغه بل سړي ټوپک اوږې ته اچولی و، په دروازه کې ولاړ و.
قوماندان وویل:
څه خبره ده؟

ماته ژړا راغله، سلگو ونيولمو هغه په قهر شو، خبره کوه پرېږده ژړا.
ما اوبنکې پاکې کړې، د جگړې او جالې کیسه مې ورته تېره کړه، د جاله وان مې ورته
ووېل. قوماندان دستي په دستي هغه وسله وال سړي ته وویل:

والکه دا ښځه دننه ننباسه هغه پخپله بېرون ته لاړ. زه یې د کلا منځ کې درې څلور کوټې
نورې هم وې، یوې کوټې ته ننوېستم. کوټه په قالینو غوړېدلې وه، خالي یو کټ پکې پروت
و، یو وړوکی میپزله پاسه لاتین پروت و، یوه شیشه دیواله ته څړېدلې وه، د کوټې په
دروازه کې چپلکې پرتې وې. وسله وال سړی رانه برته ولاړ، ما په کړکۍ کې پام وکړو د کلا
په دننه کې نور څوک نه ښکارېدل. د نورو کوټو دروازې تړلې وې، هرڅه رانه هېر شول، د
ځان په سوچ کې شوم، ما وې دلته په دې کلا کې راباندې څه کوي؟ ځانته کوټه کې یې
واچولم.

لږه شېبه وروسته همغه سړی راغی، ډوډۍ یې راته راوړه، ویلې خورې ډوډۍ وخوړه،
قوماندان صاحب له نورو کسانو سره سیند غاړې ته لاړ، ترڅو ستاد خاوند او د زوی لټون
وکړي. جاله وان به هم کلي ته راوړي. ته خپه نشې، سبا ته به هرڅه معلوم شي.

د سړي په خبره مې لږ زړه جوړ شو، بیخي ډېره وږې وم، یوه مړۍ ډوډۍ مې وخوړه،
ما خستن تېرو، چې بیرون درپ دروپ جوړ شو، خبري شوې، غوړ مې دروازې ته نیولی،
چې په دې کې قوماندان راغی. کوټې ته راننوت، ویلې: جالوان بیچاره مړ شوی و، کلي ته
موراوړ، اوس شپه ده سبا ته به د کلي خلک د سیند په دواړو غاړو وباسم، ترڅو ستا
خاوند او زوی پیدا شي.

زه ورته په ژړا شومه، ما وې: د خدای په خاطر وروره مرسته راسره وکړه.
هغه د خپل تندي گونځې پورته کړې په چټکۍ له کوټې څخه ووت. وروسته همغه بل
وسله وال راغی، ویل یې: خورې مه ژاړه، خدای مهربانه دی، مېړه او زوی به دې پیدا شي.
خدای ته صبر وکړه، دا دی شپه تېره شوه، سهار کېږي.

په دې وخت کې ملا د سهار اذان وکړو، زه هره شېبه شمارم او انتظار باسم، چې کله به د
سیند غاړې ته ورځمه، هغه وسله وال راته تشناب رانښودی و، مخ او لاس مې پریمنځل، رڼا
یې ولگېدله، چای یې راوړو ملا د چای پیاله نیمې ته وروستې وه، چې یو گډاز وشو.
ورپسې د کلا په سر الوتکه رغلله، غره اړ شو گډوز شو په کلا یې بم راوغورځاوه. یو بم نه و،

خدايې ده چې خو به يې راغورځولي وو. دوړې جوړې شوې، سرمې چې له کوټې نه بهر کړو، ټولې کلا او واخيست او دوړې جوړې شوې. دوړې او لمبې سم دواړه همدغې کوټې ته چې زه پکې وم راوړسېدې، ما چيغې کړې له کوټې نه راووتلم، منډې منډې د کلا گوت کې د بورج وړو کې کوټې ته ننوتلم او يوه کونج ته غلې کېناستم. غوړمې ونيو، چې بيا د طيارې غره اړ شو. لږه شېبه پس بيا غره زار شو، په کلا او هم وړاندې په کلي بمونه راوړلېدل. په کلي درنې او سپکې ډزې کېدلې، زه چې ناسته وم ددې کوټې په سربورج يې ووبشت، ديوالونه راچپه شول. دلته مې ځانته فکر شو، سهار او بادرمې له ياده ووتل، د ځان په فکر کې شوم. پوهېدم، چې دولتي قواوې په کلي راختلي دي، سخته جگړه روانه وه. زه همغسې غلې ناسته وم او ډزو ته مې غوړنيولې و. په کلا کې هېڅوک نه ښکارېدل، ډزې کمېدلې ورو ورو جگړه غلې کېده، ترڅو چې ماسپښين شو، جگړه ختمه شوه. د بورج له کوټې نه په کراره راووتلم او د کلا دروازې پلوروانه شوم. د کلا کوټې رڼېدلې وې، ځينې کوټې سوې وې، ديوالونه يې راوړلېدلې و. په لوت و او رڼېدلو ديوالونو په منځ کې په ډېره سختۍ سره تر دروازې ورسېدم. په دروازه کې درې تنه ټوپک والا مړه پراته وو، وړاندې دروازې نه بهر د يوه سړي نيمايي تنه پرته وه، شاوخواو په وينو سره وو. ټوپکي او کارتوس خواره واره پراته وو، ژوندي څوک نه ښکارېدل. د کلا دروازې نه ديواله بېخ ته وړاندې يوتن پروت و. ماته بې لاس خوځاوه ويلې راشه. زه لکه لېونی. د هغه خوا ته ورغلم، هغه په وينو کې ډوب پروت و، يوازې دومره يې وويل: خورې د کلي خلکو ته ووايه، چې ما يوسي. بيا يې خپل سر کېښود، نور شاوخوا هېڅوک نه ښکارېدل، ژوندي ځينې تښتېدلې وو او ځينې مړه پراته وو. له دغه ځايه مې ځان د کلي خوا ته ورتگ غوره وگاڼه. خپل ټيکری مې په مخ راخوړ کړو، بکس مې تخرگ کې ونيو، کلي ته روانه شوم. د کلي او کلا ترمنځ تقريباً سل متره فاصله به وه، د کلي مخې ته گڼې ونې ولاړې وې. له ليرې نه د کلي ترڅنگ لوړ چينار ختلی و، شاوخوا هېڅوک نه وو، دا دومره لوی کلی مگر هېڅوک پکې نه وو. له ځان سره مې په زړه کې وويل: لکه چې خلک ټول مړه دي او يا تښتېدلې دي. ليرې مې کتل ما وې، چې زه بېگانه شپه په کومه لار تردې ځايه راغلې وم؟ هېڅ نه پوهېدم، چې دا کوم ځای دی او زه چېرته ځم؟ زړه نازېد د کلي چينار ته ورنزدې شوم، د چينار لاندې لوی وستل و، داسې معلومېدل چې د کلي خلک ورکې کېني. ښه چې کلي ته ورنزدې شوم، غوښتل مې چې د کلي په يوه کوڅه کلي ته ورننوځم، په يوه لويه کوڅه ورسمه شوم، خو گامه چې ولاړم د ښځو د ژړا اوازونه مې تر غوړ شو. ښه چې مخې ته ورغلم، په يوه کور کې ويرونه وو او د خلکو شور او خبرې راتلې، لږه چې وړاندې ورغلم، هلته يوه بوډۍ ښځه، چې خپل لاسونه يې په

تشو ايښي وو، له سره يې پروني لوبډلي و، رنگ يې زېر زېښنېلى د خپلې کوتې دروازې ته يې تكيه کړې وه بيرون ته يې کتل. زه چې ورنزدې شوم او خوا ته يې ورغلم، هغې راته هېڅ ونه ويل، همغسې يې کتل ما پرې غږ وکړو:

ترور! اى ترور.

هغې هېڅ ونه ويل، هک پک ولاړه وه، خوله ترې ورانه پاتې وه، سپين وينبتان يې جاخه په سر سپينه بامبولۍ پراته وو، زه د هغې څنگ ته ورغلم، ما وې: ترور ولې؟ څنگه ولاړه يې؟

ماته يې وويل: ته څوک يې؟

ما وې: زه يولاروى ښځه يم، لاره نه پېژنم همدا سې په دې کلي راننوتلم. دروازې نه يې سر په ما پسې ښه رابهر ته کړو، لورې د خداى لپاره لږه مرسته راسره وکړه.

ما وې: د څه مرسته؟

هغې ويل: ته راشه راشه دننه راننوخه، له دروازې نه ورننوتلم، ومې کتل چې واړه ماشومان، ښځې او يون تن سپين ږيرى ډب ډېرى مړه پراته دي. د کوتې غولۍ له سرو وينونه ډک شوى و، ان له دروازې پورې لکه د لښتي په شان وينې ښېدلې وې. پوښتنه مې ترې وکړه:

ترور دا ولې؟

— روسانو له طيارو نه بمونه راوغورځول، دا څښتن مې دوه نړياندي مې، دالمسيان مې ټول مړه شول، زه په دغه ساعت کې د بل زوى کره تللې وم، چې ډزې وشوې کور ته راغلم، چې دا ټوله کورنۍ مې تباه شوې وه. هله لورې دې کلي ته په دغه کوڅه کې وړاندې لاړه شه، هر څوک چې دې پيدا کړل، رايې وله چې ددې مړو غم وخورې.

زما له لاسه خو هېڅ نه کېږي زه د بوډۍ په خبره په چالاکۍ سره لکه چې بلده يم په داسې شکل سره په گړنديو گړنديو گامونو په کوڅه کې روانه شوم، ومې ليدل چې له يوې بلې کوڅې نه دوه تنه سړي راووتل، ملاگانې يې تړلې وې، ټوپکې يې څنگونو ته اچولي دي، وارخطا راروان وو. ما پرې دستي غږ وکړو، ما وې ودرېږئ. هغوى پښه نيولي شول، خوا ته يې ورنزدې شوم، ورته ومې ويل:

ورونو! په دغه وړاندې کور کې ټول خلک له خبره مړه شوي دي، يوازې يوه بوډۍ پکې ژوندى پاتې ده، که يو ځل ورشئ ښه به وي.

هغه يوه وويل:

خوړې زموږ په کور کې هم درې تنه رانه شهيدان شوي دي. خو دواړه چابک راروان شول. زه هم ورپسې شاته راروانه شوم، د بوډۍ کور ته چې ورننوتل، دواړه خالي ورته لاسونه

پورته کړل وې ويل:

موږ څو وړاندې بل کلي ته چې خلک راولو او ددې کلي مړي راسره ښخ کړي. په کلي کې ډېر خلک مړه شوي دي. يوازې دا نه دي د کلي نور ډېر ماشومان، ښځې او سړي مړه شوي دي. تاسې صبر وکړئ، مه وار خطا کېږئ، هرڅه به خدای وکړي.

هغوی دواړه ولاړل، زه او زړه بوډی پاتې شو. له ځان سره مې فکر کاوه، ما وې له دې بوډی سره پاتې شه، څه کمک به ورسره وکړې او خپله لاره چاره به ترې په کراره سره ولټوي.

بوډی ته مې وويل: موري زه به درسره همدلته يم، ترڅو چې دا مړي ښخ شي.

هغې ويل: لورې خدای دې ژوندی لره.

ما خپلې مټې رابډ وهلې، له بیرون نه مې خاوره راوړه او په وینو مې واچوله. هر مړی مې پخپل ځای سنبال او برابر کېښود، په هریوه مې سپینې روجايې او ټوټې وغوړولې، بوډی ژړل او ما هم ورسره ژړل، ځکه چې دغه حالت ما نه خپل غمونه هېر کړل، بوډی بېچاره گۍ هسې خوله ورانه نیولې وه، ژړلې نشوای، ولې چې ډېره زړه وه.

زه هم زیاتې په ژړا سترې شوم، وروسته دوه زړې ښځې د کلي له کومې کوڅې نه راغلې، هغوی هم ژړل. بیا مې له یوې ښځې نه پوښتنه وکړه، ما وې دا کلی خو بیخي شاړ پروت دی، دومره څوک نشته دی چې دا مړی ښخ کړي. یوې ښځې وويل:

خوړې د کلي خلک د بمبارۍ له ویرې له کلي نه وتلي دي، په هر کور کې مړي پراته دي، نورو کلیو ته استازي تللي دي کېدی شي خلک راشي.

رښتیا چې یوه شېبه وروسته د نورو کلیو خلک راوړسېدل، په هدیرې کې یې قبرونه وېستل، له ډاره یې ماښام تورتم په خره ټول مړي ښخ کړل. د کفن کاري یې نه کېده، ویل شهیدان دي له جامو سره یې ښخول پکار دي. د بوډی له کوره هم څلور جنازې ووتلې. کله چې یې جنازې په وره وېستلې، هغې خواره کۍ پخپلو دواړو تشو لاسونه کېښودل او خوله یې ورانه ونيوله، ما ورسره وژړلې ټولې جنازې له کلي نه ووتلې. یو ساعت وروسته د بوډی څوک خپلوان راغی، یوه ښځه هم ورسره وه. له بوډی نه یې زما پوښتنه وکړه، هغې ورته زما د کمک وویل او نوره خوزه هم ورته معلومه نه وم. هغه غلې شوه، سړي راته بد بد وکتل، ځکه چې زما نوې جامې په تن کې وې او پېغله ښځه وم، خو خداېده چې په زړه به یې څه تېر شوي وو.؟ پوښتنه یې رانه وکړه، ویل یې: خوړې د کوم ځای یې او څنگه دلته راغلې یې؟

د خپل کلي نوم مې ورته واخیست، د سهار نوم مې ورته وویل او د جالې کیسه مې ورته وکړه. سړی او ښځه دواړه خپه شول، ما بیا په سلگو سلگو وژړل. هغوی هم راسره په ژړا شول. وروسته بیا سړي وويل: ستاسې کلي باندې پرون بمبارد شوی دی، هېڅوک پکې

ژوندي نه دي پاتې. خبر دی خور مه ژاړه، خدای ته صبر وکړه، اوس خو مونږه ټولو ته راپېښه ده. زمونږ خور یې، پښتنه یې، نن شپه په دې کلي کې چې څوک پاتې دي، چرګ بانګ ټول وځي، کلی پرېږدي. روسان نوره بمباري هم کوي، بله چاره نه لرو، ته به هم له مونږه سره ولاړه شي. ددې بوډۍ سره به یوځای اوسېږې، ترڅو چې کوم سرنوشت معلوم شي. ما ویل: کاکا جان د کلي خلک به چېرې ځي؟

هغه ویل: پاکستان ته دلته نورې شپې نه کېږي. بیا یې بوډۍ ته وویل:

ادې موږ څو چې سامان برابر کړو، تاسې ته به ډوډۍ راولېږو، خپل سامان د وړلو تیار برابر کړئ، چې کله حرکت کېده، چې تاسې تګ ته تیار یاست. که کوم سند او نور مهم شيان چې د وړلو وي له ځان سره یې راواخله، ماته یې کړه خورې ته به له دې بوډۍ سره کمک وکړې. مونږ به چرګ بانګ راشو، یوځای به حرکت وکړو. زړه صبر کړه، شرايط ډېر خراب دي، د سیند پ غاړه څوک ګرځېدلی نه شي، په خدای یې وسپاره اوس د خپل سر اور باید مړ کړي. پخپله مری دې راغلې ده، هر چېرې چې ولاړو له هغې ځایه به بیا پته لگوو.

هغوی دواړه ووتل او خپل کور ته لاړل. ډېر ساعت وروسته یوه سړي ډوډۍ راوړه او بېرته زر کور ته لاړ. ما بوډۍ ته وویل: ادې راځه یوه مړۍ ډوډۍ وخوره، له خټې نه خونه رغېږي. ما ورته ډوډۍ تیاره کړه مونږ دواړو ډوډۍ وخوړه، بیا څو تنه سړي راغلل، بوډۍ ته یې فاتحه وکړه، ورپسې دوه ښځې او یو سړی راغلل، هغوی هم لاس پورته کړل او بوډۍ ته یې ډاډ ورکړو. د شپې تر ناوخته پورې خلک د بوډۍ کره راتلل او فاتحه یې کوله ورپسې یو بل سپین ږیری او درې د پاڅه عمر ښځې راننوتې، له یوې ښځې سره په لاس کې څه دیگ او ډوډۍ وه، بوډۍ ته یې ورکړه. هغوی هم دوعا وکړه، سپین ږيري بوډۍ ته وویل:

خورې خدای دې د زړه صبر درکړي، زمونږ په کور کې هم یوه ښځه لگېدلې وه، خو مړه نه شوه، هغه بل کلي ته مویو وړه ډاکټريې زخمونه ورتړلي دي، هملته پرته ده. نور نو په کلي ې داسې کور نه شته دیو چې مړه او زخمي ونه لري. دا کوم کسان چې پاتې دي، ښځې دي او که ماشومان، سبا سهار وختي به کلی پرېږدي او ځي به، ځکه چې روسان بیا هم بمباري کوي.

هغوی هم لاړل، مخکې سړي په کاسه کې څه اچولي و او ډوډۍ ورسره وه. د زړې ادې کره یې راوړه او بېرته ولاړ. ما ښام څپه په لگېدو شوه، بوډۍ راته وویل: لورې ته دننه دا ډوډۍ درسره کېده، لاتین ولگو، بس دی په ژړا خو څه نه کېږي، خدای دې موږ ته صبر راکړي. زه به لمونځ وکړم بیا به دواړه دننه کېنو.

ما وې ډېره ښه ده موري. د حویلی له انګر نه دننه کوټې ته ننوتلم، لاتین مې ولگاوه، د

نغري په غاړه زړه سترنجی، پرته وه، خاورې او خزلې پرې پرتې وې، لاتین مې چې کوتې ته رڼا کړو، کوټه له کالیو وچه ډکه وه. د مودو مودو زړه شیان بستري او کټونه پکې پراته وو. دومره لویه کوټه وه، چې کونجونه یې نه ښکارېدل. په څنگ کې یې یوه بله کوټه هم وه، له دروازې سره په څنگ کې وړو کې کوټه وه، چې هغوی به پکې اود سونه کول او داسې معلومېده، چې د لمبا ځای هم و.

بوډی له لمانځه نه راوگرځېده، کوتې ته راننوتله، په هغې بېچاره گۍ سخته وه، له یوې خوا په زړه عمر وه، له بلې خوا پرې څلورمړي راغلل، خو سره له هغې یوه کلکه ښځه وه، له پښو نه چالاکه وه، په نغري کې یې اور بل کړ، چای یې پخې کړې، زما مخې ته یې پیاله کیښوده، رښتیا هم ډېر وخت مې چای نه و څښلی، ډېر ښه راباندې لگېده.

له بوډۍ نه مې پوښتنه وکړه، ما وې: ادې په دې کلي باندې مخکې کله بمباري شوې وه؟ هغې وویل: یوه میاشت مخکې روسانو په دې کلي بمونه راغورځولي وو، دولس تنه په هغې کې مړه شوي وو.

ما وې: مورجانې ددې کلي خلک ټول مجاهد دي. هغې وویل: هو لورې دا ټول مجاهد دي. شپه او ورځ بېچاره گان په دې غرونو کې جنگېږي، هره ورځ دې کلي ته جنازې راروانې وي، خلک تباه شول.

بوډی له مانه پوښتنه وکړه، ویل یې: لورې ته دې کلي ته څنگه راغلې یې؟ مخکې هغه زما له حاله خبره نه وه، اگرچې ما ښام مې خپله کیسه سرې او ښځې ته کړې وه، دا هم ناسته وه خو داسې معلومېده، چې بېچاره گۍ هر څه له لاسه ورکړي وي، حافظه څه چې خبرې یې سمې نشوای کولای. ما ورته په کرار کرار خپله کیسه له سره تېره کړه، غوږ یې نیولی و. ما چې خبره دې کلي پورې راوړسوله، بوډی بیا خوله وړانه کړه، ما هم ورسره ښه شېبه ویر وکړو. بیا هغې راته تسلي او ډاډ راکاوه، نوره مې ونه گډوله، ځکه چې بوډی د خبرو توان نه درلود، کمزورې وه او هم یې ټوله کورنۍ مړه وه. زه هم له هغې بدتره هره شېبه او لحظه مې له سترگو او ښکې روانې وې. په کوم ځای چې طیارې بمونه راغورځولي وو، لویه کنده یې په کور کې جوړه کړې وه. د نورو کوتو د پوالونه او دروازې یې ماتې کړې وې، یوازې همدا کوټه چې موږ پکې ناست وو، لږ څه ودانه پاتې وه. د شپې له خوا په کلي کې یو نیم سپي غپا کوله، یوه له ډار او هېسته ډکه شپه وه، د کلي ټول خلک چې پاتې وو، پخپل غم اخته و او زه پخپل غم اخته وم. زما فکر او خیال همغې جالې او سیند ته و او په تمه وم، چې باد راو سهار به خامخا د سیند غاړې ته وتلي وي، ژوندي به وي او که مړه؟ چېرته د سیند په منځ کې ډوب شوي نه وي؟ څومره خوني سیند دی، کېدای شي چې په جالې پورې

نښتې وي او د ورځې له خوا يې ځان وچې ته راوېستلی وي. په دې سوچونو سوچونو کې به مې له خولې نه چيغه ووتله، بوډۍ به وويل: ولې لورې؟ خير دى بچى خداى ته صبر وكړه، الله راوستې ده نو. بېگانه شپه راسره ټوله كورنۍ يوځاى په همدې كوته كې ناسته وه، او دا دى اوس....

بوډۍ خپل ټيكرې باندې پوزه پاكه كړه، ويلې توبه خدايه توبه! دا به هم د چا خور او لور وي، ښكلې ځوانه جانې جينۍ په دې حال شوې ده. ښېرا يې خولې ته راغله ويې ويل: يا الله هر چا چې دا اوږدې وطن ته راوړى دى، پخپله يې پكې وسوځوي. ما وې امين. له ځايه پورته شوم او بوډۍ ته مې د پرېوتلو ځاى برابر كړ، ما وې مورې لږه ډډه ولگوه، چې سهار ته بيا ډېره په غذا بېرې.

ماته يې كړه: هو لورې ته هم كټ كې ځمله، سترگه پټه كړه. بوډۍ كټ كېگې بالښت ته سر كېښود، غلې شوه. د لالټين رڼا مې لږه كمه كړه او بيا مې كټ كې ډډه ولگوله، په ځاى مې سترگې ورغلې. يو وخت دروازه وټكېده، بوډۍ له مانه مخكې پاڅېدلې وه، دروازې ته ورغلې وه، دروازه يې چې بېرته كړه همغه سړى او ښځه راننوتل. ويل يې:

هله ادې بسم الله كړئ، چې څو له خيره، د ورځې په رڼا كې راباندې ډزې كېږي، ترڅو چې رڼايي لگي او له كنډونه اوښتي يو.

بوډۍ لږه ډوډۍ له ځان سره راواخيسته، يو وړوكى پنډكى يې په تخرگ كې ونيوه، ويلې نور څه خونشو وړلاى. دروازه يې قلف كړه او روان شو. له كلي نه چې ووتلو، د لارې په سرد كل خلك ځاى پر ځاى ولاړ وو، څوك روان وو، چا په خرو بستري بار كړې وې او ځينو پېټي په شا كړي او روان وو. لا تورتم و، څه نه ليدل كېدل، يوازې مولارې ته كتل او له كلي نه مخ پورته روان وو.

د سهار رڼايي چې ولگېده، د غره په لمن كې يو كلي ته ورسېدو، ترڅو چې موږه كلي ته ورنزدې كېدو، لمر راوخوت. د كلي مخې ته د غزلويه ونه ولاړه وه، شاوخوا يې پلنې تېرې د څوكيو په شان ايښې وې. هسگي ښكارېده لكه د لارويو د سترودمه ځاى و. وړاندې د يوه كور مخې ته څو تنه وسله وال ولاړ وو. مونږه دمه وكړه سيوري ته كېناستو. شاوخوا ډېر خلك كېناستل، ښځې او نر سترې شوي وو، لږه شېبه وروسته څلور تنه ټوپك والا راغلل، ټولو خلكو ته يې سترې مشي وويله. ورپسې يو تن ډيرور سړى مخكې او دوه ورپسې تند راوان وو، زموږ خوا ته راغلل. ډيرور سړى چې جگه ونه، تنگې سترگې، سپينې جامې يې اغوستې وې، ټولو خلكو ته يې وويل:

خوښدو او وروڼو تاسې دلته ټول رانزدې شئ.

خلک نزدې راغلل، څوک لا د خپلو پیتو او بار کړو خړو سره وړاندې ناست وو او څوک ناست وو ډوډۍ یې خوړله. چا د پیازو له غوټې سره ډوډۍ خوړه او ځینو لا په چای جوشونو کې له ځان سره چای راوړی و. قوماندان له هریوه نه پوښتنه کوله، کله چې زما وار راغی، قوماندان خواته راغی رانه ویې پوښتل:

ته څوک یې او چېرې ځي؟

ما وې زه دغې ډوډۍ سره ملگرې یم، دا چې چېرې ځي، زه هم ورسره یم.

بیا یې رانه پوښتنه وکړه ویل یې:

اصلي کیسه دې راته وکړه، چې د کوم ځای یې؟ د چا څوک یې او چېرې ځي؟

زه یې مجبوره کړم، چې خپله کیسه ورته وکړم، ما چې خپله کیسه ورته نیمې ته ورسوله، په ژړا شوم. قوماندان وویل:

بي بي مه ژاړه، خپل کور او کلي ته به دې ولېږم، د نورو خلکو له خاطره یې وویل: مه خپه کېږه، تا به خپل کور ته واپس ولېږم. خپلو وسله والو ته یې وویل: دا درسره بوځئ، زه درځمه ناست او ولاړ خلک ښځې او نر پوه شول، چې دا به رښتیا هم خپل کور او کلي ته بیایي. قوماندان خلکو ته وویل: وروڼو ډېر مه کېنئ، روان شئ، کېدای شي چې روسان بیا دلته بمبار وکړي. ښه به دا وي، چې حرکت وکړئ او له غره نه واورئ.

خلکو حرکت وکړو، زه خوشاله شوم، چې ما وې دوباره به خپل کور ته ستنه شم، دوی به مې ورسوي، ترڅو زتر زره د باد راو سهار پته ولگوم. ډوډۍ ته مې وویل:

موري ورځه د خدای په امان دوی به ما کور ته ورسوي. د کلي خلک له دمه ځای نه پورته شول او د کاروان په شکل په نري لار روان شول. زه ټوپک والاو روانه کړم، قوماندان ټوپک والاو ته له مانه جدا ډېر څه وویل او بیا یې ماته مخ راواړاوه، ویې ویل:

تا به دا زما کسان خپل کور ته ورسوي، هېڅ تشویش او خپګان چې ونه کړې. قوماندان جیب ته لاس کړ، پیسې یې ټوپک والاو ته ورکړې، څه پیسې یې ماته هم راکړې. ما سره یې څلور تنه راسره کړل او روانه یې کړم. څو گامه چې وړاندې ولاړو، قوماندان بیا یوه تن ته په غوږ کې څه وویل او په چالاکی سره په مونږ پسې وروسته را روان شو.

لمر ورو ورو تودېده، مونږ په یوه بله لاره روان شو، د کلي نه ووتلو، د غره په لمن کې په یوه نرۍ لار مو ډېر مزل وکړو. له کلیو نه ووتلو، په شاړ غره کې د څېړیو په منځ کې هغوی مخکې او زه ورپسې وم، زما له خاطره هغو هم ورو ورو روان وو. کله خو به یې راپسې غږ کړ، هله شابه زراځه ډېر مزل مو په غره کې وکړ، اخر زه سترې شوم، نوره د تگ نه وم، کېناستم. یو د هغوی نه راپسې راغی له لاسه یې ونیولم، ویلې راځه لږه لاره پاتې ده، هلته د

اوبو چینه ده، چې ځان ورورسوو، پوره دمه به پکې وکړو. ما وې وروره لاس مې پرېږده، پخپله تلای شم. هغه وې زه به درسره مرسته وکړم. لاره بیخي سخته وه، لاره خواخوږ ورکه شوه، په شاړ غره کې روان وو. ما وې: وروره څه وخت به زموږ کلي ته ورسېږو؟

هغې ویل: یو څه لاره لا پرته ده. دغه سړي، چې خړه جامه یې په ځان کې وه، د پېنځه وېشتو کالو زلمی و. د کمیس غاړه یې خپرو توره کړې وه، خړ پکول یې په سر کړی و، لاسونه یې هم تور خیرې نیولي وو، خړې خپلې یې پښو وې، زما لاس یې کلک نیولی و. په تلو کې به یې راته په لاس زور وکړو. ما ترې لاس راکش کړو، ما وې پرېږده پخپله تلای شم. خو گامه ترې وروسته شوم، درې تنه مخکې روان وو، هغوی هم ځوانان وو، ورته کتل مې چې د بوټو په منځ کې د یوه لوی کمر ترڅنګه یو ژور خوړ مخې ته راغی. سخته سترې وم او ترې هم، پام مې کاوه چې د بوټو منځ کې په یوه ژور ځای کې د اوبو چینه ده. هغوی درې واړه ناست وو، منځ او لاس یې پرېمنځل او اوبه یې څښلې وې. موږ هم ورورسېدو، هغوی ټول ماته کتل او خنډل به یې. په چینه کې مې لومړی اوبه وڅښلې او بیا مې خپل لاسونه او منځ ومینځل. له هغوی نه وړاندې کېناستم، خپل ټیکری مې په منځ راخوړ کړو، هغوی درې تنه پاڅېدل، دې بل ته یې څه اشارې وکړې، ما د سترگو لاندې ورکتل. پرې پوه شومه، چې څه اشارې یې ورته وکړې. هغوی روان شول، زه او هغه ما سره چې یو ځای روان وو، پاتې شو. لږه شېبه وروسته سړی مې خوا ته راغی، زړه یې راته بل ډول شو، لومړی یې لاس رانه چاپېر کړو، کلکه یې غېږ کې ونیولم، ویل یې: که غږېدې له خولې نه ووېست، ژوندی دې نه پرېږدم.

ما شور او غالمغال پیل کړو و ما وې تاسې خو مجاهد یاست، مسلمانې او پښتو... خو هغه لکه د لېوه غوندې راباندې حملې کولې، ما وې که مې مړه کړې هم پخپل مطلب به کامیاب نه شئ. هغو نورو ته مې ورغږ کړل، ما وې ای وروڼو! ای مجاهدو وروڼو! ځمکه وچاوده او هغوی پکې ننوتل، هېچا راته ځواب نه راکاوه، په ځان پوه شومه، چې کومه دسیسه خوراته جوړه شوه. دغه وحشي مجاهد راباندې په سینه زور وکړو، خپلې سترګې یې راباندې رابته کړې، بدن یې لږزې نیولی و، یو لاس یې زما په خوله کلک کېښود، ساه یې راته بنده کړه، بل لاس یې پر توگابښ ته راتېر کړو، خو ما کله ورته ځان نیوه، دومره ډېر ساعت مو خور لوټ سره وکړو (یانې غېږ په غېږ مقابلې) اخر دومره سترې شوم، چې له حرکت نه ووتلم. هغه ځناور راباندې پرتوگ وشلاره، بې حجابې شوم، بده بده یې ووېلم، بې هوښه شوم، مجاهد وحشي راباندې خپله خوا یخه کړه، ما چې ځان جوړاوه، چې راپاڅېږم، یو بل یې راغی، راباندې راپرېوتلو. په دغه ترتیب سره څلورو واړو زما پټ او عزت لوټ

کړو. داسې حد ته یې ورسولم، چې نوره له حرکت نه ووتلم، خپلې پښې مې نشوای راټولولې،
ځای پر ځای پرته وم. خداېزده چې څو ځلي هغوی هریوه زما عزت لوټ کړو.

یو وخت مې په مخ اوبه راوښپندل شوې، سترگې مې وغړېدې، ورو راپورته شوم، چې
ځان ته مې پام شو، په چیغو چیغو مې وژړل. سلگو نیولې وم، پرتوگ مې واغوست، یوه
شبه ناسته وم، بیا راپسې یو راغی ویلې پاڅه چې څو.

ما وې ما پرېږدئ، زه یو قدم نشم تلای، هر څو چې هغوی وویل، زه ورسره نه تلم. ما وې
همدلته مې په ټوپک وولئ، زه نور ژوند نه غواړم. زه نه غواړم، چې کور ته لاړه شم، ما دلته
پرېږدئ. هغو دوه تنو له لاسه ونيولم او له مخکې نه یې پورته کړم. زه خوله تلو نه وتې وم،
پښې مې نشوای لگولې، په رانښکدو رانښکدو یې روانه کړم، ما په چیغو چیغو وژړل او
هغوی په غره کې رکنبولم اخر ستونی مې وچ کلک شو، له ژړا نه زیاتي ودرېدم، هغوی سره
پتکي کې اوبه وې، په خوله کې یې راتویې کړې، ساه مې سمه شوه. بیا یې په رانښکدو
رانښکدو روانه کړم.

مانښام خړه لگېدله، چې له غره نه سمې ته ښکته شو، په یو شاړ ډاگ کې مو مزل پیل
کړو، لږه شبه وروسته د سړک غاړې ته ورسېدو، کلي او کورونه نه لیدل کېدل، تورتم شو،
یو سرویس موټر راغی، هغوی موټر ودراره او موټر ته ورپورته شو. ما ټیکری په سر راخور
کړو، په یوه څوکۍ راسره یو د هغوی نه کېناست، یو ځل مې زړه رالوی کړو، ما وې چې په
موټر کې ناستو کسانو ته ووايم، بیا مې له ځان سره وویل، چې کېدی شي لږ ساعت
وروسته مې دوی خپل کور ته ورسوي. هېڅ مې ونه ویل او غلې کېناستم.

موټر روان و، روان و، تر نیمې شپې یې مزل وکړو، چې بیا ودرېد. پام مې چې وکړو، څو
دوکانونه معلومېدل، د سړک په غاړه دوه درې نورې موټرې ولاړې وې. له سرویس نه یې
ښکته کړم، سمدستي یې بل موټر درېست ونيو او وروختلو. یو تن یې ولېږه، له کوم
سماوات (هوتل) نه یې ډوډۍ راوړه. ماته یې هم یوه مړۍ ډوډۍ ونيوه، مانه خوړه خو هغوی
راته په قهر وویل: ستا پلار به یې خوري، زرشه ډوډۍ وخوره.

له ډاره مې له ډوډۍ نه لږه خوړه، اوبه یې راکړې، بیا یې موټروان ته وویل: استاده څه له
خیره.

د موټروان او کلینر خبرې مې چې واورېدې، پوه شومه چې دا خو پاکستان دی. د موټر
حرکت ته مې پام کړو، په چپه خوا روان و. زړه کې مې ټکه شوه، ما وې پاکستان ته یې لکه
چې راوستم. موټروان ته مې ورغږ کړو: وروره ای موټروان وروړه دا کوم ځای دی؟
هغه زړ ځواب راکړو، ویل یې: دا خو باجوړ دی خورې.

ما سره په څو کي ناست ځناور په نوم مجاهد په خوله يې راته لاس کېښود، نېغه يې په تشي کې ووهلم، ويل يې: که بل غږ دې له خولې نه ووست، خوله به دې درماته کړم. په همدې لاره کلي ته ځو، ته د خبرو کولو حق نه لري.

هغه بې ناموسه په څو کي کې ارامه نه پرېښودمه، تورتم تياره وه، موټر گړندی روان و، زه له خپلگان، ژړا او ستومانۍ نه دومره سترې ستومانه شوې وم، چې په څو کي باندې مې سترگې ورغلې وې. يو وخت موټر ودرېد او مونږه له موټره ښکته شو. تورتم و، څه نه ښکارېدل، شاوخوا ته مې سترگې واړولې راواړولې، خالي څو کورونه او کلاگانې ښکارېدې. زه نه پوهېدمه، چې کوم ځای و، زه يې روانه کړم، له سړک نه يوه لاره بېله شوې وه. په هغې لاره لږه وړاندې لاړو. د سپو غيا غوږ ته راغله، په زړه کې مې تېرېده، چې گنې دا به زمونږه کلی وي. يوه شېبه چې نور هم وړاندې لاړو، ما سره دوه تنه پاتې شول او دوه تنه يې روان شول. لس دقيقې وروسته هغوی بېرته راغلل، ويل يې: راځئ.

تلو تلو د يوې کلا دروازې ته ورسېدو، په دروازه کې يوه ښځه ولاړه وه او دوه تنه سړي. ماته دوی وويل ته نن شپه له دوی سره کوي، سبا به دې خپل کلي ته ورسوي. مونږ درنه لاړو. ما ورته داسې وويل:

ځئ بې ناموسانو، بې غېرتو، کافرو، بې پښتو او د بې حيا زامنو، خدای او د خدای مخلوق غولوی، د جهاد نوم موبد کړو. الله مو په دواړو جهانونو وشرموه. په دروازه کې ولاړو، دوه تنو سړو او ښځې وويل:

راځه راځه شور مه کوه، يو ځل دننه راننوځه.

له دروازې ننوتل او په ژړا شوم هغوی ډاډ راکاوه، ويلې خورمه ژاړه، دننه راځه، خدای به خير کړي.

دننه کلا ته ننوتلوو په يوه کوټه يې ننوېستم. لويه کوټه وه، ټغري پکې غوړېدلې وې، د کوټې ديوالونو نه کټونه پراته وو، يو کټ کې يې کېنولم. په مېز لگېدلی لاتين ايښی و، خو لاتين يې اېسته کړو، د کور سړي د بريښنا يو گروپ راوړو او له چته په راځېدلي بريښنا په ساکت پورې يې کلک کړو. بريښنا ولگېده او رڼا شوه. نيم زالي غوندې ښځه وه، خواته رانزدې شوه، ويل يې:

خورې پښې کټ ته پورته کړه. دواړو سړو هغه ښځې ته وويل: بيو ته يې خدمت وکړه، مونږه حجرې ته لاړو.

هغوی ووتل او زه يوازې په کوټه کې پاتې شوم، ښځه بلې خوا ته لاړه، زه په کټ کې ولوبدم، زړې زړې شوې وم، سر مې بالښته ته ولگاوه، خپل ټيکری مې په مخ راخور کړو،

ځای پر ځای مې سترگې ورغلې او ویده شوم. یو وخت هغې ښځې راوخوړولم، ویلې: پاڅه،
پاڅه خوړې لومړۍ لږه ډوډۍ وخوړه، بیا به ویده شې.

زه په کټ کې راپاڅېدم، ښځې ته مې وویل:

خوړې تشناب شته، چې مخ او لاس مې ومینځم؟ ویل یې: هله راځه.

تشناب ته یې بوتلم، مخ او لاس مې ومینځل، کوتې ته چې لاړم، ښځې ډوډۍ په
دسترخوان ایښې وه. دوه درې ډوله سابه یې پاڅه کړي وو، ویل یې: هله خوړې جانې ډوډۍ
وخوړه، نیمه شپه ده، نور خلک ویده دي. دا کلا له خلکو ډکه ده، ته دې ډوډۍ وخوړه بیا به
خبرې کوو. زه ډوډۍ ته کېناستم، بیخي ډېره وږې شوې وم، ډوډۍ مې وخوړه. ایله بیله مې
ساه په مری کې وچلېده. پرتوگ مې ډېر زیات خیرې شوی و، ستن او تار مې له ښځې نه
وغوښتل، ویل یې: ولې دا څنگه ډېر خیرې شوی دی؟ زه به خپل پرتوگ درته راوړم او دا به
درته وگنډم. هغه په منډه لاړه او خپل پرتوگ یې راوړو. هغې راته په ماشین پرتوگ گنډلې و
او هغه چې راغله، د چای چاینک یې ورسره راوړو. په پیاله کې یې راته د شېږو چای
راواچولې.

ما چې دوه درې ورځې څه نه و خوړلي، په ښه مېل مې چای وڅگشلو، بیا راته ښځه
رانزدې شوه او داسې پوښتنه یې رانه وکړه:

خوړې! اوس نو که راته خپله کیسه وکړې، نوم دې څه دی؟ کور او کلی دې چېرې دي؟

ما ورته له سره کیسه تېره کړه، د هغې ښځې په مخ او ښکې راماتې شوې، ما هم پوره په
هټکو هټکو ورسره وژړل. په اخر کې یې وویل:

نو دلته یې څنگه راوستې؟

— نوره نه پوهېږم، هغه قوماندان ورته وویل دا بوځی، هغوی ته یې پټې خبرې وکړې، خو
ماته یې وویل تا به دوی خپل کلي ته ورسوي. نور نوزه نه پوهېږم، چې دا کوم ځای دی او دا
د چا کور دی، چې زه یې ورته راوستم؟ ماته خویې دا وویل، چې دلته به شپه تېره کړې او
سبا ته به دې دوی خپل کور ته بوځي، نور نو تاسې پوهېږئ.

هغې وویل: خوړې بلا دې واخلم دا بونیر دی، دا کلا د هغې قوماندان ده، چې ته یې
دلته رالېږلې یې.

— اخ دا څه وايې؟

— هو همداسې ده.

— نو ته یې څه کېږي؟

— زه یې خوړیم، مېړه مې دوه میاشتې کېږي، چې جبهه کې شهید شوی دی، یو زوی او

لور لرم، دې ورور کره اوسېږم. همدا یو ورور مې دی، ښځه یې په وطن کې په راکټ لگېدلې وه، مړه شوې ده. یوه وړو کې لور لري، پخپله هملته قوماندان دی.

ما ویل: نوزه یې دلته څنگه راولېږلم او په دا وحشي ځناورو یې بې پته کړم دا ستاسې څنگه قومانداني او جهاد دی؟

هغې راته وویل: خورې! ورور مې راځي، دا ټولې خبرې ورته خپله بیا وکړه. شپه اخر په وتو وه، ښځې وې خورې اوس به دواړه ویدې شو. سهار به نورې خبرې بیا کوو. ماته یې کټ جوړ کړو او پرېوتو. تر سهاره مې ښه خوب وکړو، لمر په تودېدو و، چې له خوبه راپورته شوم. چای تیار و، د چای نه مخکې مې په تشناب کې ځان وینځلو. ښځې راته خپلې جامې راوړې، د جامو له بدلېدو وروسته مو چای وڅښلې، پام مې کاوه چې کوټې ته دوه ښځې او ماشومان راننوتل. ستړي مشي یې راسره وکړه، هغوی زما له حاله بې خبره وې، یوازې یوه ښځه زما په حال خبره وه، خو هغې ورته زه یوه لاروی ورپېژندلې وم. نور څه یې ورته نه و ویلي او نه یې سړی په ما خبر کړی و.

زما د ژوند راز یوازې د قوماندان له خور سره و، هغې زما ډېر خیال ساتلو، ما سره په جیب کې ډېرې پیسې وې او هم مې په لاسي بکس کې پیسې ایښې وې. له ماسپښین نه وروسته مې د قوماندان خور ته وویل:

خورې تاسې ما څه وخت خپل کلي ته بیایئ؟

هغې وخنډل او بیا یې وویل:

دا د نارینه و کار دی خورې! ته زرمه خپه کېږه، ستا هر مطلب به ترسره شي. مازیگر نزدې و، چې ښځې راته وویل: ستا کار به زرم معلوم شي. قوماندان ورور مې راغی.

ما وې اخر راغی، ښه شوه زما کار به وشي. هغې وې هو ستا کار اوس اسان دی. هغه په حجره کې دی، ډوډی خوري نور زموږه ترونه او ورېرونه ورسره دي. لس تنه وسله وال ورسره راغلي دي.

ما وې خور جانې زما ورته ووايه، چې له چا سره مې خپل کلي ته بوځي.

هغې وویل: ښه خورې اوس به راننوځي دا خبره به ورته وکړم.

په دې کې یو هلک راننوت، ویل ترور قومندان کاکا دې غواړي. د قوماندان خور ورووتله ډېر ساعت وروسته راغله، وضعه یې د پخوا په شان نه معلومېده، پوښتنه مې ترې وکړه:

خورې څنگه لږه خپه غوندې یې، خیریت خو به وي؟

ويل يې: خيريت دى څه نشته هسې ما وي چې....

— څنگه څنگه، څه چل خونه دى شوى؟

— نه كراري ده، له كوټې ووتله. ما له كرگۍ نه بهر پام وكړو، د كلا په منځ كې درې څلورو سړو پسېه حلال كړو، ما وي مېلمانه يې دي. قوماندان سړى دى، خود به پسونه حلالوي. په كلا كې درې څلور بنځې او شپږ اووه ماشومان او نارينه هم درې څلور تنه وتل او ننوتل. ماشومانو به منډې رامنډې وهلې، ولې زه چې په كومه كوټه كې وم، په غېرد هغې يوې بنځې نه بل هم نه راتله، چې هغه د هماغه قوماندان خورو. ماته هغې دم په دم چاى راوړو، تازه مېوه يې راته راوړه. كله به يې له ځان سره وخنډل او موسكۍ به شوه. په دغه ورځ يې له ما سره بل شانه بڼه سلوك پيل كړو، ما به ترې ساعت په ساعت پوښتل، چې قوماندان صيب ته دې زما په باب څه ويلې دي كه نه؟

هغې به زر ځواب راكړ: ته مه وار خطا كېږه، هر څه به خداى وكړي.

ماسپېښي قضا و، چې قوماندان دننه كلا ته راننوت، سپينې جامې او تو واسكټ يې اغوستي وو، پكول يې په سرو، نرى لوړ سړى و، وړې سترگې يې په اوږده منځ كې گردې گردې اړولې. توره بېره بېره يې نيولې وه، زه چې پكې وم هغې كوټې ته به يې راكتلې. وړاندې يې د خپلې خور او درې تنو بنځو سره څه خبرې كولې. نورو كسانو د پسېه غوښې په ديگونو كې وراچولې او لرگي يې ترې دلاندې بل كړل. د كلا په منځ كې لوگي پورته شول، ما همدا انتظار كاوه، چې قوماندان راشي او زما حال واخلي او كور ته مې له چا سره ولېږي.

مازيگر شو، هغه رانغى، زما په باپ هېڅ خبره نه وه. د پر ساعت وروسته چې تقريباً ما بنام رانزدې شو، د قوماندان خور راغله. په خدا يې وويل:

خوږې ستا په باب مې ورسره خبرې وكړې، قوماندان وويل: مېلمنه سنبال كړئ، چې خپل كلي ته لاړه شي. ويل يې راځه خور جانې په تشناب كې به ځان پاك كړې، جامې به دې بدلې كړې.

ما ويل: خوږې ځان مې پاك كړى دى، يوازې زما خپلې جامې راته راوړه، وچې شوې به وي.

هغه بيا وموسكلې: راځه راپاڅه كورو كلي ته روانه يې، چې لوټكي ځان خودې ساز كړې.

ما وي خوږې زما زړه خوږين دى، د ډول وخت مې نه دى.

هغې بيا ټينگار كاوه، ويلې راځه ته خور راپاڅه يو وار به تشناب ته لاړ شو.

ورسره روانه شوم، په تشناب كې يې راته نوې جامې ايښې وې، په يوه وړو كې مېزد

سینگار سامان پروت دی، یخې او تودې اوبه په سطلونو کې پرتي دي. مالومې ځان ښه پاک پرېمینځلو او خپلې جامې مې واغوستې. د قوماندان خور راپسې تشناب ته رانوتله، نوې جامې یې راته واغوستلې، سمه یې سینگار کړم، ویل یې:

بده ده چې زموږ له کوره څخه پرې خپل کلي ته لاړه شې.

داسې یې سینگار کړم لکه ناوې. همغې کوټې ته یې بوتلم، هغه نورې ښځې هم راغلې، ماشومان رانوتل. هریوه به راته کتل، ښځو راپکې سترگې ښځې کړې وې، خندل به یې او خپلو کې به یې څه پس پس کول. زه هم حېرانه وم، چې دا خلک څنگه له مانه گرد گرد گرځي او ټول خوشاله معلومېږي؟

د ما ښام ډوډۍ وخورل شوه، وریجې، غوښې، پلاونه حجرې ته ووتل، ماته یې هم ډوډۍ راوړه. د قوماندان خور راسره گډه ډوډۍ وخوره، زما خوله خپګان نه خوله نه برسېره کېده، هره شپه راته باد راو سهار سترگو سترگو ته کېدل، ناڅاپه به مې اوښکې په مخ روانې شوې.

وايي "انسان له گلې نازک او د اوسپنې نه کلک دی" هر څومره به چې د قوماندان خور راته د خوشالۍ خبرې کولې، په ما یې تاثیر نه کاوه.

د ما ښام ډوډۍ مو وخوره، د شپې ناوخته و، چې د قوماندان خور راته وویل:

خورې راځه چې ورور مې تا غواړي.

ما ویل: قوماندان صیب مې غواړي.

هغې ویل: هو.

ورسره روانه شوم، د کلا له منځه ورتېر شو، د یوې برنډې مخې ته مخامخ دوه کوټې وې، په یوه کوټه کې ښځې ناستې وې او په بله کې نارینه ناست وو. زه یې د ښځو کوټې ته ننویستلم، څلور ښځې او څه ماشومان سره ناست وو. زه یې د یوه کټ په منځ کې، چې ښه سم یې سنبال کړی و، کېنولم. حېرانه پاتې وم، چې دا خلک مې څومره قدر کوي.

لږه شپه وروسته دوه تنه سړي راغلل، د ښځو کوټې ته رانوتل. ماته مخامخ په کټ کې کېناستل، ټول سره موسکي موسکي کېدل، ما سترگې اړولې وې، چې قوماندان به کله راځي، چې زما د تگ خبره وکړي. په دې وخت کې یوه سړي داسې وویل:

خورې ستا څه نوم دی؟

— زما نوم هوسی دی.

هغه وویل: هوسی. موږ د قوماندان له طرفه راغلي یو، چې د خپل طرفه د خپلې خولې اقرار وکړي او قوماندان صیب پخپله نکاح کې قبول کړي.

ما وي: آخر دا دې څه وويل؟ ستاسې پښتو او غېرت، ستاسې جهاد او اسلام همدا و، چې په يوې پردۍ نكاح شوې ښځې په زوره نكاح ترې؟ تاسې ته د جنوبي خلك نه دي معلوم، زه خود قام نسب خاونده يم، مېړه، زوى، پلار او مور هرڅه لرم، خود بدبختانه چې د بدبخت او بدې ورځې له كبله راباندې داسې وشو.

اى وروڼو! له تاسې نه هيله لرم، چې هغه نورې ښځې هم دې كوتې ته راشي، زه به درته بيا اصلي خبره وكړم.

ښځې هم راغلې، ما په داسې حال كې چې له سترگو مې اوښكې روانې وې، بدن مې رېږدېده، په ژرغوني اواز مې له ناستو ښځو نرو نه اجازت وغوښت او هم مې له قوماندان نه اجازت وغوښت، ټولو په يوه غږ وويل: خورې ژاړه مه خبرې كوه. ژړا مې بس كړه زړه مې رالوى كړو، پخپلو خبرو مې هسې پيل وكړو:

زه هوسۍ نومېږم، پلار مې د جنوبي دى، له ظاهر شاه سره يې نژدې كار كاوه. لويې لويې څوكۍ يې چلولي دي، د هغې وخت له ټولو وزيرانو سره يې پېژندل. په كابل كې مو كورونه دي، بې حده دولت او پيسې مو درلودلې، ما د ظاهر شاه د پاچاهۍ په وخت كې د كابل پوهنتون ادبياتو پوهنځ لوستى دى. مېړه مې په مطبوعه كې رئيس و، نوم يې سهارو. هغه سړى و، چې هره جمعې شپه به په كابل راډيو كې د هغه ډرامه نشرېدل. د هېواد يونامي ليكوال و، د كابل په وزير اكبر خان مېنه كې مو پوخ دوه منزله كور درلود. مېړه مې پخپل كلي كې كلا او باغ درلود. زموږ د شتو او پېسو څه كمى نه و، په كابل كې حالات خراب شول، خلقي دولت راغى، ورپسې روسان راغلل. موږ مجبور شولو، چې له كابل نه خپل كلي ته ولاړ شو. پلار يې راته ونيو او له كوره يې لاس تړلى يووړو تر اوسه يې مړى او ژوندى ورك دى. ټوله كيسه مې ناستو خلكو ته وكړه. مخامخ مې قوماندان ته وروكتل، ورته ومې ويل:

قوماندانه! ځانته مسلمان وايي، مجاهد ځانته وايي او قوماندان هم يې ستا هغو څلورو تنو مجاهدو له ما سره څه وكړل؟ هغو وحشي ځناورو سره دې راوېږلم، په ځنگله كې يې لومړى په وهلو او ټكولو تر مرگه وروستم، كله مې چې ضعف وكړو او له خوده ووتم، هغو څلورو واړو وحشيانو بې عزته كړم او دومره يې بې پته كړم، چې په لاره د تللو نه وم. په راكښلو راكښلو يې تر سر كې ورسولم، پرتوگ يې راباندې څيرې كړې و. د قوماندان خور ته مې لاس ونيو، دغې خور زما حال ليدلى دى. اى ناستو وروڼو، خوښدو او مېندو! اوس تاسو قضاوت وكړئ.

په دې خبره قوماندان سپك له ځايه پورته شو، نورو ته يې وويل:

هلکو رايي راپسي، زه به هغوی ژوندي پرې نه ېدم.

ما بيا په ژړا پيل وکړ، زما د ژړا له سوقهاري سره ناستې بنځې ټولې په ژړا شوې، نارينه ټول سپک پاڅېدل، زما له ژړا او چيغو سره د کور بنځو هم په زوره زوره وژړل، سړو هم خوق خوق کول او په دروازه ووتل. د کلا په منځ کې يو ځل بيا قوماندان په زوره وويل:

زه به هغوی ژوندي پرې نه ېدم.

نارينه ټول ووتل، يوازې بنځې پاتې شوې. ما د قوماندان خور ته وويل: خور جانې ما هغه بلې کوټې ته بوځه، چې ارام وکړم. هغې ژړل، د کور بنځو د نارينه و په وتلو سره زما سره سم وير جوړ کړو. يو ساعت وروسته مو ژړا بس کړه. هغو ماته ډاډ راکاوه، ما به يوازې هغوی ته دا ويل:

خوبندو د خداي لپاره قوماندان صيب ته ووايي، چې ما خوشې کړي او خپل کلي ته ځان ورسوم، ترڅو ماشوم زوی او سهار مې له سينده وغواړم.

په دې خبره يې بيا راسره وژړل. پخوانۍ کوټې ته يې بوتلم، شپه په تېرېدو وه. له ځان سره مې د تېښتې پلان پټ په زړه کې جوړ کړو او ما وې بې له هغې ټول نارينه يې له قوماندان سره تللي دي، همدا نن شپه دې د وتلو وخت دی. په دغه کوټه کې يو پکول ديواله ته ځوړند و او د نارينه و جامې د کوټې د يوې ستنې مېنځ ته ځوړندې وې. د کوټې په دروازه کې يوه جوړه د نارينه و خپلۍ پرته وې، په زړه کې مې له ځان سره جوړه کړه، چې همدا د نارينه و جامې به واغوندم، پکول به په سر کړم، خپلۍ به په پښو کړم، يو زوړ څادر د يوه کت لنگې ته پروت و، ما وې دا څادر به په ځان راخوړ کړم او له کلا دروازې نه به ووځم. په يو ترتيب به ځان پېښور ته او بيا له هغې ځای نه جلال آباد ته ورسوم.

ما سره د قوماندان خور پرېوته د شپې کله چې په کت کې راپاڅېدم، هغه ويده وه، لومړۍ مې خپلې پخوانۍ جامې واغوستې او بيا مې پرې د پاسه د نارينه و جامې واغوستې، پکول مې په سر جوخت کړو، څادر او خپلۍ مې په لاس کې ورسره راواخيستل. خپل بکس او بوتان مې هم له ځان سره راواخيستل، په کرار مې دروازه رابېرته کړه او د کلا لويې درلوازې ته ورغلم. ورو مې د دروازې زنځير خلاص کړو او دروازه مې رابېرته کړه. لومړۍ مې ښه پام وکړو، هېڅوک نه و، له کلا نه ووتلم او پښو ته مې زور ورکړو. د خداي فضل و، مخې ته مې سپرک راغی. ما وې په دې سپرک به ځم کېدای شي، کوم موټر راشي. لږه شېبه مزل مې چې وکړ، لوی کلی و، دوکانونه وو، درې څلور موټري ولاړې وې. د يوه موټر خوا ته ورنژدي شوم، چې په سيټ کې يې کلينر پروت و. دروازه مې وروټکوله او وين شو، ويل يې: څوک يې؟ څوک يې؟ څوک يې؟

ما ورته په کرار وویل: وروره که دربست راسره پېښور ته ځي، مړی شوی دی. استازگری ته ځمه.

هغه وویل: وروره دا خو نیمه شپه ده.

ما وویل: استاده کرایه رانه دوه چنده واخله، خو که راسره لاړ شي.

هغه له موټره رابښکته شو او کوم سماوار ته ورغی، هلته یې ډرپور ویده و. پام مې کاوه، دواړه راغلل، د موټر خوا ته چې راغلل، ویل یې: وروره په دې وخت درسره په دوه زره ځمه.

ما وویل: ډېره ښه ده استاده، ضرورت مې دی، حرکت کوه. موټر یې چالان کړو او د موټر په دویم سیت کې ورسره کېناستم. ما وې، چې ومې نه پېژني. موټر د پېښور په لور روان شو.

ښه و، په لاره هېڅ موټرې نه وې، موټروان په پوره سرعت گاډی چلاوه. سهار لا رڼایي نه وه لگېدلې، چې د پېښور د موټرو په اډه یې ودرلوم. کرایه مې ورکړه او ه ترې روان شوم. وړاندې د موټر اډه کې نارې وهل کېدې لواړگي، لواړگي، له یوه نه مې پوښتنه وکړه، ما وویل: وروره تورخم ته ځمه، چې په کوم گاډي کې کېنم. هغې وویل: وروره هغه گاډی لواړگي ته ځي، بیا د لواړگي نه مزي ته په بل گاډي کې تللی شي. سمدستي هغې گاډي ته وختلم. په لږه شېبه کې گاډی ډک شو او د لواړگي په لور روان شو. زه د گاډي په اخر سیت کې ناسته وم، پکول مې په سر را جوخت کړی و، خادر مې هم له ځانه تاو کړی و. کله چې لواړگي ته ورسېدو، له گاډي نه ښکته شوم. په یوه دوکان کې مې پیسې ماتې کړې، خو کسانو راته کتل، د یوه سړي مشدی لونگی په سروه، د عمر نه پوخ سړی و، د کلیوالي سړي مینه په کېده. له لواړگي نه د تورخم سرحد موټر کې کېناستم. هغه د مشدی لونگی سړي مې په څنگ کې راسره کېناست. ماته یې تریوې شېبې پورې هېڅ نه کتل، خو چې کله موټر لس کیلومتره لاره لاوهلې نه وه، چې د څنگ سړي راته ورو او په احتیاط سره وویل: انډیواله چېرې ځي؟

ما وویل: جلال آباد ته ځمه. د خبرو په وخت کې یې راته سترگې راواړولې، لاندې باندې یې راته وکتل. ما هغه ته هېڅ نه کتل، له کړکۍ نه مې بهر پام کاوه.

کله چې په مزي کې له موټره ښکته شوم، سمدستي د سرحد دروازي پلو روانه شوم. هغه سړی په چالاکی سره کوم ځای ته ورغی، سمدستي راپسې غږ وشو:

د گر مې ټوپۍ والا ودرېږه!

ما ځان پرې ناگاره کړو، روانه وم. د دواړو سرحدونو مزی په منځ شاته یو تن په شدید لهجه وویل:

والکه ته ودرېږه.

زه ورته ودرېدم، هغه وويل: ته څوك يې او چېرته ځې؟
ما ويل: د جلال آباد يم وروړه پېښور ته راغلی وم، د خپلوانو کره اوس بېرته ځم.
ويل يې: ته راځه يو ځل د صيب نه اجازت واخله، بيا به ځې.
ورسره راوگرځېدم، هغه راته پښه نيولې شو، ويل يې: مونږ د څه لپاره ولاړ يو؟ هسې
خوشې مفتخوړانه څوک تېرېدې نه شي.
زه څه پوهېدم، چې دا روپۍ اخلي، گنې پيسې به مې ورته ورکړې وای، په خپله مخه به
تلمه همغه و، چې صيب ته يې بوتلم. پام مې کاوه، د صيب خوا ته همغه د مشدې لونگۍ
سړې ناست و، هغه اصلاً سيډي يانې جاسوس و. هغه سړی له صيب نه پاڅېد لاړ، صيب
راته وويل:

ته څوک يې؟ او څنگه پېښور ته راغلی يې؟
زه د جلال آباد يم، پېښور ته د خپلوان کره راغلی وم، اوس بېرته کور ته ځم.
ويل يې: اسناد (پاسپورټ) دې راکړه.
ما سره خو هېڅ اسناد نه و، ما وې اسناد مې په کور کې پاتې شوي دي. د هغه راباندې
ښه شک راغی.

ما ورته وويل: صيب دا ټول افغانان په دې سرحد ځي او راځي، موږ خو مجاهد خلک يو
مهاجر، موږ همېشه بې کاغذونو ځو راځو.
هغه دستي په دستي يوه ته امر وکړ، ويل يې هله دا تلاشي کړه. زړه کې مې ټکه شوه ما
وې ځه اوس خو گير شوې. په بله کوټه کې يې تلاشي کړمه، د تلاشي سړي چې رانه پکول له
سره اېسته کړو او وېښتان مې په مخ راخواره شول، چې سينې يې زما وليدې، هغه دومره
وويل:

سړی در سره نشته او تېښتې. په زوره دې خپل ځان په شک کې اچولی دی، نور يې څه ونه ويل،
صيب ته ورغی، ورته وې ويل:

صيب هغه خو ښځه ده، سړی نه دی. د صيب خوا ته چې ورغلم د هغه راباندې د کوم
جاسوس گمان وشو. نور يې څه ونه ويل، خويوازي نوم او د پلار نوم او پته يې زما وليکله
او بيا يې زما عکاسي وکړه. د دوه تنو سره يې روانه کړم، وړاندې يې يوې ودانۍ ته
نوېستم. په يوه وړوکې کوټه کې يې بندۍ کړم، په کوټه کې يوه کړکۍ وه، چې د کړکۍ د
شيشې په مقابل کې د او سپنولې ښکته پورته کلکې شوې وې. له کړکۍ نه مې پام کاوه،
وړاندې يو تن پوليس په پهره ولاړ و. زه ترمازيگره په دغه کوټه کې ناسته وم، يوه چپاټۍ
او دال يې په يوه نالېکي کې راته راوړل. هغه مې چې وخورل دومره مړچ پکې و، چې خوله

مې ترڅه شوه او له خوراکه ولوېدم. مازيگرناوخته يې له کوټې نه وېستلم، په يوه وړوکی موټر کې يې کېنولم، دوه تنه يې راسره په موټر کې کېنول او موټر روان شو. له جم نه تېر شو، پېښور ته ورسېدو، لومړی يې د سيډو دفتر ته بوتلم. هغو يوه سره زما په باب څه کاغذونه ورسره و، د سيډي دفتر مشر ته يې ورکړل. د سيډو مشر راته ښکته پورته وکتل، ماته يې وويل:

پکول اېسته کړه، څادر هم له ځانه ليرې کړه. ما چې پکول له اېسته او څادر مې په مخکې کېښود او چته ښکاره شوم. هغه خپل سر وخواوه، يوه بل ته يې وويل: دا بوځه او لومړنۍ پوښتنې ترې وکړه. له هغه دفتره بوتلم او په بله کوټه کې يې کېنولم، په استعلام کې يې رانه نوم، د پلار نوم، استوگنه، ولايت، وظيفه، تحصيل او د عمر پوښتنه کړې وه، هغه مې ورجواب کړل. همدا سې نورې ډېرې پوښتنې يې رانه وکړې، هره پوښتنه مې ورته ښه منطقي ځوابوله. کوم پنځه شپږ استعلامونه يې رانه وکړل، بيا يې يوځای ته بوتلم په يوه کوټه کې ننوېستلم، چې پام مې وکړو په کوټه کې څلور ښځې نورې هم ناستې دي. په کوټه کې بدبوی، غول او متيازې د ټټۍ نه بهر راوتلې وې. په دغه وړوکی کې تشناب او د متيازو ځای هم و. د کوټې دروازې ته لوی مضبوط قلاب پروت و. هغه نورې ښځې زما په ورتگ حېراني شوې، چې دا خو سړی دی او زموږ کوټې ته يې راننوېست. سمدستي رانه يوې ښځې پوښتنه وکړه:

وروره ته يې دلته څنگه راوستې؟

ما وې زه ښځه يم سړی نه يم، په کوټه کې مې ځای پر ځای د نارينه جامې ويستلې لاندې مې خپلې جامې په تن کې وې. هغوی راته هک پک حېراني شوې، ما وې خوښو ما د مجبوري نه د نارينه و جامې اغوستې وې. تاسې به څه فکر کوئ، خو زما کيسه بل ډول ده. خدای مو زما د حاله مه خبروه، هغوی راته ويل: خورې مهاجره يې؟

ما وې هو اوس خو مهاجره يم. زه د بري خوا پښتنه يم، بدو حالاتو تر دې ځايه رارسولې يم، چې نور به راباندې څه کېږي. ما هغوی ته اصلي کيسه ونه کړه، پوهېدمه چې څه گټه راته نه لري. ضرور نه وه چې هر چا ته مې خپل حال وايه. يوازې مې د سيډي دفتر کيسه ورته وکړه، خو هغه راته په ځواب کې وويل، چې داسې خبرې او کيسې ډېرې شوي دي، خو اصلي خبره او مطلب بل شی کېږي. ما له ښځو نه پوښتنه وکړه، هغوی څوک په جنايي پېښو کې راغلي وې، ځينې د جاسوسۍ په کيس کې وې، يوې ښځې چې د عمر نه پخه وه، تکه توره بدشکله وه، هغې يو ماشوم وژلی و او په خېټه کې يې ورته اېم اچولي و. پښتو يې نه شوای ويلې، څه بله ژبه يې ويلې. د ما ښام ډوډی يې دال او چپاتی راوړه، له يوې خوا وږې

وم، له بلې خوا په کوټه کې بد بوی او چټلي پرته وه، د ناستې ځای په کوټه کې نه و. هغو نورو ښځو ښه په مزه مزه دال او چپاتۍ خوړل، ماته یې ویلې خورې ډوډۍ خوره، مجبوري ده چاره څه ده. وږي ځان مه پرېږده. په سختۍ سره مې لږې مړۍ وخوړه. بیا مې له هرې یوې پوښتنه وکړه، هغوی هرې یوې دوه شپې او درې شپې په دغه کوټه کې تېرې کړې وې. له یوې خوا گرمي وه او له بلې خوا د کوټې بد بوی دومره په عذاب کړم، چې څو ځلي مې په بدن بې هوښي راغله هر څومره مې چې ځان ټینګ کړ، نه کېده، اوښکې مې روانې وې، د هغو نورو ښځو دومره پروا نه وه، د کوټې په بدو شرایطو کې هغوی له ډوډۍ نه خړیا اېستله. خپلو کې به یې خنډل او په ما پورې به یې هم مسخرې کولې. شپه شوه، ناوخته د شپې یوه بجه وه، چې یو پولیس راغی، دروازه یې خلاصه کړه. ماته او یوې بلې ښځې ته یې وویل: تاسې راځئ.

له کوټې نه یې ووېستلو او په یوه موټر کې یې د سیدو دفتر ته یووړو. په دفتر کې یوه پنجابي افسر ته یې بوتلم. یو پښتون ترجمان یې راسره کېنولی و. پر استعلامونه یې رانه وکړل. ما به ورته ځوابول، پیا یې په موټر کې ځانته یوړم. په یوه وړوکې کوټه کې یې ورننوتل، ترجمان رانه ولاړ. کوټه ډېره وړه وه، یوازې زه پکې ځایدل. ډېره گرمي وه، په کوټه کې وړوکې کړکۍ وه، چې د چت لاندې وه، د گرمۍ نه مې ضعف وکړو. بیرون وړاندې پوځي عسکر لږ بر کېدل، دروازه مې په لاسونو ودرېوله، کتل مې چې یو پوځي راغی، ما ورته وویل: اوبه راته راوړه. هغه پنجابی و، اوبه یې نه پېژندلې. بیا مې ورته په انګلیسي کې وویل: لږه شېبه وروسته یې راته اوبه راوړې. اوبه مې چې وڅښلې، ایله بېله مې ساه سازه شوه. سمې ځمکه باندې پرېوتم، یوازې هغه د نارینه جامې او څادر مې سرته کېښود. ځای پر ځای مې سترګې ورغلې وې.

یو وخت راته دروازه وټکول شوه، سر مې راپورته کړو ومې لیدل، چې یوه عسکر دروازه بېرته کړه. هغه موټر چې زه یې پکې راوړې وم، ولاړ او هغه ترجمان او یو تن بل موټر وانه موټر کې یې کېنولم، دفتر ته یې یووړم. لومړی یې چای راکړل، چې کله د چای څښلو نه وزګاره شوم، دفتر ته یې بوتلم. پوښتنې یې رانه بیا پیل کړې ان تر ماسپښینه پورې یې رانه پوښتنې وکړې. عکسونه یې راته واخیستل، په همدغه ورځ تر مازیګره یې دفتر کې کېنولې وم، بدن مې له خیرنټیا نه څارګشت کاوه، جامې زما بیخي نورې د اغوستلو نه وې. د دفتر صیب ته مې همدا مشکل ووايه. هغه ترجمان ته وویل:

دا بوځه، چې ځان وینځي.

تشاب ته یې بوتلم، ځان مې وینځو، خو جامې مې خېرنې وې. د دفتر صیب راته وویل:

جامې به درته سهار ته راوړي. د شپې له خوا يې بيا همغه جېل ته بوتلم. شپه مې پکې تېره کړه. سهار يې بيا دفتر ته راوستلم، په موټر کې يې کېنولم او مرکزي (سنټرل جېل) ته يې يووړم. مرکزي جېل ډېر لوی جېل و، د نارينه و زندان بېل او د ښځو زندان يې په څنگ کې و. زه يې د ښځو زندان کې يوې کوټې ته بوتلم، چې درې تنه ښځې پکې نورې هم وې. کوټه خو نور مال لويه کوټه وه، په کوټه کې د هرې ښځې ځای معلوم و. هرې ښځې الماری معلومه وه، د هغو نورو ښځو بستري وې، زما په ځای کې بستره نه وه. يوه ښځه په پښتو پوهېده، مگر هغه نورې دوه تنه په پښتو نه پوهېدې، اردو کې يې خبرې کولې. هغوی هره يوه له دېرشو کالو نه پورته وه. يوه ښځه بيخي زړه وه. په پښتو چې پوهېدلې، هغه به د څلوېښتو کالو وه. هغه يې د قتل په موضوع کې بندي کړې وه او هغه دوه نورې يې په کومه بله موضوع کې بنديانې کړې وې. په دغه مرکزي جېل کې مو شپې ورځې شوې. پښتنې ښځې ځان د مردان د علاقې ښوده. هغې څلور کاله بند تېر کړی و، يو کال ورته پاتې و. د خوی او اخلاقو نه ډېره ښه ښځه وه، خو خداي خبر چې اصلي گناه يې څه وه. له ما سره يې لکه د خور غوندې چلند او گوزاره پيل کړه، هغه نورې دواړه هم بدې ښځې نه وې، خو زه يې په ژبه نه پوهېدم. ولې وروسته مې ترې ښه اردو زده کړه، چې په لوستلو او ليکلو کې مې ترې اردو ياده کړه. هغه کومه چې لږه ځوانه وه، هغې تر لسمه پاس کړی و او هغه زړه ښځه چې وه په ليک او لوست ډېره کمه پوهېده. په پښتو چې پوهېده، هغې هم تر لسمه ښوونځی لوستی و.

په محبس کې يې راته له نورو سره سمه ډوډۍ حواله کړه. يو ډول د بنديانو جامې يې راکړې، چې د اغوستلو نه وې، بيا مې هغې پښتنې ښځې ته وويل، چې جامې راته پيدا کړه. هغې راته له خپل کوره جامې راوغوښتلې. خپلې جامې مې ووېستلې، نورې نود اغوستلو نه وې. په جېب کې راسره ښې ډېرې پيسې پاتې وې، چې وروسته مې پرې د همدغو ښځو په واسطه ځينې ضروري شيان له بيرون نه راوغوښتل. بس همدغه زندان مې کور شو. لا نه پوهېدم، چې څومره به په دغه زندان کې پاتې کېږم؟ هېچا مې پوښتنه نه کوله، چې زما قيد د زندان وخت او گناه معلومول هېڅ پته نه وه. بس مياشتې، کلونه تېرېدل، ترڅو چې لس کاله مې په مرکزي جېل کې تېر کړل. هر څه مې له لاسه ورکړي وو، نه د مور و پلار نه خبره يم، سهار او زوی خو مې سين يووړل. کور او کلی، خوانې هر څه مې له منځه تللي دي. اوس دا څو ورځې کېږي، چې د طالبانو په وخت کې له بنده راخوشي شوي يم، خوشيې مې د جلوزو په کمپ کې تېرې کړې، له هغې ځايه راته چا د صابر ډگروال نوم راښودلی دی، چې هغه زموږ د کلي و. ما وې چې لومړی به دا پيدا کړم او بيا به دده په واسطه سره د کور او کلي او خوانې پته ولگوم او ورپسې به د قوماندان حضرت پته

ولگوم، چې هغه مې په پوهنتون کې همصنفي و.

ما چې خپلې خبرې تردې ځايه راوړسولې، د سړي په مخ اوبښکې روانې وې، خپل سړيې خوځاوه، خوله ترې ورانه پاتې وه. له خولې نه يې په ژرغوني اواز وويل:

هوسۍ خورې زه ډگروال صابريم، ستاسې کليوال.

— اخ ته ډگروال صابريې؟ موږ دواړو ژړا غبرگه کړه. په دې کې د هغه مېرمن راننوتله،

حېرانه پاتې شوه، ويل: ولې؟ څه پېښ شوي؟ هله ما خبر کړئ، څه چل دی؟

مېرې يې خپلې سترگې له اوبښکو نه وچې کړې، ويې ويل:

دا خود سهار صيب ښځه ده، هوسۍ!

— دا څه وايي؟ دا هوسۍ ده؟ هوسۍ ترور ته په دې حال؟ دا څنگه؟ خواته مې مخې ته

کېناسته، ويې ويل:

کيسه څه ده؟ ژرغونې شوه، مېرې يې ورته زما کيسه زرر تېره کړه او بيا تر ما راغاړې وته، په سلگو سلگو يې وژړل، ما هم ورسره اوبښکې تويولې. موږ درې واړو ژړل، يوه شېبه غلي پاتې شو. د صابر د ښځې لا سوقهارې ختل، صابر خان په ټيټ غږ وويل:

يولاس به پورته کړو. مونږ درې واړو دوعا ته لاس پورته کړلو پس له دوعا نه صابر خان راته ډاډ او تسلي راکړه. مېرمن يې هم راته تسلي راکړه، ويې ويل:

ترور جانې! راځه چې په تشناب کې دا ويښتان درته پريمنځم او جامې دې بدلې کړم. توبه توبه خدايه دا څومره سختې دې تېرې کړي دي. هغه پاڅېده او زه يې له لاسه ونيولم، له خپل ځايه يې پورته کړم. صابر خان وويل: خورې ته اوس جامې بدلې کړه، نورې خبرې به وروسته کوو.

تشناب ته يې ننوېستلم او نوې جامې يې راوړې له تشناب کولو نه وروسته هغوی دواړه نژدې راسره کېناستل، ما ترې د خپلې خوانې، کور او کلي پوښتنه وکړه. صابر خان راته وويل:

هوسۍ خور لکه څنگه چې په تا دومره سختې تېرې شوې دي، دغسې په هراfgان او بيا په تېره خوز موږ د سيمې په خلکو باندې ډېر ظلم او تېری وشو. تاته خوبه پته وه، چې زه په هغې وخت کې د کابل په بالاحصار کې وم او د جگړو په گرمو شپو ورځو کې سروبې ته زمونږه عسکري غونډ راغی. په دغه وخت کې چې تاسې له کلي نه وتلي وئ، په دويمه ورځ زمونږ په کلي لومړۍ هوايي بمبار شوی و او بيا افغان او روسي عسکر له ټانکونو او نورو درنو وسلو سره په کلي راننوتلي وو. زمونږ او ستاسو د کلي خلکو ورسره سخته جگړه او مقاومت کړی و. بالاخره د کلي خلکو سره خودومره قوت نه و، ټول کلی محاصره شوی و، روسي او دولتي عسکر په کلي ورختلي وو. وروسته چې خلکو مونږ ته وويل زيات د کلي

وسله وال خلک ستاسې په کلا او د برچم د ملک په کلا کې يې سنگرونه نيولي وو. کوم وخت چې په کلي ورننوتلي وو، ټول کلي ته يې اور راچولی و، ستاسې په کلا يې د راکټونو او توپونو ډزې کړې وې. بيا يې بمونه وراړتولي وو. وروسته يې د کلا دروازه ماته کړې وه او دننه په کوټو کې خلک پټ شوي وو. کوټو ته يې اور اچولی و، څه خلک چې په کوټو کې وو، ټول سوي وو. يو نيم سړی له کلي نه چې په وخت تېنېدلی و، هغه به ژوندی پاتې و، نور ټول يې وژلي وو. نو ستاسې په کلا کې ستا خواښې او د سهار صاحب تره او د تره زامن نور د کلي پېنځه دېرش تنه مجاهد په شهادت رسېدلي وو. په هغې جنگ کې زما دوه زامن او يوه ننگور، يو لمسی هم شهيدان شوي وو. دا بڼځه او دا نور واره مې له ما سره په کابل کې وو، دوی ژوندي پاتې شوي دي. نور کلی تباہ شوی دی. په هر کور کې تصادفي يو او يا دوه تنه ژوندي پاتې شوي دي. ډېر داسې کورونه شته دي، چې ټوله کورنۍ يې تباہ شوې ده.

د صابر خان د خبرو په پای کې ما بيا وژړل، دغه ورځ مو ټوله په ژړا تېره کړه. ما بڼام ډوډۍ نه وروسته راته ډگروال صابر خان ډاډگيرنه راکړه، ويلې هېڅ تشویش مه کوه، زما خور يې له موږ سره به اوسې، زموږ چې څه حال و، هغه به ستا هم وي. کله چې کراري شوه او ملک ازاد شو، بيا به په گډه يوځای که ژوندي وو خپل کلي ته لاړ شو. نور نو چې ته هېڅ فکر ونه کړې، ته مې خور او زه دې ورور يم.

ما وې صابر خان وروره! زما د پلار کورنۍ به څنگه شوې وي؟

هغه پخپله ږيره لاس تېر کړ، ويل يې: هوسۍ خورې الله به ترې خبر يې، داسې حالت راغلی او هغه څه په وطن کې وشول، چې د نړۍ په هېڅ ځای کې به نه وي شوي، پلار د زوی نه جدا او زوی له پلاره! زموږ د وطن هرڅه په پاکستان وپلورل شول، سوي ټانکونه، موټرې، الوتکې، او سپنه، هرڅه کبار شول او د پاکستان په کباريانو خرڅ شول. هغه راته راوپاندي شو، په غلي اوازي يې وويل: پاکستان زموږه وطن سم لوټ کړ، اوس خولا بيخي ددې طالبانو سره پنجابي عسکران په افغانستان کې اوسېږي او جنگېږي. هوسۍ خورې تور لينگيان مې په وطن کې ښکته پورته کېږي، زړه مې اوراخلي، خو....!

د هغه زړه د پاکستان ناخوالو خوړين کړی و، په دغه شپه راته صابر خان ډېرې خبرې وکړې، له هرڅه نه يې خبره کړم. وروسته له ډېرو کلونو نه مې ايله په دې شپه ساه سمه شوه. په دې شپه مې خوب وکړو، بې له هغې راپکې څه نه وو پاتې، خوشې هډوکي پوټکي شوې وم، خوب مې بې له هغې درې ساعتونه زيات نه و، د لسو کالو جېل بوډۍ کړې وم، دال او چپاتو مې د معدې زخم راپيدا کړی و، د ناصر باغ په کمپ کې مې د صابر خان ورور سره

شپې ورځې شوې، د هغې مېرمن گل پري هم بې اندازې ښه ښځه وه. زما يې ډېر خدمت کاوه. اگرچې هغه هم زړه شوې وه، لونيې او زامن يې ورته مخې ته گرځېدل، ژوند يې دومره بد نه و. له څو ورځو وروسته راته صابر د يوه قوماندان نوم واخيست، چې گلشېر نامه يې وه. ما وې خو څوک به يې، هر چېرې قوماندان موجود و. ما وې دا به هم څوک وي نو، له ځان سره مې فکر وکړ دا هغه زموږه همصنفي گلشېر نه وي. په ادبياتو پوهنځي کې مونږ سره يو هلک و، نوم يې گلشېر و. په درسونو کې يې هېڅ خوند نه و، خو هغه د ننگرهار د سيمې و.

ما ويل: صابر ځانه وروره! ددا گلشېر قوماندان د کوم ځای دی؟

— خورې دا هم د ننگرهار دی، خو ډېره دنيا يې پيدا کړې ده، مخکې په کوم بل تنظيم کې و، مگر اوس له طالبانو سره غټ سړی دی.

— صابر ځانه کېدای شي همغه وي، که دلته چېرې نژدې اوسي خويوه ورځ به دواړه ورشو، گوندې زما د کور او کلي او د پلار گنې. په باب راته څه معلومات پيدا کړي. صابر خان ويلې ښه ده خورې، خو په دې وختونو کې زيات په افغانستان کې وي، کله کله دلته خپل کور يې دی راځي. زه به يې پوښتنه وکړم، که چېرته راغلی وي، ورته شو. ما وې ښه ده وروره ورته شو.

سبابي له چای نه وروسته مونږه دواړه د گلشېر قوماندان کور ته ور روان شو. په لاره کې مو دوه درې ځای پوښتنه وکړه، يوه دوکاندار د هغه کور له ورايه راوښود. مونږه د هغه کور خوا ته ورو ورو روان وو، نږدې چې ورغلو مې ليدل، چې ډېر خلک له وسلو سره د قوماندان ځای ته ورځي او راوځي. نژدې دغې ځای کې نوره ودانۍ نه وه، له قوماندانۍ نه گرد چاپېر په څو جريبه ځمکه کې ديوال راتاو شوی و. د کور مخې ته يې لوی پراخه باغ او ونې ولاړې وې. صابر خان راته وويل:

خورې زه به درته بيرون کېنم، ته دروازې ته ورشه يوه ته به خپل نوم ووايي، چې قوماندان خبر کړي او ځانته دې وغواړي.

د صابر ورو مې ومنله، هغه د يوه دوکان ترڅنگه کېناست او زه د قوماندان د کور دروازې ته ور روانه شوم. دروازې ته، چې ورغلم وسله وال کسان وتل او ننوتل. يوه د تورې ډيرې سړي ته مې وويل:

بچۍ ما تر قوماندان صيب پورې وروله.

هغه راته ښکته پورته وکتل، وې ويل:

بوډۍ ترور قوماندان صيب سره تاييم نشته دی. همدا خبره يې وکړه او گړندی ننوت. يو بل ځوانکی هلک ايله يې د ډيرې خط راغلی و، په دروازه کې ننوت ورغږ مې کړو:

زویه که تکلیف درته نه کپړي قوماندان صیب ته ووايه یوه ښځه په دروازه کې ولاړه ده،
غواړي چې تا سره ملاقات وکړي.

هلک وې ښه موري ستا سوال ځواب به یو سم.

ډېر ساعت ولاړه وم، هغه هلک هم ورپسې ورک شو، دریم تن یو بل د پاڅه عمر سړي ته
مې وویل: وروره قوماندان صیب ته به مې بونه ځي، یو ضروري کار مې ورسره دی.

هغه راته راوړاندې شو، ویل یې: څه کار دې دی موري؟

ما وې: پته ضروري خبره ورسره کوم.

په دې خبره سړی لږ غلی شو، بیا یې وویل: ښه ده موري زه به ستا خبره هغه ته ورسوم. یو
بل وسله وال راغی ویلې موري راځه له دروازي نه یې ننوېستم، دننه ډېر کسان ښکارېدل،
څوک تلل او ځینې به راتلل. زه یې د قوماندان د کوټې ترڅنګه ودرولم، ویل یې: موري
قوماندان صیب به دې وغواړي.

ډېره اوږده شپبه تېره شوه، خو قوماندان وروڼه غوښتلم. زه له دروازي ترڅنګه په یوه
وړوګي دیوالګي پورې مې تکیه وکړه، ما وې چې دمه برابره کړم. په دې کې قوماندان د
خبرو په حال کې راووت، څو تنه باډي ګارډان ورپسې وو، زه وریاڅېدم، غږ مې پري وکړوو
خو هغه کله زما غږ اورېدو، منډه مې ورواخیسته، هغه مو ترته خوت، چې ورورسېدم. ما
وې قوماندان صیب مرسته راسره وکړه. هغه دروازه نیولې وه ویې ویل:

د څه شي مرسته دسره وکړم؟ بوډی وخت مې مه نیسه مو تروان ته ېې وویل: مه درېره څه ما په
جګ اواز ورغږ کړل: گلشیره هوسی. یمه ستا د ادبیاتو د پوهنځي همصنفي. ویلې څه څه بوډی
وخت مې مه نیسه، تاته هېڅ وخت نه لرم.

مو تر یې روان کړو دوې په ما راخوړې شوې، خپلې سترګې مې د ټیکري په پیڅکي
پاکولې او بېنوا ترې راروانه شوم. کتل مې چې صابر خان زما خوا ته راروان و، ما له ځان
سره گلشیر ته ښېرا کولې، چې هغه راباندې غږ کړو: ولې خوړې څه خبره ده؟

— وروره دا خو همغه گلشیر و، زما همصنفي، لومړی خویي ځانته نه ورغوښتمه، خوزه
ورته د کوټې دروازي سره ولاړه وم. له دننه نه چې راووت، ماته یې هډو پام هم ونه کړو. مو ترته
چې ختو ورمنډه مې کړه، غږ مې پري وکړ، ما وې گلشیره زه هوسی. یمه، ستا همصنفي ودرېره
کار مې دی درسره. هغه راته سم دم مخامخ کتل، یوازې دومره یې وویل: بوډی پرېږده، وخت مې
مه نیسه په شتاب سره یې مو تر روان شو. دوې او خاورې یې راباندې راباد کړې. که خدای دا
بې غېرته وشرموي، هېڅ د انسان په سترګه یې هم راته ونه کتل. ته ګوره صابر خان دا به په
صنف کې داسې غلی ناست و، چې له چا سره غږېدلی هم نشو. څلور کاله فاکولته یې په یو زوړ

پتلون کې وويله، اوس په دغه حال کې دی.

صابر خان وويل: خورې راځه، چې ځو، هېچا پسې زړه تړل نه دي په کار. ورو ورو به ځو، مشغولتيا به هم کوو. هوسۍ خورې مونږ چې لومړی پاکستان ته رامهاجر شو په باجوړ کې يې زړې زړې خيمې راکړې، د څېمو کلی جوړ شو، راشن پاسونه يې په مهاجرو ووبښل. کله چې هوا مخ په تودېدو شوه او بيا چگي اوږې شو، په څېمو کې گوزاره گرانه شوه، له څېمو نه خلک پورته شول. په بېلابېلو ځايونو کې ورته کمپونه جوړ شول، ځينې خلک پېښور ته وکوچېدل. گوزاره گرانه شوه، ته باورو کړه، چې مونږ به سهار راووتلو مزدورو لپاره به ودرېدو، چا به له ځان سره کار ته بونه تلو بېرته به کور ته لاړو. څو ځلي پوليس زما وړوکی کراچۍ، چې مېوه مې پکې خرڅوله چې په کړې ده او رد بد يې راته ويلې دي. ښه به موليدل، چې د ډېر آب خلک به بې آبه شول. د افغانانو بې عزتي شوې ده، غريبې او بې وسي خو پرېږده. ډېر ماشومان بې دوا او بې درملنه د پېښور په مېرو کې قتل شول.

صابر خان له مانه مخکې روان و، شاته به ورپسې خپلو خپلو دوږه کوله، زما سينه ونښته، ساه مې بنده بنده کېده، صابر خان ته مې ورغږ کړ: وروره لږه دمه به وکړو، ساه مې نښلي.

هغه زرمخ راواړاوه، ويلې ښه ده. زما خوا ته په ما پسې راوگرځېده، له لاسه يې ونيولم او د يوې ونې لاندې يې کېښولم. هغه شاوخوا پام وکړو، چې گنې اوبه پيدا کړي. هلته وړاندې په يوه لږ واټن کې د شاه ارهټ تاوېده. دی ورغی، چې اوبه راوړي. ما ونې ته تکیه ووهله، په زړه کې مې تېر شول، زه خود ډېر عمر ښځه نه يم، د پاکستان جېل بوډۍ کړم، له خپل سهار او وړوکی زوی نه يې خلاصه کړم، له هر څه نه د پاکستان راتگ خلاصه کړم او لا اوس هم دلته پکې اوسېږم. نه نه نوره به يوه شپه هم پاتې نه شم.

صابر خان راته غږ کړ: خورې اوبه مې راوړې، ښې يڅې اوبه دي.

هغه لوټه د اوبو ډکه کړې وه، ماته يې ونيوه، ويل يې خورې دا اوبه وڅښه. ما له اوبو نه يو گوت وکړو، مری مې لمده شوه، مخ ته مې هم يوه لپه اوبه واچولې، دواړه پښې مې هم لمدې کړې. صابر خان ته مې دوعا وکړه، هغه پخپله سپينه ږېره لاس تېر کړو، د لوټې نه يې اوبه وڅښلې، غاړه يې تازه کړه، ويل يې:

خورې اوس خو لږه ښه شوې؟

ما وې هو وروره بيخي ښه شوم. ويل ښه نوز به دا لوټه بېرته يوسم، بيا به په کرار کرار کور ته ځو. ما وې ښه ده وروره په عذاب شوې. هغه د اوبو لوټه ارهټ ته يووړه او پېرته راغی. موږه دواړه کور ته روان شو.

کور ته لایو ټوټه مزل پاتې و، ما صابر خان ته وویل: وروره یوه خبره دسره شریکوم. ستا نظر مې اخیست. صابر خان وویل:

مهرباني وکړه خورې ولې تاسې خو خبره وکړئ.
ما وې وروره! د الله تعالی کارونه خود الله دي، مگر له مانه زما ژوند، زما هرڅه رانه د پاکستان په راتګ کې له لاسه لاړل، بې موجه، بې ګناه یې لس کاله راباندې په جېل کې تېر کړل، بې وخته بوډی شوم. نور مې دلته یوه شپه هم زړه نه غواړي، چې اوسم. په هر ترتیب چې کېږي، خپل کور وکلي ته ځان رسوم.
هغه وویل: خورې په کور کې به مشوره وکړو، هر څنګه چې دې خوښه وه، هغسې به وکړو.

— رښتیا صابر خان! اوس خو به څنګونه نه وي؟
— نه نه خورې اوس خو طالبان په واک کې دي، د ملا عمر اخوند پاچاهي ده، پوره امنیت یې راوستی دی، دا نورې تنظیمي ډلې ټپلې یې کونج ته کړي دي.
صابر خان پښه ونيوله، پخپل ځای ودرېد، خپلې سترګې یې شاوخوا وگرځولې، بیا ماته راوپاندې شو، په ورو او غلي اوازي یې وویل:
نیم د پاکستان پوځ ورسره دی، هسې خبره د طالب ده، خودا تور مخي پنجابي ورسره دي. مخ یې بیرته ستون کړو د کور په لوري یې ګام واخیست. تر کوره یې د پاکستان له حکومت سر ټکاوه، کور ته ورسېدو. د صابر خان مېرمن ډوډۍ تیاره کړې وه، هغې لومړی له مانه پوښتنه وکړه، ویل یې:

هوسی ترور! څنګه چل وشو، قوماندان مو ولید.
— هو خورې ومې لید، خود هغه زړه د تیرې دی، هډو یې خبرې هم راسره ونه کړې. اوس خو بدل دی، هرڅه بدل شوي دي، زړه پسې تړل په کار نه دي.
موږ ډوډۍ وخوړه او چای ته سره ناست وو، ما صابر خان ته بیا د خپل تګ په برخه کې ورته یاده کړه. هغه لږه شېبه غلې و، بیا یې ځواب کې راته وویل:
خورې ډېره ښه خبره ده، خو لومړی به زه او ته په دې باب ښه ځان پوه کړو، بیا همغسې وکړو.

— وروره ته په دې باب څه فکر کوي؟ زما خو فکر او عقیده خوځېدلې ده، سم سوچ نه شم کولای، ته چې هرڅه راته وايي، همغسې به وکړو.
— هوسی خورې، زه خوداسې نظر لرم چې لومړی ته کوم ځای ته غواړې، چې لاړه شې؟
او هم دا ووايه، چې هلته څه کول غواړې، چې ویې کړې؟ چې زه ستا په پلان پوه شم.

زه د هغه دې پوښتنو ته په ځواب کې غلې پاتې شوم، هغه خپله پياله پورته کړه او غږ پې ترې وکړو. د صابر خان مېرمن زموږ خوا ته کېناسته، ما ورته وويل:

زه غواړم چې لومړی خپل کلي ته لاړه شم، که څوک ژوندي پاتې شوي وي او د سهار څوک نږدې خپلوان په کلي کې موجود وي، پيدا يې کړم او بيا ترې د سهار او د خپل زوی په باب پوښتنه وکړم، چې يو ځل دومره څوک پيدا کړم بيا به نورې لارې چارې لټوو.

صابر خان وويل: ما خو اورېدلي دي، چې د کلي ځينې کسان له پېښوره تللي دي، په کلي کې دوباره څه ناڅه ژوند پيل شوی دی. ولې په دې پوه نه یم، چې څوک به تللي وي؟ خدا پرېو زه خو نشم تلای، ځکه چې له طالبانو سره نه یم، نو ځکه خو په ځان ډارېږم، خو زما يو دوست دی او هغه اړیکې له طالبانو سره لري. يو ځل به ورسره ستا د تگ خبره وکړم، کېدای شي گوندې له ځان سره دې بوځي. د هغه دلته هم پوخ کور دی او هلته يې هم ښه واک شته دی. په کلي کې به درسره ستا په هر مشکل کې مرسته وکړي. په ځينو کارونو کې ما زمېښت کړی دی، ښه سپری دی. مونږ چې وريجي ږيره بي ده، تيار دلته راغلی دی زه به ورپسې همدا اوس ورشم خبرې به ورسره وکړم. ستا په باب به يې پوره پوه کړم. باور لرم، چې پوره مرسته به وکړي.

زه لمانځه ته پاڅېدم او هغه په هغې سپرې پسې لاړ وې ويل زه به د مازيگر جمه د هغوی په جومات کې وکړم، که په جومات کې مې وليد لا ښه ده.

زه چې له لمانځه نه وزگار شوم، چرت کې لاړم (هغه زموږ کلا او هغه کلی به هغسې ودان وي او که؟ په لومړي ځل چې له سهار سره له کابل نه کلي ته راغلم، هغه خلک، هغه عزت او هغه خوشالي، له ما سره د سهار د خپلوانو مينه او محبت څومره خوږې شپې ورځې وې) له سترگو نه مې اوښکې جاري شوې، تر ډېره وخته ځای پر ځای ناسته وم. د صابر خان مېرمن راپسې راغله، له ليرې يې راغږ کړو:

ترور جانې راځه دې پکې خوا ته رانزدې شه گرمي ده. ما خپلې اوښکې وچې کړې، د هغې خوا ته ورغلم. مخامخ پکې ته کېناستم. د هغې زامن او لوڼه يو پر بل پسې راننوتل، ترڅو چې خړه لگېده. د کور ماشومان او لويان ټول راننوتل. زه د صابر خان په تمه وم، د هغه د راتلو شپې مې شمارلې. په دې کې د ما ښام ډوډۍ تياره شوه، د صابر خان مېرمن وويل: موږ او تاسو به ډوډۍ وخورو، هغه معلوم نه ديو چې کله راځي.

د ما خستن تر لمانځه وروسته صابر خان راغی، مېرمن يې ترې د ډوډۍ پوښتنه وکړه، هغه وويل: ډوډۍ مې خوړلې ده. د چای پياله يې ورته مخې ته کېښوده، زه لا د کوټې مخې ته په لمانځه ولاړه وم. لمونځ چې مې خلاص کړ، ورننوتلم، سترې مشې مې ورته وويلې.

ماته يې اشاره وکړه، ويلې راځه خورې دلته چې نژدې په دغه توشکه کېنې. زه د هغه خواته په توشکه کېناستم. ماته د صابر خان مېرمن د چای پيال ه مخې ته کېښوده، صابر خان بې له دې، چې ما ترې پوښتنه کړې وای، ويې ويل:

خورې ښه شوه سړی مې وليد له جومات نه يې له ځان سره کور ته بوتلم، ټولې خبرې مې ورسره وکړې. ما چې ستا د ژوند کيسه هغه ته وکړه، لومړی هک پک چېرې پاتې شو، ډېر خپه او ستومانه شو، ډېر شېبه غلې و، بيا يې ماته داسې وويل:

داسې به وکړو، چې خداى بې کوي، زه به يې خپل کلي ته ورسوم او په کلي کې به چاته وظيفه ورکړم، چې کمک ورسره وکړي. دده چې هر ډول مشکلات و، هغه به ورسره مرسته کوي. زه پخپله ته پوهېږې، چې په جلال آباد کې ډېر مصروفيت لرم، له دې سره پخپله نشم گرځېدلى. ولې يو تن به ورسره کړم، ددې خدمت به کوي.

ما وې خداى دې سرلوړې لره صابر خان وروره! له ما سره دې ډېر نېکي وکړه، الله دې مه بدرنگوه. رښتيا وروره پوښتنه دې ترې ونه کړه، چې څه وخت ځي؟
_ خورې سبا نه بل سبا ته ځي.

ما وې ښه شوه په لنډو ځي. صابر خان راته وويل:
هوسى خور! ته چې ځې په خير څه خرڅ خرڅ درته تيار کړم، خو تشویش مې درسره دا دی، چې ته به په کلي کې يوازې څه وکړې؟
ما وې صابره وروره! هلته خو پښتو ده، غېرت دی، دومره څوک به پيدا شي، چې مرسته راسره وکړي.

صابر خان زما خبره ونيوله ويې ويل: اگر چې دغه سړی، خو پوره لاپه راته وکړه، ويې ويل چې ته بې فکره اوسه، هېڅ مشکل به ورته پېښ نشي.

_ صابر خان وروره! ډېرې پيسې راسره وي، تصادف دا ښه و چې زما دلاس او غاړې بکس تر اخره راسره پاتې و او ښې پوره پيسې پکې وې. کيسه خو يې داسې ده، چې کوم وخت يې له مانه تحقيق کاوه، په هغو ورځو کې هغه زما ترجمان، چې يو پښتون هلک و، خود پنجابي ژبې ترجماني يې ماته کوله، هغه راسره دا مرسته کړې وه، چې ځينې افغانۍ يې راته ډالر کړي وو او څه پيسې يې راته کلداری کړې وې. په جېل کې مې خپله گوزاره کوله، يو څه پيسې راسره پاتې دي، تاسو ته تکليف نه درکوم. دا چې زما دومره خدمت تاسې وکړو، تر قيامته به يې نه هېروم، الله دې ستاسو مددگار شي.

هغه خوشاله شو، ويلې د خور غوندې حق راباندې لري، هر چېرې چې لاړه شې، زه به دې خامخا پوښتنه کوم، هېڅ تشویش مه کوه.

شپه تېره شوه، سبایي وختي صابر خان او ښځه یې بازار ته لاړل، ماته یې جامې گنډلې وې، یوه چادري یې راته واخیسته، نوې خپلۍ یې راته واخیستې، ما وې وروره دې نویو جامو او شیانو ته څه ضرورت و، زه خو بودۍ ښځه یم او دا نوې جامې راسره ښې نه ښکاري. د صابر خان مېرمن وویل:

ترور جانې! خړې جامې مې درته جوړې کړي دي، ستا د شان سره مو هرڅه درته برابر اخیستي دي.

ما وې کور مو ودان مهاجر خلک یاست، دومره تاوان مې درواړاوه. دواړو ویل: نه نه دا څه تاوان دی او ته په موږه ډېر حق لرې.

مازیگر صابر خان بیا د هغه دوست کره ورغی، چې د سبا تگ په باب ترې پوښتنه وکړې. هغه د مابښام لمونځ کور ته راروساوه، د مانځه نه وروسته یې وویل: خورې سبایي وختي به د هغوی کره ورځو. هغه ویلې وختي حرکت کوو، چې په رسمیاتو کې جلال آباد ته ورسېږو.

سبایي وختي مې د صابر له مېرمنې نه د تلو اجازت راواخیست، هغې بېچاره او ښکې توپي کړې، ما ترې ډېره ډېره مننه وکړه، صابر خان راسره د هغې دوست کره لاړ. مونږ چې ورورسېدو، هغه دروازي ته راوتلی و. ویلې راغلئ صابر خان ویلې و. ماته یې وویل:

خورې سترې مشې. ما مخ پټ کړی و، خالي سترگې مې ښکارېدې. په جگ اواز یې وویل:

زما خور یې او زه دې ورور یم، هېڅ خپګان چې ونه کړې، ټول مشکل به دې الله اسانه کړي.

د صابر خان نه مې اجازت واخیست، لاس مې ورته موچي کړل، ډېر خپه او ستومانه ښکارېده، زما ستونی ژړا ونيو، د هغې په سترگو کې مې اوښکې ښکته پورته وځغېدې، هغه رانه پاتې شو او زه د هغه دوست طالب گل خان سره روانه شوم. د لواړګي د موټرو هډې ته ورسېدو، ما د گل خان نه پوښتنه وکړه:

وروره په تورخم به ورځو که.....

هغه وې هو خورې په تورخم به جلال آباد ته ځو.

په زړه کې مې تېر شول د تورخم سرحد خورا باندې لس کاله جېل تېر کړو، دا ځل.....

گل خان بیا وویل: خورې ته زړه ښکته پورته نه کړې، زه درسره یم هلته زموږ عسکرو لاړ دي، د پخوا کسان هم پېژنم. راځه هغه ګاډی د تورخم او لواړګي نارې وهي، تیار ډک دی.

موټر ته وختو او لږه شېبه پس یې حرکت وکړو. زما کرایي هم گل خان ورکړه. کله چې په تورخم کې مزي ته ورسېدو، هغه ته مې د کرایي پیسې ونيوې، خو هغه وې خورې ته په ما

حق لرې، پروا نه لرې. له سرحده تېر شو، ولې زما زړه په سرحد کې رپېده، ما وې چې بیا مې غېر حق ونه نیسي. له سرحده ورو او بښتو، د جلال آباد ګاډی ته وروختو، ګل خان لږه شېبه طالب عسکرو سره څه خبرې کولې، بیا مو ترته راوخت. ماسپینین تېر جلال آباد ته ورسېدو. له موټره چې ښکته شو، ګل خان راته کړه:

خوړې راځه، چې څو، دلته زمونږه کور دی. دلته مې ورور او کډه یې اویسګرې، زما زوی هم د خپلو ورو سره همدلته دی. راځه دلته به د هرڅه پوښتنه وکړو، په کرار به کلي ته لاړه شې.

د ګل خان کور ته لاړو، رښتیا چې کور کې ښځې وې، ماشومان وو، کله چې کور ته ورسېدو، هغه د کور لوی ورو ته وروپېژندم او دا خبره یې ورته وکړه: تاسو ټول به ددې خور پوره پوره خیال ساتئ، پام چې درنه خپه نشي.

ما وې مننه وروږه خدای دې ژوندی لره. د کور ښځو ډوډۍ تیاره کړه، ګل خان چې ډوډۍ وخوره ماته یې وویل:

خوړې زه ولایت پورې ځم، خپه نشې دا خپل کور وګڼه. یو څه معلوماتونه به هم درته د کلي راوړم.

ما وې وروږه په مخه دې ښه شه. په کور کې ګڼه ګوڼه زیاته وه، ټول په لمانځه باندې ښه ټینګ وو، هېڅ قضا یې پرې نه وه.

ماخستین تېر ګل خان او ورور یې کور ته راغلل، زه یې ورور ته وروپېژندم. د ګل خان ورور سید خان نومېده، خوله ګل خان نه کشر و، مګر د دواړو یو شان سوچه اوږدې ږېرې وې. رښتیا چې ما ولیدل، ځوانانو او سپین ږیرو یو شان اوږدې ږیرې پرېښې وې. په تورخم چې راتېرېدو طالبانو د خلکو ږیرې ورمېچ کولې، که د چا به ږیره لنډه وه، رد بد به یې ورته ویل.

ګل خان ماته وویل: ترور خپه شوې خو نه یې؟

ما وې نه وروږه دې خوښدو زما ډېر قدر وکړو. خپل کور یې ګڼم، تاسې خوزما وروڼه یاست. ګل خان ویل ترور زموږ ډېر کارونه دي، دا ورور مې په ولایت کې اداري مدیر دی. له والي صیب سره وځنډېدم، نور څوک مې لانه دي لیدلي. اوس به ځینې معلوماتونه سید خان راکړي. سید خانه د سیند نه پورې کلیو کې څه حال دی؟

— کراري ده لالا هېڅ مشکل نشته دی. په دغو کلیو کې یوازې نه، بلکې په ګرد مشرقي کې ارامې ده. ټول خلک د شپې او ورځې له یو ځای نه بل ځای ته ځي راځي، خالي په پنجشېر او شمالي کې ځای ډزې مزي کله ناکله کېږي. درته ویلی شم، چې په ټول

افغانستان کې امنیت دی، ترننه پورې کومه خبره نشته دی.

— وروره ما خو درته په لاره ددې ترور د کلي نوم واخیست، رښتیا چې هلته زموږ طالبان ستاسې په نظر داسې څوک به پیدا شي، چې دې ترور سره مرسته وکړي؟
سید خان لومړی لږ غلی شو، د چای پیاله یې کېښوده، خپله ږیره یې په موی کې ونيوله، ویې ویل:

ولسوال ته به ووايو، چې د دوی د کلي یو تن طالب راوېږي. سهار به ورته تېلفون وکړم، څوک به راوېږي.

گل خان د سټې ماته وویل:

ترور جانې سبا ته به په خیر سره ستا کاروشي، اوس به ارام وکړې، سټې یې کرار ویده شه.

سید خان خپلې مېرمنې ته وویل: هله دې ترور ته ځای برابر کړه، چې ارام وکړي، بېچاره گۍ سټې ده، چې بیده شي.

زه د گل خان دوی په اجازه سره بلې کوټې ته د خوب لپاره لاړم، په بستره کې مې چې په بالښته سر کېښود، سمدستي خوب وړې وم. سهار وختي لمانځه ته پاڅېدم، گل خان دوی جومات ته جمعې ته تللي وو. لمر په غرونو ختلی و، چې کور ته راغلل. زه یې هم د سالون کوټې ته وروغوښتم. د سید خان مېرمنې چای راوړو، ټولو په گډه سره چای وڅښلې. له چای نه وروسته هغوی دواړه له کوره ووتل. گل خان چې وتلو ماته یې وویل:

ترور ستا په اجازه مونږ لاړو، ته چې قید نه شې، هر کله چې خسته شوې نسیمه به دې بیرون ته وباسي.

ما وې نه نه وروره ولې قید شم، ځی په مخه مونږه شه. هغوی لاړل او زه په کور کې له ښځو سره پاتې شوم. د غرمې لس بجې وې د سید خان مېرمنې د کور کارونه سرته رسولي وو. زما خوا ته راغله، په سالون کې راسره خوا ته کېناسته، ویې ویل:

ترور چې خپه نه شې، زموږ ددې کور کارونه هېڅ غوڅون نه لري، تراوسه مې ستا سره هېڅ د زړه خواله ونه کړه. له پرون راهیسې مې درسره څه خبرې نه دي کړي. خیر دی اوس به درسره خبرې وکړم. رښتیا ترور جانې ستا دا خبرې خو ددې ځای د خلکو په شان نه دي کنه؟

— هو لورې زه خو په اصل کې د پکتیا یمه، خو دلته ستاسې دې سیمې ته نصیب قسمت راوستې وم.

— هغه څنگه ترور.

مجبوره وم، چې خپله تېره کیسه مې ورته کړې وای.

— لورې زما د ژوند کيسه مه اوره، ستومانه کېږي. د هغې لا سودا زياته شوه، خواته مې
 ښه راوپاندي شوه، ويلې ترورجانې زه دې هم لوريم که...؟

په زړه کې مې تېر شول (ما وې پرېږده، چې زما په کيسه هر څوک خبر شي.) هغې ته مې د
 خپل ژوند تېر سرگذشت بيان کړو، لا ټوله کيسه مې خلاصه نه وه، چې د هغې په منځ
 اوښکې راماتې شوې. زما هم ستونې راډک شو، ولې کيسه مې ورته تر پايه تېره کړه. هغې
 راته کتل، سترگې يې رانه نه ويستلې، يوه يوه اوښکه به يې راوڅڅېده. زما له خوا پاڅېده،
 ويل توبه خدايه دا څنگه مسلماني شوه؟ غږ يې کړ: ترور زه به درته چای راوړم. ما پخپلو
 سترگو لاس تېر کړو، په شونډو مې ژبه ووهله، خومړۍ مې وچه وچه کېده. د گل خان
 مېرمن چای راوړو، پياله يې راته په مخکې کېښوده. نسيمه له بيرون نه راغله، خپل وړوکی
 ورور يې له لاسه نيولی و، مور يې ورته وويل:

نسيمي لورې! ترور به بيرون ته وباسې، چې لږه وگرځي، زه به ډوډۍ تياره کړم. هغې
 ويل ښه مورجانې ان تر ډنډ غاړې پورې به لاړ شو. له چای نه وروسته له نسيمي سره بهر ته
 ووتلم، نسيمي ويلې: ترور د ډنډ غاړې پورې به چکرو ووهو.

— بچۍ ډېر ليرې مې مه بيايه، چې زه دومره شيمه نه لرم. نسيمه چې ايله به د يارلسو کالو
 وه، غوښته مسته جلکۍ ښکارېده. سپينه ښکلې جينۍ وه، ودرېده ويلې ترورجانې د ډنډ
 غاړه نږدې ده. لاس يې ونيوه، ويلې هاغه د پيپل ونې، چې ښکاري هلته د ډنډ غاړې بازار
 دی.

ما وې لورکۍ راځه دلته به وگرځو، بېرته به کور ته ځو. د ماسپښين د لمانځه وخت
 رانزدې دی، چې مونږ رانه قضا نه شي. هغې د ډنډ بازار سره علاقه وه، غلې يې وويل: ښه ده
 چې ته وايې نو....

يوه شېبه وگرځېدو، نزدې دوکانونه او بازار مو له سترگو تېر کړل (په زړه مې پخوانی
 وخت چې کوم وخت به له سهار سره جلال آباد ته راغلم، نو څومره به په دې بازار کې سره
 وگرځېدو.) تير شول. نسيمي راته راوکتل، ويلې يې ترور څنگه ورو شوې؟ سترې خونه
 شوې؟

— نه نه لوري، هسې دا بازار راته نا اشنا ښکاري. په تلو تلو کې د کور دروازې ته
 ورسېدو د نسيمي مور چې په اشپزخانه کې يې پخلی کاوه، راغله ويې ويل:
 ترورجانې راغلې؟

— هو لورې راغلو، وخت د لمانځه دی. دغه ورځ مې تر بېگه پورې په سوچونو کې تېره
 کړه، ما وې چې د کلي شرايط به څنگه وي؟ څوک به راسره مرسته وکړي او که نه؟ همداسې

نورې ډېرې پوښتنې به مې په زړه کې گرځېدې. ماخستن تېر سید خان او گل خان دوی دواړه کور ته راننوتل، مونږه د سالون په کوټه کې سره ناست وو، چې هغوی راغلل. سید خان راته وویل:

ترور خپه شوې خو به نه یې؟

ما وې نه نه وروره زما خو دومره خیال ساتل کېږي، چې څه درته ووايم. د گل خان مېرمن دې رب ښاده لري، پوره پوره خیال مې ساتي.

سید خان او گل خان ته د گل خان مېرمن ډوډۍ تیاره کړه، دواړه په ډوډۍ کېناستل، زه د ماخستن لمانځه ته پاڅېدم. ما چې ترڅو لمونځ خلاصاوه، د گل خان مېرمن راغږ کړ:

ترور که مونځ دې خلاص کړی وي، راځه چې سید خان لالا دې غواړي.

له دوعا کولو نه وروسته د سالون کوټې ته ورغلم، هغوی ته یې د چای پیالې ډکې کړې. ماته یې هم پیاله مخې ته کېښوده، سید خان وویل:

ترور سبا سهار ته به ستاسې د کلي یو تن راشي، وبه گورو چې هغه څه کولی شي؟ خبرې به ورسره وکړو، معلوماتونه به ترې واخلو. که ستا زړه ومنله او مشکل دې حل کېدی شو، ورسره لاړه به شې او که څه ستونزې موجودې وي، بیا به بله چاره گورو، ته هېڅ تشویش مه کوه.

— نه وروره تشویش ولې وکړم، خو هسې وایم چې زموږ په کلي کې به څوک وي که نه؟ زموږ د نزدې خپلوانو نه به څوک پاتې وي او که نه؟ نور خو شکر دی جنگ گړی نشته دي، داسې راته ښکاري چې ارامې ده.

گل خان وویل: ترور د امنیت په باب خو هېڅ فکر مه کوه، طالبانو په ټول ملک کې امنیت راوستی دی، هغه خبرې لاړې انشاء الله چې ټول کارونه به دې سم شي.

سید خان وویل: توکل په خدای دی، سبا ته به معلوم شي. ترور جانې که خوب درځي څه لاړه شه، بې غمه ویده شه. د گل خان مېرمن راته وویل: راځه ترور جانې ځای مې درته جوړ کړی دی، چې بیده شې.

له دواړو مې اجازه واخیسته او په بله وټه کې په بستره کې پرېوتم.

خوب نه راتلو، اوښتم را اوښتم، په زړه کې مې گرځېدل (سبا ته به څنگه سړی راځي او څه به وایي؟ او هغه زموږ کلا به ودانه وي؟ څوک به پکې وي او که...؟) رښتیا چې کلي ته ورسېدم، لومړی به د سهار د تره او ماما پوښتنه کوم، بیا به خپل کور ته ورشم، عجب ده زه به گنې بیا خپله کلا او کلی ووينم، خو چې سهار...؟ او ښکې مې وڅښېدې، دغه شپه مې شوگیر کړه، تر سهاره مې سترگه ورنغله. سبا یې وختي ټول ویده وو، چې زه پاڅېدم او

لمانځه ته پورته شوم. له کوټې نه ووتلم، رڼايي لگېدلې وه، مالا اودس کاوه، چې ليرې له کوم جومات نه د ملا اذان غوږ ته راوړسېد. سيد خان او گل خان دواړه کوم جومات ته جمعې ته لاړل، د گل خان مېرمن هم راپورته شوه، هغې هم د لمانځه بندوبس کاوه. ما چې لمونځ وکړو، د خپل خوب په ځای کې مې ډډه ووهله، په ځای مې سترگې ورغلې وې. يو وخت راته د گل خان مېرمن اواز کې:

ترور جانې! پاڅه چای تيار ادى. زه چې سالون ته ورغلم، سيد خان او گل خان دوى سره د وړو په چايو ناست وو. دواړو وويل:

راځه ترور جانې دې برې غاړې ته راشه، دغې توشک باندې کېنه. موږ لا په چايو ناست وو، چې بيرون دروازه وټکول شوه، د گل خان يو وړوکی زوى ورغى، کتل مو چې په منډه بېرته راغى، خپل پلار ته يې وويل:

دادا څوک سړى راغلى دى، تا غواړي.

هغه په چالاکۍ دروازې ته ورغى، لږه شېبه پس چې راغى، ويې ويل: د ترور د کلي نه يو سړى راغلى دى، په حجره کې مې کېناوه، هله چای ورته تيارې کړئ. گل خان وويل: زه به له هغه سره په حجره کې کېنم.

سيد خان وويل: تاسو هغه ته چای مایي وروړئ، موږ به هم درشو.

لږه شېبه وروسته سيد خان له خپل ځايه پاڅېد، ويې ويل: ترور جانې زه به ورشم او پوښتنې به ترې وکړم، ته به بيا وروسته ورسره وگورې.

په دې کې زه او د گل خان مېرمن سره په خبرو کې وو، چې سيد خان راغى. ويل يې ترور جانې دا زلمى، چې راغلى دى دا زموږ ملگرى دى، ما ترې ستاسې د کلي په باب پوښتنې وکړې، ويې ويل، چې کلى له خلکو ډک شوى دى، خو دا زلمى دى، د کلي هغه پخواني خلک نه پېژني. خودى وايي، چې په کلي کې هېڅ ډول مشکل نشته دى. ما ورته ستا د بيولو او په کلي کې ستا د خدمت کولو ويلي دي، د هر ډول منډې رامنډې خدمتگار دى. يوازې دا نه، بلکې په کلي کې به دده غوندې نور هم ستا په خدمت کې وي.

ما وې ښه ده، چې داسې وي، نو ستا په اجازه به ورسره لاړه شم. سيد خان وويل:

هو ترور له ده سره به لاړه شې، زه به دې څو ورځې وروسته پوښتنه وکړم، هېڅ فکر ونه کړې، چې گنې پوښتنه دې نه کوم.

خپل پنډکى مې راواخيست، د گل خان مېرمن نه مې د تلو اجازت واخيست، هغه خواره کى. بيا راغاړې وته، اوښکې يې تويې شوې، ما يې بچي ښکل کړل او هغه مې هم په سترگو سترگو ښکل کړه، د حجرې دروازې پورې يې راسره مخه ښه وکړه، حجرې ته ورننوتم. د

تورې ډیرې نری لوړ زلمی راپاڅېد، سترې مشي یې راسره وکړه، هغه لاس نه راکاوه، خالي د خولې د سر سترې مشي یې وکړه. کټ ته کېناستم، سید خان هغه ته وویل:

وروره دا ترور به خپل کلي ته رسوې، هر خدمت چې یې و، مرسته به ورسره کوي.

طالب زلمي وویل: څه چې د الله رضا وه، هغسې به کيږي. تاسې ډاډه اوسئ. دې ادې ټول خدمت په وشي. په دې وخت کې سید خان او گل خان دواړو جېب ته لاس تېر کړ، پیسې یې راوویستې، ویلې هن دا کرایه د موټر د سره واخله.

ما وې شته راسره تاسو ځان مه په عذابوئ، هر څو مې چې ورته وویل، هغوی راته په جېب کې پیسې کېښودې. تردروازې راسره راووتل او مخه ښه یې راسره وکړه.

زه او هغه زلمی روان شو، هغه رانه مخکې شو یوازې دومره یې وویل: ادې ما پسې راځه، چې د موټرو ځای ته ځان ورسوو. هغه مخکې او زه ورپسې وم، په بازار کې روان شو. په بازار کې تلو تلو په یوه گڼ بازار ورغلو، هرڅه راته ناشنا ښکارېدل، یو ځای ته چې ورسگدو، د میوو ډک ډک دوکانونه، په دوکانونو کې د انگور و اښکي په تارونو کې راځړېدلي وو. هر ډول وچې او تازه میوې په دوکانونو کې لکه خروارونه ډېرې ډېرې پرتې وې، سمدستي مې زړه کې تېر شول، دا خوبه هغه دوکانونه وې، چې کله به زه او سهار له کابله راغلو، نو خامخا به مو پکې مالتې او سنترې رانیولې او بیا به د کلي په لور روان شو. په دې وخت کې لږه پېښه نیولې شوم، د کلي نه راغلی زلمی رانه مخکې لاړ، مخ یې راواړاوه، ودرېد او ماته پي کتل، زما زړه راډک شو، ستونی مې نیول شو، ټيکری مې په سر راخور کړو، ورو ورو مې گامونه واخستل، هغه راته هم پښه نیولی شو. زه چې ورنزدې شوم، وې ویل:

ادې څنگه په تکلیف خوبه نه یې؟

— نه نه بچی هسې ددې بازار یوه پخوانۍ خاطره مې زړه کې راوگرځېده، ځکه ورته ودرېدم.

هغه زما له حاله څه خبرو، ویلې ادې په کرار کرار راځه لږه لاره تر هډې پاتې ده. زما په زړه همغسې د غم څپه زیاتېدله.

د جلال آباد ښار لیدل نه و، پخواني یادونه مې قدم په قدم یادېدل. په تېره بیا هغه د لومړي ځل له سهار سره یو ځای دې ښار ته راغلم. هغه شېبې مې رايادې شوې، گامونه مې ورو ورو اخیستل، راغږ شو: ادې و ادې، هله زراځه، چې موټر تیار دی. هغه له لاسه ونيولم او موټر ته یې ورپورته کړم. کلینر په جگ او از ویل: څه له خبره.

گادۍ روان شو، د ښار او بازار دوکانونه یو پر بل پسې پاتې کېدل، ترڅو موټر له بازاره

ووت. ښه شېبه وروسته کچه سرک مخې له راغی. کله به موټر په خاورو او دوږو کې پټ شو، خپل مخ او سترگې مې په ټيکري پټې کړې، موټر روان و، اوږده شېبه وروسته موټر ودرېد، خلک ترې ښکته شول. ماته طالب زلمي وويل:

ادې راځه کلي ته راوړسېدو. زما تلوسه وه ان له موټره مې پام وکړو، ما وې چې هماغه زموږ کلي دی او که...؟ هغه راسره مرسته وکړه، له لاسه يې ونيولم، له موټره ښکته شوم. خپل ټيکري او جامې مې له دوږو او خاورو نه وڅنډلې، خپله غوټه مې تخرگ کې ونيوله، سترگې مې وغړولې، وړاندې کلي ښکاره شو. موټر ودرېد، دوه موټرې نورې هم ولاړې وې، کلي ته راغلي خلک د کلي په لور وځوځېدل، زلمي راته کړه: ادې دغه کلي دی، اوس به نزدې ورشو. خپل کور به دې وپېژنې.

د هغه له دې خبرې سره، چې خپل کور به دې پکې وپېژنې، ښځه مې زړه ته سهار او د هغې مور (خوانې مې) سترگو ته ودرېدل، په سوچ کې شوم، هغوی به په کلا کې...؟ گمان کوم چې کلا به شاړه وي، هېڅوک به ورکې نه وي، د هغې وخت د کلا دننه دالان کوټي او د کلا برج راياد شو. پښې مې لنډې گنډې شوې، طالب زلمي راته ودرېد، پوه شو، چې زه نشوم تلای، راوگرځېد او خوا ته مې راغی، ويې ويل: ادې څنگه تکليف خو به نه لرې؟

— نه نه بچي هسې پخوانی وخت مې راياد شو، رښتيا قربان دې شم ستا نامه څه ده؟
— ادې زما نوم گل نوردی، ددې کلي د پېروز خان زوی يم، پلار مې روسانو وژلی دی، پخوا چې روسانو په دې کلي بمبار کړی و، ددې کلي ډېر خلک پکې شهيدان شوي وو، ماته د هغې وخت جنگونه، نه دي معلوم، خو مشران وايي چې د کلي ډېر اوسېدونکي په هغې وخت کې له منځه تللي دي.

په خبرو خبرو کې د کلي مخې ته راوړسېدو، د ماسپښين دوه بجې وې، چې مونږه د کلي مخې ته ورسېدو. گل نور راته وويل:

ادې پام وکړه دا کلي دې وپېژانده؟

ما ټول کلي له نظره تېر کړ، هغه زموږه کلا او د کلا لوړ بورج مې په نظر رانغی، د کلي د هر کور د بوالونه نږدلي وو.

— گل نوره بچي زموږ د کلا هغه لوړ بورج کوم دی؟

— ادې زه چې د کوم وخت نه دې کلي ته راغلی يم، دا کلي مې همدغسې وړان ليدلې دی، ما پکې لوړ بورج هېڅ نه دی ليدلی. له خلکو مې ځينې کيسې اورېدلي دي. په دې وخت کې د کلي په يوه کوڅه ورسم شو، خو ما پکې خپله کلا ونه لیده. گل نور وويل:

ادې جانې کېدای شي ستاسې کلا به د کلي هغه بل اړخ ته وي. دا سرک نوی دی کلي ته

راتبر شوی دی، پخوانی سړک د کلي بڼي اړخ ته و. ته راځه راځه زما د بابا نه به د هرڅه حال احوال واخلو.

— ستا بابا؟

هو زما بابا ددې کلي یوازینی پخوانی سپین ږیری پاتې دی، هغه ته به هرڅه معلوم وي. موږ دواړه په خبرو خبرو کې د کلي په کوڅه کې وړاندې تللي وو. هغه یوې دروازې ته ودرېد او دروازه یې وټکوله. لږه شپه کې دروازه خلاصه شوه، په دروازه کې یوه پېغلوتې جینۍ راووتله، موږ ته یې پام وکړو، ویلې لا سترې مشې. پوه شوم چې د گل نور خور ده. ماته یې غلي شان وویل: سترې مشې ادې! هغې دروازه بڼه راخلاصه کړه، گل نور وې راځه ادې دا زموږ کور دی. دننه چې ننوتلو د کور په بریده کې یو بوډا سړی په کټ کې ناست و، بالښت ته یې تکیه وهلې وه، امسا یې د کټ سرتو درولې وه. یو د پاڅه عمر سړی، چې بېره ږیره، خړ پکول یې په سرو، د ږیرې زیاتو وینښان یې سپین ښکارېدل. بڼه چارشانه سړی و، لگیا و څرخکې یې تاواوه. د وړیو نه یې موی ډک نیولی و. یوازې یې څرخکې په لاس کې ونيو، ویل: گل نوره سترې مشې. ماته یې کړه، ترور سترې مشې، په خیر راغلې. یوه د عمر نه زړه بڼه د کوټې نه راووتله، زما خوا ته راغله، لومړی یې گل نور ته سترې مشې وویل، بیا یې ماته لاس راوږد کړو، ویې ویل:

ترور سترې مشې، په خیر راغلې. نوره بڼه گړه بڼه یې راسره وکړه. بوډا چې په کټ کې ناست و، یو لاس یې په تندي کېښود، ماته یې راوکتل، په گینگړو اواز یې وویل: خورې سترې مشې. ما ویل خدای دې ژوندی لره کا کا څنگه یې؟ نور گل ټولو ته وروپېژندلم، یوازې دومره یې ورته وویل:

د خیر گل اکاله کوره مې دا ادې راوستله، دی وایې چې دا زموږ کلی دی، ما ترې پوښتنه نه ده کړې، تاسې به ترې پوښتنه وکړئ، که کوم خدمت و، مونږ به ورسره مرسته کوو. نور گل خپل پلار ته، چې هغه لا همغسې څرخکې تاواوه، وویل. پلار یې د څرخکې تاوول پرېښودل، زما خوا ته راږدې شو، نور گل وویل:

ادې دا دی خپل کور دی، چې خپه نه شې. مور ته یې ورغږ کړو مور دې ادې ته ډوډۍ تیاره کړه، زه بیرون ته وځم.

مور یې ویل ترور دې بالښت ته ډډه ولگوه، چې دمه شې. زه به درته ډوډۍ تیاره کړم، چې خپه نشې. د نور گل پلار په یوه بل کټ کېگ مخامخ راته کېناست، ویې ویل:

ترور خپه نشې په دې کلي کې د چا څوک یې؟

ما وې وروره زه د سهار صاحب مېرمن یم.

هغه تورې گڼي ورېځې پورته وارتولې، ورو يې له ځان سره وويل: سهار صاحب؟ کوم هغه سهار چې په کابل کې مامور و د برجورې کلا؟ په راډيو کې به يې د جمعې په شپه داستانونه ويل؟

— هو هو هماغه سهار.

هغه بوډا ته مخ ورواړاوه، ويې ويل:

دادا! ستا ورته فکر دی؟ بوډا خپلې تسپې اړولې، ويې ويل: بچی ته څوک يادوي؟

— هغه د کونډې زوی، چې په کابل کې مامور و، وروسته يې چې په کلي کې هغه لويه برجوره کلا جوړه کړه. دادا هغه نه و، چې د هرې جمعې په شپه به يې راډيو کې داستانونه ويل کېدل او موږ به ورته ناست وو.

بوډا وويل: ومې پېژاند بچی، هغه خو...!

ته ودرېږه دادا. ددې لپاره چې بوډا د سهار صيب تېره کيسه کوله، خو زوی يې ورته په خبره کې ورو دانگل، له دې وجې چې زه پوه نشم او لومړی زما په حال ځان پوه کړي. بوډا ماته کتل، خو سم نظر يې نه لگېد، زوی يې وويل:

ترور ته د هغې کورودانه يې؟

ما وې هو هغه زما خاوند و. بوډا او زوی يې دواړه په تعجب کې پاتې شول، په دې وخت کې ښځې لوټه او چيلمچي راوړل، ويلې ترور لاس وينځه چې ډوډۍ وخورې، څښتن يې هم راته کړه. ترور ته لومړی ډوډۍ وخوره بيا به نورې خبرې سره کوو.

زه د هغې له مېرمن سره لارم، په ډوډۍ کېناستم بوډا او زوی يې خپل منځ کې سره څه خبرې کولې، هغوی ډېر څه وويل، زه ورته متوجې وم. وروسته له ډوډۍ نه يې راته وويل:

ترور ستا به سودا وي، راځه چې ستاسې کلا ته ورشو، هرڅه به پخپله وگوري.

د کور ښځه او مېړه يې دواړه راسره شول، د هغوی له کوره ووتلو او په کلي کې په يوه اوږده کوڅه کې ورسم شو. له کوڅې نه چې ووتو، د کلي بل اړخ ته ورسېدو. ما به د کلي هرې کوڅې او هر کور ته کتل، د خپل کور ليدو ته مې تلوسه وه، تلو تلو چې په يوه گوټ ورواوبستو. سړي وويل: ترور هغه مخامخ ستاسو کلا ده، هغه بورج يې پخوا په ډزو کې نږدلی دی.

په زړه کې مې تېرېدل، چې په کلا کې خو به سهار او زوی مې نه وي؟ کېدای شي چې په هغې وخت کې چا ژوندي له سينده راوبستلي وي. نه پوهېږم، چې په کلا کې به څوک وي نو؟ څو گامه لا کلا ته پاتې و، ودرېدم ښه مې شاوخوا ته وکتل، بيا مې مخامخ کلا ته ورپام کړو، هېڅ باور مې نه راتلو، چې گڼې دا به هماغه کلی او زموږ کلا وي؟

د سړي مېرمن هم راسره وه، هغې وويل:

ترور څنگه ودرېدي؟

— هسې لوري دا هرڅه راته ناشناښکاري.

— ترور د کلا دروازي ته چې ورسېدو، بيا درته پته لگېږي.

د کلا دروازي ته چې ورسېدو، مخامخ ودرېدم د کلا دروازي او ديوالونو ته مې پام وکړو ومې پېژندله د کلا بورج نږدلی و، دروازه يې ماته وه، د کلا د مخې بڼه و. پخواني خيال کې لږم، بدن مې ورپېده، ځای په ځای کېناستم. د کلا ديواله ته مې تکيه ووهله، سړي دروازه وټکوله، ښځې زما سرونو، ويلې ترور جانې ولې؟ زما له خولې غږ نه خوت، اندامونه مې له کاره ولوېدل، بې هوښه شوم، هېڅ په ځان نه وم پوه شوې. يو وخت مې سترگې وغړولې څه ډېر کسان ښځې واړه سړي ناست دي، دوه ښځو په کراره سره په کټ کې کېنولم، دوه بالښتونه يې راته شاته کېښودل، يوې ښځې په گيلاس کې اوبه راکړې، سترگې مې شاوخوا ته واړولې، د هغې ښځې مېړه راته وويل:

ترور دا ستاسې کلا ده. يو زلمي ته يې لاس ونيو، چې توره ږيره لوړه سړی و، ويلې دا ستا د خاوند د تره زوی دی. هغه راغی په ما رابښکته شو، له خولې يې ووتل: اخ تدار ته؟

ما په غېږ کې ونيوله، له غږه لوېدلې وم، خالي اوبښکې مې روانې وې. بيا د هغې مېرمن راغله راغاپې وته، د سترگو په رپ کې د چم گاونډ ښځې او سړي کلا ته راننوتل. کلا له خلکو ډکه شوه، په يوه پښه لوی واړه کلا ته راننوتل. لکه د خوب غوندې پرېشانی. يووړم، څه مې نه ليدل، خو دومره مې اورېدل چې هر چا به يو بل ته ويلې: د سهار صيب مېرمن راپيدا شوې ده. د سهار د نوم په اورېدو به مې په زړه چرې منډل کېدې. د خلکو شور او زوږ دومره زيات شو، چې چا د چا خبره نه اورېده. له يوې خوا هوا گرمه وه او د خلکو گڼه گڼه هم زياته وه. يو وخت چې مې سترگې وغړولې، يو چا په گيلاس کې اوبه راته ونيوې. مری مې لمده شوه، پخپل ځای کېناستم. پام مې کاوه د خدای مخلوق په کلا کې راټول شوی و. په کټ کې راسره ناستې ښځې راته په سرتيکری ساز کړو، ټولو ماته کتل او يو ډول د خپگان په حالت کې ليدل کېدل. يوه سړي په جگ اواز وويل:

خوبندو وروڼو ښه به دا وي، چې دا بيرو بار کم کړو، دا بېچاره گۍ به لږه دمه شي، په کرار او نوبت سره به ورسره وگورئ، اوس همدومره بس دي، راځئ چې څو.

دوې وويل: سمه ده. خلک په کرار سره له کلا نه ووتل، ښځې هم لاړې، يوازي د کلا اوسېدونکي کسان پاتې شول.

د نور گل پلار او مور چې دواړه راته نژدې ناست وو، زما خوا ته نور هم نژدې شول، ويې

ویل: ترور ښه شو، چې ستا د خاوند د تره زوی شته دی، دا مېنه پرې ټینګه ده. نور دې له خیره تکلیف نشته دی. اوس به ستا په اجازت سره درنه لاړ شو، بیا به دې احوال واخلو. والکه وراره مونږ به درنه ولاړ شو، ښه شوه زما زوی نور ګل دا ترور کلي ته راوړسوله، بیا به سره ګورو.

— نه نه کاکا جانۀ دوډۍ به راسره وخورئ بیا به ځئ.

— خیر یوسې دا زموږ خپل کور دیو بیا به شي. پاڅېدل له ما یې اجازت وغوښت او له کلا نه ووتل، د کلا لویو ورو ورسره مخه ښه وکړه، د کور ښځه او سړی، بچیان یې ټول رانه راتا و شول. د سهار د کاکا زوی شیر خان او مېرمن یې دواړه راسره په څنګ کې کېناستل، شیر خان وویل:

تندار کسم په خدای چې ستاسې د ټولو فاتحه موږ ته په همغه وخت کې شوې وه او دا دی، چې ته الله ناڅاپه په موږه راننوتې. دواړو خپل لاسونه غوږونو ته یووړل، خدایه توبه توبه مې ده، دا څنګه چل وشو. ای تندار دا دومره وخت نو ته چېرې ته وې، هله کیسه کوه، چې....

د شېر خان دوه پېغلې لونه او درې زامن هم په یوه ځای راتا وو، ما ورته خپله کیسه تېره کړه، ولې ماشومان ناست وو، هغه ځینې زیاتې چې راسره شوي وو، په اصل شکل مې ورته ونه ویلې، خو نوره ټوله کیسه مې ورته بیان کړه، ټولو لویو ورو سم په سلګو سلګو وژل، هریوه ماته کتل او له سترګو یې اوښکودارې وهلې، ټول مې له ځان سره ښه په ژړا ستړي کړل. هغوی راته هم د روسانو د وخت جګړې او په کلي د بمبارۍ راته ټولې کیسې وکړې. د کلا د برج په توپونو وېشتل، د خپل پلار او د سهار د مور وژل او هم یې د کلي د هر کاله د مرګونو راته بېلابېلې کیسې وکړې. بیا یې راته وویل:

تندار راځه، چې د کلا په کوټو دې وګرځوم، هر دېوال د توپونو او راکټونو مرمۍ خوړلي دي، کلا هغه ډول نه ده پاتې، ګرچې ما یې ځینې برخې دوباره جوړې کړي دي. د کلا بورج رانه نیمګړې پاتې دی، که ژوند و په خیر سره سړکال مې ورته نیت دیو چې ودان یې کړم.

شېر خان له لاسه ونيولم ورو ورو یې د کلا په بېلا بېلو کوټو وګرځولم، زموږ د خوب کوټې ته چې ننوتل ستونی مې راډک شو، په دواړو تشو مې لاس کېښود، اوښکې مې وڅڅېدې، هغوی هم راسره اوښکې تویولې. د کوټې دیوالونه لا هماغسې لږ لږ سپین و. شېر خان په ژړغوني غږ وویل:

تندار په دې کوټه کې اوس مونږه ویده کیږو. ورنه یې کړل دیوال ته د سهار عکس

خوړند و، ویلي تندر دا مې د سهار لالا عکس دی، ماته یې ونيو. ما چې عکس د کوټې په دروازه کې رڼا ته ونيو، د چوکاټ په شیشه مې اوښکې ډنډ شوې، هغه رانه عکس بېرته واخیست ماته یې وې تندر راځه چې په نورو کوټو کې وگرځو، د کلا په کوټو او بامونو وگرځېدو، د کلا هغه لوړ بورج نیمایي راکټونو غورزولی و. د دویم پوړ په کوټو کې هم وگرځېدو، زمونږ د وخت سامانونه د هغې وخت جهادي غلو لوټ کړي وو، د کلا ترڅنګ ښي و چې اوس پکې یوازې د سیترون ونه جګه ختلې وه او یوه ونه د نارنج ولاړه وه، چې ډېره زړه شوې وه. دلاندې ترې چرګان ګرځېدل. د کلي د وستل چيناران نه وو، زیات کورونه هماغسې لا وړان پراته وو.

دغه ورځ ټوله په ژړا انګولا تېره شوه، ما خستن له ډوډۍ نه وروسته چای ته ناست و، ما ویل:

شېر خان بچی! لومړی دا خپله مېرمن دې راته راوپېژنه، دا بچیان دې بېل بېل په نومونو یاد کړه، بیا به نورې خبرې کوو.

هغه راته خپله ښځه یاده کړه، ویي ویل: دا د کلي حیدر خان لور ده ګلابه نومېږي. دا مې میرخان مشر زوی دی او هغه خیرودی او دا وړوکی افضل دی. دا مشر لور مې غوټۍ نومېږي او دا بله پانه نومېږي.

— ډېر شکر دی زویه په تا او په دې اولادونو دې ډېره خوشحاله شومه، زړه نازړه د نور ګل د پلار و مور سره راتلمه ما وې چې په دې کلي کې به زما څوک پاتې وي او که نه؟ بچی په دې ساعت هم شکر دی.

شېر خان زویه! بلا دې واخلم زه نور د ډېرو خبرو طاقت نه لرم، خو که تهراته د سهار او زما د زوی په باب یو څه ووايې... نوره پاتې کیسه او د سهار په باب شېر خان داسې پیل وکړ:

څلورم څپرکی

— تندار! تاته خوبه معلومه وي، چې زه په هغې وخت کې ايله وخت رسينده وم، کوم وخت چې تاسو له کلي نه د تلونيت کړی و او په جاله کې د شپې په سيند پورې وتلی. په هغه شپه له پلار سره دلته ستاسې کور ته راغلو. زړه ادې دې خدای وېښي (ستا خوانسې) ځانله ناسته وه، ژړل يې. پلار مې ورته خبرې وکړې، ژړا يې بس کړه. د شپې تر ناوخته پورې هغوی دواړه مشغولېدل او زه ورته ناست وم. پلار مې ورته وويل:

سبا ته يا بل سبا ته په دې کلي روسان حمله کوي، ښه شوه چې سهار دوی ځانونه ووېستل. مونږ به چې د کلي خلکو څه حال و، هغه به زمونږه وي.

تر نيمې شپې پورې دواړه په همدې خبرو سره گډېدل، پلار مې بيا کور ته لاړ او زه له زړې ادې سره پاتې شوم. سهار وختي يې راوېښ کړم، ويل يې بچۍ پاڅېږه نن څه بل شان درنې ډزې کېږي. له بام نه مې پام کاوه، څو توپونه د کلي بر سر کې ولگېدل. له ځان سره مې وويل:

والکه! ته يو ځل پلار پسې دې ورشه، چې په احوال ځان پوه کړې. ماته به زر بېرته معلومات راوړي. ما خپلې سترگې موبلې او پلار پسې کور ته لاړم. د کلي په وستل کې هېڅوک نه و، د خپل کور په کوڅه چې ورسم شوم، پلار مې د څو تنو کليوالو سره ولاړ و. زه چې ورنزدې شوم، هغوی خپلو کې همدا خبرې کولې، چې د کلي بر سري يې ووېشتو، پلار مې هغوی ته وويل:

ځی خپلو کورونو کې کېښی، بيرون مه گرځی. ماته يې وويل: کور ته ننوزه هېڅوک بايد له کوره راونه وځي. زه به د سهار دوی کره ورنېکاره شم. زه چې کور ته ننوتلم، په تشناب کې خپل منځ او لاسونه مې پرېمينځل، له نورو ورو سره چای ته کېناستم، مونږ لا چای نه و خلاص کړی، چې پلار مې وارخطا غوندې راننوت، ويلې هله زر کوئ، چې د سهار دوی کور ته لاړ شو، هغه لويه کلا ده ديوالونه جگ دي، که روسان حمله وکړي، کېدای شي چې بچ پاتې شو. ويل يې هله پاڅېږئ، چې کلي کې څو د هوان گلی ولگېدې، خدای دې خیر کړي، وضعه خرابه راته ښکاري. ماته يې وويل: ته او خور دې په کور کې پاتې شئ، وروسته به بيا احوال سره واخلو. مور مې او پلار مې له نورو ورو سره دلته راغلل.

شېبه په شېبه ډزې زياتېدلې، يو ميزايل د کلي په منځ کې ولگېد، زه په منډه بلۍ ته وختم، ما وې چې پام وکړم. زه چې بام ته وختم، په کلي کې دوې پورته شوې، شور او

غالمغال ورسره سم پورته شو، چې غړز شو خو مېزایل غبرگ په کلي ولوبدل. په هوا کې جنگي الوتکې تېرې شوې، په کلي يې بمباري وکړه. ښه مې ورته کتل، چې د کلي په سر تېرې شوې. نورې ډزې د توپونو په کلي راډېرې شوې، اخرزه وډار شوم خور مې راغبر کړل. راکوز شه شېر خانې وېه لگېږې. زه له بامه رانېکته شوم، زه او خور مې د کور په برنډه کې غلي کېناستو، غوږ مو وینو چې له کلي نه ژاگانې پورته کېدې. ډزې دومره زیاتې شوې، چې ما او خور مې خبرې سره نه اورېدلې. زموږ د کور شاوخوا ته توپونه ولگېدل، زه او خور مې وارخطا شو، په کوټه کې د دوو کندوانو په منځ کې ورننوتلو او غلي کېناستو. په هوا کې د الوتکو کړنگا او بمبارۍ او د توپونو او راکټونو ډزو دومره وارخطا کړو، چې زه او خور مې دواړو سره یو بل په غېږ کې ونیول او رېږدېدلو.

په کلي کې وړې ډزې هم پیل شوې. موږ دا فکر کاوه، چې گنې د کلي خلک به ډزې کوي، حال دا چې په کلي روسان رااوښتي وو. زموږ کور د کلي په منځ کې و، د کور دیوالونه خو لوړ و، د دروازې زنځیر مې اچولی و، په دروازه کې د اوسپنې پټۍ اوښتې وه. ډېره کلکه دروازه وه. یوه شېبه وروسته دروازه وټکول شوه، ما وې چې گنې پلار مې راغلی دی، زه ورو ورو دروازې ته ورغلم، غوږ مې ونيو، چې بدلې خبرې کېدې، له دروازې راستون شوم، بېرته مې د کندوانو منځ خالیگاه ته ځان خواته ورنزدې کړو، هغې ویل څوک و، ما وې بل څوک دي، کېدای شي روسان راغلي وي.

موږ دواړو له وېرې سپون نه کاوه، غټې او درنې ډزې غلې شوې، خویوازې د کلاشینکوف وړې ډزې ډېرې کېدې. په هوا کې الوتکې تېرېدلې، خو بمباري يې نه کوله. دروازه په زوره ټک ټک شوه، موږ ځان غلی نیولی و، په کلي کې گنې ډزې روانې وې. زموږ له دروازې نه راغلي کسان لاپل، موږ د کندوانو ترمنځ په ناسته سترې شو، کوټې نه راووتلو، چې غوږ مو ونيو په کلي کې همغسې شور او زوږ پورته کېده، ولې ډزې کمې شوې. له ځینو کورونو نه د ژا غرونه راتلل. شېبه په شېبه ویر ژا زیاتېدل. ورځ زیاتې په وتووه، زه ورو شاني بام ته ورپورته شوم، ټول کلی ویر ژا پسې اخیستی و. د کلي ځینو کورونو نه لوگي او لمبې پورته کېدې، وړاندې په سړک خړې عسکري موټرې روانې وې. په هوا کې یوه نیمه الوتکه او څرخي الوتکې هم گرځېدلې. زموږ د کور شاوخوا گاونډیان هېڅوک نه ښکارېدل، یوازې د ښځو ژاگانې زیاتې وې، چې د کلي په هر کور کې اورېدل کېدې.

د کور د دروازې زنځیر مې خلاص کړ، دروازه مگې رابېرته کړه، په کوڅه کې مې شاوخوا ته وکتل، وړاندې یو نیم سړی په منډه تېرېده، زه دوباره کور ته ننوتلم. خور ته مې

وويل:

په كلي نوره جگړه غلې ده، خلك گرځي راگرځي، راځه چې دواړه په منډه د زړې ادې كلا ته لاړ شو، چې د هغوی احوال واخلو.

له كوره ووتلو او په يره يره په كوڅه كې راروان شو. د كلي په هر كور كې ژړا وه، په ځينو كورونو كې لا همغسې لمبې وې، ټول كلي لوگو او بوی نيولی و. ډېر كم كسان په كوڅو كې وارخطا وارخطا گرځېدل. موږ له ويرې په يوه منډه تر كلا ورسېدو. د كلا بورج نيمايي راكټونو غورځولی و، د كلا لويه دروازه ماته وه، ديوالونو مرمۍ خوړلې وې. په دروازه چې ورننوتلو د كلا په دالانه كې زما پلار مړ پروت و. مور او زړه ادې مې په برنډه كې مړې پرته وې. د كلا كوټې وړانې ويجاړې شوې وې، ټول سامانونه يې خراب كړي وو، بكسونه مات پراته وو، موږ دواړو چيغې كړې، په ژړا مو پيل وكړ. د كلا دروازه كې ودرېدو او چيغې مو وهلې، بڼه شېبه وروسته درې تنه د كلي سړي راغلل، ويل يې مه ژاړئ، كلا ته ننوتل زما پلار او مور يې وليدل او زړه ادې يې وليده، چې ټول مړه دي. خوق خوق يې وكړ، لاس يې ورته پورته كړ، موږ ته يې وويل:

تاسو چيغې مه وهئ، صبر وكړئ. هغوی يوازې مړي په كټونو كې پرېستل او سپينې روجايي گانې يې پرې خورې كړې. مونږ ته يې وويل:

په دې خبره د تندار (هوسۍ) له سترگو او ښكې روانې شوې، خپل ټيكری يې سترگو ته ونيو، او ښكې يې پاكي كړې، ما ويل تندار نو بيا ډېر ساعت وروسته زموږ نژدې خپلوان او د كلي څو تنه، چې ژوندي پاتې وو، كلا ته راننوتل، څو د چم گاونډ ځينې ښځې هم راغلې، مونږ ته يې وويل: دا غم په ټول كلي دی، په هر كور كې درې او څلور وژل شوي دي، مونږ نورو وړاندې كليو ته استازي لېږلي دي، چې خلك راشي او د شپې د شپې ددې كلي ټول مړي ښخ كړي، ځكه چې د ورځې كېداى شي بيا بمباري وشي بايد چې مړي د شپې ښخ شي. ملا وايي چې غسل مړو ته مه وركوئ، ټول شهيدان دي، له خپلو جامو سره يې ښخ كړئ. درې ښځې او څو تنه سړي مونږ سره پاتې شول، زموږ له خپلوانو سره يې يوځای مړي په اب و تاب كړل، وينې يې پاكي كړې.

د ماښام خبره په لگېدو وه، د كلا په برنډه كې درې جنازې د لاتين رڼا ته كېښودل شوې، موږ ورته په وير اخته وو. د شپې ناوخته خداېزده، چې څو بجې وې كلا ته خلك راننوتل او زرزيې دري واړه جنازې پورته كړې او هديرې ته يې يووړې. مونږ په جنازو پسې وروسته په چيغو چيغو ژړل او روان وو. خور مې خلكو راستنه كړه او زه ان تر هديرې پورې ورسره لاړم. په هديره كې خلكو نور مړي ښخول. تر نيمې شپې پورې ټول مړي ښخ شول، په پای كې

ملا دو عايه ولوستله د کلي خلکو او د نورو کليو خلکو عمومي دوعا وکړه او بيا يوه تن سپين ږيري په جگ اواز وويل:

ددې کلي پاتې خلکو ته دا اعلان کوم، چې سهار وختي په خړه کې له کلي نه ووځي او نورو کليو ته ولاړ شي، ځکه چې امکان شته چې روسان بيا بمبار وکړي، خداي ناخواسته پاتې خلک مړه نه شي.

ټول خلک له هديرې نه خواره شول، د نورو کليو خلک خپلو کليو ته لاړل، زموږ د کلي پاتې کسان خپل کلي ته راستانه شول. زه چې کلا ته راغلم، خور او نور خپلوان مې ویده وو، يوازې زما د پلار خور چې زما ترور کېده، د لاتين رڼا ته ناسته وه او ژړل يې. زما په ليدو راپاڅېده، ويل يې: شپږ ځانه زويه څنگه چل شو؟

ما وې عمه جانې ټول مړي ښخ شول، خلک خواره شول، خو خلکو وويل، چې سبا ته وختي به کلي خالي کېږي او پاتې خلک به نورو کليو ته ورځي. په دې وخت کې زما د ترور خاوند هم راننوت، ډېر خپه او ستومانه و. هغه وويل:

ځينې ضروري سامانونه چې له ځان سره ېې وړي شو، سر له اوس نه بايد برابر شي. نور سامانونه به په کوټو کې پرېږدو، دروازې به ورپسې راپورې کړو، د کلا دروازه به هم کلکه کړو، سهار وختي به له کلي نه وځو.

لږه شېبه مو سترگې لا ورغلې نه وې، چې راپاي څولو، ويل يې هلې روانېږئ. سهار وختي تورتم کې له کلا نه ووتلو او د درې لاره مو ونيوله. ترڅو چې لمر راځتو، د درې برسر کلي ته ورسېدو. هلته زما د پلار خپلوان و، د هغوی کره مو پوره لس ورځې تېرې کړې. بيا خبر راغی، چې کلي ته راشئ، امنيت دی. دوباره کلي ته لاړو، په مړو پسې مو خيرات وکړ، مگر په کلي کې دومره څوک نه وو، ځوانان خو بيخي نه وو، ځينې د پاڅه عمر خلک او سپين ږيري يو نيم چېرې په کومه کوڅه کې اوسېدل، د لويو ښارونو نه په غير نور ټول کلي له مجاهدينو سره و.

تندار! زه خو په هغې وخت کې وړوکی وم، دا ټول غمونه ماته راپه غاړه شول. خپلوانو راسره لاس اړاوه، ولې دا ټولې ستونزې زما په سروې تاسې مې بيخي له ياده وتلي وئ، يوازې دومره خبر وم، چې په جاله کې له سينده پورې وتلی او پاکستان ته تللی، خو له هغې پېښې نه چې ستاسې په جاله يې ډزې کړې وې او دغه پېښه شوې وه، هډو معلومات مونه درلود. ډېرې ورځې وروسته يو تن، چې په جاله کې له تاسې سره ملگری و، هغه کلي ته راغلی و. موږ ته هغه دا خبر راوړ، چې ستاسې په جاله باندې حکومتی پوښتو ډزې کړې وې. هغه داسې کيسه کوله:

کله چې په جاله ډزې پیل شوې، ما دستي سیند ته ځان وغورځاوه او د جالې پرې مې کلک ونيو، نور بدن مې په اوبو کې و، خالي سرمې خيگانو پورې نیولې و، چې ډزې به زیاتې شوې، ځان به مې په سیند کې غوږه کړو. په لومړي ځل ډزو کې سهار ولگېد او بیا ورپسې یو یو لگېده او اوبو ته به لوېدل. یوازې یو تن په جاله کې مې پروت و، خو څه وخت چې جاله وان مرمۍ وخوړه، له خولې یې آخ وخوت، نوره نو هغه بیا لامبون نشوای وهلی، تر یو وخته پورې یې پښې خوځولې، تورتم تیاره و، څه نه لیدل کېده، د جالې نه هم د چا غږ یا کوم فریاد نه پورته کېده. ما فکر کاوه، چې یوازې همدا زه ژوندی یم، نور ټول مړه دي. جاله مې ورو ورو کښوله، ترڅو د سیند غاړې لوڅو ته ونښته څنگه چې جاله ودرېده، ما په چالاکۍ سره د سترگو په رپ کې ځان وچې ته ورساوه، خپلۍ او خادر مې رانه سیند وړي وو. څنگه چې وچې ته شوم بیا مې جالې ته نه دي کتلي، تورتم و څه نه لیدل کېده، په یوه خوا مې منډه واخیسته، له کمیښ او پرتوګ نه مې اوبه څڅېدلې او روان وم. هېڅ نه پوهېدم، چې په کومه ځم؟ بېلې پښې وم، په پښو کې مې غنې لارې، زیرو تیرو مې پښې راته وینې کړې وې. زه له وېرې نه په ځان نه پوهېدم، دومره ډېر مزل مې وکړ، چې د اوبو کې لمدي جامې راباندې وچې شوې وې، نیمه شپه وه چې په یوه کلي ورپېښ شوم، هغه څنگه چې له لیرې مې د سپو غیا واورېده. په هماغه د سپو غیا پسې تلمه تلمه چې یوه کلي ته ورسېدېم. کلي د غره په لمن کې اباد و، دومره لوی کلی هم نه ښکارېده، د کلي مخې ته څو گورې ونې ولارې وې، ما ځان ونو ته ورساوه. د ونو لاندې بیخي تورتم و، ډېر سترې شوی وم، ومې پتېبله چې دمه وکړم. یوې تیرې ته کېناستم، د تیرې سره واورو، خوا ته یې هماغسې نورې هوارې تیرې پرتې وې. پوه شوم، چې دا وستل دی، غلې کېناستم، کلي ته ځکه نه ور تلمه، چې ما وې نیمه شپه ده خلک ویده دي، څوک نه پېژني. وخت خراب دی ما وې چې هسې بوسو کې لاړ نه شم. د ونو لاندې وستل کېناستم، ترڅو چې د سهار سپیدې وچاودې او رڼايي ولگېده. له کلي نه څه کسان په بېلابېلو کوڅو کې راوتل او پخپل کار پسې تلل. زه له ځایه پورته شوم او وړاندې په لاره یو تن سړی روان و، زه د هغه خوا ته ورغلم. د جومات پوښتنه مې ترې وکړه، هغه جومات راوښود، ویلې په دغه کوڅه سم مخامخ لاړ شه. جومات د کلي په منځ کې دی، هلته بیا له چانه پوښتنه وکړه دروبه یې ښايي.

زه لکه د لېوني غوندي چې نه مې خولۍ په سر پاتې وه او نه مې خادر درلود. د کلي منځ ته ور روان شوم، جومات مې پیدا کړو، زر زر مې اودس وکړو، د سهار جمعه تیاره وه، درې صغه خلک په امام پسې ودرېدل، زه په اخر صف کې ولاړ وم. کله چې لمونځ خلاص شو او

ملا دوعا وکړه، زه جگ شوم، ملا صیب ته مې وویل:

استاذه! زه یو مسافر یم، نه پوهېږم چې دا کوم کلی دی؟ ماغزه مې لا په ځای نه دي، په جالا راپورې وتلو، حکومتي پوستې راباندې ډزې وکړې، شپږ اووه تنه په جاله کې وو، ټول بېچاره گان ولگېدل، سیند ته ولوېدل، یوازې زه ژوندی پاتې شوم. خولۍ او خادر رانه سیند وړي دي، چې تاسې ته بل شان ښکاره نه شم، که څه کمک راسره وکړئ.

ملا وویل: وروره ته د کوم ځای یې؟

خپل نوم مې ورته یاد کړ او د خپل کلي نوم مې هم ورته وښود. په جومات کې ناستو خلکو ټولو وویل:

وروره سترې مشې هر یوه راته په اخلاص سره سترې مشې وویل. په لومړي صف کې یوه تن، بلکې درې څلورو کسانو غبرگ وویل: ستاسې کلی روسانو پرون بمباري کړې دی، طالع دې ښه ده، چې ژوندی پاتې شوی یې. یوه سپین ږيري ملا صاحب ته غږ کړ، ویې ویل: استاذه لاس پورته کړئ، چې ټول شهیدان الله وښی. د جومات خلکو په گډه دوعا او فاتحه وکړه، یو تن وویل:

مېلمه راځه ما سره چې کور ته لاړ شو، هرڅه به خدای وکړي، ته مه وار خطا کېږه.

سړی مخکې او زه ورپسې وم، د لمر وړانگې راختلې وې، چې د سړي کور ته ورننوتو. په حجره کې یې کېنولم، هغه چای راوړو، لومړی مو چای وڅښلې، بیا هغه کور ته ننوت، یو پکول او خپل زوړ غوندې خادري راته راوړو، ما ترې مننه وکړه. بیا راته هغه زموږ د کلي لاره راوښوده او خپل کلي ته راوړسېدم. د کلي نور خلک خو پرېږده، چې زما پلار او دوه وروڼه هم شهیدان شوي وو. درې ورځې په خپل غم اخته وم، په څلورمه ورځ مې د کلي پاتې خلکو ته د جالې کیسه وکړه.

تندار زه د کلي د خلکو له خولې چې خبر شوم، دستي په دستي په دغه سړي پسې لاړم. هغه راته ټوله کیسه وکړه، ولې ستا د ژوندۍ پاتې کېدو او لیدلو یې څه ونه ویل، نو پس له هغې زه پوه شوم، چې تاسې ټول به سیند وړي یاست. له هغې ورځې نه وروسته زه او زموږه نور خپلوان څو کسان د جالې له ځایه ښکته د سیند د غاړې په لټولو کلي په کلي او بېله په بېله د سیند دواړه غاړې لټول پیل کړل. د سیند په دواړو غاړو به روان وو، ټوله ورځ به مود سیند منځ بېلې او غاړې کتلې او هم به دوه تنو په کلیو کې د مړو د پیدا کېدو او ښخېدلو پوښتنه کوله. شپې به مود کلیو په جوماتونو کې تېرولې، څلورمه شپه مود سیند د غاړې په یوه وړوکې کلي کې، چې د کلي مخې ته بېله وه او په بېله کې رنګۍ رنګۍ اوبه بهېدلې، تېره کړه.

مونږ په دغه ورځ ډېر سترې شوي وو، ځکه چې مونږه سره دوه ځيگان (شنازونه) هم موجود وو، بېله به چې مخې ته راغله په ځيگانو به بېلې ته ورپورې وتلو او مړي به مړ کتل. دوه تنه لامبوزن راسره و، هره شيله، د سيند د منځ ټاپوگان او بېلې يې ښې سمې لټولې. کله چې په دغه شپه مونږ د غې واړه کلي ته شپه راوړه، د ماښام لمونځونه قضا شوي وو. له جومات نه خلک وتلي وو، جومات کې مرغۍ غوړېدلې وه، د ملا په ممبر کې پوزی پروت و، په تاق کې د تيلو ډيوه پرته وه. مونږه ټول څلور سره پوره وړې شوي وو، يو بل ته موسره د لوړې په باب ياده کړه. فيصله په دې وشوه، چې دوه تنه به په کلي کې خيرات راټولوي او دوه تنه به په جومات کې پاتې کېږي. همغه و، چې زه او ترورزی مې (نواز خان) کلي ته د خيرات راټولولو لپاره په يوه کوڅه ورسېدو، په کلي کې مونږه ښه ډېر خيرات راټول کړو. جومات ته چې راغلو، هغو نورو دوو له کوم کور نه په چای جوش کې چای راوړی و، گوره ورسره وه. له چای او ډوډۍ نه وروسته په جومات کې څملاستو. سهار وختي پاڅېدو، لومړی مو او د سونه وکړل، ملا اذان وکړو، د کلي خلک جومات ته راغلل. ټول به دوولس تنه وو، په جمعه ودرېدل د جمعې نه وروسته کله چې ملا دوعا وکړه، زه پاڅېدم او د کلي خلکو ته مې د خپلو مړو د پيدا کېدو او ښخېدو وويل. له خلکو د جملې نه سمدستي يوه تن وويل:

وروره لومړی خو ځان دې مونږ ته راوپېژنه، چې د کوم ځای نه راغلی يې؟

خپل ځان مې ورته وروپېژاند، بيا مې ورته د خپلو مړو د ښو نښانو وويل، نوم او پته مې ورته وويله. ټولو خلکو وويل:

وروره يو مړی مونږ په بېله کې موندلی او په هديره کې مو ښخ کړی دی او د ماشوم په باب معلومات نه لرو. په دې وخت کې وريندارې وويل:

ښه بچي نو بيا څه وشول؟

ما د جومات خلکو ته په ډېره چټکۍ سره وويل:

وروره کله مو دغه مړی ښخ کړی دی؟

يوه د پاڅه عمر سړي وويل:

دا يوه جمعه به کېږي.

بل تن وويل: بېره پنځه شپږ ورځې کېږي.

— وروره دغه مړي څه نښې درلودې؟

يو زلمي په داسې حال کې، چې نوی يې سلام وگرځاوه، لمونځ يې خلاص کړو، داسې يې وويل:

انډيواله په هغې ورځ زه سهار وختي له كوره ووتلم، د بېلې غاړې ته ورغلم، غوښتل مې چې په اوبو كې د سيند غاړې ته ولاړم. ما چې جامې وپستې، اوبو ته روان شوم، وړاندې د بېلې په سر كې مړې نښتې و، ولي او سريې ښكارېده، نور په اوبو كې پټ و. زه دوباره د خپلو جامو خوا ته راغلم، خپل څادر مې لنگ كړو، په شيله وړپوې وتلم. د بېلې سر ته ورغلم، د مړي خوا ته ورو ورو وتلمه، ترڅو چې ورو رسېدم. يوازې كميس او پرتوگ يې په تن كې وه، نسكور پروت و. له اوبو نه مې راووست، په بېله كې مې په كبلو واچاوه، ددې كلي نسيم اكا چې اوس به هم موجود وي، هغه له نغري غاړې نه غږ كړو: هوزه وم. ده ته مې له بېلې نه ورغږ كړل، ما وې چې د كلي نه يو څو تنه راوېږه، چې يو كټ هم راوړي، چې دا مړي راسره له بېلې نه پورې باسي. همغه و، چې پېنځه شپږ تنه هلكان راغلل او مړي مورا پورې وېست او د كلي جومات ته مورا ورو. بيا مو چې وكوت راوكوت، داسې خاصې نښې يې نه معلومېدې، خو ځوان و مخ يې روغ و. د سينې په سريې دوه سوري او يو وړوكي سوري يې په تشي كې و. ټول وويل چې حتمي په ټوپك ويشتل شوي دي. ولې مړي په هغې ورځ تازه ښكارېده، ډېرې ورځې پكې نه وې تېرې شوې.

يوه سړي د جومات له بل كونجه غږ كړ، ويې ويل:

وروره دا څوك و؟ د كوم كلي و؟

تندار په چټكۍ سره وويل:

تا ورته څه وويل، چې څوك دي؟

ما وې هغه زما د كاكا زوی و سهار نومېده. كاكا جانه دا هغه سړی و، چې د هرې جمعې په شپه به يې راډيويي داستان په كابل راډيو كې خپرېده. ټولو په جومات كې ناستو كسانو وويل: اخ دا څه وايې؟ هغه سهار خو په كابل كې و، دلته يې څه كول؟

يوه تن داسې پوښتنه وكړه. د تندار فكر له سهار سره چې له كابل نه كلي ته راتلل شو او په چرت كې ډوبه لاړه. ما خلكو ته د هغه كيسه وكړه او د جالې مې ورته وويل. ټول په جومات كې ناست د كلي خلك خپه شول، يوه سپين ږيري وويل: وروڼو ښه به دا وي، چې ددې قبر معلومات وشي. قبر وسپړل شي، لومړی وكتل شي، دوی به يې پېژني.

ټولو په همدې خبره سلا وكړه، د كلي خلكو چارې او بېلونه راواخيستل او له موږه سره يوځای د قبر راسپړلو ته لاړل. تندار فكر دې دي؟ هغې مخامخ رراوكتل ويې ويل:

هو نو بيا څنگه چل وشو؟

— قبر چې مورا برسېره كړ، لومړی مو ترې د سرتخته واړوله او كفن يې نه و، خلكو ويلې له يوې خوا شهيد دي او له بله خوا د جامو سره مو ځكه ښخ كړی و، چې موږ ويلې كه څوك

خپلوان پي راشي او ويې پېژني، نو کله چې مې د قبر نه د سر تخته راپورته کړه او ومې ليد، سمدستي مې وپېژانده. نور زياتي ټينگ نه شوم، سلگو ونيولم، تخته مې پرې دوباره سمه کړه، خلکو له قبره راپورته کړم، ښه شېبه له ځانه خبر نه وم. خلکو راته تسلي او ډاډ راکاوه، يو وخت کې مې چې اوسون پرځای شو، د کلي خلکو او په تېره ملا وويل:

وروره ټوله يوشان د خدای خاوره ده، څه دا کلي او څه ستاسې کلي، يوشان هديره ده، همدلته يې پرېږده، اوس خو بې له هغې وپېژندل شو. جنگ جگړه او نښته په زور کې ده، هرې خواته ډزې دې، توپونه ويشتل کيږي، د وړلو چاره يې گرانه ده. يوازې همدا کلي د حکومت او روسانو د بمبارۍ نه په امن دی، ځکه چې دومره غټ کلي نه دی، دا څو کورونه دي د چا ورته هډو پام هم نشته دی. که ژوند باقي و او په راتلونکي وخت کې شرايط برابر شول، بيا يې يوسئ. اوس يې همدلته پرېږدئ.

ما چې فکر وکړو تندر! رښتيا چې هرې خواته جگړه وه، د وړلو چاره يې نه کېده. د کلي خلکو يو بېرغ د هغه په قبر ودرولو، ټولو په گډه دوعا ورته وکړه او مونږ ترې کور ته راغلو. وروسته مې هم بيا څو ځلي د هغه د مړي د راوړلو نيت وکړو خو هر چا راته ويلې: ټوله يوشان خاوره ده، همدلته دې وي. بس تر ننه لا پاتې دی او د وړو کي هلک په هکله هم ډېر د سيند په غاړو وگرځېد مه ان تر اخره پورې لارم، کلي په کلي مو پوښتنه وکړه، د سيند دواړو غاړو کلي او بېلې مې چاڼ کړې، مگر هېڅ پته ونه لگېده. درې مړي نور هم پيدا شول، خو ستا د زوی هېڅ پته ونه لگېده.

له دې خبرې سره هوسۍ تندر خپل سر په بالښت ولگاوه، يوازې يې له ستوني نه ژرغونی فرياد راوخوت، ډېره شېبه يې وسوقلې، مېرمن مې او زه هم ورسره په ژړا شو. دغه ورځ مو ټوله په ژړا او خپګان ووتله، په سبا ته هم د کلي ځينې ښځې او سړي موږ کړه د هوسۍ تندر ليدو ته راتلل. د هغې وخت همزولي کليوال يې ټول زړه شوي وو، په درېمه ورځ راته هغې وويل:

زما د پلارگنۍ معلومات به خو نه لري؟

نه تندر خداېرو دا يو کال کېږي، چې طالبان راپيدا شوي دي، په ملک کې لږه ارامي راغلې ده، له دينه پخوا دا کلي شاړو. موږ د باجوړ په کمپونو کې اوسېدلو، له پروسې کال راهيسې راغلي يو. زموږ او ستاسو ټولې ځمکې شاړې پرتې وې، دا ستاسې باغ وچ پروت و. يوازې دا څو نا جوگان او توتان پکې پاتې دي، نورې ټولې ونې او مېوه دار بوټي له منځه تللي دي. د کلي وياله وچه وه، کلي بيخي کنډواله پروت و. سړکال په کې ايله بېله لږ لږ خلک راپيدا شوي دي. ستا د پلارگنۍ نه هېڅ معلومات نه لرم.

هغې سوړ اسويلی و یوست، ویل یې: بچی زما مور او پلار به حتمي مړه وي، خپل ورور نه لرم، چې پوښتنه یې زما کړې وای، پوهېږم چې کاکا به مې هم مړ وي، په هغې وخت کې لا سپین پیری و. د کاکا زامن مې خو وو، هغوی بې غبر تو هم زما پوښتنه ونه کړه.

— که رښتیا راباندې وایې تندار! نو هغوی بې چاره گان به چېرې ستا پوښتنه کړې وای؟ ستا د مرگ او ژوند نه هغوی څه خبر دي؟

— داسې مه وایه زویه! سړی په پوښتنه مکې ته رسگېدای شي، په ماله هره طرفه راتپي ته ده، هر څه مې له لاسه ورکړل، حالاتو رانه هرڅه واخیستل.

زما مېرمن سېرو ورته وویل: تندارې خدای دې تاته د زړه صبر درکړي، الله ته توبه اوباسه، ښه دی، چې ته په سر ژوندی یې.

— لورې زه به په دې ژوند څه وکړم، چې رب زه هم له سهار سره ملگري کړې وای.

— داسې مه وایه تندار الله به درنه ناراضه شي، خدای ته صبر وکړه.

هغې ماته مخ راواړاوه ویې ویل:

د سهار قبر ته به مې کله بوځي؟

— سبا سهار وختي به زه د ترور او ماما زامن خبر کړم، چې هغوی هم راسره یوځای لاړ

شي. بېرته چې روگرځېدو یو خیرات به وکړو. د هغې په مړۍ کې لاړې تېرې شوې ویې ویل:

خدای دې سر لورې لره بچی! همدغسې به وکړو، خوارمان چې....! هغه بیا ژړا ونيوله،

ما وې تندار څنگه ارمان چې؟

هغه غلې وه، ښه شېبه یې اوبنکې تویې کړې، وروسته یې په کراره وویل: د زوی مې څه

پته ونه لگېده، د خاوند خو مې قبر معلوم شو. کله کله به دوعا ته ورځم، خوله زوی سره به

څه وکړم؟

په خپلو وچو شونډو یې ژبه وگرځوله، زما مېرمن سېرو ته یې غبرکې، سېرو لورې یو

گوټ اوبه راکړه، خوله مې وچه شوه. سېرو ورته د اوبو گیلان ونيو، هغې د اوبو گیلان

ترې واخیست، مننه یې ترې وکړه، اوبه یې په کرار کرار یو یو گوټ څښلې، سېرو ته یې

وویل: لورې خدای دې زما له حاله وساته. سېرو چې مخامخ ورته لکه د (نفر خدمت) غوندې

تیارسی ولاړه وه، ویې ویل:

تندار دا ټول غمونه زمونږ شریک دي، زما د زړه نه هم یو الله خبر دی. دا ته چې څومره

خپه ستومانه یې، دغسې مونږه هم یو او بیا خوستاله حاله مونږ هډو خبرنه وو، چې گنې

ته ژوندی یې، ټولو داسې گنله چې درې واړه تاسو سیند وړي یاست. مونږ ته یوازې نه،

بلکې دې ټول کلي ته ستا ژوند او راپیدا کېدل د تعجب خبره ده. مونږ هم خپه یو او هم

خوشاله. خپه خو په دې یو، چې ټوله کورنۍ مو تباہ شوې ده او خوشاله ځکه یو، چې ته ژوندۍ را پیدا شوې.

تندار د سبرو په خبرو لږ څه په کټ کې وخوځېده، غاړه یې تازه کړه، ویې ویل: د ځینې ژوند نه مرگ به تر دی او بیا لکه په ما چې تېر شو، خپلې سپینې څنې یې راو نیوې ویې ویل: دا ویښان مې چې گورئ، له سختۍ نه سپین شوي دي. زما خو دومره عمر نه دی شوی، انسان له گل نه نازک او له اوسپنې نه کلک دی.

په دې وخت کې د کلي نه درې ښځې په دروازه کې راننوتلې، سبرو یې مخې ته ورغله، سترې مشي یې ورته وویلې، ما هم هغوی سره سترې مشي وکړه. درې واړو د تندار لاسونه ورموچي کړل، زه ترې بیرون ووتلم او هغوی په خبرو اترو بوختې وې. د کلي په منځ کې څو دوکانونه و، ورچکر شوم. په دوکانونو کې د کلي خلک ملک خوځېدل، هغه پخوانۍ کلی خونه و، خو بیا هم د کلي په هره کوڅه کې ځینې کدې دېره شوې وې. په جومات کې به د لمانځه پر مهال شل دېرش کسان ښکارېدل. د کلي دوکانونو په مخه سړک تېر شوی و، د صفدر موټروان موټر ولاړ و. هغه سره مې قبر ته د تلو درېست خبره وکړه. هغې ځای ته شل کیلومتره لاره وه، پخوا به همدغه لاره خلکو په پښو وهلې، زه چې د دوکانونو په مخه را تېرېدم، هر چا به رانه د تندار پوښتنه کوله او ویل به یې چې ترور څنگه ده؟ او په خبرو کې به هر یو تعجب کاوه او په ټینګار سره به د کلي ښځو، نرو راته ویلې، چې د تندار خیال ساته او دا به یې ویل، چې په مونږ ټولو یې د خدمت کولو حق شته دی.

درې څلور ورځې تندار په ژړا تېرې کړې، د کور لویو وړو ورسره ژړل. د قبر لیدو او تللو نه مخکې یوه شپه مو د ماما او ترور زامن خپل کور ته راوستل، سبا یې وختي صفدر خان موټر زموږه د کلا خوا ته رانزدې کړی و، دروازه یې وټکوله، ترورزی دروازې ته ورغی، صفدر یې حجرې ته راوست. د چای څښلو نه وروسته تندار سبرو له لاسه ونيوله او موټر ته یې بوتله، موږ هم له حجرې نه ورووتلو. تندار مې په مخکې سیت کې کېنوله سبرو هم ورسره خوا کې کېناسته. موږ ټول په موټر کې کېناستو. صفدر موټر ته حرکت ورکړ. سړک خامه و، کنډې کوندې یې دېرې درلودې، په کوم ځای کې به چې موټر په کرار شو، دوړې به دننه موټر ته راننوتې، هر چا خپلې سترګې او مخونه پټ کړي وو، ما خپل ځادر له تندار نه تاو کړ او سترګې مې یې د ځادر په پېڅکله له دوړو او گردونو نه پټ کړي وو.

کله چې هلته ورسېدو، هدیره له سړک نه لیرې وه، موټر مو ودرولو او د هدیرې په لوري روان شو. صفدر موټروان هم راسره روان شو، هغه زمونږه کلیوال و. د هدیرې په لور نری لاره په کڅ کې ورغلې وه، د کڅ په منځ کې مو د تندار په خاطر، چې هغه سترې شوې وه، دمه

و کړه. پوره یو ساعت لاره وه، ځای پر ځای په لاره کې د انځر او توت ونې ولاړې وې، موږ مخکې و، سبرو او تندار دوی ورو ورو راپسې راتلې. له کڅ نه ووتلو، وړاندې درې کیلومتره لیرې کلې پروت و. د غره له یوې تپې څنګ کې په هوا مخکۀ هدیره ښکاره شوه. د هدیرې ښه نښه دا وه، چې په هدیره کې د شهیدانو بېرغونه له ورايه رپېدل. ځینې جګې جګې شناختې هم له وړاندې ښکارېدې. له کلي نه یوه لاره هدیرې ته راغلې وه، مونږه د هدیرې څنګ لاره ونيوله او ځان مو د سهار قبر ته ورساوه.

هدیره دومره لویه نه وه، ځینې بوټي او ترڅې په هدیره کې ولاړې وې. یو نیم قبر پکې پوخ د سمټو هم معلومېده. وړاندې د هدیرې څنګ ته د غره لمنې ته ګډې او بزې په څرلګیا وې، خو خړه هم د هدیرې په یوه ګوټ کې خولې ښځې کړي وې، د یوه خړه په شا خړه مرغۍ ناسته وه. تقریباً پنځوس ګامه مونږه له تندار دوی نه مخکې روان وو. د هدیرې نه لاندې پټو کې ښځو و اښه کول، یو نیم سړی د پټیو په پولو ګرځېده. غرمه لا توده شوې نه وه، خو ګرمي په زور کې وه. هر چا به د تندي خوله پاکوله، خو ځلې د ترور زوی په لښتي کې مخ ته اوبه واچولې. پام مې کاوه چې له کلي نه څو تنه سړي مخ په هدیره راروان وو، کتل مې چې د هدیرې په بر سر کې د سهار د قبر په بېرغ مو سترګې ولګېدې. بیا مې زړه کې د هغه ځواني او ښکلا او د ژوند کړه وړه راپه یاد شول، سوړ اسویلی مې خولې ته راغی. سبرو دوی ته مې لاس اشاره کړه، ما وې راځئ، موږ درته ماتل یو.

هغوی چې موږ ته رانزدې شول، بیا روان شول د سهار قبر ته ورنزدې شو، هغوی ته مې څه نه ویل تلو تلو چې زه د سهار قبر ته ودرېدم. تندار دوی هم راوړسېدې، موږ قبر ته ولاړ وو. هغې وویل:

دا د سهار قبر دی؟

رنگ یې زېړ واوښت، لومړی یې د قبر په شناختو خپل لاسونه وټپول، دوه ځلي هوسی. تندار ګرده ګرده له قبره وګرځېده، بیا مخامخ قبر ته ودرېده، لاندینۍ شونډه یې ورپېده، ټول بدن یې ولږېده، ټیکری یې له سره ولوېد، په رپېدو او لږ زېدو شوه، نسکوره په قبر ولوېده. مونږ ټول په داسې حال کې چې لاسونه مو دوعا ته نیولي وو، د هریوه له سترګو نه اوبسکې روانې وې. سبرو هم په قبر غوړېدلې وه، د تندار د ژړا غږ نه پورته کېده، خود سبرو د ژړا چیغې پورته شوې. د قبر په سرویر ګډو، هغه څو کسان چې له کلي نه هدیرې ته راتلل، هغوی هم زمونږ خوا ته راغلل، لاسونه یې قبر ته پورته کړل، یو پکې ملا غوندې و. هغه لومړی د قرآن شریف سورت قرات کړه، دوعا یې وکړه، سبرو همغسې چیغې وهلې او ژړل یې. ملا وویل: دغه ترور راپوته کړئ، چې په قبر نسکوره پرته ده. ما چې د هغې سر راپورته

کړو، وینې یې له خولې نه تللې وې او د قبر په سر پرتې وې، سبرو یې خوله ورپاکه کړه،
رنگ یې بیخي لکه د مړي هسې شوی و. سبرو یې سر په خپله غېږ کې کېښود، ورغږ یې
کړل:

تندار ای تندار!

هغې غږ نه کاوه، سترگې یې پټې وې، مونږ وار خطا شو، ملا یې لاس ونيو او رگ یې
ورله وکوت، ویې ویل:

هله دا ډېر زرد دغې کلي ډاکټر ته یوسئ، چې له هوبڼه وتلې ده.
زما د ترور زوی، چې تکره زلمی و، هغه په شاه کړه او له قبر راروان شو.

پای

مننه

له خپل گران دوست بصير بيدار څخه ډېره ډېره مننه کوم، چې زما د کتابونو په چاپ او چاپ ته د سنبالولو په چارو کې يې خپلې هلې ځلې نه دي سپمولي.

د ښه شعر پېژندونکي او وتلي ليکوال ښاغلي زرین انځور سره دې خدای ډېر ښه وکړي، چې له ما نه يې په ليکنو او د ليکوالۍ په سمونو کې خپل نظر او همکاري نه ده درېغ کړې.

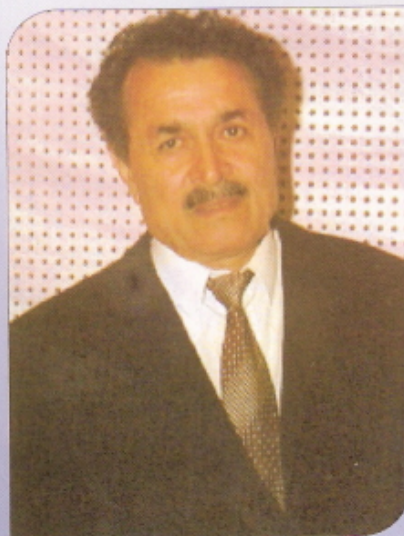
د ذبيح "شفق" نه ډېره مننه، چې د کتاب د چاپ او کمپوز چارې يې پرمخ يووړې.
په ادب
محمدا جان يار

د محمدا جان يار ليکلي اثار:

1_ کوکارې	شعري ټولگه
2_ سره ډولۍ	د لنډو کيسو ټولگه
3_ د کونړ تاترې	تحقيقي او تاريخي کتاب
4_ وير	شعري ټولگه
5_ ترلې کڅوړه	د لنډو کيسو مجموعه
6_ څانگه	ناول
7_ د ليلې دښته	ناول
8_ هوسۍ	ناول (همدا اثر)

ناچاپ اثار:

- 1_ شعري ټولگه
- 2_ ناول
- 3_ غرونه او ساحلونو سفرنامه

محمددا جان يار د عبدالله جان زوی، د کونړ ولايت د وټه پور
په کلي کې په ۱۳۲۸هـ ش کال کې زېږېدلی دی. په خټه د ماموندو
ميرجانيخېل پښتون دی. لومړنۍ او منځنۍ زده کړه يې په کونړ کې
او لوړې زده کړې يې د کابل پوهنتون د تاريخ او فلسفې په پوهنځي
کې کړي دي. لس کاله يې په بېلابېلو ولايتونو کې د هېواد د ژامنو
پر شوونه او روزنه تېر کړي دي. د ماموريت دولس کلنه دوره يې په
کابل پوهنتون، فواید عامې او قبايلو وزارت کې تېره کړې ده. په
ماموريت کې دويمې رتبې ته رسېدلی و، چې ماموريت يې پرېښود
او المان ته يې سياسي پناه راوړه.

له زلميتوبه يې په شعر ويلو لاس پورې کړی دی او د شعر سره سره
يې په نثر، لنډې کيسې او ناول ليکلو هم خپل ازمېښت کړی دی.

خپرنډوی: د پښتونخوا د پوهنې دېره – پېښور

چاپچاري: د دانش خپرنډويي ټولنې تخنیکي خانګه – پېښور
Tel/Fax: +92-91-2564513 / E-mail: danish.2k2000@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library